

**P O L I C I J A I
L J U D S K A
P R A V A :**

**G R A Đ A N S K A
K O N T R O L A
R A D A
P O L I C I J E U
P R A K S I**

ALEKSANDAR SAŠA ZEKOVIĆ
ZORANA BAĆOVIĆ

ALEKSANDAR SAŠA ZEKOVIĆ
ZORANA BAČOVIĆ

POLICIJA I LJUDSKA PRAVA:
GRAĐANSKA KONTROLA RADA POLICIJE U PRAKSI

www.kontrolapolicije.me

https://www.facebook.com/pages/Council-for-Civil-Control-of-Police-Montenegro/206605442724359?ref=br_rs

MR.SC. ALEKSANDAR SAŠA ZEKOVIĆ
ZORANA BAČOVIĆ

ALEKSANDAR SAŠA ZEKOVIĆ
ZORANA BAČOVIĆ

POLICIJA I LJUDSKA PRAVA:
GRAĐANSKA KONTROLA RADA POLICIJE U PRAKSI

Izdavač:

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE
SKUPŠTINA CRNE GORE, BULEVAR SV. PETRA CETINJSKOG,
PODGORICA, CRNA GORA
WWW.KONTROLAPOLICIJE.ME

Za izdavača
JOVAN POLEKSIĆ

POLICIJA I LJUDSKA PRAVA:
GRAĐANSKA KONTROLA RADA POLICIJE U PRAKSI

Podgorica
2014

SADRŽAJ:

Apstrakt	6
Predgovor	11
Statistički rezime rada	15
Tabelarni prikaz predstavljene statistike	17
Praksa Savjeta - Pritužbe i ocjene	19
Monitoring pritvorskih jedinica sa ocjenama i preporukama	179

SUMMARY

Police and Human Rights: Civil Control of the work of Police in practice, Council for Civil Control over the work of the Police,
by Aleksandar Sasa Zekovic and Zorana Bacovic,

This report presents the standards and the practice of the Council for Civil Control over the Work of the Police (Council), a collective ombuds-institution specializing in police matters. The Council is an expert supervisory body, which follows and monitors law enforcement in the name of the citizens of Montenegro.

In Montenegro, the control of the work of police is secured through parliamentary, civil and internal control mechanisms. These different but complementary forms of supervision of the police, have been established with the intention to strengthen democratic oversight and increase effectiveness of the police and to uphold the rule of law and the respect of human rights and freedoms. The civil control of the work of the police, in line with the Law on Internal Affairs, is performed by the Council for Civil Control of the Work of Police.

The Council evaluates the exercise of police powers, acting upon complaints from citizens and police officers and on its own initiative. The primary role of the Council is to address the reports and complaints of the public.

The report strongly promotes the idea that the fundamental role of the Police is to objectively uphold the law and to act in service of the rule of law. Through its standards and practice, the Council is fulfilling a control, educational and preventive function that contributes to the development of a democratic police service which professionally serves and protects all citizens.

This report addressed a number of sensitive transitional challenges, but also the efforts undertaken by all stakeholders to help the Police of Montenegro acquire the needed credibility and public trust.

Through selected cases, the report gives insights into the intensive, detailed, continuous and consistent work of the Council. Through this collection

of cases, a clear image of efforts undertaken to make the exercise of police powers conform to democratic and professional standards is provided. The conclusions of independent and expert reviews of 176 cases represents an affirmation of the democratic and professional responsibility, rule of law and the respect of human rights. The report presents interesting statistics on the source and development of each case, the violations of rights and concrete consequences. In this way, the report provides reliable data that may be useful for monitoring the progress of policing and the work of the Council. The report presents a collection of documented practice, which may be useful to the broader public in different ways. It may contribute to improving the quality of everyday police work. In addition, the report is useful for estimating the quality of police management and planning new human resources, legal and practical measures (with decision makers in the police, the Government and the Parliament). High quality information, integrated within this report, supports the establishment of procedures and practice on standards at the local and international levels. Additionally, the report provides insight into the views of human rights groups and the scientific-researcher community regarding police professionalism. Finally, for Montenegro's international partners, the report provides another objective and reliable source of information on policing, relevant for formalizing appropriate analysis, opinions and recommendations, in light of NATO and EU accession processes.

The report "Police and human rights: Civil control of the work of police in practice" adds to the national expert literature addressing numerous practical situations, challenges and difficulties related to the functioning of the police and established control mechanisms. Documenting police practice represents a successful method for preventing torture. The report brings about a debate on the effects of the current control mechanisms and possibilities for expanding the policy for control over the Montenegrin police.

KNJIGA JE ŠTAMPANA UZ FINANSIJSKU PODRŠKU
ŽENEVSKOG CENTRA ZA DEMOKRATSKU KONTROLU ORUŽANIH SNAGA.
POGLEDI I MIŠLJENJA IZNIJETI U KNJIZI SU NJIHOVIH AUTORA I NE ODRŽAVAJU NUŽNO I DCAF-A

PREDGOVOR

GRAĐANSKOM KONTROLOM DO ZAKONITOG I PROFESIONALNOG RADA POLICIJE

Policija je građanski servis čija je primarna uloga i funkcija da nepristrasno podrži i sprovede zakon i bude u službi vladavine prava i građanskog društva.

Policija, u demokratskom društvu, snosi javnu odgovornost i podliježe, sve intenzivnijoj, kontroli. Policija predstavlja i najeksponiraniji, najvidljiviji, prvi, kontakt države s javnošću. To joj snaži značaj, ali i odgovornost. Posljednjih godina preduzete su intenzivne zakonodavne, organizacione i druge reforme, koje, uz povećanu uključenost civilnog društva, i funkcionalno razvijanje različitih oblika profesionalne, demokratske i nezavisne kontrole, doprinose da se policija postepno razvija, postaje pristupačna a svojim profesionalnim i zakonitim radom potvrdi kredibilitet i važnost u sprovođenju pravde.

U Crnoj Gori kontrola rada policije obezbjeđuje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom. Intencija uspostavljenih, različitih ali i komplementarnih, oblika nadzora nad policijom jeste jačanje demokratskog upravljanja, povećanje efikasnosti, obezbjeđenje vladavine prava i poštovanje ljudskih prava i sloboda.

Građansku kontrolu policije, shodnu članu 112. Zakona o unutrašnjim poslovima, vrši Savjet za građansku kontrolu rada policije.

Zakonom o unutrašnjim poslovima ustanovljen je Savjet za građansku kontrolu rada policije - svojevrsni kolektivni ombudsman, specijalizovan za pitanja policije. To je stručno nadzorno tijelo koje, u ime građana Crne Gore, prati i poboljšava praksu poštovanja ljudskih prava u slučaju primjene policijskih ovlašćenja.

Savjet ocjenjuje primjenu policijskih ovlašćenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda. Ovom tijelu mogu se obraćati građani i službenici policije. Savjet ocjenjuje primjenu policijskih ovlašćenja i u tom pogledu postupa po predstavkama građana, policijskih službenika, ali i po sopstvenoj inicijativi. Znači, primarna uloga Savjeta je da postupa po pritužbama, da se bavi prigovorima javnosti u vezi sa primjenom policijskih ovlašćenja. Postupanje po pritužbama predstavlja mehanizam snaženja odgovornosti u policiji, jer se naglašavaju greške i propusti koji se trebaju otkloniti i lekcije koje se trebaju

naučiti. Sve to, skupa, doprinosi unapređenju budućeg rada. Savjet se trudio, najviše što je mogao i imao realnih mogućnosti, da sebe učini dostupnim javnosti i da razvije jednostavan način komunikacije i proceduru postupanja po žalbi. Postupak pred Savjetom može se pokrenuti i po predstavkama drugih subjekata ukoliko se odnose na povredu ljudskih prava i sloboda u vršenju policijskih ovlaštenja. Ovu mogućnost posebno koriste nevladine organizacije za zaštitu ljudskih prava, sindikati i političke partije.

Policija je dužna da, na zahtjev Savjeta, pruži potrebne informacije i obavještenja dok stručne poslove za rad Savjeta obavlja Služba Skupštine Crne Gore. Ovlašćeno službeno lice u vršenju poslova unutrašnje kontrole policije postupa, između ostalog, shodno članu 117. Zakona o unutrašnjim poslovima, i na osnovu analize ocjena i preporuka Savjeta za građansku kontrolu rada policije. Savjet, konačno, daje ocjene i preporuke koje se dostavljaju ministru unutrašnjih poslova, koji je dužan da o preduzetim mjerama obavijesti Savjet.

Savjet ostvaruje prvenstveno kontrolnu ali obrazovnu i preventivnu funkciju kako bi policija učila iz minulog rada, postala demokratski javni servis koji profesionalno služi i štiti sve građane_ke Crne Gore.

Važno je istaći da je Crna Gora je među rijetkim državama koje su se, uz parlamentarni nadzor i unutrašnju kontrolu policije, opredijelile i za građansku provjeru zakonitosti, cjelishodnosti i legitimnosti postupanja policije. Savjet za građansku kontrolu rada policije, od svog osnivanja 2005. godine, što je podrazumijevalo i vrlo osjetljive političke i bezbjednosne izazove, je posvećen izgradnji kredibilne pozicije koja je u interesu građanstva i demokratske policije. Savjet je nastojao sačuvati se od različitih zloupotreba, manipulacija i politizacije što su inače česte prateće pojave u tranzicionim društvima i ostati dosljedan svojoj zakonskoj misiji i efikasnoj provjeri policijskih ovlaštenja u praksi. Savjet je pozicioniran tako da nezavisno štiti demokratsku odgovornost, vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava.

Kroz intenzivan rad na svakom slučaju, intenzivnu komunikaciju s policijom i drugim subjektima, uključujući naravno i same građane kao podnosioc pritužbi, utemeljenu analizu standarda i prakse, Savjet aktivno doprinosi da primjena policijskih ovlaštenja bude na nivou demokratskih i profesionalnih standarda.

I pored ozbiljnih ograničenja, resursi i kapaciteti, s kojima se suočava Savjet za građansku kontrolu rada policije, kao tipična ombudsman institucija, istinska nezavisnost u radu i dovoljnost stručnog znanja i rada nikada nisu bili upitni. Takođe, kao stručno nadzorno, eksterno, tijelo Savjet za građansku kontrolu rada policije izuzetnu svoju pažnju posvećuje izgradnji povjerenja i stalnom smanjivanju i otklanjanju prepreka za efikasnu kontrolu nad radom i djelovanjem policije.

Savjet je, u skladu sa svojim resursima, razvio praksu izvještavanja o praksi poštovanja ljudskih prava u Crnoj Gori pri primjeni policijskih

ovlaštenja. U svim do sada kreiranim izvještajima prikupljene su i predstavljene visoko kvalitetne informacije o svim pojedinačnim slučajevima na kojima je Savjet radio.

Intencija dokumentovanja policijske prakse jeste da se pruže informacije i potrebna pomoć: policijskim službenicima u svakodnevnom radu (što podrazumijeva i odgovarajuća korektivna ponašanja); donosiocima odluka u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Vladi i Skupštini Crne Gore, u pogledu procjene kvaliteta menadžmenta policije i pri blagovremenom planiranju novih kadrovskih, pravnih i praktičnih mjera; da se podrži održivo uspostavljanje procedura i praksi na nivou domaćih i međunarodnih standarda; domaćem civilnom društvu u cjelovitom sagledavanju policijskog profesionalizma i poštovanja ljudskih prava, kao i pri planiranju programskih, posebno obrazovnih, aktivnosti; međunarodnim organizacijama kako bi dobile još jedan objektivan i pouzdan izvor pri kreiranju odgovarajućih analiza, mišljenja, izvještaja i preporuka prema Crnoj Gori i građanima_kama u pogledu snaženja samopouzdanja da prijavljuju postupke onih službenika_ca za koje cijene da nijesu dostojni policijskog posla.

Dokumentovanje policijske prakse predstavlja i moćni mehanizam prevencije torture koje svojim kvalitetom i pouzdanošću, sprečava prikrivanje nečovječnog i neprofesionalnog policijskog postupanja kao i nekažnjivost i odsustvo odgovornosti.

U ovoj knjizi potrudili smo se da saberemo iskustva i tekovine u radu Savjeta za 2009, 2010, 2012 i 2013. godinu, uključujući, kao, dodatnu vrijednost knjige, monitoring pritvorskih prostorija u Crnoj Gori. Iskustva u našem radu za period od 2005-2008 kao i za 2011. godinu predstavljena su u posebnim publikacijama dostupnim na našem sajtu www.kontrolapolicije.me

Namjera dokumentovanja policijskog postupanja i odnosa menadžmenta policijske organizacije prema izdatim preporukama jeste da se konstruktivno, i argumentovano, ukaže i na postignuti napredak i poboljšanja. Redovno dokumentovanje, uz prezentaciju policijskog postupanja zapravo predstavlja kreiranje zbirke dobre prakse koja može višestruko biti korisna široj javnosti. Vjerujemo da iskustvo koje gradi Crna Gora, kroz prisutvo građanske kontrole nad radom policije, i pored razlika u političkom, kulturnom i pravnom sistemu, može biti primjer dobre prakse koji mogu slijediti društva regiona i druge evropske države. Za Savjet je od izuzetne važnosti da uspostavi redovnu komunikaciju i saradnju sa sličnim nadzornim institucijama u Evropi i svijetu kako bi se identifikovali i razmjenili modeli dobre prakse.

Naša je namjera da kroz publikovanje tekovina i prakse Savjeta za građansku kontrolu rada policije doprinesemo kreiranju odgovarajuće nacionalne stručne literature koja će građane, novinare, civilno društvo, policijske službenike, stručnjake i donosioc odluka voditi kroz brojne

parktične situacije, izazove i teškoće koje se javljaju pri funkcionisanju policije i sistema kontrole nad policijom. Vjerujemo da se kroz mnoštvo konkretnih slučajeva, na kojima je pažljivo i vrijedno radio Savjet za građansku kontrolu rada policije, može postaći, i dodatno argumentovati, diskusija o efektima aktuelnih rešenja ali i mogućnostima proširenja i snaženja kontrolnih, nadzornih, mehanizama i politika nad crnogorskom policijom.

Kroz prezentaciju iskustva trudili smo se da građanima Crne Gore, prije svega, a potom i ostaloj zainteresovanoj javnosti, pružimo sve relevantne informacije, u vezi sa građanskim nadzorom policije, na način koji je jasan, jednostavan i razumljiv.

*mr Aleksandar Saša Zeković
Zorana Baćović*

STATISTIČKI REZIME RADA

2009 - 2013

Formiranje predmeta i porijeklo pritužbi i inicijativa

Savjet za građansku kontrolu rada policije u periodu od 2009 - 2013. godine radio je na ukupno 176 predmeta. Predmeti su formirani na osnovu pritužbi ili inicijativa iza kojih stoje:

- 41 građanin/ka koji su se direktno obratili Savjetu
- 14 građana/ki koji su to uradili preko (kontaktirajući) člana Savjeta.
- nevladine organizacije koje su uputile ukupno 36 pritužbi ili inicijativa.
- četiri poslanika/ce ukazujući na potencijalno kršenje prava građana
- policijski službenici koji su uputili 4 pritužbe
- član Savjeta, koji je koristeći sopstvenu inicijativu kao poslovničku mogućnost, uputio je 75 inicijativa
- Savjet, kolektivno, podnoseći ukupno 8 inicijativa

Iza formiranih predmeta, procentualno posmatrano, stoje:

Građani direktno – 23%

Građani preko člana Savjeta – 8%¹

Policijski službenici - 2%

Poslanici Skupštine Crne Gore – 2%

Civilno društvo – 20%

Član Savjeta za građansku kontrolu rada policije – 41%²

Savjet za građansku kontrolu rada policije kolektivno - 4%.

Opseg pristiglih pritužbi i inicijativa

Pristigle pritužbe, individualne ili grupne, kao i inicijative, obuhvataju, za ukupno posmatrani period od 2009-2013. godina, 211 građana/ki i odnose se na preko 190 policijskih službenika/ca ili u, preko 60 pritužbi, generalno na Upravu policije Ministarstva unutrašnjih poslova. Dodatno, jedna se inicijativa odnosila se na oštećenje imovine više stotina građana.

1 To su učinili preko člana Savjeta mr Aleksandra Saše Zekovića

2 Inicijative je podnio član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković

Pregled povrede prava na koje se ukazuje kroz pritužbe i inicijative

Pristigle pritužbe ili inicijative, u ukupno posmatranom periodu 2009-2013. godina, odnosile su se na:

- Neetičko i nesavjesno postupanje policijskih službenika - 16 pritužbi/inicijativa (8,9%)
- Korupciju, različitog oblika i nivoa, u policijskoj organizaciji - 4 pritužbe/inicijative (2,2%)
- Zlostavljanje i mučenje od strane policijskih službenika - 44 pritužbe/inicijative (24,5%)
- Prekoračenje policijskih ovlaštenja - 46 pritužbi/inicijativa (26%)
- Diskriminaciju - 5 pritužbi/inicijativa (2,7%)
- Provjeru blagovremene i efikasne primjene policijskih ovlaštenja odnosno nepreduzimanje policijskih ovlaštenja i poslova - 40 pritužbi/inicijativa (22,2%)
- Udaljavanje iz policijske organizacije službenika koji nijesu dostojni policijskog posla - 11 pritužbi/inicijativa (6%)
- Unapređenje primjene policijskih ovlaštenja, poboljšanje komunikacije i saradnje policije sa zajednicom i na njen rad u zajednici i na komunikaciju s drugim državnim organima - 14 pritužbi/inicijativa (7,5%)

Rezultati rada Savjeta na konkretnim predmetima

Od ukupnog broja predmeta (176) na kojima je u periodu 2009-2013. godina radio Savjet kod 63 predmeta ili 36% izdata je ocjena o povredi prava, kod 50 predmeta ili 28,5% Savjet je ocijenio da nije bilo povrede prava. U slučaju ukupno 19 predmeta ili 10,8% od ukupnog broja nije bilo moguće izdati ocjenu o primjeni ovlaštenja (nedostatak dokaza, nemogućnost pristupa traženoj/potrebnoj dokumentaciji, ćutanje administracije, nezainteresovanost građana za dalju komunikaciju i saradnju ili obustavljanje rada zbog proceduralnih razloga). U slučaju 44 predmeta ili 25% od ukupnog broja izdate su odgovarajuće preporuke za unapređenje kredibiliteta policije i poboljšanje primjene policijskih ovlaštenja. Ovo uključuje i jedan broj konkretnih pohvala, ukupno njih 5, kojima je Savjet pohvalio profesionalne pristupe Uprave policije MUP ili pojedine policijske službenike. Prema Savjetu dostupnim podacima na osnovu iniciranih postupaka provjere primjene policijskih ovlaštenja ili u vezi sa praćenjem primjenu odredbe člana 109. Zakona o unutrašnjim poslovima do sada je iz policijske organizacije udaljeno, privremeno ili trajno, preko 25 policijskih službenika dok se povodom preko još desetak osoba s MUP Crne Gore vodi intenzivna komunikacija u pogledu njihovog dosljednog udaljavanja iz policije.

TABELARNI PRIKAZ PREDSTAVLJENE STATISTIKE

PORIJEKLO PREDMETA (2009-2013)

PODNOŠIOCI PRITUŽBI ILI INICIJATIVA						
GRAĐANI - BROJ/%	GRAĐANI POSREDS- TVOM ČLANA SAVJETA - BROJ/%	NVO - BROJ/%	POSLANICI SKUPŠTINE CRNE GORE - BROJ/%	POLICIJSKI SLUŽBENICI - BROJ/%	ČLAN SAVJETA - BROJ/%	SAVJET - BROJ/%
41	14	36	4	4	75	8
23%	8%	20%	2%	2%	41%	4%

KRATKI PREGLED ZABILJEŽENE POVREDE PRAVA KROZ PRITUŽBE I INICIJATIVE (2009-2013)

NEETIČKO ILI NESAVJESNO POSTUPANJE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA	16	8,9%
KORUPCIJA U POLICIJSKOJ ORGANIZACIJI	4	2,2%
ZLOSTAVLJANJE ILI MUČENJE OD STRANE POLICIJSKIH SLUŽBENIKA	44	24,5%
PREKORAČENJE POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA	46	26%
DISKRIMINACIJA	5	2,7%
PROVJERA PRIMJENE POLICIJSKIH OVLAŠĆENJA	40	22,2%
UDALJAVANJE IZ POLICIJSKE ORGANIZACIJE SLUŽBENIKA KOJI NIJESU DOSTOJNI POLICIJSKOG POSLA	11	6%
UNAPRIJEĐENJE PRIMJENE OVLAŠĆENJA, KOMUNIKACIJE I SARADNJE SA ZAJEDNICOM	14	7,5%

REZULTATI RADA PO PREDMETIMA

KONAČAN STATUS	BROJ	%
UTVRĐENA POVREDA PRAVA	63	36%
NIJE UTVRĐENA POVREDA PRAVA	50	28,5%
NIJE BILO MOGUĆE IZDATI OCJENU	19	10,8%
IZDATE PREPORUKE ZA UNAPRIJEĐENJE KREDIBILITETA POLICIJE	44	25%
POHVALE	5	-
UDALJENJE IZ POLICIJSKE ORGANIZACIJE	25	-
POSTUPAK UDALJENJA IZ POLICIJSKE ORGANIZACIJE NIJE OKONČAN	10	-

PRAKSA SAVJETA

PRITUŽBE I OCJENE

Profesionalni propusti službenika policije Slučaj pok. M.J. iz Bijele

Na inicijativu svog člana Savjet je uzeo u obzir slučaj pokojnog M.J. koji je 23. septembra 2008. godine tragično stradao izvršivši samoubistvo pošto je prethodno pobjegao policajcima. Prema pisanju medija pok. M.J. je uhapšen istog dana i kod njega je pronađeno 14 kesica heroina, a nakon toga je priveden u hercegnovsku policiju. Nakon privođenja trojica službenika policije odvezla su ga u Bijelu đe je, navodno, trebalo da pokaže u kojoj zgradi krije drogu. Kada su stigli ispred zgrade broj 73, nedaleko od mjesta đe je živio sa roditeljima i bratom, M.J. je istrčao iz policijskih kola, utrčao u ulaz, popeo se na krov, a potom skočio. Uprava policije je na traženje Savjeta uputila informacije o ovom slučaju i o preduzetim radnjama protiv odgovornih službenika policije. Rukovodilac PJ Herceg Novi dostavio je odgovor da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu utvrdilo postojanje težih disciplinskih prekršaja službenika Filijale za borbu protiv droge PJ Herceg Novi, koji su postupali u ovom predmetu dana 23.09.2009. godine povodom preduzimanja službenih mjera i radnji prema licu M.J. Dana 05.11.2008. godine dopisom od strane ove područne jedinice Disciplinskom tužiocu Uprave policije podnijet je prijedlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv tri službenika: D.K., samostalnog policijskog komesara u Filijali za borbu protiv droge EKP PJ H.Novi, D.P., samostalnog inspektora u ovoj filijali i R.R., starijeg policajca I klase - operativca za borbu protiv droge u EKP Ispostave Kotor, zbog težih disciplinskih prekršaja iz člana 181. st. 1. tačka 11. Zakona o policiji - nepreduzimanje ili nedovoljno preduzimanje mjera za bezbjednost lica, imovine i povjerenih stvari, člana 59. st.1 tačka 4. Zakona o državnim službenicima i namještenicima - zloupotreba položaja ili prekoračenje ovlašćenja u Službi i tačka 5. istog zakona - svako propuštanje ili radnja koja onemogućava građanina ili pravno lice u ostvarivanju zakonskih prava. Rukovodilac PJ uptio je Savjet da se o daljem toku postupka i drugim relevantnim informacijama obratiti nadležnoj službi Uprave policije.

U toku dalje obrade predmeta i pribavljanja relevantnih informacija o slučaju, Savjet se obratio Upravi policije odnosno rukovodiocu Područne jedinice Herceg Novi kako bi se informisao da li je prilikom preduzimanje službenih radnji prema pok. M.J. donijeto rješenje o zadržavanju lica. Uprava policije je obavjestila da je pok. M.J., prije njegovog bjekstva i samoubistva, bilo donijeto rješenje o zadržavanju te da je nakon događaja, na osnovu prijedloga starješine PJ Herceg Novi, protiv službenika D.K., D.P. i R.R. vođen disciplinski postupak zbog propuštanja preduzimanja službenih radnji. Disciplinska komisija je u sprovedenom postupku utvrdila disciplinsku odgovornost rukovodioca akcije policijskog službenika D.K. jer je propustio da preduzme sve potrebne mjere i radnje za spriječavanje bjekstva pokojnog M.J., i ovom prilikom izrečena je disciplinska mjera - novčana kazna u

najvećem iznosu. Policijski službenici D.P. i R.R. su oslobođeni disciplinske odgovornosti, jer nijesu odlučivali o mjerama koje treba preduzeti prema zadržanom licu. Savjet se, takođe, obratio Višem državnim tužiocu kako bi informisao Savjet da li je ovaj tužilac pokrenuo postupak za utvrđivanje krivične odgovornosti imenovanih policijskih službenika i Više državno tužilaštvo je dopisom, Ktr.br. 608/08 od 12. marta 2009. godine, obavjetilo Savjet da iz dokaza i podataka sadržanih u predmetnim spisima proizilazi da se u konkretnom slučaju radi o samoubistvu. Ovaj tužilac je cijenio i okolnosti pod kojima je smrtno stradao građanin M.J., pa je našao da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka protiv bilo kojeg lica za bilo koje krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i drugim relevantnim insitucijama i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da pripadnici Uprave policije - Područne jedinice Herceg Novi prema pok. M.J. iz Bijele tokom kritičnog događaja od 23. septembra 2008. godine nijesu preduzeli mjere radi obezbjeđenja pune sigurnosti i bezbjednosti lica koja se nalaze pod operativnim radnjama policije. Ovom prilikom Savjet je ukazao, imajući u vidu da ovo nije usamljen slučaj, da je neophodno upozoriti pripadnike svih područnih jedinica Uprave policije da u skladu sa zakonskim propisima preduzmu sve neophodne mjere i radnje, kako u buduću, ne bi dolazilo do događaja sa tragičnim posljedicama uslijed propusta službenika policije. Sa sadržinom zaključka Savjet je upoznao Upravu policije.

Slučaj policijskog službenika N.L. iz Herceg Novog

Službenik MUP - Odjeljenja za unutrašnju kontrolu N.L. iz Herceg Novog obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na događaj od 3. decembra 2008. godine tokom kojeg se, kako navodi, policijski službenik M.Ć. nepropisno i protivpravno ponašao prema njemu. Predstavkom se prijavljuje postupanje odgovornog službenika V.D., rukovodioca PJ Herceg Novi koji je, kako se u predstavci navodi, omogućio dalje nezakonito postupanje policijskog službenika M.Ć. i drugih, na način što je pisanim aktom, na zahtjev, obavjestio rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu da u radnjama policijskog službenika M.Ć., kritične večeri, nije bilo elemenata za disciplinsku odgovornost niti elemenata za podnošenje prijave za prekršaj po Zakonu o javnom redu i miru. U prilogu predstavke dostavljena je Službena zabilješka povodom događaja od 3.12.2008.godine.

Savjet je predstavku uzeo u razmatranje i zadužio člana za pribavljanje relevantnih informacija o slučaju.

Uprava policije, na zahtjev Savjeta, dostavila je odgovor u kojem se, između ostalog, navodi da netrpeljivost između policijskih službenika

N.L. i M.Ć. datira iz ranijeg perioda kada je prvi bio neposredni starješina M.Ć. i kada je protiv njega podnio disciplinsku prijavu, ali je Komisija M.Ć. oslobodila odgovornosti. U dopisu se, dalje, navodi i interesantan događaj koji se dovodi u vezi sa predmetnim sukobom. Rukovodilac PJ Herceg Novi negira navode N.L. da starješine M.Ć. instruišu na njegovo ponašanje prema N.L., zbog njegovog profesionalnog rada i „čestih“ kontrola u ovoj područnoj jedinici. Nakon razgovora i upozorenja M.Ć. je zatražio da bude preraspoređen u Ispostavu granične policije u Herceg Novom, na koji način bi izbjegao moguće susrete i konfliktne situacije sa N.L., ali starješine nijesu bile saglasnosne za raspored u graničnu policiju. Direktor Uprave policije je ocijenio da u konkretnom slučaju nije potrebno pokretati disciplinski postupak, jer bi taj postupak, najvjerovatnije, kao i odluka disciplinske komisije još više zaoštrile sukob te upućuje na rješavanje spora privatnom tužbom. U odgovoru se zaključuje da, ukoliko N.L. i M.Ć. ne prihvate data upozorenja i nastave sa verbalnim sukobima, nadležna služba će preduzeti mjere na utvrđivanju njihove odgovornosti i sankcionisanju neprofesionalnog ponašanja. U prilogu dopisa dostavljeni su: dopis Odjeljenja za unutrašnju kontrolu 07 br. 086/08-45513/2 od 16.01.2009. sa Izvještajem o izvršenim provjerama navoda N.L. protiv V. D., rukovodioca PJ H.Novi; prijava za disciplinske prekršaje iz člana 81 tačka 4, 13 i 20 Zakona o policiji koju je N.L. podnio protiv rukovodioca PJ H. Novi; dopis Odjeljenja za unutrašnju kontrolu 07 broj 051/08-43030/1 od 9.12.2008.; službena zabilješka N.L. 27-02 broj 051/08-12203 od 5.12.2008g; dopis PJ H.Novi 27-01 broj 051/08-12203/2 od 19.12.2008. upućen Odjeljenju za unutrašnju kontrolu; službena zabilješka M.Ć. 27-02 broj 224/08-12446 od 12.12.2008.; službena zabilješka G.K.27-02 broj 224/08-12452 od 12.12.2008. i službena zabilješka J.B. 27-02 broj 224/08-12464 od 12.12.2008. godine.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da podržava stav direktora Uprave policije u rješavanju sukoba lične prirode između pripadnika policije N.L. i M.Ć., podnošenjem privatne tužbe. Obzirom na izražene sumnje o postojanju prekršaja iz člana 8 Zakona o javnom redu i miru, Savjet upućuje podnosioca predstavke na iniciranje prekršajnog postupka u rješavanju ovog pitanja, kao i na mogućnost podnošenja privatne tužbe zbog verbalnog delikta. Savjet je preporučio starješini Uprave policije – Područne jedinice Herceg Novi da, u konkretnom slučaju i u okviru zakonskih ovlašćenja, preduzme sve radnje sa ciljem uspostavljanja korektnih međuljudskih odnosa i profesionalne saradnje na radnom mjestu. Konstatovano je da lični sukobi i netrpeljivost ne mogu i ne smiju biti štetni po kvalitetno i profesionalno obavljanje policijskog posla, uključujući i poslove Odjeljenja za unutrašnju kontrolu. Sa sadržinom zaključka Savjet je upoznao podnosioca predstavke, policijskog službenika N.L., i Upravu policije.

Slučaj Ž.B.

Na inicijativu svog člana Savjet je uzeo u razmatranje slučaj građanina Ž.B. iz Berana, povodom događaja od 30. decembra 2008. godine. Prema pisanjima medija i izjavi oštećenog, tokom kritičnog događaja, na magistralnom putu Ribarevine - Berane, na građanina Ž.B. „ni krivog ni dužnog“ nasrnula su dvojica mladića od kojih je jedan bio policijski službenik V.Š.

Savjet je predmet uzeo u razmatranje, te uputio dopis Upravi policije sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju.

Uprava policije je odgovorila da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu preduzelo mjere i radnje iz svoje nadležnosti sa ciljem utvrđivanja činjenica i okolnosti predmetnog događaja i navoda građanina Ž.B. U toku tih aktivnosti, nijesu utvrđene činjenice i okolnosti koje bi potvrdile osnovanost navoda o učešću policijskog službenika V.Š. u predmetnom slučaju. Na osnovu provjera i uvida u dokumentaciju Područne jedinice Bijelo Polje i izjava više lica, Unutrašnja kontrola je konstatovala da su kritičnom prilikom, konflikt sa građaninom Ž.B. imali građani G.N. i A.B.. U dopisu se dalje navodi da se ova konstatacija bazira i na izjavi više lica, među kojima je i lice koje je oštećenom Ž.B. pružilo pomoć a koje je navelo da na licu mjesta nije bio V.Š., već druga dva lica. Unutrašnja kontrola je konstatovala da su policijski službenici PJ Bijelo Polje, nakon preduzimanja operativnih i drugih policijskih mjera i radnji, kriminalističke obrade i konsultacija sa zamjenikom Osnovnog državnog tužioca u Bijelom Polju, tom tužiocu 23. januara 2009. godine, ponijeli krivičnu prijavu protiv G.N., zbog osnovane sumnje da je, na štetu Ž.B., počinio krivično djelo zlostavljanje i mučenje iz člana 167 stav 1 KZ CG. Zamjenik Osnovnog državnog tužioca se, tokom konsultacija, izjasnio da u postupanju A.B. nema elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, te da u njegovim radnjama postoje elementi krivičnog djela uništenje i oštećenje tuđe stvari iz člana 253 stav 1 KZ CG, koje se goni po privatnoj tužbi. U prilogu dopisa dostavljen je Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da se iz priložene dokumentacije nije mogla utvrditi odgovornost policijskog službenika V.Š.. Savjet je konstatovala da su policijski službenici Područne jedinice Bijelo Polje Osnovnom državnim tužiocu u Bijelom Polju, 23. januara 2009. godine, podnijeli krivičnu prijavu protiv građanina G.N., zbog osnovane sumnje da je, na štetu, Ž.B., počinio krivično djelo zlostavljanje i mučenje iz člana 167 stav 1 KZ CG. Sa sadržinom zaključka Savjet je upoznao Upravu policije.

Slučaj novinara M.M.J.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, uzeo je u razmatranje slučaj novinara M.M.J., koji je, krajem januara 2008.

godine, zatražio fizičku zaštitu zato što se, kako je saopštio, njemu i njegovoj porodici prijete ubistvom. M.M.J. je saradnik dnevne novine „Dan“ i dopisnik nekoliko beogradskih medija, među kojima i „Večernjih novosti“ i izuzetno je uvažan aktivista među kosovskom izbjegličkom populacijom u Crnoj Gori i predsjednik mrežne organizacije koja okuplja lica izbjegla sa Kosova.

Savjet je stupio u kontakt sa njim. Saopštio je da posljednjih godina ima značajne probleme kako zbog svog aktivizma tako i pisanja. Posebno je u razgovoru istakao seriju tekstova o uzurpiranju imovine u Sutomoru od strane policijskih službenika i starješina, koji su, kako je naveo napravili „čak i jedno čitavo divlje naselje“ na području barske opštine. Ističe da je zbog toga često dobijao prijeteće poruke i da su mu bušene gume na automobilu, ali da zvanično „navodno nije dokazano da policijske strukture stoje iza konkretnih događaja“. Posljednja prijetnja dogodila se 27. 01. 2008. kada mu je osoba, čiji je glas prepoznao i identitet otkrio policiji, prijetila smrću i psovala njega i negovu familiju. Saopštio je da ga je ta osoba optužila da je „namjestio izbore za predsjednika Srbije u Crnoj Gori“ u korist kandidata Borisa Tadića. Pojasnio je da je zvanično, ispred srpskih izbornih vlasti, koordinirao proces izbora u Crnoj Gori. Istakao je da nije uvjeren da mu crnogorska policija pruža dovoljnu zaštitu i odgovarajuću sigurnost i da će najvjerovatniji ponovo biti prinuđen da napušta sredinu u kojoj živi.

Uprava policije je, na zahtjev Savjeta, dostavila informaciju u kojoj se navodi da je u postupku provjera konstatovano da se nijesu mogli utvrditi elementi koji bi ukazali da su službenici policije upućivali prijetnje gospodinu M.M.J.. U dopisu se dalje navodi da je Područna jedinica Bar spise predmeta, formirane prilikom vršenja provjera i drugih aktivnosti i prikupljanjem obavještenja od podnosioca pritužbe i drugih imenovanih lica, dostavila Osnovnom državnim tužiocu u Baru na ocjenu i odlučivanje.

Savjet je povodom razmatranja ove predstave i odgovora iz Uprave policije zatražio od direktora policije dostavu spisa predmeta upućenih Osnovnom državnim tužiocu. Rukovodilac PJ Bar dostavio je Savjetu tražene spise predmeta pritužbe građanina M.M.J. koji je upućen ODT u Baru, na ocjenu i odlučivanje. Uprava policije - rukovodilac Područne jedinice Bar dostavio je spise predmeta formirane povodom prijave novinara M.M.J. iz Sutomora koji sadrži: pet zapisnika o obavještenju primljenom od građana, jednu izjavu policijskog službenika, jednu službenu zabilješku policijskog službenika i drugu relevantnu dokumentaciju.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i samim građaninom i nakon sprovedene rasprave Savjet je zaključio da se iz spisa predmeta koji su upućeni nadležnom državnim tužiocu na ocjenu i odlučivanje zaključuje da se može utvrditi identitet lica koje je građaninu M.M.J. iz Sutomora uputilo prijetnje, te da je policija sprovedla sve radnje u skladu sa zakonom utvrđenim ovlaštenjima. U pogledu konkretne krivične odgovornosti Savjet je ocijenio da će ona biti utvrđena

nakon postupanja tužioca ili u slučaju njegovog odustanka u postupku sprovedenom po privatnoj tužbi. Sa sadržinom zaključka Savjet je upoznao podnosioca predstavke, građanina M.M.J., i Upravu policije.

Slučaj A.L.

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije je uzeo u obzir slučaj A.L. iz Rasova, opština Bijelo Polje. Isti je, takođe posredstvom člana Savjeta, dostavio detaljnu izjavu i odgovarajuću dokumentaciju u prilog potvrde navoda o prekoračenju policijskih ovlašćenja na njegovu štetu.

Dana 26. oktobra 2008. godine A.L. je priveden u službene prostorije PJ Podgorica zbog prekršaja upravljanje motornim vozilom pod dejstvom alkohola. Saopšteno mu je da će biti zadržan šest sati nakon čega će biti pušten kući. U trenutku prijema zazvonili su mu mobilni telefoni koje je imao pri sebi. Nije dozvolio službenom licu da mu on ugasi telefone nakon čega ga je isti, prema navodima, uhvatio za ruku, odveo u neku prostoriju i zaključao. Nakon nekog vremena u prostoriju su ušla dva službena lica. Ovaj što je, prema opisu, bio u civilu, u crnoj majici kratkih rukava, mu je rekao „Sad ćeš ti da vidiš sa kim se zajebavaš“. Naredili su m da sa sebe skine torbicu, sat, lanac i kaiš. Dok je to uradio lice u civilu ga je udario po glavi, potiljku i licu govoreći mu „Ćuti tu“. Isti policajac je nastavio i dalje da ga bije šakama i pesnicama po glavi i gornjem dijelu tijela. A.L. u prijavi kaže da ga je isti policajac „vukao po prostoriji i bačao sa jedne na drugu stranu“. Ističe da ga je šutirao i nogama. Tokom događaja dvojica uniformisanih policajaca su stajala na vratima i sve to posmatrala. U jednom trenutku jedan od njih je lice u civilu uzeo pod ruku i rekao m „Dosta je bilo“. Pošto je stao A.L. ga je pitao kako se zove. Pitao ga je zašto mu je potrebno njegovo ime. A.L. je kazao da hoće preduzeti određene korake jer nikada nije doživio takve batine u životu. Navodno m se ovaj predstavio kao O.B. i kazao da je iz Spuža. Nakon sat vremena u prostoriju u kojoj je A.L. bio zaključan, i koju je detaljno opisao Savjetu, navodno je opet ušao O.B. i rekao mu „da će mu uzeti i ćebe, da je sitan, da mu ne smije ništa, da će ga opet tući.“ A.L. mu je odgovorio da je on tu još par sati nakon čega će biti slobodan. A.L. u izjavu Savjetu kaže: „O.B. mi je odgovorio da me tući i kada izađem napolje, da će mi jebati mater, da sam ja niko i ništa, da ću potpisati sve što mi daju, da će me ocrniti kod sudije, da ne smijem ništa da im uradim, da će me prisliliti na sve što oni žele i sl. Nijesam rekao ništa, i nakon toga je izašao napolje. Poslije otprilike sat vremena O.B. je još jednom ušao i rekao mi da sam najebao, da će me on unakaziti, da ću umrijeti od njegove ruke, da mu ne mogu ništa, da je on za mene zakon i Bog“. A.L. dodaje da je kasnije priveden kod prekršajnog sudije i da bi bio oslobođen dalje torture i dobio ljekarsku pomoć, prihvatio je sve

što je od njega navodno tražila policija i Sud. Savjet je inicijativu odnosno pritužbu uzeo u obzir i od policije zatražio odgovarajuće izjašnjenje.

Član Savjet zadužen za obradu predmeta, sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju, obavio je razgovor sa gospodinom A.L. radi dobijanja dodatnih informacija a potom i sa starješinama Područne jedinice Podgorica odnosno rukovodiocem Ispostave policije i rukovodiocem Ekspoziture za dežurstva. O preduzetim radnjama sačinjena je Službena zabilješka, Br. 47/2-08 od 12. januara 2009. godine, koja čini sastavni dio predmeta a u kojoj se, između ostalog, navodi da su starješine Uprave policije navele da je agresivno ponašanje građanina A.L., tokom kritičnog događaja, i nepostupanje po naredbama saobraćajne policije uzrokovalo zadržavanje u prostorijama policije u zakonom propisanom roku. Dalje se navodi, da se na okolnosti povrijeđivanja građanina A.L. starješine nijesu mogle izjasniti o uzrocima, naglašavajući da tokom zadržavanja i privođenja dežurnom sudiji za prekršaje nije bilo indicija koje ukazuju na torturu, pri čemu su ukazali i na zapažanje dežurnog sudije. Povodom upotrebe sile u savladavanju otpora starješine navode da je ista bila opravdana i da je posljedica agresivnog ponašanja građanina A.L.. U službenoj zabilješci se, takođe, konstatuje da ljekarski pregled, obavljen u vrlo kratkom roku nakon napuštanja Područnog organa za prekršaje pred koji je priveden građanin A.L., ukazuje na ozbiljne povrede koje nijesu konstatovane od strane policijskih službenika (krvni podlivi u predjelu čela, iza uha i po leđima), a što je vidljivo i na snimcima koje je dostavio građanin A.L., imajući u vidu činjenicu da je pregled u Kliničkom Centru Crne Gore – Podgorica izvršen u 2,15h odmah po izlasku iz prostorija Područnog organa za prekršaje, da je priveden oko 1,00h iste noći.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i samim građaninom i nakon sprovedene rasprave zaključeno je da po pritužbi g. A.L. iz Bijelog Polja, na osnovu ljekarskog pregleda (koji je obavljen u vrlo kratkom roku nakon prestanka policijskog zadržavanja) Savjet konstatuje postojanje ozbiljnih povreda koje nijesu registrovane od strane policijskih službenika (krvni podlivi u predjelu čela, iza uha i crvenilo na nekoliko mjesta po leđima), a što je dijelom vidljivo i na snimcima koje je dostavio građanin A.L.. Upoređujući ove povrede sa izjavom službenika koji kažu da je zadržano lice onesposobljeno samo primjenom „poluge“ kao sredstva, dolazi se do zaključka o ozbiljnoj sumnji u takav iskaz. Eventualna odgovornost g. A.L. za nepoštovanje naloga službenika policije i drsko i agresivno ponašanje predmet je drugog postupka o kojem se ovaj Savjet ne može izjašnjavati. Savjet ne dovodi u pitanje nalaz dviju medicinskih ustanova KC Crne Gore - Urgentni Centar u Podgorici i Opšte bolnice u Bijelom Polju o povredama i stanju građanina A.L. U Zaključku se dalje navodi da imajući u vidu da ovaj Savjet cijeni povrede ljudskih prava nastale postupanjem policije, te da isti ne obavezuje priroda i rezultat postupka koji se vodi prema vinovnicima prekoračenja ovlašćenja, odnosno nanošenja

povreda (uključujući utvrđivanje krivične ili disciplinske odgovornosti), u ocjeni postupanja policije primjenjuje se opšte poznati standard ustanovljen kroz praksu Evropskog suda za ljudska prava koji glasi: „Povreda čl.3. Konvencije (član koji garantuje zabrana torture) je nastala ako su žalioци na vrijeme obezbijedili i podnijeli dokumentaciju o povredama za koje su tvrdili da su ih zadobili dok su bili u policijskom pritvoru (zadržavanju), a policija nije dala druga uvjerljiva objašnjenja za razloge nastanka tih povreda. Nadalje se konstatuje da nedostatak utvrđene krivice na strani službenika u vezi sa takvim predmetom ne oslobađa državu obaveza po čl.3. Evropske konvencije. (Slučajevi Tomasi protiv Francuske, 1992; Aksoy protiv Turske, 1996; Ribitsch protiv Austrije, 1995).“ Savjet je konstatovao da su se, u konkretnom slučaju, stekli su se svi elementarni uslovi za ocjenu povrede prava na štetu g. A.L., bez obzira na krivicu bilo kojeg službenog lica, jer se ovdje radi o objektivnoj odgovornosti za zaštitu zadržanog lica, pa čak i obavezi da se spriječi njegovo eventualno samopovređivanje. Sa sadržinom zaključka Savjet je upoznao podnosioca predstavke, građanina A.L., i Upravu policije.

Slučaj R.N. iz Bijelog Polja

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, razmatrao je slučaj građanina R.N. iz Bijelog Polja. Građanin R.N. je, putem medija, između ostalog, ustvrdio da je 28. marta 2009. godine bio pozvan na informativni razgovor i da je doživio fizičku torturu od mojškovačke policije.

Tragom ove informacije Savjet se obratio Upravi policije koja je obavjestila da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu i primjenu ovlašćenja izvršilo provjeru navoda novinskog teksta ND „Vijesti“ od 30. marta 2009. godine, pod naslovom „Od batina gubio svijest“ i dnevne novine „Dan“ pod naslovom „Mislio sam, spasa mi nema“, u kojim tekstovima je građanin R.N. optužio policijske službenike Ispostave Mojkovac da su ga, 28. marta 2009g, prilikom privođenja iz Bijelog Polja u Mojkovac i u službenim prostorijama te Ispostave, fizički zlostavljali, zahtijevajući da govori o krađama koje su se desile u Mojkovcu.

Uprava policije, uzimajući u obzir činjenice da su policijski službenici Ispostave Mojkovac negirali navode građanina R.N., te da se on nije odazivao pozivima službenika Unutrašnje kontrole, kako bi dao potrebne informacije i dostavio dokaze neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja (ljekarsku dokumentaciju o zadobijenim povredama i dr) a zbog nedostatka drugih dokaza, je konstatovala da u postupku provjera nijesu utvrđene činjenice i dokazi kojima bi se potvrdili navodi iz novinskih tekstova i na osnovu kojih bi postojao osnov za pokretanje postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti policijskih službenika. Uzimajući u obzir ozbiljnost iznijetih optužbi, rukovodiocu Ispostave Mojkovac je naloženo da spise predmeta

dostavi Osnovnom državnom tužiocu u Bijelom Polju, na dalji postupak, ocjenu i odlučivanje o eventualnom postojanju elemenata krivične odgovornosti policijskih službenika.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, je konstatovao da građanin R.N. nije iskazao spremnost sa saraduje sa službenicima Odjeljenja za unutrašnju kontrolu i primjenu ovlašćenja, kako bi dao potrebne informacije i dostavio dokaze neophodne za utvrđivanje činjeničnog stanja.

Iz prethodno iznijetog i usljed nedostatka drugih dokaza Savjet je zaključio dalje postupanje u predmetu, jer se nijesu mogli povrditi navodi iz medija na temelju kojih bi postojao osnov za ocjenu primjene policijskih ovlašćenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda. Sa sadržinom zaključka Savjet je upoznao Upravu policije.

Slučaj kadrovskih promjena u Upravi policije

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana na 35. sjednici održanoj 1. juna 2009. godine, upoznao se sa zvaničnim saopštenjem Uprave policije o značajnim kadrovskim promjenama u Upravi policije, na svim nivoima. U saopštenju Uprave policije od 27. maja 2009. godine se navodi da je Kolegijum Uprave policije donio niz kadrovskih promjena na nivou područnih jedinica, ispostava policije i Posebne jedinice policije. Dalje se navodi da će rukovodioci i policijske starješine koji su do tada obavljali odgovorne poslove biti raspoređeni u okviru operativnih policijskih struktura u sjedištu i na terenu. Na Kolegijumu je, takođe, bilo riječi o dinamici i rezultatima međunarodnih policijskih akcija, kao i o pitanju racionalizacije i uštede na svim nivoima. Članovi Savjeta se se upoznali sa sadržinom navedenog saopštenja, uz poseban osvrt na ispostave i područne jedinice koje su bile predmet rasprave na sjednicama u kontekstu usvojenih zaključaka i preporuka Savjeta a u kojima su prepoznate određene povrede prava na štetu građana.

Slučaj pok. M.V.Š.

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u obzir slučaj M.V.Š. koji je pronađen mrtav pošto je prethodno za njim, nakon bjekstva, tragala policija. Familija M.Š. je za smrt optužila beransku policiju.

Savjet je od direktora policije zatražio zvanične informacije o ovom događaju te imena službenika policije uključenih u potragu.

Direktor policije je obavjestio dopisom, Br.53/4-08 od 26. decembra 2008. godine, da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu preduzelo aktivnosti i izvršilo povjere postupanja policijskih službenika u konkretnom slučaju te da je na osnovu tih provjera konstatovana sumnja da su policijski službenici PJ Berane Ž.B. i A.K. počinili teže disciplinske prekršaje iz člana 59 stav 1 tačka 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje službenih obaveza) iz člana 81 stav 1 tačka 12 Zakona o policiji (svaka radnja, odnosno propuštanje radnje kojom se onemogućava, ometa ili otežava izvršavanje službenih zadataka). Na osnovu iznijetog rukovodiocu PJ Berane je naloženo da inicira disciplinski postupak, radi uvrđivanja disciplinske odgovornosti imenovanih policijskih službenika, kao i da spise predmeta koje je formiralo Odjeljenje za unutrašnju kontrolu dostavi Osnovnom državnim tužiocu u Beranama na ocjenu i odlučivanje da li u predmetnom slučaju ima elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti. U prilogu dopisa Savjetu je dostavljen Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, na upoznavanje sa sadržinom. U nastavku razmatranja predmeta, članovi Savjeta su od Uprave policije zatražili informaciju da li je tokom preduzimanja službenih radnji tokom kritičnog događaja od 17. decembra 2008. godine, prema pok. M.Š. donijeto rješenje o zadržavanju, kao i dostavu izvještaja o disciplinskoj odgovornosti policijskih službenika koji su postupali u ovom slučaju. Uprava policije je dostavila odgovor, Br. 53/7-08 od 4. februara 2009. godine, u kojem se navodi da u navedenom slučaju nije bilo donijeto rješenje o zadržavanju, tj. da je pok. M.Š. pobjegao iz objekta Područne jedinice Berane prije odluke o eventualnom donošenju rješenja o njegovom zadržavanju. Nakon događaja disciplinskom tužiocu Uprave policije podniet je predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv policijskih službenika PJ Berane, Ž.B. i A.K., pod sumnjom da su propustili da preduzmu potrebne službene radnje na obezbjeđenju privedenog lica - M.Š., koji je iskoristio njihovu nepažnju i pobjegao iz zgrade Područne jedinice Berane. Kako uz spise predmeta nijesu dostavljeni svi potrebni dokazi da bi se predlog mogao procesuirati, disciplinski tužilac je starješini PJ Berane uputio zahtjev radi dopune i dostavljanja dokaza, jer nije bilo dokaza iz kojih se može konstatovati dalja sudbina M.Š., nakon bjekstva, što je jedna od činjenica koja utiče na odgovornost policijskih službenika.

Na traženje Savjeta Osnovni državni tužilac u Beranama je izvjestio da je nakon detaljne i brižljive analize činjenične građe, a u vezi smrti pok. M.Š., stava da u preduzetim službenim radnjama imenovanih policijskih službenika nema elemenata bića krivičnog djela za koje bi se gonjenje preduzelo po službenoj dužnosti, a iz nadležnosti ovog tužilaštva. Na ponovno traženje Savjeta, Uprava policije je izvjestila da je, nakon sprovedenog disciplinskog postupka donijeto rješenje kojim su okrivljeni službenici Ž.B. i A.K. kažnjeni zbog težeg disciplinskog prekršaja iz člana 81 stav 1 tačka 11 Zakona o policiji novčanom kaznom u visini od 25% zarade u mjesecu izvršenog prekršaja.

U nastavku postupanja u ovom predmetu Savjet je od Uprave policije zatražio kopiju spisa predmeta navedenog disciplinskog postupka, te je nakon upoznavanja sa njegovom sadržinom na temelju cjelokupog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave zaključio da policijski službenici Područne jedinice Berane Ž.B. i A.K. tokom kritičnog događaja od 17. decembra 2008. godine nijesu preduzeli mjere radi obezbjeđenja pune sigurnosti i bezbjednosti lica koja se nalaze pod operativnim radnjama policije.

Savjet je konstatovao da se radi o ozbiljnom propustu službenika policije i ponovo ukazao da je neophodno upozoriti pripadnike svih područnih jedinica da, u skladu sa zakonskim propisima, preduzmu sve neophodne mjere i radnje, kako ubuduće, ne bi dolazilo do događaja sa tragičnim posljedicama. Zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Nekoliko godina kasnije, izvršena je eshumacija, i nakon utvrđenih nalaza protiv imenovanih policijskih službenika vođen je krivični postupak.

Slučaj M.S. iz Bara

Savjet za građansku kontrolu rada policije inicirao je postupak provjere navoda iz dnevnog lista „Dan“ od 15. juna 2009. godine, pod naslovom „Svezan skočio sa drugog sprata“, na bazi kojeg testa je od direktora Uprave policije zatražena informacija o postupanju policije u konkretnom slučaju.

Direktor Uprave policije je dostavio odgovor u kojem obavještava da je u ovom novinskom tekstu objavljena vijest o pokušaju bjekstva M.S. iz službenih prostorija Područne jedinice Bar, dana 14. juna 2009. godine, koji je prethodno bio lišen slobode, a kroz prozor kancelarije na spratu zgrade PJ Bar iskočio sa sredstvima za vezivanje na rukama, kojom prilikom je zadobio teške tjelesne povrede. Odjeljenje za unutrašnju kontrolu i primjenu ovlašćenja je preduzelo mjere iz svoje nadležnosti i ocijenilo da su policijski službenici prema M.S. preduzimali službene aktivnosti na osnovu zakonskih ovlašćenja. U dopisu se, dalje, navodi da je nesporno da je građanin M.S. pokušao bjekstvo iz službenih prostorija dok je koristio zakonsko pravo na obavljanje povjerljivog razgovora sa braniocem, a utvrđene činjenice i okolnosti ukazuju na to da policijski službenici nijesu imali propuste ili drugi oblik neprofesionalnog postupanja. U prilogu odgovora članovima Savjeta je dostavljen Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu i primjenu ovlašćenja na upoznavanje sa sadržinom.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da su pripadnici policije Područne jedinice Bar, tokom kritičnog događaja, preduzeli sve mjere i radnje iz domena svoje nadležnosti.

Ovom prilikom Savjet je podsjetio na konstataciju svog člana nakon obilaska prostorija za zadržavanje lica u Područnoj jedinici Bar, obavljen 24. decembra 2008. godine, u kojoj se, između ostalog, ističe loše stanje objekta u cjelosti i nedovoljnost opreme za smještaj više lica u njima. Preporučeno je Upravi policije da do obavljanja rekonstrukcije objekata, u prostorijama u kojima se obavljaju povjerljivi razgovori advokata i lica lišenih slobode budu obezbjeđeni uslovi koji bi spriječili incidenti, isti ili slični sa događajem na kojem je baziran ovaj slučaj. Savjet je konstatovao neophodnost rekonstrukcije prostorija za zadržavanje lica kao i objekta Područne jedinice Bar u cjelosti, u što kraćem roku, naročito ako se imaju u vidu opšta slika bezbjednosti, potencijalni rizici Bara kao lučkog grada i priliv turista tokom sezone. Zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Savjet je uslove u pritvorskim prostorijama PJ Bar pratio i tokom 2010. godine, kroz neposrednu posjetu, i utvrdio punu implementaciju svojih ranijih zaključaka i preporuka.

Slučaj novinara N.R.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svojih članova, uzeo je u razmatranje slučaj novinara N.R., povodom incidenta koji se dogodio u vili „Gorica“, dana 16. marta 2009. godine kada je dopisnik „Glasa Amerika“, novinar N.R., pokušao kamerom zabilježiti razgovor dvojice premijera, o kojem događaju su prenijela sredstva javnog informisanja. Uprava policije je, na zahtjev Savjeta, informisala da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu i primjenu ovlašćenja povodom navedenog događaja konstatovala da u tom postupku nijesu utvrđene činjenice i dokazi koji bi potvrdili navode gospodina N.R. o grubom i neprofesionalnom postupanju M.B., policijskog službenika Sektora za obezbjeđenje ličnosti i objekata. Posebno je istaknuto da navode gospodina N.R. nijesu potvrdila lica koja su prosustvovala događaju, uključujući i građanina kojeg je gospodin N.R. naveo kao svjedoka, a u prilogu dopisa je dostavljen Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu. Na sjednici Savjeta, u postupku razmatranja predmeta a imajući u vidu oprečnost tvrdnji novinara N.R. i odgovora Uprave policije, odlučeno je da se odgovor Uprave policije proslijedi novinaru N.R., na upoznavanje sa sadržinom, i od njega zatraži dostava dokaza (informacija) koje potkrepljuju tvrdnje koje je iznio u sredstvima javnog informisanja. Novinar N.R. ni nakon nekoliko urgencija nije dostavio odgovor na traženje Savjeta.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da prekida postupak ocjene primjene policijskih ovlašćenja povodom slučaja koji se dogodio u Vili »Gorica« 16. marta 2009. godine, iz razloga što Savjetu

nijesu pruženi dokazi koji potkrepljuju tvrdnje iznijete u medijima. Savjet je konstatovao da građanin N.R. nije iskoristio mogućnost da sarađuje sa Savjetom i pruži neophodne informacije u vezi sa slučajem. Zaključak je dostavljen novinaru N.R. i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Kasnije je, u medijima, vođena i polemika između novinara N.R. i člana Savjeta mr Aleksandra Saše Zekovića.

Incident u ugostiteljskom objektu „Trendi“

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, razmatrao je slučaj fizičkog obračuna, od 23. februara 2009. godine u ugostiteljskom objektu „Trendi“ u Podgorici u kojem su, između ostalih, učestvovali policijski službenici Posebne jedinice policije, a o kojem su uzvijestili mediji.

Tragom ove informacije Savjet se obratio Upravi policije, koja je dostavila odgovor, Br.11/3-09 od 13. marta 2009. godine, u kojem se navodi da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu na osnovu provjere navoda iz novinskih tekstova konstatovalo da je Područna jedinica Podgorica, u vezi sa događajem fizičkog obračuna od 23. februara 2009. godine u ugostiteljskom objektu „Trendi“ u Podgorici, preduzela zakonom utvrđene mjere i radnje i Područnom organu za prekršaje u Podgorici, podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv šest lica. Među prijavljenim su bili i policijski službenici Posebne jedinice policije V.M. i N.M., kojima je na teret stavljeno da su počinili prekršaj iz člana 8 stav 2 Zakona o javnom redu i miru. Nakon preduzetih aktivnosti, policijski službenici Područne jedinice Podgorica su o događaju, preduzetim mjerama i činjenicama, upoznali zamjenicu Osnovnog državnog tužioca i dostavili joj spise predmeta na ocjenu da li u radnjama navedenih policijskih službenika ima elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti. U odgovoru Uprave policije se, dalje, navodi da je Komadant Posebne jedinice policije spise predmeta uputio Etičkom odboru Uprave policije u cilju pokretanja postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti V.M., dok je u odnosu na N.M., koji je u Posebnoj jedinici policije bio angažovan po ugovoru, uputio akt sa predlogom za prekid radnog odnosa, odnosno raskid ugovora. Nakon rasprave na sjednici Savjeta, odlučeno je da se od Uprave policije zatraži informacija o ishodu postupka pred Etičkim odborom u odnosu na V.M., dok je u odnosu na N.M. zatražena informacija da li je došlo do prekida radnog odnosa. Uprava policije je dostavila odgovor, Br.11/5-09 od 11. juna 2009. godine, kojim obavještava da je policijskom službeniku N.M. prestao radni odnos 25. februara 2009. godine na osnovu rješenja br.119/09-8834/1 od 25. februara 2009. godine, koje je uručeno 5. marta 2009. godine uz uredno potpisanu dostavnicu. Etički odbor se u slučaju postupanja policijskog službenika V.M., u konkretnom

slučaju, izjasnio da je ovo ponašanje bilo suprotno Kodeksu policijske etike. Na osnovu čl 69, 70 i 71 Zakona o državnim službenicima i namještenicima i člana 84 Zakona o policiji, policijskom službeniku V.M. je donijet Zaključak, br.01-119/09-19114, na osnovu kojeg je privremeno udaljen sa rada iz Uprave policije do okončanja disciplinskog postupka.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da su se, tokom kritičnog događaja, policijski službenici N.M. i V.M. ponašali suprotno Kodeksu policijske etike i na štetu građana A.V. i M.V.. Savjet je izrazio puno zadovoljstvo službenim mjerama i radnjama preduzetim od strane Uprave policije. Konstatovano je da su preduzete mjere i radnje bile blagovremene i efikasne, kao i da je N.M. prestao radni odnos a da je V.M. privremeno udaljen sa posla iz Uprave policije, do okončanja disciplinskog postupka. Zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Radi sveobuhvatnosti praćenja predmeta Savjet je uputio dopis Upravi policije, Br. 11/8-09 od 21. jula 2009. godine, i zatražio informaciju o ishodu disciplinskog postupka protiv policijskog službenika V.M.. Uprava policije je dostavila odgovor, Br. 11/9-09 od 31. jula 2009. godine, kojim obavještava da je povodom konkretnog događaja, policijski službenik V.M. oglasen krivim za teži disciplinski prekršaj iz člana 81 stav 1 tačka 4 Zakona o policiji, i da mu je izrečena novčana kazna u visini od 20% od mjesečne zarade.

Slučaj malodobnog djeteta B.A. iz Nikšića

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu istraživača kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori, mr Aleksandra Saše Zekovića, razmatrao je slučaj smrti jednogodišnjeg dječaka romske nacionalnosti, B.A. od oca Halila, dana 2. oktobra 2008. godine u Nikšiću, radi ocjene primjene policijskih ovlašćenja u konkretnom slučaju. Uprava policije je dostavila odgovor na urgenciju Savjeta kojom obavještava da Područnoj jedinici Nikšić nije prijavljena smrt jednogodišnjeg B.A. niti je na osnovu uvida u knjigu protokola Hitne službe Doma zdravlja Nikšić za dan 2. oktobar 2008. godine prijavljena smrt ovog dječaka.

Uprava policije je, obzirom da se radi o smrti maloljetnog lica, Odjeljenju za unutrašnju kontrolu naložila da izvrši određene provjere, posebno u odnosu na profesionalno postupanje starješina i policijskih službenika Područne jedinice Nikšić, koja je konstatovala da su, u konkretnom slučaju, preduzete mjere i radnje u cilju rasvjetljavanja okolnosti pod kojima je nastupila smrt i da se iste i dalje preduzimaju. U dopisu se, dalje, navodi da je u toku i preduzimanje službenih radnji kao i mjera po zahtjevu zamjenice Višeg državnog tužioca u Podgorici, ali da navedene aktivnosti nijesu dale dovoljno činjenica na osnovu kojih bi bile konstatovane činjenice i okolnosti smrti maloljetnog B.A.

Istraživač kršenja ljudskih prava, mr Aleksandar Saša Zeković, Savjetu je uputio dopis kojim konstatuje da je Savjet primio odgovor Uprave policije i da je istovjetan dostavljen i njemu, te da se iz njih može konstatovati da mjerodavni državni tužilac preduzima mjere i radnje na temelju obavještenja policije. Istraživač ljudskih prava Zeković je u dopisu ustvrdio da je policija iz ovog primjera naučila lekciju pa je potpuno drugačije postupila dana 7. jula kada je dežurnu službu a potom i inspektore za kriminal telefonom obavjestio da je u istoj familiji tokom dana preminulo i drugo devetomjesečno dijete pod tada nepoznatim okolnostima, te da je apelovao na policijske službenike da provjere navode i eventualno spriječe ponovno sahranjivanje djeteta bez obavještenja i provjere mjerodavnih organa. Dopisom se dalje obavještava da su navodi iz dopisa potvrđeni i da je sahrana prema navodima policije obavljena istog dana kada je dijete preminulo i kada je upućeno obavještenje, tj. 7.jula 2009. godine, pri čemu nije kontaktirana zdravstvena služba niti policija. Istraživač kršenja ljudskih prava je ovom prilikom, takođe, obavješten od strane inspektora da su blagovremeno uzete izjave i obavješten Viši tužilac u Podgorici, koje radnje nijesu preduzete, kako je građanin Zeković konstatovao, povodom smrt B.A.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da pripadnici Područne jedinice Nikšić nijesu preduzeli odgovarajuće i blagovremene radnje povodom prijave istraživača kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori, mr Aleksandra Saše Zekovića, o smrti jednogodišnjeg B.A. iz Nikšića, dana 2. oktobra 2008. godine.

Zaključak je dostavljen podnosiocu pritužbe istraživaču kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori, mr Aleksandru Saši Zekoviću, i Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Uprava policije je dostavila dopis, Br. 6/9-09 od 28. jula 2009. godine, kojim obavještava da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu izvršilo provjere navoda u odnosu na postupanje Područne jedinice Nikšić u slučaju smrti maloljetnog A.B., i konstatovala da su policijski službenici, u konkretnom slučaju, imali konsultacije sa Osnovnim državnim tužiocem, Višim državnim tužiocem i Centrom za socijalni rad, a na osnovu prijave događaja tužilačkoj organizaciji od strane Zekovića, Istraživača kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori. Nakon toga, zamjenik Višeg državnog tužioca u Podgorici je shodno članu 231 ZKP-a, krajem maja 2009. godine uputila zahtjev Područnoj jedinici Nikšić za prikupljanje potrebnih obavještenja, radi rasvjetljavanja smrti maloljetnog lica. Unutrašnja kontrola je konstatovala da Područna jedinica Nikšić realizuje mjere iz zahtjeva navedenog tužioca, o čemu će taj tužilac biti povratno obavješten. Takođe je ocjenjeno da, u navedenom predmetu, nema elemenata koji bi ukazali na neprofesionalno postupanje ovlašćenih policijskih službenika. U prilogu ovog dopisa Savjetu je dostavljen Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, na upoznavanje sa sadržinom.

Svečanost na Policijskoj akademiji

Član Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Aleksandar Saša Zeković, uputio je inicijativu, Br. 51-08 od 5. novembra 2008. godine, kojom obavještava da je na proslavu Policijske akademije u Danilovgradu nijesu pozvani članovi Savjeta, što se dešava i prilikom obilježavanja Dana policije. Ponovio je raniji stav članova da je primjereno da se Savjet prepozna kao institucija i da njegova uloga bude promovisana i kod lica koja se školuju za buduće policijske službenike. Član Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, je predložio da se, ovim povodom, Savjet pismeno obrati ministru unutrašnjih poslova i javne uprave u Vladi Crne Gore i direktoru Policijske akademije. U prilogu inicijative dostavljen je tekst iz dnevnih novina na temu svečanosti na Policijskoj akademiji. U kasnijem periodu članovi Savjeta su redovno pozivani na sve svečanosti policijske organizacije i Ministarstva unutrašnjih poslova u cjelini.

Slučaj fudbalske utakmice „Jezero-Budućnost“

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, pokrenuo je postupak provjere navoda iz dnevnog lista „Vijesti“ od 4. juna 2009. godine, pod naslovom „Veljoviću, i mi smo ljudi“, na bazi kojeg teksta je od direktora Uprave policije zatražena informacija o postupanju policije u konkretnom slučaju.

Direktor Uprave policije je dostavio odgovor kojim obavještava da se u konkretnom slučaju radilo o fudbalskoj utakmici, koja je Odlukom Komesara za bezbjednost Fudbalskog saveza Crne Gore (FSCG) proglašena utakmicom „visokog rizika“. Unutrašnja kontrola je nakon provjere zakonitosti službenih radnji koje su preduzimate prema navijačima FK „Budućnost“, konstatovala da postoji osnovana sumnja da je zamjenik rukovodioca EP PJ Berane, M.R., prekoračio službena ovlašćenja i neprofesionalno postupio prema navijaču FK „Budućnost“, A.R., obraćajući mu se riječima da će, ukoliko ovaj ne prekine sa snimanjem kameru razbiti o glavu. U radnjama ovog policijskog službenika stekla su se obilježja težeg disciplinskog prekršaja iz člana 59 stav 1 tačka 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima – Zloupotreba položaja ili prekoračenje ovlašćenja u službi, i člana 59 stav 1 tačka 9 istog zakona – Nasilničko, nedolično ili uvredljivo ponašanje prema strankama ili iskazivanje bilo kakvog oblika netrpeljivosti. S tim u vezi, rukovodiocu PJ Berane je naloženo da preduzme mjere u cilju pokretanja disciplinskog postupka protiv policijskog službenika M.R., kao i da spise predmeta dostavi Odboru za praćenje kodeksa policijske etike, radi ocjene etičnosti postupanja V.B., rukovodioca EP PJ Berane. Direktor Uprave policije je, takođe, naveo da ukoliko se u navedenom postupku utvrdi da je ponašanje

službenika V.B. bilo u suprotnosti sa Kodeksom policijske etike, rukovodilac PJ Berane će preduzeti mjere radi pokretna disciplinskog postupka protiv njega i utvrđivanja disciplinske odgovornosti. Ovom prilikom, rukovodiocu Područne jedinice Berane je, takođe, naloženo da, na osnovu već obavljenih konsultacija sa Osnovnim državnim tužiocem u Plavu, tom tužiocu, dostavi predmetne spise na ocjenu i odlučivanje o postojanju elemenata krivične odgovornosti V.B. ili drugih policijskih službenika koji su bili radno angažovani i učestvovali u ovom događaju. Nakon rasprave na sjednici Savjeta odlučeno da se od Uprave policije zatraži informacija da li je prilikom vršenja pretresa od navijača traženo: skidanje majica, pertli, kaiševa i predaja mobilnih telefona. Direktor Uprave policije je dostavio odgovor u kojem se navodi da je, imajući u vidu da je predmetna fudbalska utakmica proglašena utakmicom „visokog rizika“ Ispostava Plav je od PJ Podgorica zatražila prikupljanje svih saznanja o okolnostima eventualnog organizovanog dolaska navijača FK „Budućnost“ na utakmicu, sa podacima o prijevoznim sredstvima koja će koristiti, vremenu dolaska, imenima vođa grupa navijača i imenima vozača, te drugih relevantnih podataka, neophodnih za organizaciju bezbjednog odvijanja fudbalske utakmice. Na temelju raspoloživih podataka sačinjen je Plan mjera i aktivnosti na obezbjeđenju utakmice, koju je odobrio rukovodilac Ispostave Plav. Policijski službenici V.B. i M.R. su, imajući u vidu bezbjednosnu procjenu i Odluku Komesara za bezbjednost FS CG, donijeli naredbu, odnosno obratili se navijačima FK „Budućnost“ da prilikom izlaska iz autobusa moraju biti pregledani i da prije toga skinu dukserice sa kapuljačama, opasače sa metalnim alkama kao i da ostave mobilne telefone. Navedeno naređenje navijači su odbili i o tome obavijestili direktora kluba Ž.V., koji je neposredno upoznat od strane V.B. da navijači, ukoliko žele ući na stadion, moraju postupiti po naredbi. Prema izjavi policijskog službenika V.B., Ž.V. je saopštena i mogućnost da se policija povuče, pod uslovom da on povede navijače na tribine i pri tom prihvati odgovornost za njihovo ponašanje i eventualne posljedice, što je Ž.V. odbio.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da je u radnjama policije došlo do prekoračenja policijskih ovlašćenja i povreda prava na štetu građana. Zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj pok. D.D. iz Mojkovca

Savjet za građansku kontrolu rada policije inicirao je postupak provjere navoda iz dnevnog lista „Dan“ od 15. juna 2009. godine, pod naslovom „Umro od policijskih batina“, na temelju kojih je od direktora Uprave policije zatražena informacija o postupanju policije u konkretnom slučaju.

Direktor Uprave policije je dostavio odgovor, Br.26/4-09 od 18. juna 2009. godine, u kojem obavještava da su službenici Ispostave Mojkovac, dana 11. juna 2009. godine, lišili slobode i zadržali policijskog službenika R.P., odmah nakon što je ljekar Kliničkog centra Crne Gore povrede D.D. iz Mojkovca okvalifikovao kao teške tjelesne povrede opasne po život. Nakon kriminalističke obrade policijski službenik R.P. je, dana 12. juna 2009. godine, uz krivičnu prijavu, zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo teška tjelesna povreda, predat istražnom sudiji Višeg suda u Bijelom Polju, koji mu je odredio pritvor. Uprava policije je o događaju dala saopštenje za javnost 10. juna 2009. godine. Građanin D.D. je preminuo 14. juna 2009. godine. Direktor Uprave policije, u odgovoru dalje obavještava da se policijski službenik R.P., dan ranije, dok se nalazio van radnog vremena, kretao privatnim vozilom marke "Landrover Discovery" na regionalnom put Žabljak - Mojkovac. Oko 00,30 časova, u mjestu Gornja Polja, jedno vozilo je preteklo "VW Golf III", kojim je upravljao B.P., a u kome su se nalazili sada pokojni D.D., V. i D. B. iz Mojkovca, i zapriječilo mu put. Za tim vozilom se nalazilo još nekoliko vozila, među kojima i vozilo kojim je upravljao policijski službenik R.P.. Zbog zakrčenja kolona vozila nije mogla nastaviti kretanje. Kada su se vozila zaustavila, vozači i saputnici su izašli van i došlo je do tuče između njih. R.P. je, kako se sumnja, u jednom trenutku prišao sa strane vrata suvozača vozila "VW Golf III", izvukao iz vozila D.D. i udario ga pesnicom u predjelu glave, od čega je on pao na zemlju i izgubio svijest. Nakon događaja D.D. je ukazana ljekarska pomoć u Domu zdravlja u Mojkovcu, a R.P. se vozilom udaljio u pravcu Kolašina, gdje je zaustavljen od strane saobraćajne patrole, koja mu je predočila da mora poći u Ispostavu Mojkovac radi davanja izjave. O događaju je odmah obavješten zamjenik ODT u Bijelom Polju, koji se tada izjasnio da nema elemenata krivičnog djela, već da se radi o prekršaju. Unutrašnja kontrola je, do podnošenja krivične prijave protiv R.P., već bila preduzela određene mjere i radnje iz svoje nadležnosti. Policijski službenik je suspendovan do okončanja krivičnog postupka, a protiv njega će, kako je navedeno, biti pokrenut i disciplinski postupak. Na sjednici Savjeta, nakon razmatranja odgovora koji je dostavio direktor Uprave policije odlučeno je da se uputi dopis Upravi policije i zatraži dostava kopije spisa predmeta, naročito izjave učesnika spornog događaja, kao i da se uputi dopis Domu zdravlja Mojkovac radi dostave: kopije izvještaja o izvršenom pregledu pok. D.D., sa preporukama datim za dalje liječenje i činjenici da li je o ovim činjenicama obavještena policija.

Uprava policije je Savjetu dostavila kopiju spisa predmeta, na upoznavanje sa sadržinom, dok direktor Doma zdravlja Mojkovac nikada nije odgovorio na zahtjev Savjeta.

Na temelju cjelokupnog predmeta i ostvarene komunikacije sa Upravom policije Savjet je zaključio da u konkretnom slučaju nalazi da su postupanjem policijskog službenika povrijeđena ljudska prava i slobode, kao i policijska ovlašćenja iz više razloga.

Prvo, nezavisno od samog događaja i posljedica koje je prouzrokovao, službenik je svojim ponašanjem ugrozio sigurnost građanina neprijavlivanjem konflikta i arbitrarnim postupanjem u namjeri da sam "dijeli" pravdu, bez obzira na to što se stvarno dogodilo. Iz spisa predmeta i izjava koje su date po istom predmetu zaključuje se da žrtva svojim postupanjem nije prouzrokovala primjenu sile, a najmanje primjenu neproporcionalne sile.

Drugo, ponašanje službenika policije u službi i van službe propisano je Zakonom i Kodeksom policijske etike, pri čemu i jedan i drugi propis zahtijevaju aktivno postupanje onda kada je bezbjednost građana u pitanju. Nakon što je aktivno doprinio nastanku konflikta, službenik je u nastavku radnje pomenutog događaja bio potpuno pasivan i nicim nije doprinio rješavanju konfliktne situacije i njenih posljedica. Naprotiv, službenik je učinio sve da do toga ne dođe. Posljedica koja je nastala samo dodatno ojačava argument nezakonitog i protivpravnog odnosa službenika prema događaju u pitanju.

Savjet je konstatovao da nema ovlašćenje da utvrdi krivicu i odgovornost lica u konkretnom predmetu (što je sudska nadležnost), ali je nesporno utvrdio povredu propisa od strane službenika tokom cijelog događaja i nakon njega, što je proizvelo posledicu povrede ljudskih prava i sloboda na štetu građanina, sa smrtnom posledicom kao dodatno otežavajućom okolnosti. Zaključak je dostavljen Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj M.M.

Član Savjeta za građansku kontrolu rada policije podnio je pritužbu nakon što mu se obratio poznati aktivista civilnog društva građanin M.M., predsjednik ekološkog društva „Breznica“ iz Pljevalja povodom incidenta u kojem je zadobio, kako navodi, teže tjelesne povrede.

Ovim povodom policija je identifikovala napadače i protiv njih ali i protiv M.M. je podnijela prekršajne prijave iako njemu nije poznato iz kojeg razloga je izjednačen sa napadačima. Ova lica su u policiji zadržana svega tri sata i tom prilikom je utvrđeno da su u alkoholisanom stanju (1,68). Podnosilac inicijative je primijetio sličnost ovog sa slučajem advokata Roganovića kojeg je takođe policija izjednačila sa napadačem. Sa druge strane član Savjeta je primijetio da bi građanin M.M. bio u mnogo boljoj poziciji da mjerodavnim organima uopšte nije ni prijavio slučaj. U prilogu Zahtjeva dostavljena je izjava građanina M.M. data agenciji „MINA“ o slučaju.

Savjet je pritužbu uzeo u razmatranje i obratio se Upravi policije kako bi dostavila relevantne informacije o slučaju. Direktor Uprave policije obavijestio je Savjet da je dana 5. maja 2008. godine u Igalu, u ulici Druge dalmatinske brigade, došlo do narušavanja javnog reda i mira, čije je povod bio prvenstvo prolaza prilikom mimoilaženja vozila u saobraćaju. U ovom

događaju čestvovali su M.B. i D.T., koji su se nalazili u jednom, te M.M. i D.M. sa svojom maloljetnom decom. Nakon kraće rasprave, prema navodima policije, došlo je do međusobne tuče koja je spriječena blagovremenim izlaskom na lice mjesta službenika PJ Herceg Novi. Od M.B. i D.T. oduzete su putne isprave radi obezbjeđenja njihovog prisustva u daljem postupku. Protiv svih lica mjerodavnom organu je podniet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka pod sumnjom da su počinili prekršaj iz člana 8. stav 2 Zakona o javnom redu i miru. Osnovnom državnim tužiocu (ODT) u Herceg Novom su prosljeđeni spisi predmeta radi ocjene da li radnjama navedenih lica ima elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preuzima po službenoj dužnosti. ODT je obavijestio policiju da je Osnovnom sudu podnio prijedlog za sprovođenje istražne radnje vještačenja težine tjelesnih povreda kod M.M. i ostalih lica. Vještak medicinske struke je našao da su M.M. i drugim česnicima u tuči kritičnom prilikom nanešene lake tjelesne povrede nakon čega ODT je našao da u konkretnom slučaju nije počinjeno krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, razmatrao je slučaj građanina M.M. iz Herceg Novog, aktiviste civilnog društva. U inicijativi je posebno istaknuta činjenica da je policija identifikovala napadače i protiv njih, ali i protiv M.M., podnijela prekršajne prijave čime je oštećeni u potpunosti izjednačen sa napadačima. U prilogu inicijative dostavljena je Otpusna lista sa epikrizom JZU Specijalne bolnice za ortopediju, neurohirurgiju i nurologiju „Vaso Ćuković“ iz Risna, za oštećenog građanina M.M. nakon kritičnog događaja.

Savjet je uzeo predmet u razmatranje i tragom ove informacije obratio se Upravi policije koja je obavjestila da je u Igalu, 5. maja 2009. godine oko 21 čas u ulici Druge dalmatinske brigade došlo do narušavanja javnog reda i mira, čiji je povod bilo prvenstvo prolaza prilikom mimoilaženja vozila u saobraćaju. U ovom događaju su učestvovali M.B. i D.T. iz Vrbasa, koji su se nalazili u jednom vozilu te M.M. sa suprugom i D.M. sa dvoje maloljetne djece, svi iz Herceg Novog, u drugom vozilu. Nakon susreta vozila i kraće rasprave o prvenstvu prolaza, došlo je do tuče između M.B. i D.T. sa M.M. i D.M.. Direktor Uprave policije u dopisu je istakao da su blagovremenim izlaskom na lice mjesta, službenici Područne jedinice Herceg Novi spriječili dalje narušavanje javnog reda i mira tučom između ovih lica. Sa lica mjesta udaljili su se D.M., njegova deca i supruga D.M., dok je M.M. prevezen u Dom zdravlja Herceg Novi, a zatim u bolnicu „Vaso Ćuković“ u Risnu, gdje je zadržan, jer su mu konstatovane povrede-kontuzija i razderotina. U Domu zdravlja je ukazana pomoć M.B. i D.T., zbog kontuzionih povreda i oguljotina, a M.B. je odbio upućivanje u risansku bolnicu. Alkotestom je konstatovano da su M.B. i D.K. bili u alkoholisanom stanju. Nakon policijskih aktivnosti i prikupljenih obavještenja njima nije donijeto rješenje o zadržavanju, jer je tokom navedenih radnji istekao zakonski rok za zadržavanje (član 27 Zakona

o policiji), a javni red i mir su uspostavljeni. Od M.B. i D.T. su privremeno oduzete putne isprave, radi obezbjeđenja njihovog prisustva u daljem postupku. Obavještenja od M.M. su prikupljena u bolnici, a od D.M. u jutarnjim časovima sljedećeg dana. Protiv M.B., D.T., M.M. i D.M., nadležnom organu je podniet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka pod sumnjom da su počinili prekršaj iz člana 8 stav 2 Zakona o javnom redu i miru. Uprava policije je navedenim dopisom obavjestila da je prema njihovim saznanjima, pretres odložen jer M.M. nije došao u Područni organ za prekršaje u Herceg Novom. Uprava policije prosljedila je spise predmeta Osnovnom državnim tužiocu u Herceg Novom radi ocjene da li u radnjama navedenih lica ima elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti. ODT je PJ Herceg Novi obavjestio da je Osnovnom sudu podnio prijedlog za sprovođenje istražne radnje vještačenja težine tjelesnih povreda kod M.M. i ostalih lica. U tom postupku vještak medicinske struke je našao da su M.M., kao i drugim učesnicima u tuči, kritičnom prilikom nanešene lake tjelesne povrede. Imajući u vidu nalaz i mišljenje sudskog vještaka, Osnovni državni tužilac je našao da u konkretnom slučaju nije počinjeno krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti.

Na zahtjev a potom i urgenciju Savjeta Područni organ za prekršaje iz Herceg Novog je izvjestio o ishodu postupka pokrenutog protiv M.B., D.T., oboje iz Vrbasa i M.M. i D.M., oba iz Herceg Novog, zbog prekršaja iz člana 8 Zakona o javnom redu i miru. Ovaj organ je pokrenuo postupak, od 05.05.2008. godine da bi se pretres zbog nedolaska svih okrivljenih odložio. Potom su M.B. i D.T., na zakazanom pretresu od 27.11.2008. godinme obavjestili da se nijesu u mogućnosti odazvati pretresima pred ovim organom. Kako su ispunjeni uslovi iz člana 135 stav 1 tačka 8 Zakona o prekršajima, koji propisuje da ukoliko okrivljeni imaju prebivalište u inostranstvu a njihovo prisustvo u daljem postupku nije moguće obezbjediti, to je u smislu navedene odredbe predmetnu postupak pred ovim organom obustavljen.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i samim građaninom i nakon sprovedene rasprave Savjet je zaključio da povodom konkretnog događaja policija nije prikupila dovoljno podataka da bi omogućila nadležnim organima da naprave jasnu razliku u odgovornosti lica koja su u konkretnom događaju učestvovala. Usljed navedenih propusta policije došlo je do mješanja odgovornosti svih učesnika u događaju, i teško može doći do razdvajanja vinovnika i žrtve. Zaključak je dostavljen građaninu M.M. iz Heceg Novog i Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj stanara ulice Vojislavljevića br.14 u Podgorici

Građani V.B. i S.L., oba iz Podgorice, obratili su se Savjetu za građansku kontrolu rada policije predstavkom u kojoj su naveli da žele čuti savjete u vezi

povrede prava koja su nastala uslijed kršenja njihovih ljudskih prava, nastala uslijed prekoračenja ovlašćenja policije u okviru akcije iseljenja familije V.B. iz stana u ulici Vojislavljevića br 14, u Podgorici.

U cilju cjelovitog upoznavanja sa sadržinom slučaja članovi Savjeta su se upoznali sa sadržinom teksta pod nazivom "Silom odlagao iseljenje" iz dnevnog lista "Vijesti" od 23. jula 2009. godine, koji čini sastavni dio predmeta.

Nakon upoznavanja sa sadržinom predstavke Savjet je konstatovao da obustavlja dalje postupanje u ovom predmetu iz razloga što podnosioci predstavke nijesu dostavili konkretne informacije o prekoračenju policijskih ovlašćenja u konkretnom slučaju.

Sa zaključkom Savjeta upozmnati su građani V.B. i S.L.

Slučaj Lj.D. iz Budve

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratio se predstavkom građanin Lj.D. iz Budve, iznoseći slučaj koji se dogodio u njegovoj porodičnoj kuci u Budvi, dana 21. decembra 2008. godine, kada je, kako je naveo, bio izložen grubom i nasilničkom ponašanju grupe pojedinaca, koji su navodno došli da verbalno, i s oružjem, prijete njemu i njegovoj ženi, tražeći da saznaju gdje im se nalaze deca. Tu informaciju, kako je navedeno u pritužbi, radi zaštite dece, nijesu htjeli pružiti. Podnosilac predstavke, dalje, navodi da su nasilnici potom prešli na fizičko nasilje, uslijed čega je pretrpio teške tjelesne povrede, o čemu posjeduje medicinsku dokumentaciju. Građanin Lj.D., u navedenoj situaciji, očekivao je da mu policija pruži zaštitu. Međutim, on je iako povrijeđen, bio navodno lišen slobode i ubačen u policijsko vozilo, a licima koja su mu nanijela povrede policijski službenici su naložili da sopstvenim vozilom dođu u policijsku stanicu. U predstavci se, dalje, navodi da su se sumnje građanina Lj.D. u savjestan i zakonit rad policajaca povećale kada je u stanici jedan od službenika zamolio da ne potpisuju dokumentaciju dok ne dođe B.L., koji ga je kasnije navodno obavjestio da ne dolazi, u službene prostoprije, po funkciji već kao prijatelj. Zamolio ga je da stopira stvar jer zna da su napadači uradili što ne valja, što je podnosilac predstavke odbio. Nakon kratkog vremena pozvan je nazad u stanicu Područne jedinice, iako je prethodno dao izjavu. Navodi da je odveden u kancelariju kod inspektora Labana gdje su ga navodno primoravali, uz prijetnju oružjem, da promijeni datu izjavu.

U prilogu predstavke građanin Lj.D. je dostavio Otpusnu listu sa epikrizom i Zapisnik o prijemu krivične prijave koju je podnio.

Uprava policije, na traženje Savjeta, dostavila je odgovor od 28. januara 2009. godine, u kojem navodi da je Unutrašnja kontrola izvršila provjere navoda i konstatovala da su policijski službenici Područne jedinice

Budva, povodom opisanog događaja, preduzimali mjere i radnje na osnovu Zakona i u okviru zakonskih ovlašćenja. U odgovoru se, dalje, navodi da u službenim prostorijama nije vršen pritisak na građanina Lj.D. da odustane od prijave, već da je insistirano da pored osumnjičenog B.L. izvrši prepoznavanje i ostalih lica koja su ga 21. decembra 2008. godine napala u njegovu kuću u Budvi. Direktor Uprave policije, dalje, navodi da je građanin tokom cijelog postupka tretiran kao lice oštećeno krivičnim djelom, a ne kao okrivljeni koji ima pravo na advokata. Unutrašnja kontrola je konstatovala da, osim insistiranja da u prisustvu nadležnog državnog tužioca izvrši prepoznavanje napadača, na građanina Lj.D. nije vršen bilo kakav pritisak, pa ni prisiljavanje da potpiše izjavu. Izjava građanina Lj.D. nije snimana, što se praktikuje u pojedinim slučajevima prilikom saslušavanja osumnjičenih lica. U prilogu ovog odgovora dostavljen je Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, povodom kritičnog događaja.

Savjet za građansku kontrolu, nakon rasprave o predmetu, 29. januara 2009. godine, odlučio je da se odgovor direktora Uprave policije uputi građaninu Lj.D., radi upoznavanja sa sadržinom i dostave informacija za koje cijeni da su relevantne za razmatranje slučaja. Građanin Lj.D. prosljedio je Savjetu, 19. juna 2009. godine, žalbu upućenu Odjeljenju za unutrašnju kontrolu u kojoj iznosi da ne može vjerovati u odluku da je policija, povodom konkretnog događaja, ispravno postupala i iznio nadu da ubuduće ovo odjeljenje neće štiti policiju koja na iznijeti način obavlja povjerene zadatke.

Prilikom razmatranja i odlučivanja po ovom predmetu član Savjeta Nikola Martinović je tražio izuzeće što je Savjet i uvažio.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i samim građaninom i nakon sprovedene rasprave Savjet je zaključio da su službenici policije blagovremeno intervenisali i spriječili sukob širih razmjera i posljedica između veće grupe lica i familije Lj.D. koja je dana 21.12.2008. godine napadnuta u svojoj kući u Budvi, u naselju Velji vinogradi.

Savjet je dalje konstatovao da su službenici policije propuštali priliku da po službenoj dužnosti podnesu krivičnu prijavu zbog krivičnog djela nasilničko ponašanje na štetu podnosioca pritužbe i prema ostalim učesnicima u ovom događaju. Savjet je konstatovao da na licu mjesta nijesu preduzete sve potrebne službene mjere i radnje, u prvom redu pretres prisutnih lica, kao i da radnje prepoznavanja nijesu zakazane sa uvažavanjem datih okolnosti u kojima se našao podnosilac pritužbe s obzirom da se nalazio na bolničkom liječenju. Izostanak takve efikasne reakcije doprinio je gubitku povjerenja ovog građanina u policijsku organizaciju što je otežalo njihovu dalju komunikaciju. Savjet je, takođe, zaključio da je rukovodilac Ispostave policije u Budvi bio dužan obezbijediti pristup službenim prostorijama i strankama u postupku, samo službenim licima i osobama koja su u vezi sa

rasvjetljavanjem ovog krivičnog djela. Posjete pojedinih lica, izvan policijske organizacije, a koji u Budvi obavljaju visoke političke funkcije, bile su nepotrebne i mogu se tretirati kao dodatni pritisak na građanina. Zaključak je dostavljen građaninu Lj.D. iz Budve, podnosiocu predstavke, i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj M.Č. iz Berana

Građanka M.Č. iz Berana, posredstvom člana Savjeta, obratila su se Savjetu za građansku kontrolu rada policije predstavkom u kojoj iznosi nezadovoljstvo na postupanje službenika u policijskoj stanici u Beranama dana, 13. maja 2009. godine, kojom prilikom je vozilo kojim je upravljala, sa namjerom kratkog boravka, parkirala na mjestu ispred stanice Uprave policije, na kojem je zabranjeno zaustavljanje i parkiranje. Građanka M.Č. je posebno naglasila da su se kritičnom prilikom na pomenutom mjestu nalazila i druga parkirana vozila, a da su samo u njenom slučaju primjenjene odredbe Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima, te je kažnjena novčano i oduzete su joj registarske tablice, o čemu joj policijski službenik nije htio dati kopiju službene zabilješke. Podnosilac predstavke, dalje, je navela da je policijski službenik V.B. tokom kritičnog događaja demonstrirao silu i da su službenici Uprave policije koje je nakon ovog događaja kontaktirala bili neljubazni. U prilogu predstavke građanka M.Č. je Savjetu dostavila fotografije nepropisno parkiranih automobila tokom kritičnog događaja.

Uprava policije, nakon urgencije Savjeta, dostavila odgovor 086/09-20052/3 od 17. jula 2009. godine, u kojem navodi da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu preduzelo mjere radi provjere navoda pritužbe građanke M.Č., koja je izrazila nezadovoljstvo na postupanje policijskih službenika Područne jedinice Berane, nakon počinjenog saobraćajnog prekršaja. Službenik Unutrašnje kontrole, navedenom prilikom, obavio je razgovor sa građankom M.Č. tokom kojeg je ona izjavila da odustaje od podnijete pritužbe i da želi obustavu postupka, o čemu je sačinjena službena zabilješka i uzeta izjava, koje su dostavljene u prilogu odgovora Uprave policije.

Savjet za građansku kontrolu rada policije je na 38. sjednici, od 8. oktobra 2009. godine, vodio raspravu o predmetu i konstatao činjenicu povlačenja pritužbe pred Upravom policije povodom događaja iz predstavke, i odlučio da građanki M.Č. uputi dopis kojim je zatraženo izjašnjenje o nastavku postupanja Savjeta po podnijetoj predstavci. Kako podnosilac predstavke Savjetu nije dostavila odgovor ni protekom vremena od dva mjeseca, Savjet je na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, zaključio da postupak obustavi imajući u vidu da je građanka M.Č. pred Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu Uprave policije, svojeručno potpisala izjavu da povlači predmetnu pritužbu, i nakon toga na

traženje Savjeta nije dostavila izjašnjenje da li je saglasna da Savjet nastavi postupanje po predstavci. Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavke, građanki M.Č. iz Berana, i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj aktivista za zaštitu prava životinja

Grupa građana iz Podgorice i Bara, aktivista za zaštitu prava životinja, obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije predstavkom kojom Savjet informišu o zajedničkim naporima koje preduzimaju Uprava policije i Društvo za zaštitu životinja iz Podgorice, preventivne i obrazovne prirode, u cilju kvalitetnog informisanja javnosti o propisima koji uređuju zaštitu i postupanje prema životinjama.

U obraćanju se navodi da Uprava policije, kroz projekat Policija u zajednici, u saradnji sa misijom OEBS-a i Društvom za zaštitu životinja iz Podgorice, sprovodi preventivno-edukativnu kampanju u cilju unaprijeđenja kulture i podizanja svijesti struktura društva kada su u pitanju zaštita, briga i pravilan odnos prema životinjama. Navedeno je da će u predstojećem periodu biti podjeljeno oko više hiljada edukativno preventivnih informatora, koji držaocima i drugim građanima daju osnovne informacije o pravima, preporukama ali i obavezama koje proizilaze iz važećih zakonskih propisa koji regulišu pravilan odnos prema držanju životinja. Naglašeno je da se radi o potpuno novom pristupu koji policiju kao organizaciju predstavlja u sasvim pozitivnom i drugačijem svijetlu i koji razvija novi vid povjerenja kog građana. Podnosioci predstavke predložili su da Savjet podrži i pohvali ove napore policijskih službenika i Uprave policije u cjelini, i istu pozove da se u punoj mjeri posveti krivičnom procesuiranju organizovanja borbi pasa koje su u našoj zemlji, prema Zakonu o zaštiti dobrobiti životinja, zabranjene, ističući da je posebno štetno ako se na tim skupovima pojavljuju i policijske starješine i time ruše pozitivni izgrađeni imidž policijske organizacije.

Savjet je, nakon upoznavanja sa sadržinom predstavke, usvojio zaključak kojim pohvaljuje napore Društva za zaštitu životinja i Uprave policije, i ocjenio da isti doprinose daljoj izgradnji povjerenja i ugleda policije u zajednici. Ovom prilikom Savjet je iskazao podršku Upravi policije u procesuiranju organizovanja borbi životinja i posebno ohrabrio preduzimanje službenih mjera i radnji protiv svih službenika policije koji organizuju ili učestvuju na navedenim događajima. Zaključak je dostavljen podnosiocima predstavke i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj B.Č.

Građanin B.Č. iz mjesta Murino obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije predstavkom u kojoj iznosi nezadovoljstvo

postupanjem policijskog službenika Ispostave policije Andrijevića, S.J. Podnosilac predstavke, između ostalog, navodi da želi da se zaštiti od skoro 15 godina nasilništva komšije policajca iz susjednog sela koji ga maltretira, muči, narušava duševni mir i duševno spokojstvo, vrši psihološko mučenje nad njim, sa posebnim osvrtom na postupanje imenovanog službenika nakon prijave koju je građanin B.Č. podnio protiv NN lica. U prilogu predstavke dostavljeni su: Molba načelniku Ispostave policije u Andrijevići za prijemom od 29.08.2009g, Prijava protiv NN lica Ispostavi policije u Andrijevići od 31.08.2009. godine i Prijava protiv policijskog službenika S.J. Ispostavi policije u Andrijevići, od 02.09.2009. godine.

Savjet je pritužbu uzeo u razmatranje i obratio se Upravi policije kako bi dostavila relevantne informacije o slučaju.

Direktor Uprave policije dostavio je odgovor u kojem navodi da je Unutrašnja kontrola preduzela mjere iz svoje nadležnosti i konstatovala da je policijski službenik S.J., službene mjere i radnje preduzimao u skladu sa Zakonom i u okviru ovlašćenja. U odgovoru se dalje navodi da Unutrašnja kontrola nije utvrdila činjenice i okolnosti koje bi ukazale na postojanje sumnje u profesionalnost i zakonitost njegovog postupanja, i konstatacija da su policijski službenici Ispostave u Andrijevići M.V. i D.J. istog dana kada je građanin B.Č. podnio prijavu bili upućeni u Gornje Luge, radi preduzimanja službenih radnji kao i sutradan, kada takodje nijesu pronašli niti lice označeno u prijavi niti podnosioca prijave. Nakon dva dana zamjenik rukovodioca Ekspoziture policije M.M. i rukovodilac bezbjednosnog sektora, S.J., izašli su na lice mjesta i zatekli suprugu M.Č., označenog u prijavi, sa kojom su obavili razgovor. Potom su dobijena saznanja saopštili podnosiocu prijave, B.Č., kome je predočeno da se u konkretnom slučaju radi o imovinskom sporu i da, ukoliko smatra da mu je pričinjena šteta, nadoknadu može ostvariti po privatnoj tužbi pred nadležnim sudom. Direktor Uprave policije u odgovoru navodi da je rukovodiocu Ispostave policije u Andrijevići naloženo da policijskog službenika S.J. ubuduće ne zadužuje za postupanje po eventualnim prijavama u kojima se B.Č. pojavljuje kao podnosilac ili prijavljeno lice, već da za to odredi drugog policijskog službenika.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da je policijski službenik S.J. iz Ispostave policije u Andrijevići, u odnosu na građanina B.Č. u konkretnom slučaju, preduzimao službena ovlašćenja u skladu sa Zakonom.

Takođe je odlučeno da se uputi dopis rukovodiocu Ispostave policije u Andrijevići, kojim će zatražiti, imajući u vidu ulogu policije u društvu, da odredi termin i u najkraćem roku obavi razgovor sa građaninom B.Č.. Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavke, građaninu B.Č., i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Posjeta Savjeta Forenzičkom centru u Danilovgradu

Članovi Savjeta za građansku kontrolu rada policije 22. decembra 2009. godine posjetili su Forenzički centar u Danilovgradu.

Predsjednik Savjeta, dr Đoko Jočić, je istakao da je ovom tijelu dostavljen iscrpan Izvještaj o radu policije Uprave policije i Forenzičkog centra, te da se može zaključiti „da je obostrano izvanredna saradnja bila na fonu afirmacije Crne Gore na putu evroatlantskih integracija“. Predsjednik Savjeta je ocijenio da osnivanje Forenzičkog centra predstavlja značajan iskorak u radu posebno istražnih i pravosudnih organa.

Tokom sastanka članovi Savjeta su upoznati sa kapacitetima i mogućnostima Forenzičkog centra u obavljanju poslova i zadataka iz svoje nadležnosti.

Posebno je naglašeno da je ovaj centar jedan od najvećih u regionu, da je tokom 2009. godine oko 30.000 nalaza i tragova sa mjesta događaja dostavljeno Centru na obradu, i to ne samo od policije nego i drugih nadležnih službi. Tokom sastanka direktor Uprave policije je posebno istakao podatak da je procenat rasvjetljenih krivičnih djela za tekuću godinu oko 65% te da Forenzički centar predstavlja strateški važnu organizacionu i operativnu cjelinu. Zajednički je ocijenjeno da je Savjet za građansku kontrolu rada policije u dosadašnjem radu veoma odgovorno i profesionalno pratio zakonitost primjene policijskih ovlašćenja. Učesnici sastanka su zaključili da je prestupe policijskih službenika neophodno sagledati u svakom pojedinom slučaju i to personalno sa ciljem identifikovanja i procesuiranja disciplinske, prekršajne i krivične odgovornosti, a optužbu ne usmjeravati na cjelokupan policijski sistem. Obostrano je zaključeno da je broj slučajeva nezakonitih postupanja policijskih službenika u padu, koja činjenica ukazuje na pozitivan trend prepoznavanja i jačanja profesionalnih kapaciteta policije.

Incident između grupe podgoričkih mladića i policijskih službenika Sektora za obezbjeđenje ličnosti i objekata Uprave policije

Na inicijativu svog člana Savjet je uzeo u razmatranje slučaj postupanja policijskih službenika Sektora za obezbjeđenje ličnosti i objekata Uprave policije, zaduženih za pratnju i obezbjeđenje predsjednika Skupštine Crne Gore, tokom incidenta sa grupom podgoričkim mladića, od 03. oktobra 2009. godine.

Inicijativom se, pored traženja da se procjene primjenjena policijska ovlašćenja kritičnog dana, njihov potrebni opseg i eventualna opravdanost u datim okolnostima, pozdravlja i u potpunosti podržava javni istup predsjednika Skupštine Crne Gore ovim povodom. Inicijativa, kako je navedeno, ima za cilj prevenciju eventualnih budućih sličnih događaja.

U prilogu predmeta, podnosilac Inicijative dostavio je odgovor šefa Kabineta direktora Uprave policije, u vezi sa kadrovskim kapacitetima Sektora za obezbjeđenje ličnosti i objeketa, posebno iz oblasti ljudskih prava i slobode izražavanja, da je Sektor nova organizaciona jedinica koja je na početku rada imala neadekvatnu materijalno-tehničku opremu te je uz podršku Vlade učinila napore na jačanju kadrovskih i materijalno tehničkih kapaciteta. Na taj način značajan broj policijskih službenika ovog Sektora upućivan je na specijalističke praktične obuke, a obezbjeđena su i značajna sredstva i oprema za rad i djelovanje u skladu sa standardima i metodama rada službi u državana Evropske Unije, koji proces je i dalje aktuelan. Jedan broj službenika Sektora za obezbjeđenje ličnosti i objeketa upućivan je na pohađanje obrazovnih programa iz oblasti ljudskih prava i sloboda izražavanja, koji se periodično organizuju na Policijskoj akademiji u Danilovgradu i Upravi za kadrove.

Uprava policije, na traženje Savjeta, dostavila je Informaciju u kojoj se opisan kritični događaj, i to, u ulici Ivana Vujoševića u Podgorici, u neposrednoj blizini picerije "Maestro", 03.10.2009. godine, oko 23,00 časa, kada su četiri lica predsjedniku Skupštine Crne Gore, g. Ranku Krivokapiću, uputula više pogrđnih riječi, i to: S.K., Z.K., M.Ž. i M.K. Navedena lica krenula su u pravcu g. Krivokapića kada je ovlašćeni policijski službenik koji je obavljao poslove zaštite štice ličnosti, D.M., u cilju sprečavanja kontakta ove grupe i g. Krivokapića, stao je ispred njih, legitimisao se službenim legitimacijom i izdao upozorenje da stanu. Navedena lica su se oglušila o upozorenje i fizički napala D.M.. Drugi policijski službenik, koji je bio u neposrednoj blizini i angažovan na poslovima bezbjednosti g. Krivokapića, M.M., pritrčao je mjestu događaja i izdao naređenje da se prekine sa napadom. Napadači su se oglušili o izdato naređenje i nastavili sa fizičkim napadom. Na lice mjesta, potom, pristigao je Interventni vod Ispostave policije Područne jedinice Podgorica, koji je izdao naređenje u cilju prekida daljeg napada. Kako su se napadači oglušili i o ovo naređenje, Interventni vod je primjenio sredstva prinude, radi savladavanja aktivnog otpora i uspostavljanja narušenog javnog reda i mira, nakon čega su lica dovedena u prostorije Područne jedinice. Policijskim službenicima D.M. i M.M. u prostorijama Urgentnog bloka Kliničko-bolničkog centra Crne Gore, ukazana je medicinska pomoć i konstatovane lakše tjelesne povrede. O ovom događaju obavješten je Osnovni državni tužilac u Podgorici, koji se izjasnio da u radnjama S. i Z.K., M.Ž. i M.K. ima elemenata krivičnog djela napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Direktor Uprave policije, dopisom od 15. decembra 2009. godine, na zahtjev Savjeta, informisao je da je Unutrašnja kontrola izvršila uvid u spise, uzimajući u obzir navode iz izjava prijavljenih lica da je prilikom događaja neko iz grupe policijskih službenika ispalio hitac iz pištolja. S

tim u vezi, policijski službenici su na licu mjesta izvršili pretragu terena, ali nijesu pronađeni čaura ili drugi tragovi, koji bi potvrdili da je kritičnom prilikom pucano iz pištolja. Obavljen je razgovor i sa tri lica koja su u vrijeme predmetnog događaja radila u ugostiteljskom objektu "Maestro", koja su se izjasnila da, kritičnom prilikom, nijesu čuli pucanje iz vatrenog oružja i negirali su navode dnevnih listova "Dan" i "Vijesti" u kojima je konstatovano da su "konobari čuli pucanj". U odgovoru je posebno naznačeno da se u spisima predmeta nalaze i izvješataji ljekara specijalista Kliničkog centra u kojima su dokumentovane povrede policijskih službenika D.M. i M.M. kao i činjenica da su prijavljena lica alkotestirana, kojom prilikom je utvrđeno da su bila pod dejstvom alkohola. Unutrašnja kontrola je konstatovala da su policijski službenici PJ Podgorica u vezi sa događajem, preduzeli sve potrebne mjere i radnje na utvrđivanju relevantnih činjeica, te da nijesu utvrđene okolnosti koje bi ukazivale na disciplinsku ili drugi oblik odgovornosti policijskih službenika.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, zaključeno je da Savjet iz priložene dokumentacije nije mogao utvrditi prekoračenje ovlašćenja policijskih službenika zaduženih za pratnju i obezbjeđenje predsjednika Skupštine Crne Gore. Sa sadržinom zaključka Savjet je upoznao Upravu policije.

Slučaj T.T. iz Podgorice

Savjetu za građansku kontrolu rada policije obratila se građanka T.T. iz Podgorice, predstavkom u kojem ukazuje na neprimjereno ponašanje policijskih službenika, dana 12. januara 2010. godine kada su dva službenika Uprave policije, identifikacionih brojeva na značkama 00792 i 00804, oko 23 časa došli na vrata stana u kojem stanuje sa familijom. Navela je da je razlog njihovog dolaska bila njena prijetodno podnijeta prijava buke u susjednom stanu u Bulevaru revolucije 76, u Podgorici, i da je, ovom prilikom, policijski službenik sa značkom broj 00792 zastrašivao i prijetio joj dok se njegov kolega svo vrijeme podrugljivo smijao. U predstavci se, takođe, navodi da su po njenoj procjeni oba policijska službenika bila visine barem 1,90m i težine preko 90 kg, a da je ona visine 1,64 i težine 50 kg, da u to vrijeme njen suprug nije bio u stanu i da bila sama sa dva djetića od 6 i 8 godina. Istakla je da je ovaj događaj za nju bio krajnje neprijatan i zastrašujući, te se obratila Savjetu kako se ovakvi ili slični postupci ne bi ponavljali, što bi nanijelo štetu kako građanima tako i ugledu ostalih pripadnika policije.

Savjet je predstavku uzeo u razmatranje i obratio se Upravi policije kako bi dostavila relevantne informacije o slučaju.

Direktor Uprave policije je dostavio odgovor nakon izvršenih provjera nadležne službe. U prilogu odgovora prosljeđena je Informacija

rukovodioca Ekspoziture za javni red i mir Područne jedinice (PJ) Podgorica, G.J., u kojoj se navodi, da su, u konkretnom slučaju, postupali policijski službenici Filijale Blok V Ekspoziture za JRM PJ Podgorica, D.J. i D.Š.. Dolaskom na lice mjesta, postupajući po prijavi buke u stanu V.S. u Bulevaru revolucije 72, utvrđeno je da se radi o starijoj, bolesnoj osobi, sa kojom je u stanu bila sestra, starosti oko 60 godina, koja se o njoj stara. Prilikom dolaska na označenu adresu, ispred stana se nije čula nikakva buka i galama, nakon čega su obavljen razgovor sa građankom V.S. te je utvrđeno da se radi o veoma staroj i bolesnoj gospođi koja se, ovom prilikom, požalila da je, u zadnje vrijeme, često i neosnovano prijavljuje komšinica T.T. Nakon ovog razgovora policijski službenici su se uputili na vrata građanke T.T., kako bi sa njom obavili razgovor o okolnostima njene prijave. U Informaciji rukovodioca Ekspoziture za javni red i mir, G.J., dalje se navodi da je građanka T.T. otvorivši vrata, bez ikakvog povoda, policijske službenike upitala "Što cete ovde, što ste došli?", da je u toku razgovora pokušala da zalupi vrata od stana prilikom čega je udarila o vrh cipele lijeve noge policijskog službenika D.J.. Tokom razgovora izrazila je nezadovoljstvo postupanjem službenika, izjasnila se da će ići kod advokata i da su joj potrebni brojevi njihovih službenih znački što joj je omogućeno. Nakon toga službenici su od građanke T.T. zatražili podatke radi evidentiranja događaja, što je ona odbila negodovanjem i prokomentarisala da će nastaviti da stalno zove i prijavljuje i kada bude bilo povoda i kada ne bude, nakon čega je upozorena da je lažno prijavljivanje po zakonu kažnjivo, nakog čega je ustupila ličnu kartu na uvid. Rukovodilac Ekspoziture za javni red i mir u Informaciji je istakao da su se policijski službenici prema građanki T.T. ponašali korektno i u skladu sa Kodeksom policijske etike, te da su je uputili da ukoliko u kontinuitetu ima problema sa komšinicom V.S. dođe u PJ Podgorica i podnese prijavu. T.T. je podnijela pritužbu PJ Podgorica na postupanje policijskih službenika, dana 19. januara 2010. godine. Postupajući po ovoj pritužbi građanka T.T. je pozvana u prostorije PJ Podgorica gdje je rukovodioca Ekspoziture za JRM upoznala sa okolnostima ponašanja službenika i sa problemima koje, kao stanar, ima u zgradi u kojoj stanuje. Rukovodilac Ekspoziture je građanku T.T. upoznao da će u rješavanje problema uključiti policijskog službenika M.J., zaduženog na kontakt reonu, sa kojim će putem telefona imati stalni kontakt. U toku razgovora posebno je naglašeno da se ovaj problem mora riješiti kroz razgovor sa upravnikom stanara i sa ostalim komšijama, kako bi se pronalazio kompromis i izbjegle dalje neželjene posledice. Rukovodilac Ekspoziture za JRM, takođe, obavijestio je građanku T.T. da će ispitati ponašanje imenovanih policijskih službenika tokom kritičnog događaja i da će obavijestiti o istom. Dana 26. januara 2010. godine policijski službenik M.J. upoznat je sa navedenim problemom, i obavio je razgovore sa upravnicima stanara R.D. i Z.M., i od istih saznao da V.S. dugo godina živi u tom stanu, da je od strane stanara cijenjena, da sa njom nikada nijesu imali ni najmanji

problem, da veoma malo boravi u stanu tj. dolazi samo u večernjim satima da bi prespavala. U daljem razgovoru upravnici zgrade izjasnili su se da T.T. bez pravog razloga prijavljuje stanare zgrade, da će pokušati da razgovaraju sa njom i da riješe problem, a u suprotnom će pokrenuti peticiju za rješavanje problema. Nakon ovoga policijski službenik zadužen na kontakt reonu M.J. obavio je razgovor sa T.T., istu upoznao da je on kontakt policajac i da će pokušati riješiti problem, kojom prilikom joj je ostavio vizit karticu sa brojem službenog telefona, radi buduće komunikacije. U odgovoru rukovodioca Ekspoziture za JRM napomenuto je da je V.S. veoma stara osoba i da u dane vikenda kod nje dolaze unuci, i da je to možda jedino vrijeme kada se može čuti manja buka iz stana. U prilogu Informacije dostavljene su službene zabilješke policijskih službenika D.J., D.Š. i M.J..

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, zaključeno je da Savjet iz priložene dokumentacije nije mogao utvrditi prekorachenje ovlašćenja policijskih službenika, u konkretnom slučaju. Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavke, građanki T.T., i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj M.M.S.

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj koji se desio na magistralnom putu nadomak Kolašina, u kojem je jedan od starješina za javni red i mir u Upravi policije M.M.S., prema pisanju medija, prvo službenim automobilom izazvao udes a potom vrijeđao kolege i pozivao na fizički obračun.

Direktor Uprave policije, na zahtjev Savjeta, dostavio je odgovor u kojem je opisan događaj i postupanje policije s tim u vezi, u kojem se navodi da je policijski starješina M.S., 25. oktobra 2009. godine oko 16,30 časova, u mjestu Trebaljevo kod Kolašina, izazvao saobraćajnu nezgodu-kontakt sa drugim vozilom, u kojoj nije bilo povrijeđenih lica. Pošto je na lice mjesta izašla patrola saobraćajne policije Ispostave Kolašin, M.S. je odbio da policijskim službenicima pruži na uvid lična i saobraćajna dokumenta, da se podvrgne alkotestiranju, a nije postupio ni po naređenju policijskih službenika i dežurnog starješine da pođe u službene prostorije Ispostave, radi preduzimanja službenih mjera i radnji. Policijski službenici su, posle dužeg razgovora i odbijanja M.S. da postupi po naređenjima, upotrebili sredstva prinude-fizičku snagu i sredstva za vezivanje, kako bi savladali njegov otpor i priveli ga u Dom zdravlja, radi uzimanja krvi i urina na analizu, što je M.S. odbio. Ovom prilikom dežurni ljekar je, shodno svojoj procjeni, konstatovao da se M.S. nalazi u pripitom stanju. Po privođenju u službene prostorije Ispostave policije donijeto je rješenje o zadržavanju u skladu sa odredbama Zakona o policiji, a pomoćnik direktora Uprave policije

je, u svojstvu neposrednog starješine M.S., inicirao pokretanje postupka pred Etičkim odborom, zbog postojanja sumnje da je M.S. ponašanjem i postupcima prekršio Kodeks policijske etike. Etički odbor je na sjednici održanoj 3. novembra 2009g, ocijenio da je M.S. prekršio Kodeks policijske etike i predložio njegovom starješini da protiv njega pokrene disciplinski postupak. Shodno ocjeni Etičkog odbora, pomoćnik direktora Uprave policije inicirao je disciplinski postupak protiv M.S., u skladu sa odredbama člana 81 Zakona o policiji. Takođe, u vezi predmetnog događaja Ispostava Kolašin protiv M.S. je podnijela: Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog osnovane sumnje da je počinio prekršaj iz Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima i Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka zbog osnovane sumnje da je počinio prekršaj iz Zakona o javnom redu i miru.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da je policija, u konkretnom slučaju, postupala u skladu sa zakonom utvrđenim ovlaštenjima. Zaključak je dostavljen Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj V.M. iz Bara

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj rasvjetljavanja slučaja napada na člana Hrvatskog nacionalnog savjeta u Crnoj Gori i političkog hrvatskog aktiviste V.M. iz Bara.

U svom obraćanju član Savjeta navodi da je o preduzetim mjerama i radnjama, o kojima je informisan od strane direktora Uprave policije, u potpunosti zadovoljan jer idu u prilog naporima da se policija u Crnoj Gori maksimalno razvija kao profesionalan i efikasan servis građana, što je očekivanje kompletne javnosti. Istakao je da ovaj slučaj predstavlja prestanak ranije prakse, još od 90-tih godina prošlog stoljeća, neprocesuiranja i nekažnjavanja etnički i politički motivisanog nasilja i netrpeljivosti u Crnoj Gori, kojem su posebno bili izloženi pripadnici manjina i demokratske opozicije.

Nakon detaljnog upoznavanja sa slučajem V.M. iz Bara i sprovedene rasprave Savjet je zaključio da je u potpunosti zadovoljan svim preduzetim mjerama i radnjama od strane Uprave policije povodom rasvjetljavanja napada na građanina V.M. i ocijenio da one potvrđuju intenciju da se policijska organizacija razvija kao maksimalno profesionalan i efikasan servis građana. U navedenom kontekstu Savjet je uputio punu pohvalu Upravi policije i Područnoj jedinici Bar i izrazio očekivanje da će na istovjetan način biti postupljeno i u svim drugim predmetima.

Zahvalnost i podršku povodom rada Savjeta na ovom slučaju uputilo je i Hrvatsko nacionalno Vijeće.

Slučaj G.B. iz Kolašina

Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje predstavku, dostavljenu posredstvom člana Savjeta, građanina R.Č., iz sela Plana, koji je prijavio događaj u kojem su navodno učestvovali rukovodilac Ekspoziture policije u Kolašinu, B.Š. sa sinom. Oni su, prema tvrdnjama, pretukli duševnog bolesnika G.B. u centru Kolašina, koji je zbog navedenog podnio odgovarajuću prijavu, čije se procesuiranje odlaže sa obrazloženjem da nema potrebe za tim jer se radi o neraščišćenim odnosima nakon što je građanin G.B. ranije uznemiravao B.Š. 24-godišnju kćerku. U opisu događaja se navodi da je građanin G.B., kritičnom prilikom išao ulicom, kada su naišli B.Š. i njegov sin službenim vozilom, izašli iz njega, oborili na asfalt, tukli i povrijedili građanina G.B.. Sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju, naročito imajući u vidu da slučaj nije potkrijepljen dokazima, Savjet se obratio građaninu R.Č. koji je u odgovoru naveo da nije očevidac događaja, već da je za ovaj incident čuo te da mu je građanin G.B. potvrdio da se događaj desio 8. oktobra 2009g.

U prilogu odgovora Savjetu su dostavljene izjave R.Č. i G.B. date Upravi policije 10. novembra 2009, u vezi sa predmetnim događajem, i Izvještaj ljekara specijaliste od 12. oktobra 2009g.

U toku obrade predmeta i pored više pokušaja pribavljanja relevantnih informacija o slučaju Savjet nije došao u posed dokaza, usljed činjenice da građanin koji je prijavio slučaj nije očevidac događaja. Savjet, takođe, nije mogao ostvariti kontakt sa licima, koji su u izjavi građanina G.B. datoj Upravi policije, navedeni za svjedoke iz razloga što nijesu obezbijedili njihovi kontakt podaci niti je ukazano na put kojim bi Savjet iste mogao pribaviti.

Na temelju cjelokupnog predmeta i sprovedene rasprave Savjet je zaključio da se usljed nedostatka dokaza ne mogu utvrditi prekoračenja ovlaštenja policijskih službenika povodom konkretnog događaja, i pored nastojanja Savjeta da iste obezbijedi. Savjet je naročito imao u vidu činjenicu da građanin koji je prijavio slučaj istu nije potkrijepio dokazima niti Savjetu ukazao na put kojim bi dokazi bili obezbijedeni.

Zaključak je dostavljen podnosiocu pritužbe, građaninu R.Č. i Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj „Art“

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj koji se desio ispred ugostiteljskog objekta „Art“ u Bulevaru Svetog Petra Cetinjskog u Podgorici, u noći između 5. i 6. avgusta 2010. godine u kojem su učestvovali gradonačelnik Glavnog grada Podgorica, dr M.M., novinar i fotoreporter dnevnog lista „Vijesti“, M.J. i B.P..

Direktor Uprave policije u odgovoru je naveo da je Unutrašnja kontrola na temelju sprovedenih aktivnosti konstatovala da u navedenom postupku nijesu utvrđene okolnosti i dokazi koji bi ukazivali na postojanje disciplinske odgovornosti, te da su policijski službenici Područne jedinice Podgorica, u konkretnom slučaju, postupali u skladu sa zakonom i ovlaštenjima.

U prilogu odgovora Savjetu je dostavljen Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu o izvršenim provjerama pritužbe istraživača kršenja ljudskih prava mr Aleksandra Saše Zekovića, predsjednika Upravnog odbora „Alternativa“ Steva Muka i izvršne direktorke Centra za građansko obrazovanje Daliborke Uljarević, povodom navedenog događaja.

Savjetu su, potom, tek nakon četiri obraćanja, novinar i fotoreporter dnevnog lista „Vijesti“, M.J. i B.P., dostavili saglasnost za dalje postupanje ovog tijela po inicijativi kao i predmetnu dokumentaciju, među kojima, i CD sa audio snimkom spornog događaja.

Sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju Odjeljenje za unutrašnju kontrolu Savjetu je dostavilo kopiju odgovora na pitanja novinara „Vijesti“ povodom Izvještaja o izvršenoj kontroli zakonitosti postupanja policijskih službenika PJ Podgorica u vezi sa predmetnim incidentom.

Potom je Savjet uputio dopis direktoru Uprave policije kojim je zatraženo informisanje o razlogu i načinu na koji su službenici Uprave policije postupili nakon pominjanja upotrebe vatrenog oružja kao prijetnje na koju je ukazano na licu mjesta, i razloga zbog kojih je izvršeno legitimisanje samo novinara, a ne i ostalih učesnika spornog događaja. Direktor Uprave policije u odgovoru je naveo da je u spisima koje je formirala Unutrašnja kontrola dokumentovana službena zabilješka policijskih službenika Ekspziture za dežurstvo PJ Podgorica, D.J. i S.B., koji su bili na licu mjesta, te da je na osnovu navedene zabilješke jasno da su akteri događaja legitimisani i da su od njih uzeti lični podaci. Ovom prilikom direktor Uprave policije je ukazao da je legitimisanje radnja koja se po pravilu sprovodi prema nepoznatim licima, i da su spisi predmeta dostavljeni Osnovnom državnim tužiocu na ocjenu da li u radnjama i postupanima policijskih službenika ima propusta, odnosno elemenata krivičnog djela.

Nakon rasprave o predmetu u kojoj su učestvovali dr Đoko Jočić, Vladimir Čejović, Siniša Bjeković, Nikola Martinović i mr Aleksandar Saša Zeković konstatovano je i zaključeno da je na osnovu inicijative Savjeta i po pribavljanju saglasnosti učesnika spornog događaja, B.P. i M.J. (u daljem tekstu podnosioci pritužbe), sproveden postupak utvrđivanja činjenica i okolnosti u vezi sa slučajem koji se desio 5.08.2009. godine ispred ugostiteljskog objekta „Art“ u Ul. Sv. Petra Cetinjskog u Podgorici.

Tom prilikom korišćeni su materijali dobijeni od strane podnosioca pritužbe, Uprave policije CG (UP), medijski izvještaji i materijali nastali u komunikaciji NVO sektora i predstavnika dnevnog lista „Vijesti“ sa UP, kao i naknadno dostavljeni audio materijal sa transkriptom, koji je prema

navodima podnosioca predstavke snimljen na licu mjesta tokom trajanja policijske intervencije.

Predmet interesovanja Savjeta u konkretnom slučaju bile su mjere i radnje iz domena policijskih ovlaštenja preduzete na licu mjesta i neposredno nakon spornog događaja, na šta se ukazuje u predmetnom aktu, odnosno inicijativi za postupanje Savjeta kojom je ono pokrenuto.

Nakon prijetnog obraćanja Savjet je konkretizovao zahtjev za pružanjem potrebnih obavještenja od strane UP na pitanja koja se tiču vjerodostojnosti audio materijala, pravilnosti primjene policijskih ovlaštenja kod prikupljanja obavještenja i primjene ovlaštenja na licu mjesta i jednakosti u postupanju prema svim akterima događaja.

Po uvidu u dobijeni materijal i iskaze učesnika i svjedoka Savjet je zaključio da je UP propustila da se izjasni o vjerodostojnosti audio materijala i njegovoj sadržini, prepuštajući da to učine pravosudni organi. Savjet smatra da je nadležnost ovog tijela nezavisna od ovlaštenja pravosudnih organa, odnosno ishoda eventualnog krivičnog gonjenja i sudskog postupka, jer on cijeni povrede ljudskih prava i sloboda nastale zloupotrebom ili pogrešnom primjenom policijskih ovlaštenja, pa čak i onda kada ona nemaju za posljedicu krivično gonjenje ili osudu počinitelaca povrede ili je pak takav postupak bio u toku. Ovakav stav u radu Savjeta je potvrđen u više njegovih predmeta. U konkretnom slučaju nije bilo potrebno sprovoditi bilo kakav drugi postupak kod UP, osim službene zabilješke ili izjave kojom bi službenici UP, koji su obavili radnje na terenu, potvrdili ili opovrgli autentičnost snimka, što bi umnogome olakšalo položaj i rad ovog Savjeta na predmetnom slučaju. Ovako, Savjet cijeni slučaj pod pretpostavkom da je materijal autentičan, jer ostali dokazi i izjave ukazuju na veoma visok stepen vjerovatnoće i saglasnosti, odnosno poklapanja iskaza različitih aktera za vrijeme koje pokriva snimljeni materijal; Pravilnik o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlaštenja u obavljanju tih poslova („Sl.list“ RCG br.85/05) u čl.4. propisuje da se u vršenju policijskih poslova, policijski službenik obraća građanima na jasan i razumljiv način i saopštava im razloge zbog kojih im se obraća. Čl.23. istog akta propisuje da je kod otkrivanja krivičnih djela i prekršaja policijski službenik dužan da preduzme sve potrebne mjere, a naročito da se: 1) pronade učinilac krivičnog djela, da se učinilac ili saučesnik ne sakrije ili ne pobjegne; 2) otkriju i obezbijede tragovi krivičnog djela i predmeti koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom postupku i 3) prikupe sva obavještenja koja bi mogla biti od koristi za uspješno vođenje krivičnog postupka. Član 24. istog akta propisuje da se smatra da je učinilac krivičnog djela poznat kada je, na osnovu prikupljenih dokaza i obavještenja, u tolikoj mjeri osnovana sumnja da je određeno lice učinilac krivičnog djela i da se isključuje mogućnost da bi učinilac moglo biti neko drugo lice. Čl.25. Pravilnika propisano je da, kada se na osnovu početnih saznanja pretpostavlja da je izvršeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti i da na

mjestu događaja treba preduzeti mjere ili radnje, radi razjašnjenja činjeničnog stanja, pronalaženja i obezbjeđenja tragova krivičnog djela i predmeta koji mogu da posluže kao dokaz, neposredni rukovodilac bez odlaganja, upućuje policijskog službenika na mjesto događaja. Čl.27. Pravilnika propisano je da policijski službenik sačinjava službenu zabilješku o početnom saznanju da je izvršeno krivično djelo, sa osnovnim podacima o događaju, izlasku na mjesto događaja i o obavještanju nadležnog državnog tužioca.

Savjet je našao da i same odredbe Pravilnika nijesu dorečene (npr. maksimalno vrijeme potrebno za sačinjavanje službene zabilješke, njena sadržina i ovjera i sl.), zbog čega upućuje na svoj raniji zaključak o potrebi dorade propisa, na način kako je to učinjeno kod postupanja prema žrtvama porodičnog nasilja i slično. Tim povodom, pojedini članovi Savjeta su i prije svog mandata tadašnjim organima unutrašnjih poslova u Crnoj Gori ukazali na moguće modele izrade uputstava, koji su uz pomoć međunarodne zajednice razvijeni u Bosni i Hercegovini. U konkretnom slučaju službenici UP nijesu uspostavili kontrolu nad situacijom na licu mjesta, čime je primjena policijskih ovlašćenja bila dovedena u pitanje. Uz svo razumijevanje za društveni značaj konflikta, Savjet smatra da su umjesto odlučne i autoritativne intervencije službenici UP dozvolili da se od strane svih aktera događaja razvije nekontrolisana i beskorisna diskusija, koja je u potpunosti opstruirala primjenu policijskih ovlašćenja, a time i njihovu zakonsku obavezu u pogledu zaštite prava i sloboda građana.

Kao posljedicu takve situacije pominjanje vatrenog oružja nije uopšte registrovano na licu mjesta. Naime, iako su u službenoj zabilješci službenici UP tvrdili da je pištolj pomenut tek nakon odlaska potencijalnih vinovnika sa lica mjesta, audio zapis to demantuje, jer se na njemu jasno razaznaje polemika između g. M.J. i g. D.R., Ovaj prvi je tvrdio da je građanin D.R. bio osoba koja je prijetila pištoljem, nakon čega je u kasnijoj izjavi promijenio iskaz i kao vinovnika prepoznao građanina Mi.M. Istovremeno, građanin D.R. je na licu mjesta energično izrazio svoje negodovanje zbog neistine u pogledu sumnji u njega.

Savjet nije imao ovlašćenje niti mogućnost za relevantno utvrđivanje odgovornosti ko je i da li je prijetio pištoljem, što je posao pravosudnih i organa gonjenja, ali konstatuje da policija nije postupila u skladu sa svojim ovlašćenjem radi provjere navoda g. M.J. na licu mjesta. Time je otvorena mogućnost da u kasnijim postupcima ne budu obezbijeđeni relevantni dokazi na osnovu kojih bi bila utvrđena eventualna odgovornost za navodnu prijetnju pištoljem (na što ukazuje građanin M.J.) ili lažno prijavljivanje (što se zaključuje iz ponašanja građanina D.R. prema građaninu M.J. na licu mjesta), odnosno oslobađanje od pojedinih oblika odgovornosti, sve kao posljedicu spornog događaja. Za ovaj Savjet ishod eventualnih krivičnih ili prekršajnih postupaka je irelevantan, te se u cjelosti osvrće samo na zakonitost i pravilnost primjene policijskih ovlašćenja.

U pogledu ocjene legitimisanja učesnika događaja Savjet je bio ograničen sadržinom snimljenog materijala i izjavama učesnika, tako da u nije u mogućnosti u cjelosti sagledati cijelu situaciju. Prema navodima UP, podaci su uzeti od svih učesnika na licu mjesta, dok izjave podnosilaca ukazuju da su oni na uobičajen način uzeti samo od potencijalnih oštećenih u spornom događaju. Na takav zaključak naveo je i dostavljeni audio snimak.

Savjet je ocjenio da su odredbe navedenog Pravilnika nedorečene jer u čl.63. propisuju da će se podaci u slučaju identifikacije lica uzeti za onog/onu kod koga/koje postoje osnovi sumnje da je počinio/la krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, pored ostalog uvidom u ličnu kartu ili drugu ispravu sa fotografijom iz koje se može utvrditi istovjetnost (legitimisanje). Na taj način se legitimisanje podvodi pod diskreciono ovlašćenje policije da na licu mjesta procjenjuje da li se radi o krivičnom djelu koje se goni po službenoj dužnosti ili po privatnoj tužbi, ili se pak radi o prekršaju. Istovremeno, čl.69. propisano je da će se poznata lica legitimisati samo u slučajevima kada je potrebno utvrditi određene lične podatke, radi podnošenja prijave ili pružanja pomoći građanima i pravnim licima u ostvarivanju određenih prava, kao i u slučajevima ako je to neophodno iz razloga bezbjednosti.

Pažnju Savjeta usmjerila je konstatacija iz dopisa UP od 01.03.2010. godine, iz koje se izvodi zaključak da se legitimisanje, po pravilu, sprovodi samo prema nepoznatim licima, što je samo djelimično tačno, ako se ima u vidu ono što je naprijed iznijeto u pogledu sadržine Pravilnika kod identifikacije lica. U konkretnom slučaju nije jasno iz čega bi se izveo zaključak da su službenici policije znali identitet pojedinih aktera, izuzev u slučaju dr M.M. Savjet ne spori mogućnost da je identitet ostala dva lica bio poznat službenicima policije, ali o tome nema naznaka u njihovim izjavama i službenim zabilješkama koje su mu bile dostupne, čime bi se moglo objasniti njihovo upućivanje u prostorije PJ Podgorica, bez navodnog prethodnog legitimisanja. U svakom slučaju Savjet nije imao čvrste i nepobitne dokaze da to nije učinjeno na licu mjesta, ali su indicije dosta uvjerljive, naročito po preslušavanju snimka sa mjesta događaja.

Radi toga Savjet je preporučio UP da u budućoj praksi, a radi izbjegavanja nejasnih i diskriminatornih situacija, primjenjuje iste standarde postupanja prema svim učesnicima u događaju, uz puno poštovanje svih umiješanih lica, očuvanje njihovog dostojanstva i naročito zaštite položaja oštećenih kod vršenja krivičnih djela i prekršaja. Istovremeno sa doradom operativnih propisa, ovakav pristup omogućio bi službenicima UP da na licu *mjesta* uzmu samo one osnovne podatke iz kojih se izvodi "saznanje da je izvršeno krivično djelo, sa osnovnim podacima o događaju, izlasku na mjesto događaja i o eventualnom obavještanju nadležnog državnog tužioca" (čl.27. Pravilnika). Time se ne ograničava mogućnost da u naknadnom postupku (u konkretnom slučaju u prostorijama UP PJ Podgorica) službenici

policije zahtijevaju i dobiju sve podatke relevantne za podnošenje krivične ili prekršajne prijave. Ovo tim prije što je poznato da se iz podatka o jedinstvenom matičnom broju lako utvrđuje početni identitet i osnovni podaci o nekom licu, osim ako nije stranac, lice bez državljanstva ili lice koje ne posjeduje odgovarajući dokument u Crnoj Gori.

Iz priloženog materijala Savjet nije bio u mogućnosti da zaključi da li su službenici UP primijenili sva raspoloživa sredstva i mjere na obezbjeđenju dodatnih obavještenja od građana tokom i nakon spornog događaja, niti da li takva lica uopšte postoje, pa u tom dijelu ne može ni cijeniti primjenu ovlašćenja. Svjedoci na koje su ukazali Podnosioci predstavke uzeti su u obzir prilikom postupanja Unutrašnje kontrole i primjene policijskih ovlašćenja u prekrivičnom postupku. Bez obzira na činjenicu što ovaj Savjet ne vezuje ishod postupka Unutrašnje kontrole kod UP, Savjet ocjenjuje da u konkretnom slučaju taj postupak nije uzeo u obzir sve relevantne činjenice, zbog čega je zauzeo drugačiji stav po konkretnom događaju.

Iz priloženih izvjava i službenih spisa Savjet je konstatovao da službenici UP svojim ponašanjem nijesu dozvolili dalji razvoj konflikta, te da su se u odnosu na počinioca ponašali "kulturno i pristojno" kako navode Podnosioci, te da u njihovom prisustvu nije bilo eskalacije konflikta, već da je on sveden u granice pristojnosti, osim evidentne tenzije koja je vladala zbog nedostatka odlučne, autoritativne, zakonite i potrebne intervencije prema većini učesnika u događaju, kako bi se ovlašćenje primijenilo u skladu sa Zakonom i stanjem na licu mjesta. Zaključak je dostavljen Upravi policije i učesnicima spornog događaja na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj P. i D. S. i A.R.

Na pritužbu istraživača kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori, mr Aleksandra Saše Zekovića, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj P. i D. S. i A.R., koji su se požalili na postupanje službenika Područne jedinice (PJ) Podgorica - Odsjek za narkotike.

Gosp. Zeković, koji je bio i član Savjeta, u pritužbi, detaljno je predstavio događaj koji se desio 20. decembra 2009. godine kada je policijska patrola u podgoričkom naselju Konik, tokom saobraćajne kontrole, zaustavila grupu romkih mladića, koji su kretali kao pješaci i naložila njihovo legitimisanje. Ovom prilikom P.S. je imao kod sebe polovinu džointa a kako je bio sa majkom i sestrom i u želji da izbjegne neprijatnost zbog prisustva članova porodice isti je bačio. Službenik policije je uočio postupak P.S. a džoint zamotan u foliju pronašao prilikom obilaska vozila, nakon čega je naložio da preda ličnu kartu i sa njim pođe u službeno vozilo, kako je građanin P.S. i postupio. Ostaloj dvojici, D.S. i A.R. policijski službenik je, takođe, oduzeo lične karte i naredio da pješice pođu u stanicu policije na Koniku, kako su

oni i postupili. Građani P. i D. S. i A. R. nijesu imali primjedbi na postupanje službenika prema njima u policijskoj stanici na Koniku, de su se zadržali 45 minuta, sem što je jedan stariji policajac vikao na A.R., pošto je ovaj, bez pitanja, zapalio cigaretu. Potom su vozilom „marica“ prebačeni u sjedište PJ Podgorica, u Odsjek za narkotike. Inspektor je P.S. ispitivao o sadržaju koji je ovaj bacio prilikom legitimisanja, nakon čega ga je, kako je naveo, tukao liscama i tražio da prizna od koga kupuje travu. D.S. je naveo da ga je isti inspektor tokom ispitivanja nakon verbalnih prijetnji udario motkom, prislanjao motku na grudi pritiskajući ga uza zid te je D.S., kako bi izbjegao dalje maltretiranje, izmislio ime lica od kojeg nabavljaju travu. Za to vrijeme A.R. je bio u drugoj kancelariji sa inspektorom koji je tokom razgovora sa njim i dovođenja u vezu sa sadržajem koji je tokom kritičnog događaja bacio P.S., vrtio palicu i upućivao mu psovke. Ovom prilikom A.R. policijskim službenicima nije pružio informacije o slučaju i dobio je batine palicom od strane tri inspektora, od kojih je jedna bila žena. Kritičnom prilikom, kako su naveli, inspektor je A.R. obavjestio da je sa DD.S. postigao dogovor da će mu ovaj, pod prijetnjim, „namjestiti kombinaciju“.

Savjet se sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio direktoru Uprave policije koji je u odgovoru naveo da Unutrašnja kontrola, na osnovu preduzetih aktivnosti povodom konkretnog događaja, nije utvrdila relevantne činjenice koje bi nedvosmisleno ukazivale na postojanje disciplinske ili drugog oblika odgovornosti policijskih službenika.

Policijski službenici Ekspoziture za borbu protiv droge i krijumčarenja PJ Podgorica negirali su da su prikrom preduzimanja službenih mjera i radnji prema P. i D. S. i A. R. činili bilo kakve oblike zlostavljanja i vrijeđanja u cilju dobijanja podatka o načinu, odnosno licu koje im je učinilo dostupnom marihuanu. Policijski službenici su se, na potpuno drugačiji način, izjasnili o preduzetim službenim radnjama i razlozima zbog kojih je policijski službenik M. D.S. dao broj svog telefona. Imenovani policijski službenik je negirao da je, nakon toga, imao telefonske kontakte sa D.S., koja tvrdnja je potvrđeno uvidom u listing telefonske komunikacije. U odgovoru se, takođe, navodi da činjenica da P. i D. S. i A.R. nijesu tražili ljekarsku pomoć nakon odlaska iz službenih prostorija i da ne posjeduju ljekarska uvjerenja na osnovu koje bi se dokazivalo postojanje povreda, koje su morale biti evidentnem posebno ukoliko je prinuda nad njima izvršena na način opisan u pritužbi. U prilog iznijetom govori i činjenica da je Unutrašnja kontrola konstatovala i određene međusobne kontradiktornosti u izjavama P. i D. S. i A.R..

Direktor Uprave policije je naveo da je prihvatio prijedlog Unutrašnje kontrole i da će spise predmeta, sačinjene u postupku provjera, dostaviti ODT na ocjenu i odlučivanje u pogledu eventualnog postojanja elemenata krivične odgovornosti policijskih službenika.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da uslijed

nedostatka dokaza ovo tijelo nije moglo utvrditi prekoračenje ovlaštenje policijskih službenika povodom konkretnog događaja.

Savjet je preporučio pripadnicima Uprave policije da sa punim uvažavanjem i senzibilitetom ostvaruju kontakte sa svim građanima i da ukoliko postoje slučajevi neprimjerenog postupanja prema građanima romske nacionalnosti isti nijesu prihvatljivi i moraju biti odmah eliminisani. Zaključak je dostavljen podnosiocu pritužbe, istraživaču kršenja ljudskih u Crnoj Gori, mr Aleksandru Saši Zekoviću i Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom. Zeković se suzdržao pri usvajanju zaključka i ocjene.

Sastanak člana Savjeta sa Vrhovnom državnim tužiteljom

Član Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, uputio je Vrhovnoj državnoj tužiteljki zahtjev za sastanak, 25. decembra 2009. godine, a pet dana kasnije je dogovoreno da isti bude realizovan po okončanju praznika. Sastanak je realizovan 13. januara 2010. godine, u Kabinetu Vrhovne državne tužiteljke, gospođe Ranke Čarapić, u sjedištu tužilačke organizacije, u vremenu 10.05-11 sati. Predmet razgovora je bilo dobijanje odgovarajućih informacija o statusu jednog broja predmeta u Tužilaštvu, procesuiranju određenih saznanja za koja postoji mogućnost da predstavljaju krivična i druga kažnjiva djela, te dosadašnja komunikacija Savjeta i državnih tužilaca posebno u kontekstu razmatranja aktuelnih predmeta i realizacije programa monotoringa implementacije ranijih ocjena i zaključaka Savjeta.

Tokom veoma korektnog prijema člana Savjeta razmatrana su različita pitanja iz nadležnosti rada državnih tužilaca posebno onih predmeta za koje je mr Aleksandar Saša Zeković iskazao interesovanje u svojstvu člana Savjeta za građansku kontrolu rada policije i nezavisnog istraživača kršenja ljudskih prava. Za pojedine predmete i saznanja član Savjeta je konsultovao Vrhovnog državnog tužioca i dobio određena mišljenja i sugestije oko njihovog daljeg procesuiranja, kao i čvrsta uvjeravanja da će bit intenzivirano preduzimanje mjera i radnji na jednom broju predmeta koji su bili predmet razgovora. Tokom sastanka napravljen je osvrt i na dosadašnji tok reforme tužilačke organizacije i njene vidljivosti u javnosti, i učesnici su se složili oko značaja državnih tužilaca na obezbjeđenju primjene prava i obavljanja njihovih funkcija na nepristrasan, objektivan i profesionalan način. Dogovoren je napredak u komunikaciji između Savjeta za građansku kontrolu rada policije i državnih tužilaca što će doprinijeti obezbjeđenju poštovanja i zaštite ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori. Na sastanku je, takođe, zaključeno da će navedeni napredak pomoći da rad Savjeta na aktuelnim i praćenju zaključenih predmeta bude kvalitetniji i djelotvorniji i dogovoreno da će Savjet sve buduće dopise upućene tužilačkoj organizaciji slati preko Vrhovnog državnog tužilaštva, čiji Kabinet će obezbjeđivati blagovremeno dostavljanje odgovora Savjetu.

Slučaj A., Lj. i K. S.

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građana A., Lj. i K. S. povodom događaja od 25. decembra 2008. godine.

U pritužbi se navodi neprimjerenost postupanje policijskih službenika kritičnom prilikom a u prilogu obraćanja Savjetu je dostavljena sljedeća dokumentacija: svojeručno potpisane izjave A., Lj. i K. S. o spornom događaju; Rješenje Uprave policije - Područne jedinice (PJ) Podgorica o zadržavanju K.S.; otpusna lista sa epikrizom Kliničkog centra Crne Gore K.S.; izvještaji ljekara specijaliste Kliničkog centra Crne Gore za Lj.S.; uvjerenje Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Podgorica - Hitna služba od 27. decembra 2008. godine za Lj.S.; izvještaj ljekara specijaliste Kliničkog centra Crne Gore za A.S.; uvjerenje Javne zdravstvene ustanove Dom zdravlja Podgorica - Hitna služba od 27. decembra 2008. godine za A.S..

Direktor Uprave policije dostavio je odgovor u kojem navodi da je povodom spornog događaja Odjeljenju za unutrašnju kontrolu naložio da preduzme mjere iz svoje nadležnosti te da je konstatovano da su policijski službenici Ekspoziture za javni red i mir Ispostave policije PJ Podgorica, u konkretnom slučaju, preduzimali službene mjere i radnje na osnovu zakona i u skladu sa zakonskim ovlaštenjima. U odgovoru se, dalje, navodi, da je Unutrašnja kontrola, s tim u vezi, konstatovala da u postupku provjera nijesu utvrđene činjenice i dokazi kojima bi se nesporno potvrdili navodi iz pritužbe o nezakonitom i neprofesionalnom odnosu službenika PJ Podgorica prema imenovanim građanima i da je nadležnom državnim tužiocu podnijeta krivična prijava zbog osnovane sumnje da su imenovani građani počinili krivično djelo napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti iz člana 376 Krivičnog zakonika Crne Gore, na štetu policijskih službenika označenih u ovom odgovoru.

U prilogu odgovora direktora Uprave policije Savjetu dostavljen je Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu i primjenu ovlaštenja. U toku postupka pribaljanja relevantnih činjenic o predmetu, na traženje Savjeta, Uprava policije je dostavila kopije: službene zabilješke sačinjene 25. decembra 2008. godine; zapisnik o saslušanju osumnjičenog V.S.; zapisnik o saslušanju osumnjičenog Lj.S. i krivična prijava podnijeta Osnovnom državnim tužiocu (ODT) u Podgorici protiv A.S., K.S., Lj.S. i V.S..

Potom je Savjet postupajući u predmetu, sa ciljem obezbjeđenja relevantnih činjenica, zatražio izjašnjenje branioca po službenoj dužnosti, advokatkinje gospođe M.K., u odnosu na istinitost tvrdnje Lj.S. da su okrivljeni u policiji dali netačnu izjavu u njenom prisustvu, i da ne stoji činjenica da nijesu maltretirani od strane policije u pretkrivičnom postupku.

U odgovoru braniteljke gđe Kasalice navodi se da je u toku postupka obavila povjerljiv razgovor sa svakim licem i da ih je upoznala sa njihovim

pravima i načinom odbrane, da nijedno od njih nije iznijelo tvrdnje da su malretirani od strane pripadnika policije i da je bila prisutna tokom davanja izjave te da su izjave svih lica autentične datom iskazu, koja činjenica je, kakao je u odgovoru navedeno, i ovjerena potpisom osumnjičenog. Advokat M.K. je, takođe, navela da u njenom prisustvu nije primjetila nikakvo maltretiranje osumnjičenih od strane policije, a da se o istinitosti izjava osumnjičenih mogu izjasniti samo oni.

ODT dostavilo je obavještenje, na traženje Savjeta, da je Osnovni sud u Podgorici u jedinstvenom postupku, dana 05. marta 2010. godine donio presudu kojom je okrivljene A., Lj. i V.S. oglasio krivim i osudio na kaznu zatvora u trajanju od 30 dana, a prema maljolutnom K.S. izrekao vaspitnu mjeru pojačan nadzor od strane organa starateljstva, koja presuda u vrijeme dostavljanja obavještenja Savjetu nije bila pravosnažna, obzirom da su okrivljeni izjavili žalbu.

Nakon sveobuhvatne rasprave zaključeno je da je Savjet preduzeo mjere i postupke iz svoje nadležnosti, kako bi dobio potrebne informacije o činjenicama iz spornog slučaja i u vezi sa tim je zatražio dodatna objašnjenja od Uprave policije, ODT i branioca po službenoj dužnosti koji je prisustvovao prvom saslušanju podnosilaca pritužbe kod Uprave policije - PJ Podgorica.

Po dobijenim informacijama Savjet je konstatovao sljedeće: da su informacije dobijene od strane samih podnosilaca i Uprave policije u najvećoj mjeri kontradiktorne i njihovim upoređenjem nije moguće naći zajedničke elemente za ocjenu postupanja policije u konkretnom slučaju; da je Savjetu priložena medicinska dokumentacija iz koje se ustanovljava da su povrede iz spornog događaja nastale i kod podnosilaca pritužbe i kod službenika UP; da se sporni događaji zasnivaju na konfliktu između g. A.S. i g. K. S., zbog čega je uslijedila intervencija službenika UP na licu mjesta koja je bila predmet rada u ovom slučaju; da prema priloženoj dokumentaciji u odnosu na podnosioca pritužbe, Savjet nije bio u mogućnosti da se izjasni o porijeklu (uzroku) povreda nastalih kod građana A. i K. S., obzirom da medicinska dokumentacija ne sadrži označenje mogućeg porijekla (uzroka) povreda; da kod građanina K.S. opisane povrede ostavljaju dilemu da li su nastale kao posljedica sukoba sa građaninom A.S. ili kao posljedica policijske intervencije. Prema njegovoj izjavi, nakon što je saopštio činjenicu da je protiv njega upotrijebljena nesrazmjerna sila, branilac po službenoj dužnosti ga je uputio da to saopšti u izjavi pred službenicima UP. Ovaj Savjet nema dokaza da je to i učinio, niti da je saglasno čl.230, st.1, al.4. Zakonika o krivičnom postupku ovo lice iskoristilo pravo da o eventualnim nezakonito primijenjenim radnjama policije u konkretnom slučaju obavijesti državnog tužioca.

U slučaju građanina A.S. Savjet, na osnovu medicinske dokumentacije, nije mogao utvrditi da li su ustanovljene povrede ekstremiteta nastale kao posljedica nezakonitog postupanja policije ili sukoba sa svojim bratom, a o mogućem porijeklu povreda (načinu i sredstvu kojim su prouzrokovane)

nema napomena ni u medicinskoj dokumentaciji. U dopisu koji je na traženje Savjeta dostavio branilac po službenoj dužnosti takođe nema napomena o policijskoj torturi, odnosno branilac tokom postupka nije imao saznanja o tome, niti je to pomenuto u izjavama tokom prekrivičnog postupka. Takođe, ovaj Savjet nema saznanja da li je to naznačeno prilikom saslušanja u policiji (nije zapisnički konstatovano), niti da li je saglasno čl.230, st.1, al.4. Zakonika o krivičnom postupku isto lice iskoristilo pravo da o eventualnim nezakonito primijenjenim radnjama policije u konkretnom slučaju obavijesti državnog tužioca; u izjavama službenika UP nedvosmisleno se ukazuje na navodni napad na službeno lice od strane svih učesnika - podnosilaca pritužbe, što je argumentovano medicinskom dokumentacijom i službenim zabilješkama. O ovim činjenicama, kao i o mogućoj odgovornosti podnosilaca pritužbe odlučivaće se u krivičnom postupku koji je protiv podnosilaca ove pritužbe pokrenut od strane nadležnog državnog tužioca, što u konkretnom slučaju ne vezuje Savjet po pitanju utvrđivanja postojanja zloupotrebe policijskih ovlašćenja.

U odnosu na g. Lj.S., Savjet izražava sumnju u mogućnost prekoračenja policijskih ovlašćenja, obzirom da izjave službenika policije o upotrebi sile (službene palice) prema imenovanom i karakter povreda konstatovanih u medicinskoj dokumentaciji nijesu saglasni. Naime, sama upotreba sile je nesporna i po službenicima UP (i konstatovana u zapisnicima i službenim zabilješkama), pri čemu građanin Lj.S. i sam u svojoj izjavi konstatuje da je bila neophodna kako bi se uspostavio javni red i mir. Kontradiktornost se ogleda u činjenici da je prema navodima službenika UP službena palica upotrijebljena na način što je građanin Lj.S. udaren po tijelu, dok medicinska dokumentacija konstatuje lakše tjelesne povrede na glavi i iznad uha. I u ovom slučaju Savjet je u ispitivanju okolnosti ograničen činjenicom da je sam građanin Lj.S. u izjavi tokom prekrivičnog postupka i u prisustvu svojeg branioca saopštio da nije bilo upotrebe sile od strane policije, a da spisi predmeta ukazuju da je i on jedan od osumnjičenih za navodni napad na službeno lice, što je predmet posebnog postupka pokrenutog od strane nadležnog državnog tužioca. Isto tako, u spisima predmeta nema naznake da li je ovaj podnosilac pritužbe koristio svoje pravo da o eventualnim zloupotrebama obavijesti nadležnog državnog tužioca u skladu sa čl.230, st.1, al.4. ZKP; u svojoj izjavi datoj ovom Savjetu Lj.S. ukazuje da je slabo razumio jezik na kojemu je vođen postupak, te da bi bolje shvatio svrhu postupka da je mogao da se služi svojim jezikom, na šta je Savjet posebno obratio pažnju. U spisima predmeta i zapisniku sa saslušanja kod policije nema dokaza da je g. Lj.S. iznio tvrdnju da ne razumije jezik na kojemu mu je saopšten razlog optužbe. Međutim, čl.8, st.2. ZKP propisano je da stranke, svjedoci i druga lica učesnici imaju pravo da u postupku upotrebljavaju svoj jezik. Ako se postupak ne vodi na jeziku tog lica, obezbijediće se usmeno prevođenje onoga što ono, odnosno drugi iznosi, kao i isprava i drugog pisanog dokaznog

materijala. Prethodno, čl.5. ZKP propisuje se da lice lišeno slobode mora biti odmah obaviješteno, na svom jeziku ili na jeziku koji razumije, o razlozima lišenja slobode i istovremeno upoznato da nije dužno ništa da izjavi, da ima pravo da uzme branioca koga sam izabere i zahtijevati da se o lišenju slobode obavijeste njegovi najbliži. Čl.232. ZKP propisano je da lice lišeno slobode mora biti upoznato sa pravima iz čl. 5. ovog Zakonika iz čega proizilazi da je podnosilac pritužbe imao pravo da bude poučen o upotrebi svojeg jezika u postupku pred organima policije, obzirom da je njegov maternji jezik, kako on izjavljuje, romski. Obzirom na njegovo etničko porijeklo službenici UP su trebali imati u vidu ovu okolnost, iako je nejasno zašto se na činjenicu da slabo razumije službeni jezik na saslušanju u policiji nije izjasnio i sam g. Lj.S., u prisustvu svojeg branioca; prema uvidu u Zapisnik o saslušanju Savjet nije mogao utvrditi da je o ovom pravu građanin Lj.S. bio poučen, što ne utiče na stav po pitanju zlostavljanja, obzirom da je odrećna izjava po tom pitanju data od samog podnosioca, slobodno i u prisustvu njegovog branioca. Međutim, nakon uvida u formu i sadržinu zapisnika o saslušanju g. Lj.S., Savjet konstatuje da o pouci o pravu upotrebe svojeg jezika nema napomene u zapisniku o saslušanju osumnjičenog, zbog čega se upućuje preporuka UP da prilikom saslušanja i drugih radnji u okviru policijskih ovlaštenja uzme u obzir odredbe ZKP o upotrebi jezika u postupku pred njihovim organima. Ovo posebno u postupcima koji se vode prema pripadnicima manjina i naročito pripadnika romske populacije, kao jedne od najranjivijih društvenih grupa; Savjet takođe naglašava da je u prostorijama Uprave policije strankama na raspolaganju poseban materijal koji se odnosi na prava osumnjičenih, pa u tom smislu apeluje na javnu promociju ovog materijala kako bi se ubuduće izbjegle sve konfliktne situacije povodom mogućih povreda prava osumnjičenih. Savjet naglašava da je Uprava policije, upravo na preporuku Savjeta, ovakav materijal na romskom jeziku stavila u opticaj početkom 2010.godine, te da bi eventualno potrebne korekcije mogle da idu u pravcu ovih zaključaka. Imajući u vidu izvještaje pojedinih međunarodnih nadzornih tijela u posljednje vrijeme i negativnu konotaciju u odnosu na primjenu policijskih ovlaštenja prema pripadnicima romske populacije, kao i razloge slabog imovnog stanja ove grupacije, njihovu socijalnu isključenost i predrasude u društvu, Savjet preporučuje UP da sa posebnom pažnjom preduzima mjere iz svoje nadležnosti prema pripadnicima ove populacije. Istovremeno, Savjet ohrabruje UP da nastavi sa inicijativama kojima se licima pod primjenom njihovih ovlaštenja pruža uvid u prava koja im stoje na raspolaganju. Na taj način organi policije u punoj mjeri ostvaruju dodatnu funkciju u službi građana koja ne spada u domen represivne, niti preventivne djelatnosti, ali jeste dio njenih ustavnih i zakonskih obaveza na promociji i zaštiti ljudskih prava i sloboda. Zaključak je dostavljen podnosiocu pritužbe, istraživaču kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori, mr Aleksandru Saši Zekoviću i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj upisa polaznika na Policijsku akademiju u Danilovgradu

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj upisa polaznika na Policijsku akademiju u Danilovgradu.

Nakon obražloženog prijedloga i sprovedene rasprave Savjet je usvojio sljedeće preporuke: Savjet podseća da je svojom Preporukom broj 29-06 od 19. septembra 2007. godine istakao da sastav policijske službe treba da odražava ukupnu raznolikost stanovništva – u geografskom, polnom, etničkom i vjerskom smislu; Savjet je, istom preporukom, ocijenio da je približavanje policije samim građanima važno i kroz njen personalni sastav što podrazumijeva više brige i pažnje o zapošljavanju, na lokalnom nivou, lica koja su dio lokalnog stanovništva; od svog utemeljenja Savjet u kontinuitetu posebnu pažnju posvećuje izgradnji dodatnog senzibiliteta policijske organizacije za pojedine specifične i osjetljive grupe posebno imajući u vidu nacionalne manjine; U tom kontekstu sa Upravom policije je razvijeno partnerstvo na temelju kojeg je došlo i do angažovanja pripadnika romske etničke manjine u policijsku službu što je prepoznato, kao pozitivan primjer, u brojnim domaćim i međunarodnim izvještajima; učešće pripadnika manjina u policijskoj organizaciji Savjet je imao u vidu i pri razvijanju saradnje sa Policijskom akademijom, jedinom nacionalnom institucijom za obrazovanje, osposobljavanje i stručno usavršavanje službenika i namještenika Uprave policije i Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave kao i za zanimanja policajac i zatvorski policajac. Takođe, Savjet je konstatovao da menadžment Policijske akademije u postupku regrutacije i selekcije poštuje princip rodne ravnopravnosti i multietničnosti kao i spremnost da podrži interesovanje pripadnika manjina za obrazovne programe koje ranijih godina nije bilo zadovoljavajuće. U tom pogledu Savjet je prepoznao značaj konstituisanih savjeta nacionalnih manjina, njihov mandat i kapacitete i autoritet u manjinskim zajednicama. Savjet je uputio preporuku nacionalnim savjetima srpske, bošnjačke, albanske, muslimanske, hrvatske i romske manjine da u sopstvenim zajednicama promovišu upis polaznika/ca na obrazovne programe Policijske akademije i kroz razvijanje dodatnih podsticajnih mehanizama, poput stipendija, doprinesu većem interesovanju mladih pripadnika manjina za pohađanje obrazovnih programa na Policijskoj akademiji. Savjet je posebno preporučio uspostavljanje institucionalne saradnje između savjeta nacionalnih manjina, Uprave policije, Policijske akademije i Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i iskazuje svoju punu spremnost da istoj i sam doprinese.

Preporuka Savjeta dostavljena je predsjednicima svih konstituisanih i registrovanih savjeta nacionalnih manjina u Crnoj Gori, ministrima Vlade Crne Gore za unutrašnje poslove i javnu upravu i za ljudska i manjinska prava, direktoru Uprave policije, direktoru Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, Zaštitniku ljudskih prava i sloboda i javnosti.

Predsjednik i potpredsjednik Nacionalnog Savjeta Roma i Egipćana uputili su obavještenje u kojem navode da se Savjet u potpunosti pozitivno i afirmativno odnio prema inicijativi i zaključku Savjeta, kao i da je Fondacija za stipendiranje Roma (sada Institut socijalne inkluzije) promovisala Policijsku akademiju među srednjoškolskom romskom i egipćanskom omladinom i uspjela animirati interesovanje lica koja zadovoljavaju tražene kriterijume za upis. U dopisu se, takođe, navodi da će za svakog pitomca Policijske akademije iz reda romske ili egipćanske manjine, Nacionalni savjet, kroz saradnju sa FSR-ISI, obezbjediti određenu mjesečnu podršku u vidu redovnog novčanog dodatka stipendiji.

Slučaj javnog istupanja policijskog službenika G.P.

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj javnog istupanja policijskog službenika G.P.

Nakon obrazloženog prijedloga i rasprave koja je uslijedila Savjet je iskazao uvjerenje da će Uprava policije, u skladu sa svojim ovlaštenjima, pristupiti provjeri svih navoda o krivičnim djelima i njihovim mogućim izvršiocima bez obzira ko ih i na koji način saopštava.

Savjet je ponovno javno pozvao sve policijske službenike koji posjeduju saznanja o eventualnim nepravilnostima i zloupotrebama u policijskoj organizaciji da sa istima na primjeren i blagovremen način upoznaju direktora Uprave policije i mjerodavnog državnog tužioca i učine sve što je potrebno kako bi sačuvali svoj lični dignitet, dostojanstvo profesije i kredibilitet policijske organizacije u cjelini.

Savjet je dao punu podršku Upravi policije i rukovodiocima svih organizacionih jedinica u pogledu dosljedne primjene pozitivnih propisa i sankcionisanja svih službenika kod kojih su se stekli zakonski uslovi za to i koji nijesu dostojni za obavljanje policijskog posla. Zaključak je dostavljen podnosiocu inicijative članu Savjeta, mr Aleksandru Saši Zekoviću, Upravi policije i medijima na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj A.M. iz Bijelog Polja

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj postupanja službenika policije prilikom procesuiranja i stavljanja na teret krivičnog djela - teška krađa građaninu A.M. iz Bijelog Polja, krajem januara 2010. godine. U inicijativi se navodi da je građanki J.B. krajem decembra 2009. godine, dok se kretala ulicom, nepoznato lice istrglo torbicu sa ramena i udaljilo se u nepoznatom pravcu, te da je mjesec dana nakon krađe policija s tim u vezi lišila slobode građanina A.M. Ovlašćeni službenici policije

prvobitno su podnijeli Osnovnom državnim tužiocu krivičnu prijavu protiv NN izvršioca da bi kasnije zbog novih činjenica izvršili dopunu iste identifikujući A.M. kao navodnog počinioca, samo zato što je kod njega pronađen telefon, koji se kritičnom prilikom nalazio u torbici građanke J.B. Podnosilac inicijative u opisu događaja navodi da je građanin A.M. sredinom decembra 2009. otišao u Bar sa ciljem obavljanja fizičkih i građevinskih poslova, na koji način je došao u posjed telefona, za koji se kasnije ispostavilo da je ukraden, na ime izvršene usluge prevoza Nj.P. i M.J. do Perasta i doplate u iznosu od pet Eura. U inicijativi se posebno navodi da ovlašćeni službenici PJ Bar koji su radili na konkretnom predmetu nijesu kontaktirali i uzeli izjave od građana na koje je A.M. ukazao da su mu dali sporni telefon, kao ni od A.M. poslodavca i drugih lica. O direktora Uprave policije je zatraženo da provjeri zašto se u predmetnim spisima navodi da je A.M. uhapšen u Baru dana 28. januara 2010. oko 21 sat kada porodica A.M. tvrdi da je lišen slobode istog dana ali zapravo oko 10 sati ujutro i to u njihovoj kući u selu Goduša u Bijelom Polju, te koji su konkretno motiv imali ovlašćeni policijski službenici pri lažnom predstavljanju činjeničnog stanja. Kao ključno se navodi da oštećena strana nije pozvana da pristupi identifikaciji počinioca krađe. To je učinjeno nakon 23 dana koliko je građanin A.M. bez osnova proveo u istražnom zatvoru. Direktor Uprave policije obavijestio je A.M. ujaka g. R.M. i člana Savjeta mr Aleksandra Saše Zekovića, podnosioca inicijative, da su navodi iz optužbe osnovani i da je u postupku provjera konstatovana osnovana sumnja da je policijski službenik Ekspoziture policije PJ Bar G.M. počinio teži disciplinski prekršaj iz člana 59. Zakona o državnim službenicima i namještenicima - neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje službenih obaveza. Potom je direktor Uprave policije, na traženje Savjeta, dostavio Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu i kopiju spisa perdmeta. Na temelju cjelokupnog predmeta i sprovedene rasprave Savjet je konstatovao da je policija, u konkretnom slučaju, učinila propust jer je građanin A.M. bio zadržan u policijskim prostorijama bez akta o zadržavanju i da u rješenju o zadržavanju nije uračunato stvarno vrijeme za koje je imenovani građanin bio zadržan. Takođe, Savjet je uočio da su privođenje i zadržavanje građanina A.M. u Područnu jedinicu Bijelo Polje bili dio koordinirane akcije te nije bilo razloga da organ koji zadržava lice blagovremeno ne donese akt o zadržavanju. Savjet je ocijenio da u sprovođenju ovlašćenja u prekrivičnom postupku, u ovom slučaju, nije postojala dovoljna koordinacija i saradnja između organa policije i tužilaštva. Zaključak je dostavljen podnosiocu inicijative članu Savjeta, mr A.S.Zekoviću, i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj Z.C. iz Nikšića

Građanin Z.C. iz Nikšića, 19. jula 2010. godine, obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na postupanje policijskog

službenika Područne jedinice Podgorica dana 17. jula 2010. godine kada je pristupio službenim prostorijama radi prijave otuđenja mobilnog telefona. Predstavkom je ukazao na neprimjereno ponašanje policijskog službenika koji, na traženje građanina Z.C., nije želio pokazati broj službene značke.

Nakon rasprave Savjet je zaključio da: svaki policijski službenik, bez obzira da li se nalazi na radnom mjestu ili ne, ukoliko je uniformisan, dužan je i obavezan da građaninu pruži maksimalnu pomoć u ostvarivanju njegovih prava, kao i da je policijski službenik koji se nalazi na radnom mjestu dužan da na zahtjev građanina pokaže svoju službenu značku ili službenu legitimaciju iz koje građanin može na nasporan način utvrditi sve potrebne podatke o policijskom službeniku, pa i ime i prezime policijskog službenika, kao i broj legitimacije.

Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavke, građaninu Z.C. iz Nikšića, medijima i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj građanina A.S.P. iz Podgorice

Savjet za građansku kontrolu rada policije i u 2009. i 2010. godini je nastavio rad na slučaju građanina A.S.P. koji je inicirao član Savjeta.

Na temelju cjelokupnog predmeta, intenzivnog rada na njemu i više sprovedenih rasprava Savjet za građansku kontrolu rada policije na 43. sjednici održanoj 10. juna 2010. godine zaključio je rad na ovom poredmetu koji iniciran od strane člana Savjeta još 18. oktobra 2008. godine. Član Savjeta Nikola Martinović prilikom razmatranja i odlučivanja po ovom predmetu, je izuzet. Zaključci su formulisani na 42. sjednici, održanoj 20. maja 2010. godine, nakon čega je član Savjeta dostavio obavještenje o prekvalifikaciji krivičnog djela u konkretnom slučaju, te je konačno usvajanje zaključaka odloženo za narednu sastanak.

Na traženje Savjeta direktor Uprave policije je dostavio dana 11.11.2008. godine Informaciju o izvršenim provjerama koje je izvršilo Odjeljenje za unutrašnju kontrolu ove Uprave. Unutrašnja kontrola je ocijenila da su službene radnje prema građaninu A.S.P. preduzimate na temelju zakonskih ovlašćenja te da nijesu konstatovani elementi koji ukazuju na disciplinsku i drugu odgovornost.

Savjet se ponovno 27.11.2008. godine obratio Upravi policije tražeći određene dodatne informacije. Dana 4.12.2008. godine iz Uprave policije je tim povodom odgovoreno da službenici Odjeljenja za unutrašnju kontrolu u toku preduzimanja mjera i radnji iz svoje nadležnosti nijesu kontaktirali A.S.P. smatrajući da su imali dosta informacija o tome iz medija. Savjet ocjenjuje

da u konkretnom slučaju je učinjen ozbiljan propust koji se mogao odraziti na kvalitet daljeg postupka i tim povodom preporučuje ovom Odjeljenju da uvijek kada je to moguće obezbijedi i kontakt sa licem koje je predmet mjera i radnji koje se preduzimaju.

Istim povodom iz Uprave policije je Savjetu saopšteno da nijesu uzete u obzir fotografije građanina A.S.P., za koje se u medijima tvrdilo da postoje, jer nijesu imali saznanje o istima. Savjetu nije pružena informacija da je policija iskazala interesovanje po saznanju o istima.

Istog dana Savjet se obratio i Osnovnom državnom tužiocu (ODT) u Podgorici interesujući se da li je otvorena istraga i koje su preduzete službene mjere i radnje. Istim dopisom Savjet se interesovao i za nalaz angažovanog vještaka medicinske struke.

Savjet konstatuje da je imao višemjesečni problem u komunikaciji sa ODT u Podgorici i da od strane tužilačke organizacije nije prepoznat kao tijelo koje doprinosi zaštiti prava građana. Nakon više urgencija i nakon deset mjeseci od traženja ODT je početkom septembra 2009. dostavio Savjetu nalaz sudsko medicinskog vještaka čime su se napokon stvorili uslovi za nastavak rada na ovom predmetu.

Posebnu pažnju Savjet je posvetio sadržaju Zapisnika o zadržavanju lica lišenog slobode. Tim povodom se obratio više puta Upravi policije, policijskim službenicima koji se dovode u vezu sa ovim predmetom, ODT u Podgorici i Osnovnom sudu u Podgorici.

Policijski službenik G.S. dostavio je ovom Savjetu dana 09.11.2009. godine detaljno izjašnjenje. U istom je naveo da mu je poznato da je građanin A.S.P. bio predmet policijskog zlostavljanja tokom pritvora i da je krivotvorena službena isprava koju je on prvobitno popunio. Dodao je da se nije osjećao bezbjednim da to ranije kaže posebno zbog načina kako je organizovano i sprovedeno izjašnjenje pred Unutrašnjom kontrolom te da je na određene nepravilnosti ukazao kod istražnog sudije u toku postupka u kojem je tretiran kao svjedok.

Policijski službenik I.P. koji se dovodi u vezu sa ispravljanjem službenih isprava ni nakon urgencije nije pružio tražena obavještenja.

Sa saznanjima o mogućem postojanju više disciplinskih prekršaja i krivičnih djela Savjet je odmah službeno upoznao direktora Uprave policije i ODT u Podgorici.

Savjet je primjetio da ova saznanja nijesu bila dostupna i poznata Odjeljenju za unutrašnju kontrolu u toku postupka provjere primjene policijskih ovlašćenja što se moglo odraziti na sami postupak i konačne ocjene i nalaze Unutrašnje kontrole.

Od direktora Uprave policije i ODT u Podgorici zatražena je provjera svih navoda i preduzimanje, tim povodom, odgovarajućih radnji.

Savjet se kod Uprave policije založio za garantovanje bezbjednosti, radnih prava i odgovarajućih uslova za rad policijskom službeniku G.S.

Savjet konstatuje da je direktor Uprave policije to učinio na maksimalno profesionalan i transparentan način. Savjet konstatuje da po policajca G.S., zbog njegovog izjašnjenja pred Savjetom, Sudom i javnosti u cjelini nijesu nastupile bilo kakve negativne i lošije okolnosti što u cjelini, prema ocjeni Savjeta, predstavlja potvrdu napretka profesionalnosti policijske organizacije.

U međuvremenu, po optužnici ODT, počelo je suđenje grupi policijskih službenika pred Osnovnim sudom u Podgorici. Njima se stavlja na teret učestvovanje u krivičnom djelu mučenje i zlostavljanje građanina A.S.P.

Kako je nekoliko puta dolazilo do odlaganja ročišta zbog neodazivanja pojedinih okrivljenih policijskih službenika i zbog otklanjanja sumnji da je posrijedi namjerna opstrukcija sudskog postupka Savjet je urgirao kod direktora Uprave policije da u skladu sa svojim mogućnostima doprinese ispunjavanju procesnih pretpostavki za održavanje glavnog pretresa.

Uprava policije je obavijestila Savjet da će Područna jedinica Podgorica doprinijeti razjašnjenju ove krivično pravne stvari.

Savjet konstatuje da nakon ovog nije bilo prekida u toku sudskog postupka čemu su u cjelini doprinijeli i policijski službenici koji su u vezi sa ovim predmetom.

Direktor Uprave policije, po preporuci Savjeta, uputio je ODT u Podgorici dana 29.12.2009. godine izjašnjenje koje je Savjetu uputio policijski službenik G.S. podneske koje mu je lično u dva navrata uputio G.S. kao i službenu zabilješku gospodina R.R., rukovodioca Ekspoziture za dežurstvo PJ Podgorica. Prema informacijama pruženim Savjetu ne postoji zakonski osnov za pokretanje disciplinskih postupaka niti za ponovni rad Odjeljenja za unutrašnju kontrolu po ovom predmetu.

Sredinom januara 2010. godine Savjet je ostvario i neposrednu komunikaciju sa Vrhovnim državnim tužiocem povodom dobijanja odgovarajućih informacija o statusu jednog broja predmeta u Tužilaštvu te procesuiranja određenih saznanja koja moguće da predstavljaju krivična i druga kažnjiva djela. Potvrđeno je da je Tužilaštvo upoznato sa predmetom koji je od strane Savjeta, Uprave policije i policajca G.S. dostavljen na ocjenu i odlučivanje uz ocjenu da nema potrebe za otvaranjem posebne istrage zato što će svi navodi biti provjereni tokom aktuelnog sudskog postupka.

Nakon traženja Savjeta i više urgencija tokom nekoliko mjeseci tim povodom istražni sudija Osnovnog suda u Podgorici mr N.G. dana 15.02.2010 godine izvršio je uvid u predmete spisa i utvrdio autentičnost svog potpisa na Zapisnik o zadržavanju lica broj 2. u slučaju građanina A.S.P.

Savjet se upoznao i sa nalazom vještaka medicinske struke kojeg je angažovao Osnovni sud u Podgorici.

Povodom postojanja određenih dilema i imajući u vidu ključnu intenciju svog rada - prevencija torture i obezbjeđenje objektivne i efikasne istrage svih navoda torturi – Savjet se obratio jednom broju institucija u vezi pojašnjenja određenih okolnosti i preporukom da određene procedure

i postupci budu poboljšani, posebno u pogledu uvođenja fotodokumentacije koja bi značajno pomogla postupke vještačenja.

JZU Klinički centar Crne Gore (KCCG) obavijestio je da obraćanje Savjeta prepoznaje u dobronamjernom kontekstu i u cilju uvođenja novih praktičnih rješenja. KCCG napomenuo je Savjetu da pri razmatranju pitanja vođenja medicinske dokumentacije treba imati u vidu da se radi o organizacionoj jedinici u kojoj se dnevno primi i pregleda veliki broj i teških pacijenata koji se iz različitih razloga ne mogu zbrinuti u drugim zdravstvenim ustanovama u zemlji. Zbog opterećenosti osoblja Urgentnog centra i velikog broja različitih i kompleksnih intervencija koje se u toku dana izvrše, moguće je u sporadičnim slučajevima da ljekari naprave propust pa izvještaji nijesu dovoljno precizni. Međutim u dokumentaciji dostavljenoj od strane Kliničkog centra i direktora Urgentnog centra povodom pregleda građanina A.S.P. tvrdi se da izvještaj ljekara specijaliste sadrži detaljno opisane povrede koje su prilikom pregleda konstatovane. KCCG priložio je Savjetu pojašnjenje direktora Urgentnog centra u kojem se navodi da su neke od opisanih povreda mogle nastati i ranije od navedeno datuma pregleda.

Ljekarska komora Crne Gore (LJKCG) obavijestila je Savjet da doktori koji pružaju zdravstvene usluge pacijentima nijesu sudski vještaci i njihova dužnost nije da vještače povrede već da zbrinu pacijenta po savremenim medicinskim standardima. To se prije svega odnosi na najfrekventnije službe kao što su Hitna medicinska pomoć i Urgentni centar u Podgorici u kojima je primarni zadatak ljekara da postave dijagnozu i ordiniraju hitnu terapiju te da pacijenta eventualno prosljede na dalja ispitivanja i liječenja. Prema pojašnjenju LJKCG nalaz doktora iz urgentne službe, koji je suočen sa izuzetno kompleksnom medicinskom problematikom u cilju očuvanja vitalnih funkcija pacijenta, može imati, posebno kod opisa lakih povreda, izvjesnih nedostataka naročito sa aspekta sudsko-medicinskog vještačenja. Vještačenje nalaza i naknadnih pregleda kao i izjašnjavanje o težini povreda isključivo je u nadležnosti doktora vještaka registrovanih kod mjerodavnog suda i njihovog udruženja. Njihovi nalazi moraju biti tačniji i precizniji, s obzirom na njihove specijalističke djelatnosti i iskustvo, u odnosu na nalaz koji je izdao ljekar u urgentnoj službi.

Savjet konstatuje da fotografisanje povreda u medicinskoj praksi zdravstvenih ustanova nije obavezno i da se, prema pruženim objašnjenjima, ne obavlja zato što nije u svrhe podizanja kvaliteta zdravstvene usluge. Za takvu praksu trenutno i nema mogućnosti u KCCG.

Savjet snažno podržava spremnost KCCG da u najskorijem mogućem roku uvede praksu fotodokumentovanja povreda kao i najavu LJKCG, da u saradnji sa Klinikom za patologiju i sudsku medicinu, pristupi organizovanju obrazovnih programa po pitanju opisa i kvalifikacije povreda. Prema pruženom objašnjenju preporuke stručnjaka štampaće se u glasilu LJKCG i biti obavezne za svakog ljekara ponaosob.

Savjet preporučuje državnim tužiocima da u sličnim situacijama pristupe izradi odgovarajuće sopstvene foto dokumentacije koja bi se kasnije mogla vještačiti od strane sudsko-medicinskih vještaka. U konkretnom razmatranom slučaju to nije učinjeno.

Savjet je veoma aktivno i intenzivno svih prijetodnih 20 mjeseci radio na ovom predmetu ostvarujući komunikaciju sa svim relevantnim institucijama.

U radu na ovom slučaju Savjet je bio suočen sa brojnim kontradiktornostima kao i novim činjenicama spoznatim tokom rada na ovom predmetu.

Na osnovu dostupnih činjenica i dokumentacije Savjet je izrazio osnovanu sumnju da je u konkretnom slučaju bilo elemenata zloupotrebe policijskih ovlašćenja.

Međutim, na temelju do sada saznatih činjenica a posebno uvida u sudsko-medicinsku dokumentaciju Savjet ne može sa sigurnošću utvrditi uzročno posljedičnu vezu između ustanovljenih povreda i vremena njihovog nastanka. Savjet će u skladu sa svojim ovlašćenjima nastaviti da prati krivični postupak i blagovremeno će reagovati ukoliko se tokom postupka otkriju nove činjenice, razjasne dileme vezano za medicinsku dokumentaciju naročito po pitanju vremena nastanka povreda što je osnovni element za donošenje konačnog zaključka utemeljenog na relevantnim činjenicama.

Zbog djelimičnog neslaganja sa većinskom odlukom Savjeta, isključivo po tački 30. mišljenje je izdvojio član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković, koji je bio obrađivač po ovom predmetu. On je bio mišljenja da Savjet može usvojiti konačni zaključak jer su prilikom zadržavanja u pritvorskim prostorijama PJ policije Podgorica nastale određene povrede koje ukazuju, na prekoračenje policijskih ovlašćenja iako identitet konkretnih policajaca nije moguće utvrditi te da objektivnu odgovornost za konkretni incident snose i starješine PJ Podgorica.

Kasnije, 2011. godine, Savjet za građansku kontrolu rada policije, na sopstvenu inicijativu, uzeo je u rad slučaj ubistva A.S.P. iz Podgorice koga je, dana 30. maja 2011. godine, iz vatrenog oružja, iz službenog pištolja, ubio policijski službenik Z.B..

Prebijanjem pokojnog A.S.P. od strane nekoliko policijskih službenika Savjet se bavio u ranijem periodu. Upravo iz tih razloga, a imajući u vidu raniji slučaj njegovog prebijanja, Savjet se posebno interesovao za provjeru pozadine ubistva posebno da li je ona politička ili u vezi sa ranijim incidentima kojima se Savjet bavio te kako je policija tretirala javne navode pok. A.S.P. da mu je život i boravak u Crnoj Gori ugrožen.

Ovaj slučaj detaljno je predstavljen u izvještaju - publikaciji Savjeta pod nazivom "Služiti i štiti" koja je dostupna na www.kontrolapolicije.me

Slučaj S.K. iz Ulcinja

Građanin S.K. iz Ulcinja, 27. oktobra 2009. godine, obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na, kako navodi, povredu jednog od temeljnih ljudskih prava-slobode kretanja kao i da navedenim povodom ne nailazi na odgovarajući tretman odnosno zaštitu policijske organizacije.

U obrazloženju slučaja građanin navodi da je od dolaska na čelo HTP "Ulcinjaska rivijera" gospodina R.Z. njemu, bez osnova, onemogućeno da prolazi kroz kompleks ovog preduzeća na koji način mu je onemogućen pristup privatnoj imovini. Građanin S.K., takođe, navodi da se u vezi sa iznjetim slučajem u više navrata obraćao policiji ali da je uz obrazloženje policijskih službenika da mu ne mogu pomoći izostala adekvatna zaštita ove institucije.

Direktor Uprave policije u odgovoru Savjetu navodi da je nadležna služba izvršila provjere po osnovu obraćanja građanina S.K. i da je konstatovano da je 16. aprila 2009. godine Ispostavu Ulcinj na broj 122 pozvao R.Z. i prijavio da mu je na Velikoj plaži, odnosno u hotelu i ispred hotela "Olimpik", građanin S.K. uputio više uvrijedljivih riječi. Nakon prikupljenih obavještenja zamjenik Osnovnog državnog tužioca se izjasnila da u konkretnom slučaju ima elemenata krivičnog djela ugrožavanja sigurnosti iz člana 168 Krivičnog zakonika Crne Gore. Na upit Savjeta o kategorisanju puta o čijoj upotrebi se u konkretnom slučaju radi rukovodilac Ispostave Ulcinj je informisao Savjet da su u saznanju da putni pravac Ulcinj-Ada predstavlja regionalni put, dok o mreži puteva koja se nalazi unutar turističkog kompleksa "Ada" nemaju podatke i uputio je na Javno preduzeće morsko dobro-Budva radi odbijanja tražene informacije. Sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o predmetu Savjet se, potom, obratio direktoru HTP "Ulcinjaska rivijera" i direktoru Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom radi informisanja o kategorizaciji puta i odluci o režimu upotrebe istog. Izvršni direktor HTP "Ulcinjaska rivijera" u odgovoru je naveo da ovo preduzeće nema ni pravnog ni stvarnog dodira sa predmetom zahtjeva, i uputio na obraćanje lokalnoj upravi - Opštini Ulcinj. U odgovoru Sekretarijata za komunalne djelatnosti i zaštitu životne sredine Opštine Ulcinj na navedeno pitanje se, između ostalog, navodi da se iz dostavljenog lista nepokretnosti ne može vidjeti kojoj katastarskoj parceli pripada sporni put i čije je vlasništvo, uz napomenu da su lokalni i nekategoriasni putevi u vlasništvu lokalne samouprave te da ne mogu bit prisvojeni od strane privatnih lica. U odgovoru se građanin S.K. poziva u Sekretarijat kako bi informisao o nastalom problemu. Direktor Javnog preduzeća za upravljanje morskim dobrom, između ostalog, informisao je Savjet: da je prostor Ade Bojane zemljište koje se vodi kao državna svojina i da preduzeće kojim upravlja ima predviđenu samo jednu lokaciju na ovom prostoru tipa kupališta koju ustupa HTP "Ulcinjaska rivijera"; da je na desnoj i lijevoj obali rijeke Bojane u ranijem periodu izgrađeno ili započeto ukupno

442 privremena objekta; da je status objekata na području obala i ušća rijeke Bojane u potpunosti nelegalan; da je lice S.K. na prostoru lijeve obale rijeke Bojane evidentiran kao lice koje je u proteklom periodu postavio montažni objekat površine 48 m²; da saobraćajnu infrastrukturu na navedenom prostoru čine magistralni put Ulcinj-Ada Bojanam kao i da se na obalama rijeke Bojane pored navedene saobraćajnice koriste šumski ili makadamski putevi, a kategorizaciju navedenih puteva ne vrši Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom, kao i da su od strane rukovodstva HTP "Ulcinjaska rivijera" obavješteni da su izvršili djelimično "vraćanje u posjed državne imovine sa kojom upravlja ovo preduzeće" kao i da nijesu riješeni problemi uzurpacije zemljošta koje je u vlasništvu države na prostoru koje je dato na upravljanje HTP-u. Potom se Savjet odlučio da građaninu S.K., podnosiocu predstavke, dostavi sve raspoložive informacije o slučaju te da ukoliko posjeduje dostavi raspoloživu dokumentaciju, ali i pored više pokušaja nije uspio ostvariti komunikaciju sa imenovanim. Na 44. sjednici održanoj 21. septembra 2010. godine Savjet je konstatovao da nakon višemjesečnog intenzivnog rada na predmetu uslijed nemogućnosti uspostavljanja komunikacije sa podnosiocem predstavke nije bio u stanju da ustanovi sve relevantne činjenice, i zaključio da obustavi dalji rad na predmetu.

Razriješenje rukovodioca beranske policije

Tokom obrade jednog broja predmeta i određenih medijskih navoda članovi Savjeta su odlučili da direktoru Uprave policije upute dopis kako bi dostavio kopiju akta kojim je bivši rukovodilac Područne jedinice Berane N.V. podnio zahtjev za raspoređivanje na drugu dužnost, sa obrazloženjem.

S tim u vezi predsjednik Savjeta upoznao je članove sa odgovorom direktora Uprave policije u kojem se navodi da imenovani policijski službenik nije podnosio zahtjev za raspoređivanje na drugu dužnost ali da je tokom 2009. godine imao prijem tokom kojeg razgovora je zatražio da se prerasporedi u organizacione jedinice Uprave policije u sjedištu ili u okviru Područne jedinice Podgorica, zbog prethodno dobijenog kredita za rješavanje stambenog pitanja i kupovine stana u izgradnji u Podgorici, koji je u međuvremenu završen.

Slučaj policijskog službenika I.P.

Na inicijativu svog člana Savjet je uzeo u razmatranje slučaj neblagovremenog udaljenja iz policijske organizacije službenika I.P., i pored, kako je u inicijativi navedeno, činjenice da je protiv njega bio u toku sudski postupak zbog zlostavljanja i mučenja i istražni postupak po osnovu

podnijete krivične prijave zbog zloupotrebe službenog položaja i pomaganja organizovanog kriminala.

U obrazloženju predstavke posebno je istaknuta činjenica da je zamjenik Osnovnog državnog tužioca (ODT) blagovremeno, 20. januara 2010. godine, dostavio obavještenje o podnošenju zahtjeva za sprovođenje istrage protiv imenovanog policijskog službenika Uprave policije, koja nije na vrijeme preduzela zakonom utvrđene mjere. Sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju direktor Uprave policije u odgovoru je izvjestio da je protiv I.P. iniciran disciplinski postupak zbog teže povrede radne dužnosti, te da je nakon sprovedenog postupka imenovanom službeniku izrečena disciplinska mjera - novčana kazna u iznosu od 30% od mjesečne plate. Protiv njega je ODT u Podgorici, u vezi sa istim događajem, ponijeta krivična prijava, zbog osnovane sumnje da je počinio kivino djelo zloupotreba službenog položaja. Takođe, iz Uprave policije Savjetu je dostavljeno obavještenje da je PJ Podgorica 07. maja 2010. godine donijela Zaključak o privremenom udaljenju sa posla službenika I.P. do okončanja krivičnog postupka. Savjet je od Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave pribavio Mišljenje, akt Br.11/8-10 od 08. juna 2010. godine, u vezi sa obaveznošću izricanja mjere suspenzije sa radnog mjesta službenika zbog vođenja krivičnog postupka i više težih povreda radnih dužnosti u kojoj je navedeno da je, u konkretnom slučaju, zakonom predviđeno obavezno udaljenje sa radnog mjesta.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je zaključio da je: protiv policijskog službenika I.P. ODT podnijelo zahtjev za sprovođenje istrage, zbog krivičnog djela zloupotreba službenog položaja iz čl 416 st 1 Krivičnog zakonika, postupajući po krivičnoj prijavi od 29. novembra 2009. godine, i dana 20. januara 2010. godine o navedenoj činjenici obavjestilo Upravu policije; Uprava policije je dana 07. maja 2010. godine donijela zaključak o privremenom udaljenju sa posla policijskog službenika I.P., do okončanja krivičnog postupka; Savjet je zaključio da je u konkretnom slučaju Uprava policije postupila suprotno zakonu jer je policijskog službenika I.P. trebala privremeno udaljiti sa posla istog dana kada je od Osnovnog državnog tužioca u Podgorici primila obavjest o pokretanju krivičnog postupka protiv imenovanog službenika; Savjet smatra da se radi o ozbiljnom profesionalnom propustu zbog kašnjenja u privremenom udaljenju I.P. skoro četiri mjeseca, i da Uprava policije treba da utvrdi personalnu odgovornost neposrednih starješina zbog naprijed navedenog kršenja zakona. Zaključak je dostavljen podnosiocu i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Napad na mladobnog sina lidera Pokreta za promjene

Izvršna direktorka Akcije za ljudska prava, mr Tea Gorjanc Prelević, obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije predstavkom u kojoj

saopštenje Uprave policije povodom napada na maloljetnog sina lidera Pokreta za promjene (dnevni list "Vijesti", "Dan", "Pobjeda" od 27. juna 2010) ocjenjuje kao primjer neprofesionalnog postupanja kojim se nezavisnost i nepristrasnost policije dovode u ozbiljnu sumnju.

U cilju pribavljanja relevantnih informacija o slučaju direktor Uprave policije je informisao Savjet o preduzetim mjerama i radnjama povodom rasvjetljavanja događaja napada na maloljetnog sina lidera Pokreta za promjene Nebojše Medojevića koji se desio 25. juna 2010. godine, uz ocjenu da Uprava policije nikada nije prejudicirala postupke, odnosno istrage tužioca, sudske istrage ili odluke sudova. Takođe, u odgovoru se navodi da je u saopštenju navedeno da incident nije imao političku pozadinu, što podrazumjeva da sprovedene aktivnosti u policijskom postupku ni u jednom detalju nijesu ukazale na prisutnost takvog motiva kod osumnjičenih.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, zaključeno je da Savjet za građansku kontrolu rada policije nije imao primjedbe na mjere i radnje koje je Uprava policije preduzela po pitanju procesuiranja konkretnih lic. Savjet je podšetio da je u više navrata ukazao na neophodnost poboljšanja komunikacije Uprave policije sa javnošću i po tom pitanju dao konkretne preporuke, i konstatovao da je saopštenje Uprave policije, objavljeno povodom napada na maloljetnog sina lidera Pokreta za promjene g. Nebojše Medojevića u dnevnim listovima "Vijesti", "Dan", "Pobjeda" od 27. juna 2010. godine, u dijelu iznošenja motiva događaja izašlo iz nadležnosti i konteksta činjeničnog stanja.

Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavke izvršnoj direktorki Akcije za ljudska prava, mr Tei Gorjanc Prelević i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Upis polaznika na Policijsku akademiju, pripadnici nacionalnih manjina

Fondacija za stipendiranje Roma (FSR, sada Institut socijalne inkluzije) uputila je Zamolnicu Savjetu za građansku kontrolu rada policije kojom, između ostalog, obavještava da je u 2010. godini u mogućnosti kandidovati za upis na Javnoj ustanovi Policijska akademija u Danilovgradu građanina D.D. iz Nikšića, Egipćanina, koji je Prvu srednju stručnu školu završio sa dobrim uspjehom. U dopisu se ističe ocjena da kandidat F.D. zadovoljava sve opšte i posebne uslove definisane Pravilnikom o regrutaciji i selekciji za osnovno policijsko obrazovanje, na osnovu pribavljene i predate dokumentaciju za upis. Ovim dopisom Savjetu je predloženo da uputi zamolnicu direktoru i Upravnom odboru Javne ustanove Policijska akademija kako bi blagovremeno prepoznali i uvažili značaj osnovnog policijskog obrazovanja Roma i Egipćana za proces njihove pune i istinske inkluzije u crnogorsko društvo i kako bi, podržavajući afirmativni pristup, omogućili prijem i upis kandidata F.D..

Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje dopis FSR i nakon rasprave odlučio da u obraćanju direktoru Javne ustanove Policijska akademija izrazi zadovoljstvo što među pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica postoji interesovanje za pohađanje obrazovnih programa na Policijskoj akademiji i uputi molbu da razmotre mogućnost prijema kandidata pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, po principu afirmativne akcije i u skladu sa Pravilnikom o regrutaciji i selekciji za osnovno policijsko obrazovanje. Direktor Policijske akademije u Danilovgradu uputio je dopis, Br.20/4-10 od 10. juna 2010. godine, kojim Savjet obavještava o ishodu postupka za upis polaznika Osnovnog policijskog obrazovanja kandidata F.D. (Egipćanina) iz Nikšića. Direktor Policijske akademije u dopisu sa žaljenjem konstatuje da navedeni kandidat nije ispunio ni minimum uslova za upis, te da i pored afirmativnog odnosa prema upisu imenovanog kandidata isti ne može biti uvršten u rang listu na osnovu koje se donosi konačna odluka o prijemu.

Obilazak pritvorskih jedinica

Tokom 2010. godine Savjet za građansku kontrolu rada policije izvršio je nenajavljene i iznenadne obilazne pritvorskih jedinica u Podgorici, Baru, Nikšiću i Cetinju. Tom prilikom konstatovani su brojni nedostaci uz nepoštoavnje međunarodnih standarda u vezi sa prevencijom torture. Član Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, zadužen ovim aktivnostima, uradio je detaljnu listu zaključaka i preporuka, koje je direktor Uprava policije u vrlo kratkom roku u potpunosti ispoštovao i implementirao.

Obilazak patrola saobraćajne policije

Na 41. sjednici, održanoj 12. maja 2010. godine, Savjet je donio odluku o obilasku terena - saobraćajnica i patrola saobraćajne policije, na putnim pravcima Podgorica - Danilovgrad, Podgorica - Cetinje, Podgorica - Bar i Podgorica - Bijelo Polje i tom aktivnošću zadužio članove Savjeta - Sinišu Bjekovića i mr Aleksandra Sašu Zekovića. O aktivnosti je uredno obaviještena Uprava policije.

Krajem jula je izvršen obilazak terena koji je u nadležnosti i pokriven patrolama saobraćajne policije PJ Podgorica, odnosno lokacijama u opštinama Podgorica, Danilovgrad i jednim dijelom Kolašin, o čemu je sačinjena Službena zabilješka Br.23/2 od 21. septembra 2010. godine. Prethodni dogovor učinjen je sa starješinom Odsjeka za nadzor i kontrolu bezbjednosti u drumskom saobraćaju uz napomenu da tokom dogovora nije preciziran termin obilaska,

već je to ostavljeno da odredi Savjet, kako bi u cjelosti ispoštovali princip neposrednosti i utvrđivanja što realnijeg stanja na terenu.

Na dan obilaska 23.jula, 2010.godine u prostorijama PJ Podgorica oko 8 sati najavljen je obilazak terena, pri čemu je neposredni starješina, rukovodilac Ekspoziture za bezbjednost saobraćaja u Područnoj jedinici Podgorica predložio da se isti obavi u cjelosti bez najave patrolama na terenu. Imajući u vidu pokretljivost patrola i moguće incidentne situacije koje bi uzrokovale dislociranje patrola na terenu - u samom glavnom gradu i na prilaznim saobraćajnicama - dogovoreno je da se, osim gradskog područja, odrede samo saobraćajnice, ali ne i vrijeme njihovog obilaska. Istom metodologijom sa starješinom u Ispostavi UP - Danilovgrad dogovoren je obilazak rejona u njihovoj nadležnosti.

Prije izlaska van gradskog područja obilazak terena u Podgorici je obuhvatio urbano područje u samom gradskom jezgru, prilikom čega je konstatovana niska frekvencija saobraćaja, osim na Jadranskoj magistrali koja vodi kroz Podgoricu. Opšta karakteristika se može svesti na zaključak da kod vozača nije primijećeno intenzivno kršenje propisa u vezi sa poštovanjem horizontalne i vertikalne signalizacije, ali to nije slučaj i kada su pješaci – učesnici u saobraćaju - u pitanju. Kod vozača je primijećeno nekorišćenje sigurnosnog pojasa i upotreba mobilnih telefona tokom vožnje u nekoliko slučajeva. Nailaskom na patrolu saobraćajne policije ili policajca pozornika vozač najčešće prekida korišćenje mobilnih telefona. Ovdje treba spomenuti odredbu Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima koja u čl.18, st.2. propisuje da je za vrijeme vožnje zabranjeno koristiti mobilni telefonski uređaj. Iako je ova odredba generalno protumačena kao *zabrana upotrebe mobilnog telefona*, ona ostavlja dilemu da li se u tekstualnom dijelu Zakona ona odnosi i na zabranu tzv. *hands free* uređaja, što kao norma postoji u nekim zemljama (Švajcarska), ili samo na mobilni telefon kao aparat.

Prva saobraćajnica tokom obilaska bila je putni pravac Podgorica – Kolašin, koji je započet bez najave patrolama, na potezu Podgorica – Bioče – Dromira – Kanjon Platije – raskrsnica prema Trmanju nakon mosta. Pri tome je vožnja bila prilagođena ograničenjima na saobraćajnim znacima, što je omogućilo uvid u činjenicu da se nijedno vozilo (osim tamnozelene Zastave 101 novosadskih tablica) nije pridržavalo propisanih ograničenja brzine. Indikativno je da su kršenja saobraćajnih propisa najčešća na potezima gdje nije moguće stacionirati patrolu saobraćajne policije i da ne postoji neki opšti zaključak o kvalitetu i snazi vozila onih vozača koji krše saobraćajne propise. Nešto obazrivija vožnja se mogla primjetiti do izlaska iz naselja Bioče, nakon čega se agresivnost vozača pojačava. U nekoliko navrata vozači luksuznih putničkih vozila su hazardski vršili preticanje i pri tome činili visoko rizične radnje u saobraćaju. Konkretno, dva vozila (u žargonu *džip*) i jedan kombi-bus su preticala na punoj liniji, u nepreglednoj krivini i uzrokovala rizični susret sa vozilima koji su im dolazila u susret.

Na povratku je najavljen obilazak patroli koja je bila stacionirana na izlasku iz Podgorice (kod stadiona FK Kom) i dogovoreno lociranje dvije rizične tačke – Dromira i Bioče, obzirom da je na tom potezu registrovan veći broj udesa sa fatalnim ishodom. Značaj ove kontrole saobraćajne policije umnogome je umanjen zbog “solidarnosti” vozača koji su svjetlosnom signalizacijom opominjali ostale vozače da uspore vožnju. Koliko je ovaj vid pomoći donekle razumljiv, toliko može da umanjí efekat kontrole onih vozača koji svojim ponašanjem čine visok rizik za ostale učesnike u saobraćaju, što se vidjelo upravo na lokaciji Dromira, kao jednoj od crnih tačaka na putevima u Crnoj Gori.

Osim nadgledanja poslova policije, kao jedan od ciljeva ove aktivnosti obavljen je razgovor sa vozačima. Na ovom potezu od 11 anketiranih vozača (dva sa tablicama Republike Srbije, jedan sa BiH, dva sa inostranim tablicama – Švajcarska, Francuska - i ostali sa crnogorskim tablicama), jedan vozač je imao primjedbu na ukupno ponašanje policije na području Berana gdje živi (selektivna kontrola i selektivno kažnjavanje u saobraćaju), dok su ostali iskazali korektan odnos policije. Jedan od vozača sa inostranim tablicama je ustvrdio da već 20 godina dolazi u Crnu Goru (državljanin je Crne Gore na privremenom radu u inostranstvu) i nikada nije imao bilo kakav problem sa saobraćajnom policijom. Na lokaciji u Bioču, i pored vidnog prisustva saobraćajne patrola, dva vozača stranih tablica su počinili očigledne prekršaje (preticanje na punoj liniji i vožnja bez svjetala), ali nijesu prigovorili nakon intervencije policije.

Na jednom dijelu ovog obilaska sačinjen je i video zapis lokacija i uslova puta. Opšti je utisak potvrđen i u razgovoru sa vozačima tokom obilaska da se patrola saobraćajne policije pridržavaju propisa i pravila službe na ovom putnom pravcu, što se iz neposrednog iskustva ne može reći za učesnike u saobraćaju. Ovim se ne želi stvoriti utisak da su putna signalizacija i ustanovljena ograničenja uvijek najbolje riješeni, ali ono što je sigurno to je da se oni takvi kakvi jesu - ne poštuju.

Na putnom pravcu Podgorica – Danilovgrad (novi put) i kod Spuža (stari put) obilazak je obavljen u večernjim satima, zbog čega tehnički nije bilo moguće napraviti video zapis. Slična zapažanja se mogu dati i za ove putne pravce – ograničenje brzine se ne poštuje, kao ni putna signalizacija. Od registrovanih 8 kontrola u dva slučaja radilo se o neispravnim vozilima, a vozači sa inostranim tablicama su upozoreni da smanje brzinu. Nije bilo generalnih primjedbi na ponašanje saobraćajne policije od strane vozača. Inače ove saobraćajnice su postale znatno frekventnije i skoro da se po režimu mogu tretirati kao (pri)gradska vožnja. U naselju Spuž problem čine vozači koji u kasnim noćnim satima velikom brzinom prolaze glavnom ulicom u naselju, ali samo do pojave patrola kada ove radnje prestaju. Uzrok se može tražiti i u ljetnjoj sezoni kada ovo naselje dobija sve obrise gradskog života. Na navedenim dionicama je bilo indikativno da su učesnici u saobraćaju bili

spremni svoje propuste pravdati potpuno apsurdnim objašnjenjima, poput toga da je kvalitet sijalica slab pa pregore za jednu vožnju, ili da su samo krenuli da nešto donesu za kuću pa nijesu obratili pažnju da vozilo nije registrovano već tri mjeseca i tome slično.

Obavljeni obilasci su pokazali da postoji ozbiljan problem, kako to neki nazivaju saobraćajne kulture, a u suštini se radi o nepoštovanju propisa. Takođe, iz dosadašnjih iskustava i uočene prakse, često ne postoji spremnost da se prizna saobraćajni prekršaj, bez obzira koliko očigledan bio. Potpuno je jasno da ovakva kontrola kakvu obavljamo ne može biti referentna za odgovor na sve probleme u saobraćaju, ali treba nedvosmisleno ukazati na potrebu afirmisanja uloge saobraćajne policije, posebno kada za to postoji puni osnov u njihovom odnosu prema vozačima, koji mora biti visoko profesionalan i uz puno poštovanje ličnosti vozača.

Iz razgovora sa pripadnicima policije mišljenja smo da kao jedna od aktivnosti može da bude potreba za većim učešćem video nadzora u saobraćaju, što bitno smanjuje konflikt na relaciji saobraćajni policajac – učesnik u saobraćaju o činjenicama u vezi sa prekršajima. U ovoj situaciji to se ne može shvatiti kao izgovor za nedostatak odlučnosti službenika policije, već mora biti shvaćen kao jednostavan odgovor na česte prozivke policije kada one nemaju osnova. Tome doprinosi i angažovanje tzv.kobri (pokretnih patrola) koje registruju više podataka o vožnji i učesniku u saobraćaju. Osim toga, mišljenja smo da se i kontrole uz upotrebu najobičnijih video kamera (ne samo fiksnih) mogu svrstati u red sredstava koji će doprinijeti većem stepenu poštovanja saobraćajnih propisa, naročito kod povratnika koji se često nađu u bilježnicama saobraćajne policije, na što nam je takođe skrenuta pažnja. Takođe, korišćenje video uređaja može biti korisno i na tzv. crnim tačkama van gradskih područja kao preventivni metod rada policije u odnosu na učesnike u saobraćaju, naročito one koji često koriste takve saobraćajnice. To bi ujedno bio i svojevrstan indikator daljih aktivnosti na suzbijanju prekršaja u ovoj oblasti.

Na kraju, kao dodatna aktivnost Savjeta moguća je anketa među građanima koja bi ukazala na eventualne nedostatke u profesionalnom odnosu prema njima samima, kao i medijska podrška koja bi se ticala registrovanja počinitelja prekršaja sa visokim stepenom rizika u saobraćaju, a ujedno umanjila prostor za bilo kakvo manipulisanje odgovornošću organa koji objektivno nijesu u mogućnosti pokriti svaki saobraćajni delikt. U daljim aktivnostima Savjet bi mogao da stekne uvid u tehničku opremljenost policije kao jedan od faktora za uspješno obavljanje poslova iz policijske nadležnosti u vezi sa bezbjednošću saobraćaja. Sa stanovišta zakona, Savjet bi mogao da stekne uvid u broj podnešenih zahtjeva i riješenih predmeta u domenu bezbjednosti saobraćaja, kako napori policije na terenu ne bi ostali bez rezultata, što takođe umanjuje ne samo represivnu, već i preventivnu komponentu u domenu izvršavanja propisa.

Podrška uvažavanju i zaštiti ljudskih prava LGBT osoba od strane policije

Na inicijativu svog člana Savjet za građansku kontrolu rada policije usvojio je zaključak kojim se službenici policije – učesnici obuke “Pravda na Balkanu – jednakost za seksualne manjine” i Uprava policije u cjelini pohvaljuju povodom odnosa prema potrebi uvažavanja i stalne zaštite LGBT prava u Crnoj Gori.

Savjet se na temelju detaljne informacije dobijene od strane direktora Uprave policije upoznao sa programom i tokom studijske posjete i obuke koja je realizovana u Kanadi i Sjedinjenim američkim državama u sklopu koje su obrađivane teme za LGBT populaciju. Program je omogućio i posjetu brojnim institucijama, prisustvo na Paradi ponosa i praktičan rad kroz patrolnu djelatnost.

Savjet je kroz svoj rad intenzivno pratio i podsticao saradnju i komunikaciju Uprave policije MUP i LGBT zajednice.

Slučaj E.H. iz Rožaja

Povodom reagovanja Uprave policije u vezi sa izjavom istraživača kršenja ljudskih prava u Crnoj Gori, mr Aleksandra Saše Zekovića, dostavljenoj Savjetu i Inicijative člana Savjeta s tim u vezi, uzet je u razmatranje slučaj iznošenja navoda građanina E.H. iz Rožaja, prilikom svjedočenja na glavnom pretresu pred Vijećem Višeg suda u Bijelom Polju, marta 2009. godine.

Član Savjeta, podnosilac Inicijative u prilogu je dostavio sljedeću dokumentaciju: komunikaciju ostvarene sa Kabinetom direktora Uprave policije povodom navedenog slučaja, prijave slučaja podnijete Odjeljenju za unutrašnju kontrolu i Vrhovnom državnom tužiocu, Zapisnik sa glavnog pretresa i dopis koji je, ovim povodom, uputila zamjenica zaštitnika ljudskih prava i sloboda kojim obavještava da je informaciju o kritičnom događaju dostavila državnom tužilaštvu u Bijelom Polju, na nadležno postupanje.

Direktor Uprave policije u odgovoru na inicijalni dopis Savjeta, između ostalog, je informisao o detaljima policijske akcije službenika Filijale za borbu protiv droge i krijumčarenja područnih jedinica Berane i Bijelo Polje, od 12. juna 2008. godine. Policijski službenici su, kako se navodi, postupali po operativnim podacima i planu aktivnosti, a cilj akcije je bio hvatanje i lišavanje slobode lica koja vrše prodaju opojne droge heroin. Prilikom izvođenja akcije lice koje je prodavalo heroin En.H. iz Bijelog Polja je uspjelo da pobjegne a kod E.H. u torbici je pronađen zamotuljak u najlon kesici sa oko 2 grama praškaste materije braon boje, za koju je kasnije utvrđeno da se radilo o heroinu. Policijski službenici su sa lica mjesta priveli E.H. i E.Š., koji je bio u društvu sa osumnjičenim En.H.. Na okolnosti izvođenja

akcije i pronalska opojne droge sačinjena je službena zabilješka, a građaninu E.H. izdata potvrda o privremeno oduzetim predmetima-heroinu. Nakon konsultacija sa zamjenikom Višeg tužioca, od E.H. i E.Š. uzete su izjave u svojstvu svjedoka i pušteni su bez zadržavanja. Ovim povodom, protiv En.H. je Višem državnim tužiocu u Bijelom Polju podnijeta krivična prijava zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga. Direktor Uprave policije, 28. septembra 2010. godine, informisao je Savjet da policijski službenik koji je kritičnom prilikom učestvovao u policijskoj akciji M.N. nije u aktivnoj službi, da mu je radni odnos prestao zbog slabih rezultata rada, a da je S.H., službenik Filijale za borbu protiv droge, zapošljen na određeno vrijeme.

Na temelju cjelokupnog predmeta, ostvarene komunikacije sa Upravom policije i sprovedene rasprave, Savjet je Odjeljenju za unutrašnju kontrolu Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave preporučio da pristupi češćim inspekcijama i provjerama sadržaja službenih prostorija u svim područnim jedinicama policije i da povodom ovog i sličnih slučajeva izvrši provjeru navoda i primjeni sve mjere i postupke iz svoje nadležnosti.

Slučaj S.R.

Na temelju inicijative svog člana i pisanja medija, od 31. oktobra 2008. godine, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u obzir slučaj građanina S.R. koji je tvrdio da je pretučen u pritvorskim prostorijama u podgoričkog jedinici policije pošto mu je određeno zadržavanje zbog navodnog nasilničkog ponašanja tokom protesta ispred Skupštine Crne Gore a povodom odluke crnogorske Vlade da prizna nezavisnost Kosova.

On se, u pratnji svog advokata, prijavio policiji dana 28. oktobra 2008. godine, oko 9.30 sati, pošto je saznao da ga policija potražuje iz već navedenih razloga. Prethodno je advokat obavio telefonski razgovor sa starješinom PJ Podgorica g. G.D. i dogovorio detalje u vezi sa prijavljivanjem.

Nakon noći provedene u pritvoru S.R. je, kako tvrdi, premješten u tzv. betonjerku. Nakon nekog vremena ugašeno je osvjetljenje u prostoriji. „U totalnoj tami pojavila su se trojica policajaca sa fantomkama na glavi. Naredili su mu da okrenem glavu prema zidu. Tukli su me pesnicama i čizmama. Dva puta sam pao na pod od siline udaraca. Treći put me nijesu podizali. Ostao sam tako da ležim dok me policajac B.M. nije vratio u ćeliju u kojoj sam prijetodno bio“ ispričao je S.R., dnevniku „Vijesti“, u tekstu „Dobio batine u betonjerci“.

Prema tvrdnjama S.R. je proveo cijeli dan i noć bez ljekarske pomoći. Teško je disao i osjećao je bolove u grudnom košu. Nije mogao da spava. Pristup ljekarskoj pomoći omogućen je tek sutradan, pošto je priveden kod sudije g. N.G. kojem se njegov advokat požalio na S.R. zdrastveno stanje.

Advokat L.Š. iz Podgorice u ime S.R. podnio je krivičnu prijavu protiv trojice nepoznatih službenika policije zbog toga što su ga dana 29. oktobra 2008. godine, oko 11.30 sati, maskirani, sa kapama „fantomkama“ na glavi, udarali, nekoliko minuta, rukama, nogama i policijskoj palicom po grudnom košu, leđima, slabinama i nogama. S.R. je zadobio više krvnih podliva i lom devetog rebra po desnoj strani grudnog koša.

Savjet je od direktora Uprave policije zatražio sve relevantne informacije u vezi sa postupanjem službenika policije u konkretnom slučaju.

Direktor Uprave policije, povodom inicijative člana Savjeta, obavijestio je Savjet, broj 086/08-38672/3 od 26.01.2009.godine, da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu, postupajući po predstavi advokata L.Š., punomoćnika građanina S.R., preduzelo mjere iz svoje nadležnosti i prilažući kratak Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu koji je sačinio D.S..

Direktor Uprave policije je, još novembra 2008. godine, obavijestio građanina S.R. da je Unutrašnja kontrola konstatovala da su ovlašćeni službenici policije PJ Podgorica preduzeli mjere i radnje iz svoje nadležnosti i u skladu sa Zakonom te da su spisi predmeta dostavljeni mjerodavnom Osnovnom državnim tužiocu (ODT) na ocjenu i odlučivanje.

Savjet se kod ODT u Podgorici interesovao da li je procesuiran postupak. Zamjenik ODT g. S.Č. obavijestio je Savjet, dopisom broj Ktn. br. 808/08 od 30.06.2009. godine, da je kod tužilaštva formiran predmet po krivičnoj prijavi građanina S.R. te da je u cilju utvrđivanja svih elemenata neophodnih za donošenje pravilne i zakonite odluke po predmetnoj krivičnoj prijavi, shodno članu 247. Zakona o krivičnom postupku, istražnom sudiji Osnovnog suda u Podgorici podnijet prijedlog za preduzimanje odgovarajućih istražnih radnji.

Savjet je potom od ODT u Podgorici tražio kopiju spisa navedenog predmeta radi nastavka postupka ocjene primjene policijskih ovlašćenja.

ODT obavijestilo je Savjet da je podnijelo prijedlog za preduzimanje istražnih radnji Kt.br. 1003/09 od 02.07.2009. godine protiv D.D., B.M. i O.B., zbog krivičnog djela mučenje i zlostavljanje iz čl. 168 st. 3 u vezi st. 2 Krivičnog zakonika izvršenog na štetu S.R. te da se spisi predmeta, po označenom prijedlogu, nalaze kod istražnog sudije Osnovnog suda u Podgorici (Dopis zamjenika ODT u Podgorici g. S.Č. Kt.br.1003/09 od 20.10.2009. godine).

Savjet se obratio i Osnovnom sudu u Podgorici tražeći kopiju spisa predmeta. Predsjednik Suda g. Z.R. obavijestio je Savjet, dopisom Su Vi br. 11/2010 od 11.02.2010. godine, da su kod Osnovnog suda pod poslovnom oznakom Kri br. 1410/09 preduzimate istražne radnje protiv osumnjičenih D.D., B.M. i O.B. te da su spisi predmeta dostavljeni na nadležnost ODT u Podgorici dana 01.02.2010. godine.

Savjet se ponovno obratio ODT u Podgorici tražeći dostavu kopije spisa predmeta. Kako nije stizao odgovarajući odgovor upućena je i urgencija prema Vrhovnom državnim tužilaštvu (VDT).

Vrhovna državna tužiteljka gospođa Ranka Čarapić dana 15. aprila 2010. godine dostavila je Savjetu kopiju odgovora ODT u Podgorici Kt.br. 1003/09 koji je Savjetu za građansku kontrolu rada policije upućen 20. marta 2010. a iz tužilaštva ekspedovan 22. marta iste godine.

Osnovno državno tužilaštvo, u dopisu koji Savjetu nije blagovremeno dostavljen iz nepoznatih razloga, obavještava Savjet da je nakon provedenih istražnih radnji dana 12.02.2010. godine podnijelo Osnovnom sudu u Podgorici optužni prijedlog protiv D.D. zbog krivičnog djela mučenje i zlostavljanje izvršeno pomaganjem iz člana 167.st.3. u vezi sa st.2 u vezi čl.25 Krivičnog zakonika.

U međuvremenu policajac D.D. nepravosnažno je osuđen u postupku pred Osnovnim sudom na pet mjeseci zatvora zbog pomaganja u mučenju i zlostavljanju građanina S.R.. Sudija gospođa M.Z. u obrazloženju presude je navela da je bez dileme utvrđeno da je D.D. sa umišljajem pomogao za sada neidentifikovanim osobama da zlostavljaju S.R. jer ga je odveo u pritvorsku ćeliju broj 1. i otvorio vrata pritvora. Pri odmjerenju kazne Sud je kao olakšavajuće okolnosti uzeo familijarne prilike D.D. i činjenicu da je neosuđivan. Sudija gđa M.Z. je rekla da je iskaz građanina S.R. podržan materijalnim dokazima i medicinskom dokumentacijom.

Već narednog dana, 10.06.2010. godine, Savjet se, imajući u vidu javno objavljenu presudu, obratio direktoru Uprave policije pitanjem da li je gospodin D.D. još uvijek službenik Uprave policije i ukoliko jeste na koje je radno mjesto raspoređen ili postoji akt o njegovoj suspenziji ili disciplinskoj odgovornosti.

Povodom interesovanja Savjeta direktor Uprave policije je mjerodavnoj službi naložio da izvrši provjere na temelju kojih je konstatovano da je policijski službenik D.D. u radnom odnosu u Upravi policije na neodređeno vrijeme. Raspoređen je na radno mjesto stariji policajac I klase u Ispostavi policije PJ Podgorica. Policijski službenik D.D., prema istom obavještenju direktora Uprave policije od 16. jula 2010. godine, nije suspendovan niti je protiv njega pokrenut disciplinski postupak.

Nakon provedenog postupka, pažljivog razmatranja kompletne dostupne dokumentacije i obavljene rasprave Savjet je sjednici od 27. septembra 2010. godine zaključio rad na ovom predmetu usvajajući odgovorajuće zaključke.

Savjet je konstatovao da policijski službenik D.D. nije suspendovan i blagovremeno privremeno udaljen iz službe što je bila zakonska obaveza.

Savjet je ocijenio veoma ozbiljnom i zabrinjavajućom situaciju da su navodno nepoznata lica uspjela ući u prostorije policijskog pritvora, izvršiti krivično djelo i napuštitu pritvor a da pritom ne budu registrovana.

Savjet je konačno ukazao na objektivnu odgovornost svih starješina Područne jedinice Podgorica uključujući i samog direktora policijske organizacije.

Zaključak je dostavljen direktoru Uprave policije, građaninu S.R. i javnosti.

Inicijativa S.M. u vezi sa zadržavanjem građana u policijskom pritvoru

Građanin S.M. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije u vezi sa tumačenjem i primjenom člana 27. stav 1 Zakona o policiji.

Na osnovu cjelovite rasprave Savjet je, pozivajući se na odredbe propisa referentne za postupanje po inicijativi i to: član 27. Zakona o policiji (Sl.list RCG 28/05); član 97-98, 137-139 Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova (Sl.list CG 5/07) konstatovao da kada prilikom kontrole policijski službenik posumnja da je učesnik u saobraćaju pod dejstvom alkohola ili drugih opijata, ovlašćen je da prema takvom licu preduzme radnje na utvrđivanju stepena alkoholisanosti i druge mjere kojima se utvrđuje njegova sposobnost da učestvuje u saobraćaju. Policijski službenik može, izuzetno, lišiti slobode lice koje narušava javni red i mir ili ugrožava bezbjednost saobraćaja, ako se javni red i mir ili bezbjednost saobraćaja ne mogu uspostaviti na drugi način.

Savjet je zaključio da se mjera zadržavanja ima primijeniti samo izuzetno, odnosno da se ne može primijeniti prema svim alkoholisanim licima u saobraćaju, već samo onima koji "narušavaju javni red i mir ili ugrožavaju bezbjednost saobraćaja, koji se ne mogu uspostaviti na drugi način". To u konkretnom slučaju (a u odnosu na inicijativu kojom je i pokrenut postupak u ovom predmetu) znači da vozilo koje je isključeno iz saobraćaja zbog prekršaja počinjenog od strane vozača sa poznatim identiteom, može, uz saglasnost vozača, lica koje preuzima upravljanje i po procjeni službenika policije, preuzeti saputnik ili drugo lice koje ispunjava zakonom propisane uslove za upravljanje vozilom i koje je u stanju da to učini, uključujući i prevoz počinioca prekršaja do mjesta za oporavak.

Tom prilikom ponašanje vozača i njegovih saputnika, odnosno lica koje preuzima upravljanje, ukazuju službeniku policije na procjenu situacije u kojoj se može obezbijediti javni red i mir i bezbjednost saobraćaja, bez primjene mjere policijskog zadržavanja. Prilikom sačinjavanja zapisnika o preduzetoj radnji može se konstatovati i identitet lica koje preuzima upravljanje vozilom.

Naravno, ocijenio je Savjet, protiv vinovnika ugrožavanja bezbjednosti saobraćaja preduzimaju se ostale zakonom propisane mjere i radnje iz nadležnosti Uprave policije i drugih državnih organa, uključujući isključivanje iz saobraćaja, podnošenje prijave i vođenje prekršajnog, odnosno krivičnog postupka.

Ovakvo rezonovanje Savjeta nije imalo za svrhu spriječavanje suzbijanja delinkvencije u oblasti saobraćaja, što smatra jednim od prioriteta u svom radu i radu organa policije obzirom na evidentne fatalne posljedice,

već ukazuje na restriktivnu i racionalnu primjenu mjere policijskog zadržavanja, obzirom da se fizička sloboda ličnosti smatra jednom od temeljnih vrijednosti i prava čovjeka, koja se lišenjem slobode ograničava samo izuzetno.

S druge strane, procjena situacije u vezi sa primjenom mjere policijskog zadržavanja u svakom konkretnom slučaju ostaje u nadležnosti službenika policije, kao i odgovornost za psihički i fizički integritet, odnosno zdravlje zadržanog lica, u skladu sa članom 97. i članom 98. Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova. Bez obzira na restriktivne rokove u vezi sa mjerom zadržavanja i činjenicu da je objektivno moguće da žalba ne spriječi primjenu takve mjere, ukazujemo da svako lice nad kojim je eventualno nezakonito primijenjena takva mjera ima pravo žalbe čl.28. Zakona o policiji) i vođenja postupka zbog neosnovanog lišenja slobode.

Takođe, Savjet je preporučio Upravi policije da prostorije za zadržavanje usljed stanja alkoholisanosti učesnika u saobraćaju prilagodi prirodi i težini počinjenog delikta, kao i stanju počinioca, koliko god je to moguće; Radi razjašnjenja svakog konkretnog slučaja Savjet je predložio donošenje posebnog podzakonskog akta kojim će biti uređen postupak za preduzimanje mjera za postupanje prema licima za koja se utvrdi da su pod dejstvom alkohola ili drugih opojnih droga, i iskazao zainteresovanost prema Ministarstvu unutrašnjih poslova za učešće pri izradi iniciranog podzakonskog akta.

Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavke, građaninu S.M., Upravi policije i MUP, na upoznavanje sa sadržinom.

Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave (tadašnji naziv) dostavilo je dopis, broj 32/7-10 od 14. decembra 2010. godine, kojim, pozivajući se na relevantne odredbe zakona, obavještava Savjet da su prostorije namijenjene zadržavanju lica lišenih slobode upodobljene standardima Konvencije o spriječavanju torture i drugog nehumanog ili ponižavajućeg postupanja i odredbama Pravilnika o minimalnim higijensko - tehničkim uslovima koje moraju zadovoljiti prostorije za zadržavanje. Takođe, u dopisu se navodi da je Uprava policije u posljednje vrijeme uložila velike napore i finansijska sredstva u cilju ispunjavanja normi, i konstatovano da ne postoje posebne prostorije za lica koja su pod dejstvom alkohola, kao i da navedeno nije regulisano podzakonskim aktom. Navedene prostorije su univerzalne, osim za lica ženskog pola, a Pravilnikom su detaljno precizirane normative koji se odnose na minimalnu kubaturu vazduha, osvjetljenje, provjetravanje i drugo. Internim aktima Uprave policije propisano je da lica zadržana po različitim osnovama kao i lica istog pola ne mogu biti smještena u istoj prostoriji za zadržavanje.

MUP je podržalo inicijativu Savjeta za građansku kontrolu rada policije za donošenje posebnog podzakonskog akta kojim će biti uređen

postupak za preduzimanje mjera za postupanje prema licima za koja se utvrdi da su pod dejstvom alkohola ili drugih opojnih droga i podržalo zainteresovanost za učešće Savjeta u ovom projektu.

Slučaj D.R. iz Podgorice

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj navodnog brutalnog postupanja policije prema građaninu D.R., tokom redovne kontrole saobraćaja dana 07. septembra 2011. godine. U svojoj izjavi građanin D.R. je naveo da je kritičnog prilikom oko 01.00 zaustavljen u ulici 13. jula u Podgorici i da nije posjedovao vozačku i saobraćajnu dozvolu (koristio je suprugin auto). Prilikom alkotesiranja tražio je higijenski čist pipak za duvanje, ali pošto je bio odbijen pristao je da duva u postojeći. Nevjerujući saopštenim rezultatima testa 0,96 promila alkohola u krvi, građanin D.R. se interesovao za atest za ispravnost aparata, nakon čega je, kako navodi, počeo doživljavati prijetnje, uvrede i čupanje za košulju. Zatražio je alko testiranje vađenjem krvi u Kliničko bolničkom centru, nakon čega se, kako navodi, prijetnje i uvrede intenziviraju, biva udaran od pozadi od strane policajca S.L. uslijed čega pada na zemlju i zadobija povrede po tijelu. Građanin je istakao da je kritičnom prilikom nije pružio bilo kakav fizički otpor, da ga niko osim policijskog službenika S.L. nije udarao nakon čega su mu stavljena sredstva za vezivanje. Ova tortura, prema iskazu građanina D.R., nastavljena je i u kancelariji MUP-a, gdje je držan sa rasjekotinama i lica oblivenog krvlju. Pošto je zatražio medicinsku pomoć, ljekar je konstatovao da povrede tog tipa ne može sanirati u kancelariju za privođenje pa je odvežen u prostorije Hitne pomoći, đe, napomenuo je, nije ostavljen nasamo sa ljekarom. U izjavi je posebno naglašena okolnost da kritičnom prilikom tokom privođenja građanin D.R. nije upoznat sa razlozima lišenja slobode, da je u rješenju konstatovano vrijeme lišenja 02.50h a da je stvarno vrijeme bilo 01.00h, uslijed čega je zadržan osam časova, i da su sa automobila koji je koristio navedenom prilikom skinute tablice bez uručivanja dokumenta o privremenom oduzimanju registarskih oznaka. Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije koja je dostavila Informaciju i kopiju spisa predmeta povodom događaja predstavljenog u pritužbi, kao i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova koje je dostavilo Izvještaj o izvršenim provjerama pritužbe građanina D.R.. Nakon detaljnog uvida u spise predmeta, Savjet je konstatovao da raspoloživu dokumentaciju u predmetu čine: pritužba D.R., izvještaj ljekara jedinice za HMP u Podgorici od 07.09.2011.g., izvještaj ljekara specijaliste KBC u Podgorici od 07.09.2011.g., rješenje o zadržavanju Uprave policije PJ

Podgorica 17-246-7/11 od 07.09.2011.g., prekršajni nalog 000002690 od 07.09.2011.g., 12 fotografija koje svjedoče o povredama, a koje je Savjetu dostavio podnosilac pritužbe, dopis-informaciju Uprave policije br. 086/11-35896/2 od 22.09.2011.g., službena zabilješku Ekspoziture za bezbjednost saobraćaja od 08.09.2011.g., Izvještaj o upotrebi sredstava prinude Ekspoziture za bezbjednost saobraćaja od 08.09.2011.g., Ocjena opravdanosti upotrebe sredstava prinude Uprave policije PJ Podgorica, Telegram UP PJ Podgorica br 17-09-6852 MUP-u o upotrebi sredstava prinude, Rješenje UP PJ Podgorica o privremenom oduzimanju vozačke dozvole br. 17-01-231/11 23884/1, Zapisnik – prijava o izvršenoj kontroli učesnika u saobraćaju i vozila br 360472 od 07.09.2011., Zapisnik o ispitivanju vozača da li ima alkohola u organizmu od 07.09.2011., 6 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka protiv D.R. i to od 06.03.2008.g., 08.07.2008.g., 07.04.2009.g., 15.03.2010.g., 28.06.2011.g. i 08.09.2011.g., Akt br. 086/11 -20652/2 od 18.11.2011.g. MUP-a Crne Gore – Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije sa Izvještajem istog odjeljenja o izvršenim provjerama pritužbe D.R. iz Podgorice i Instruktivni telegram br. 02/2-382 od 17.03.2010.g. UP PJ Podgorica svim ispostavama. Nakon sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, Savjet je usvojio sljedeću Ocjenu: (1) Savjet za građansku kontrolu rada policije, postupajući po pritužbi građanina D.R. iz Podgorice nije utvrdio osnovanost pritužbe koja se odnosi na nedavanje higijenski zaštićenog usnika za duvanje u alkometar, na neomogućavanje da se vizelno uvjeri u rezultat testiranja na alkometru, prijetnje, čupanje vrijeđanje i udaranje od strane policijskog službenika S.L.; (2). U pogledu povreda koje je kritičnom prilikom nesumnjivo zadobio g. D.R., a što je potkrijepljeno dostavljenom medicinskom dokumentacijom i priloženim fotografijama Savjet konstatuje da se ne može upustiti u ocjenjivanje mehanizma nastanka predmetnih povreda. Da li su predmetne povrede nastale usljed pada prilikom bijega, kako tvrde saglasno sva 4 policijska službenika koji su akteri i očevici događaja, ili je policajac S.L. nanio predmetne povrede D.R., kako on to tvrdi, može se eventualno utvrditi u krivičnom postupku, vještačenjem sudskog vještaka medicinske struke; (3) Savjet cijeni da je u konkretnom slučaju relativno brzo, a svakako u razumnom roku, pritvorenom D.R. omogućen pregled od strane ljekara, te odvoženje u HMP i Urgentni blok KBC Podgorica. Iz Izvještaja MUP-a Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije proizilazi da dr D.Š., ljekar specijalista opšte hirurgije, koji je kritičnom prilikom pregledao D.R., nije našao da njegovo stanje zahtijeva hospitalizaciju, to jest da je njegovo stanje zahtijevalo hospitalizaciju da bi on i bio hospitalizovan. Sa navedenog Savjet cijeni da određivanje zadržavanja g. D.R. u prostorijama nije bilo nezakonito; (4) Isto tako, Savjet cijeni da skidanjem registarskih tablica sa vozila koje je kritičnom prilikom koristio g. D.R., policijski službenici S.L. i B.R. nijesu prekoračili svoja službena ovlaštenja. Naime članom 289. i 299. Zakona o bezbjednosti saobraćaja na putevima propisano je ovlaštenje policijskog službenika da

isključi iz saobraćaja vozilo zbog tehničke neispravnosti ili za koje se opravdano sumnja da mu je ovjerena tehnička ispravnost, a nije bilo na tehničkom pregledu ili tehnički pregled nije propisno obavljen, a članom 300. istog zakona je propisano da će policijski službenik koji je isključio iz saobraćaja vozilo iz čl. 298 i 299 ovog zakona vozaču privremeno oduzeti registarske tablice. Kako kritičnom prilikom g. D.R. nije policijskim službenicima pokazao ni vozačku a ni saobraćajnu dozvolu, (što nije sporno i što g. D.R. sam u svojoj pritužbi navodi) to Savjet cijeni legitimnim i na zakonu utemeljenom ovlaštenje policijskih službenika S.L. i B.R. da posumnjaju u tehničku ispravnost vozila kojim je upravljao g. D.R., imajući u vidu da im nije pokazana saobraćajna dozvola i da se radi o vozilu relativno starije proizvodnje – GOLF III, te da mu shodno citiranim članovima ZOBS-a privremeno skinu registarske tablice. Prekršajnim nalogom 000002690 od 07.09.2011.g konstatovano je da g. D.R. nije kod sebe posjedovao niti vozačku niti saobraćajnu dozvolu. Tu činjenicu su policijski službenici S.L. i B.R. iznijeli u svojim izjavama datim Odjeljenju unutrašnje kontrole MUP-a što se vidi iz Izvještaja istog odjeljenja o izvršenim provjerama pritužbe D.R. iz Podgorice (strane 6 pasus 2 i strana 7 pasus 7). Konačno, i g. D.R. u svojoj pritužbi navodi da kritičnom prilikom nije imao kod sebe niti vozačku niti saobraćajnu dozvolu; (5) Savjet cijeni da je u potpunosti osnovana pritužba g. D.R. u dijelu navoda kojima ističe da je njegovo pritvaranje trajalo duže od 6 sati. Naime u rješenju o zadržavanju navedeno je da je pritvoreni lišen slobode u 02:50 h i od tog momenta mu je računato zadržavanje tako da je on pušten na slobodu u 08:50 h. Međutim, opštepoznata je činjenica da lišenje slobode predstavlja faktičku radnju, koja se najčešće ne podudara sa momentom dovođenja pritvorenog lica u prostoriju za zadržavanje. U konkretnom predmetu, među svim učesnicima u postupku nije sporno da su 07.09.2011.g. oko 01:00 h ovlašćeni policijski službenici stavili sredstva vezivanja na ruke i priveli ga u prostorije PJ Podgorica. Stoga, van svake sumnje utvrđeno je da je g. D.R. lišen slobode oko dva časa ranije nego je to naznačeno u rješenju o zadržavanju. Naime, policijski službenik Mi.B. donio je rješenje o zadržavanju D.R. u kojem je kao vrijeme lišenja slobode naznačio 02:50 h, a morao je naznačiti 01:00 h kada je D.R. stvarno lišen slobode, a što je potkrijepljeno službenom dokumentacijom. Na taj način policijski službenik Mi.B., po ocjeni Savjeta, prekoračio je svoja ovlaštenja.

Na osnovu iznijetog, sa posebnim osvrtom da je činjenicu da je g. D.R. kritičnom prilikom zadobio tjelesne povrede, Savjet je upoznao podnosioca pritužbe da nadležnom ODT u Podgorici može podnijeti krivičnu prijavu, kako bi se ispitali njegovi navodi. Obzirom da je policijski službenik Mi.B. donio rješenje o zadržavanju D.R. u kojem je kao vrijeme lišenja slobode naznačio 02:50 h a morao je naznačiti 01:00 h kada je D.R. stvarno lišen slobode, te obzirom da iz izjave policijskog službenika Mi.B.

i izjave policijske službenice N.M., datih Odjeljenju unutrašnje kontrole MUP-a, a što se vidi iz Izvještaja istog odjeljenja o izvršenim provjerama pritužbe D.R. iz Podgorice (strane 10 pasus 1 i 2) proizilazi da je nepravilno konstatovanje vremena lišavanja slobode zadržanih lica praktično praksa u UP PJ Podgorica, Savjet je dao sljedeću Preporuku: “da u svojim službenim aktima kao vrijeme lišenja slobode naznačava momenat stvarnog faktičkog lišenja slobode lica, a ne momenat dovođenja lica u prostorije za zadržavanje. Nepoštovanje navedenog za posljedicu ima kršenje jednog od fundamentalnih prava čovjeka – prava na slobodu, sa brojnim i nesagledivim posljedicama koje iz toga mogu proizaći”.

Ocjena sa preporukom je dostavljena građaninu D.R. iz Podgorice, Upravi policije i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova.

Slučaj S.P. iz Pljevalja

Građanin S.P. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na događaj od 10. oktobra 2011. godine kada je, kako je naveo, na radnom mjestu “Borovica” u Rudniku Uglja Pljevlja fizički napadnut od strane poslovođe, nakon čega, kako navodi, nije bio zaštićen od strane policije po bilo kom osnovu. Naime, građanin S.P. je incident prijavio policiji koja je izašla na lice mjesta, konstatovala stanje i o događaju sačinila zapisnik. Sjutradan je, kako se navodi, policijski službenik S.K. telefonskim putem informisao građanina S.P. da je o događaju obaviješten tužilac koji se izjasnio da povodom kritičnog događaja nema osnova za pokretanje prekršajnog ni krivičnog postupka. Građanin S.P. posebno ističe okolnost da je u telefonskom razgovoru od imenovanog policijskog službenika zatražio ocjenu tužioca u pisanoj formi, i da je dobio odgovor da on to pravo nema, te da će, ukoliko postupak bude pokrenut po privatnoj osnovi, izjava biti dostavljena na zahtjev advokata.

Savjet je, saglasno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu, i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije koja je konstatovala da je, kritičnom prilikom, građanin S.P. prijavio incident s poslovođom u službenim prostorijama AD Rudnik Uglja “Borovica”, đe je zapošljen. U dopisu se dalje navodi da je Osnovni državni tužilac (ODT) u Pljevljima upoznat sa mjerama i radnjama koje su preduzeli policijski službenici, koji se izjasnio da u prijavi S.P. i prikupljenim obavještenjima nema elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, već da se radi o krivičnom djelu laka tjelesna povreda za koje se gonjenje preduzima po privatnoj tužbi. Takođe je naveo da podnosilac prijave saglasno članu 52. Zakonika o krivičnom postupku (ZKP) nadležnom sudu može podnijeti privatnu tužbu. Tužilac je tokom razgovora policijskog

službenika upoznao da mjesto đe se događaj desio nije javno mjesto koja okolnost prestavlja nemogućnost pokretanja disciplinskog postupka od strane ovlašćenih policijskih službenika PJ Pljevlja. Dopisom Uprave policije se zaključuje da su, u konkretnom slučaju, policijski službenici postupali u skladu sa članom 44. stav 2 tačka 1 ZKP-a, kojim je predviđeno da tužilac izdavanjem obavezujućih naloga i neposrednim rukovođenjem usmjerava radnje organa uprave nadležnom za policijske poslove u izviđanju. Radi pribavljanja izjave javnog tužioca u pisanoj formi, gospodin S.P. je upućen na obraćanje ODT u Pljevljima. Savjet je, sa ciljem pune informisanosti građana o toku postupka, predmetni odgovor Uprave polciije uputio podnosiocu pritužbe na upoznavanje sa sadržinom. Nakon cjelovitog uvida u sadržinu predmeta i rasprave koja je uslijedila, Savjet je konstatovao da u konkretnom slučaju Uprava policije nije prekoračila službena ovlašćenja, i da je Savjet građaninu S.P. blagovremeno proslijedio odgovor Uprave policije na upoznavanja sa sadržinom.

Slučaj nenajavljenog upada policije u službene prostorije “Juventasa”

Predsjednica Upravnog odbora nevladine organizacije (NVO) “Juventas” gospođa Ivana Vujović obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na događaj od 11. juna 2011. godine kada su, kako je navela, policijski službenici PJ Podgorica, među kojima je osoblje ove NVO prepoznalo D.K., zamjenika rukovodioca Ekspoziture za javni red i mir u PJ Podgorica, izvršili nenajavljen upad u službene prostorije ove NVO. Policajci su, kako se navodi, odbili da se predstave i pokažu nalog za upad u privatne prostorije. Podnositeljka pritužbe, imajući u vidu da je NVO duže vrijeme aktivna na polju ljudskih prava, prije svega LGBT osoba, je iznijela sumnju da je pomenuta akcija izraz pritiska i prijetnji, i informisala da su, kritičnom prilikom, policijski službenici grubo i neprimjereno komunicirali sa osobljem ove NVO. U prilogu pritužbe Savjetu je dostavljena sljedeća raspoloživa dokumentacija: Zahtjev za dobijanje informacija o motivima neovlašćenog upada policije u službene prostorije NVO “Juventas”, Zapisnik sa sastanka NVO Juventas sa g. P.A., tadašnjim rukovodiocem PJ Podgorica, dopis UP Odsjek za borbu protiv droge i krijumčarenja br. 051-10-7861, preporuka Ministarstva zdravlja od 01.02.2010.g., dopis UP Sektor krim. Policije od 22.06.2009.god., Molba za pokretanje ispitnog postupka upućena Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Informacija Uprave policije PJ Podgorica sačinjena od strane policijskog službenika D.K. dana 16.06.2011. god., izjava građanina D.K. data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, izjava građanina N.M. data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, izjava građanke I.V., data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, izjava

policijskog službenika B.Ž. data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, izjava policijskog službenika P.F., data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, izjava policijskog službenika D.K. data MUP-u Odjeljenju za unutrašnju kontrolu, obavještenje NVO "Juventas" upućeno Upravi policije 22.06.2011 god., Dopis MUP-a Odjeljenja za unutrašnju kontrolu od 28.07.2011 god. sa Izvještajem o izvršenim provjerama pritužbe predsjednice Upravnog odbora NVO "Juventas" iz Podgorice.

Savjet je, saglasno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu, i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju pribavio kopiju Izvještaja o izvršenim provjerama koje je sačinilo Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije. U navedenom aktu se konstatuje da u postupku provjera nijesu tvrdene činjenice da su policijski službenici nezakonito primjenjivali ovlašćenja u predmetnom događaju, da su postupci i službene radnje policijskih službenika Ekspoziture za javni red i mir bili pravilni i zakoniti, te da nema elemenata za pokretanje disciplinskog ili drugog postupka. Predsjednik Etičkog odbora je dostavio obavještenje da ovo tijelo nije postupalo u predmetnom slučaju, jer o događaju nije bilo obavješten od strane NVO "Juventas" ili ovlašćenog policijskog starješine.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, sa posebnim osvrtom na odredbe propisa: član 41. Ustava Crne Gore, koji tretira nepovredivost stana; član 79. tada važećeg Zakonika o krivičnom postupku o ulasku u tuđi stan bez naredbe i pretresanja i član 169. Krivičnog zakonika, o narušavanju nepovredivosti stana, Savjet je ocijenio da je pritužba NVO "Juventas" iz Podgorice osnovana i da su policijski službenici D.K., B.Ž. i P.F. dana 11. juna 2011. godine nezakonitim ulaskom u privatni objekat u ulici V Proleterske br 34, u Podgorici, koji je tada koristila ova NVO, prekoračili svoja službena ovlašćenja. Savjet je konstatovao da pojam stana, u kontekstu navedenih odredaba, strana i domaća sudska praksa široko tumače (presude Evropskog suda za ljudska prava *Lizidou v. Turska*, *Niemietz v. Njemačka*, *Gillow v Ujedinjeno Kraljevstvo*, *McLeod v. Ujedinjeno Kraljevstvo*...). U ovom kontekstu stanom smatraju i mansarde, šupe, perionice, prikolice, kabine na lađama i jahtama, radionice, ateljei, kancelarije, sale, i dr. Sudska praksa uzima da je u kontekstu konkretnih odredaba stan i hotelska soba iznajmljena za jednu noć. Ovom prilikom, Savjet je ocijenio da nije sporno da je privatni objekat u ulici V proleterske 34, koje je koristila ova NVO, predstavljalo stan u smislu gore naznačenih propisa, osim toga, konkretnom prilikom policijski službenici nijesu imali naredbu tj. pisani nalog za ulazak u stan, i nijesu bili ispunjeni ni uslovi propisani zakonom - kada policajc može u tuđi stan ući i bez naredbe (ako držalac stana to traži ili ako neko zove u pomoć ili radi izvršenja odluke suda o pritvaranju ili dovođenju okrivljenog ili drugog lica, ili radi lišenja slobode odbjeglog učinioca krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti, a za koje djelo se može izreći kazna zatvora preko tri godine, ili radi otklanjanja ozbiljne opasnosti po život i

zdravlje ljudi ili imovinu veće vrijednosti.). Takođe Savjet je konstatovao da su policijski službenici D.K., B.Ž. i P.F., u datim izjavama, u bitnom su istakli da im je prilikom prilaska objektu isti izgledao kao ugostiteljski objekat, tj. javni objekat, i ovakve tvrdnje ocijenio nelogičnim i kontradiktornim, jer su svi saglasno ustvrdili da na objektu nije bilo tj. da oni nijesu uočili bilo kakvu tablu, natpis ili reklamu. Kako po pravilu ugostiteljski objekti imaju vidno istaknute nazive, table ili reklame, Savjet je ocijenio neuvjerljivim da su za objekat koji nije imao bilo koje od ovih obilježja, policijski službenici pomislili da se radi o ugostiteljskom. Sve i da su bili u sumnji, u pogledu namjene ovog objekta, oni su bili dužni postupati sa dužnom pažnjom i obzirom, što je konkretnom prilikom izostalo. Isto tako, policijski službenici kritičnom prilikom mogli su pozvati nekog od lica ispred objekta ili na ulaznim vratima zatražiti informacije koje bi njihove navodne sumnje u pogledu namjene objekata potvrdile ili opovrgle. Ocjena Savjeta je da su konkretnom prilikom policijski službenici arbitrarno i nezakonito ušli u tuđi stan, da su se u stanu zadržali i nastavili sa obavljanjem službene radnje i nakon što su po ulasku u stan bili obaviješteni od strane lica koja su se u njemu nalazila, da se ne radi o ugostiteljskom tj. javnom objektu. Na taj način, po ocjeni Savjeta, policijski službenici D.K., B.Ž. i P.F. prekoračili su svoja službena ovlašćenja i povrijedili gore citirane odredbe Ustava i zakona.

Ocjena Savjeta sa preporukom je dostavljena podnosiocu pritužbe NVO "Juventas", Upravi policije i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije MUP.

Slučaj Ž.Š. iz Podgorice

Građanin Ž.Š. iz Podgorice obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije radi rješavanja radno - pravnog statusa u Ministarstvu unutrašnjih poslova (MUP) i dostavljanja rješenja o prestanku radnog odnosa koji je okončan 2008. godine. Ukazao je i na događaje iz 2002. i 2003. godine kada je privremeno udaljen iz MUP-a do pravosnažnog okončanja krivičnog postupka tj. kada mu je izrečena disciplinska mjera oduzimanja 50% visine ličnog dohotka za period od tri mjeseca koja je i sprovedena. Vežano za prestanak radnog odnosa podnosilac predstavke je naglasio da mu ovim povodom nije uručen pisani akt. Dalje se navodi da o radnom statusu iz MUP nije bio obavješten do 27. septembra 2011. godine kada je iz Uprave policije, na traženje, obavješten da mu je rješenje o prestanku radnog odnosa dostavljeno saglasno članu 76. Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. list RCG br.60/03). S tim u vezi, članovi Savjeta su donijeli odluku da se, uvažavajući odredbu člana 10 stav 3 Poslovnika o radu koja propisuje da Savjet postupuje po predstavkama koje se odnose na događaje koji su nastupili najkasnije šest mjeseci prije dana podnošenja predstavke, građaninu Ž.Š.

uputi obavještenje da Savjet, shodno iznijetom, nije u mogućnosti uzeti u razmatranje predmetni slučaj.

Slučaj B.K. iz Nikšića

Građanin B.K. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom ukazujući na tretman i postupanje policije dana 24. oktobra 2011. godine, tokom pretresa stana u kojem stanuje kao i tokom boravka u službenim prostorijama.

Građanin B.K. naveo je pred Savjetom da je pretres obavljen uglavnom korektno, sem što su povremeno, posebno u završetku, policijski službenici "podizali ton i vikali na njega". Pošto je urađen zapisnik o obavljenom pretresu, naređeno mu je da pođe u stanicu policije, tokom kojeg mu i pored više upita razlog privođenja nije saopšten. U pritužbi se navodi da je građanin B.K. navedenog dana boravio u kancelariji koju koriste dva inspektora u vremenu od 8 sati ujutro do 15 sati poslijepodne i da nije spuštan u pritvor. Ukupno saslušanje je trajalo svega 15 minuta i bilo je fokusirano na događaj bacanja bombe na "Irski pub", što je isti, prema navodima, negirao. Preostalo vrijeme je proveo ćuteći u kancelariji, odakle je premješten na sat vremena u drugu kancelariju. Potpisao je izjavu koja je, kako je naveo, odgovarala onome što je govorio, a primjerak iste mu nije uručen. Građanin B.K., u obraćanju Savjetu, posebno napominje da kada je policija došla u njihovu kuću radi vršenja pretresa, njegovom ocu, inače narušenog zdravlja, i bratu je naređeno da idu po komšiluku, radi obezbjeđenja svjedoka za pretres.

Savjet se sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio Upravi policije i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) koje je dostavilo Izvještaj o izvršenim provjerama pritužbe građanina B.K..

U odgovoru Uprave policije se konstatuje da je 1. novembra 2010. godine u ulici Narodnih heroja u Nikšiću aktivitana eksplozivna naprava - ručna bomba od strane NN lica, uslijed koje je došlo do znatnog oštećenja ugostiteljskih objekata, putničkih vozila i stambenih jedinica koje su locirane u neposrednoj blizini. Po ovlaštenju istražnog sudije uviđaj su izvršili službenici Područne jedinice (PJ) koji su na licu mjesta pronašli i izuzeli tragove i predmete koji se mogu dovesti u vezi sa izvršenim krivičnim djelom, i iste prosljedili Forenzičkom centru. Sa događajem je upoznat zamjenik Osnovnog državnog tužioca (ODT) u Nikšiću, koji je kvalifikovao krivično djelo izazivanje opšte opasnosti. Potom, iz Forenzičkog centra su obavješteni da se pronađeni DNK profil sa kašike koja je izuzeta prilikom vršenja uviđaja podudara sa DNK profilom građanina B.K., nakon čega je istražni sudija Osnovnog suda u Nikšiću izdao naredbu a pretres stana i drugih prostorija radi pronalaska predmeta u vezi navedenog krivičnog

djela. Policijski službenici PJ Nikšić, saglasno odredbama Zakona o krivičnom postupku, su 24. oktobra 2011. godine, izvršili pretres porodične kuće vlasništvo oca građanina B.K., u prisustvu dva svjedoka kojom prilikom držalac nije zahtijevao prisustvo branioca. Nakon pretresa sačinjen je zapisnik o izvršenom pretresanju na koju držalac stana nije mao primjedbi, a izdata je i potvrda o ulasku u stan. Policijski službenik je obavio razgovor sa građaninom B.K. na okolnosti bacanja ručne bombe i njegovog alibija, a u službenim prostorijama je zadržan šest sati, što potvrđuje i snimak sa video nadzora PJ Nikšić. Po nalogu zamjenika ODT u Nikšiću od njega je uzet zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina, i podnijeta krivična prijava, što mu je saopšteno od strane policijskih službenika.

U vezi sa predmetnim događajem u izvještaju rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, navedeno je da je na osnovu obavljenih informativnih razgovora i uvida u predmetnu dokumentaciju, i snimak video nadzora, mišljenja da u postupanju ovlašćenih policijskih službenika PJ Nikšić prema građaninu B.K. nema elemenata za utvrđivanje odgovornosti, već da su sve mjere i radnje preduzete po nalogu zamjenika ODT i istražnog sudije.

Nakon sprovedene rasprave, Savjet je ocjenio da nije utvrdio osnovanost pritužbi koje se odnose na vikanje policijskih službenika na B.K., prilikom njegovog lišavanja slobode dana 24.10.2011.godine, i na naređivanje njegovom ocu i bratu, prilikom pretresa njihovog porodičnog stana, da idu po komšiluku radi obezbjeđenja dva svjedoka. Savjet se u obrazloženju svoje ocjene pozvao na relevantne propise, navodeći su pravila pretresanja propisana Zakonikom o krivičnom postupku (ZKP), i da je konkretan pretres stana, kako to proizilazi iz pribavljene dokumentacije, izvršen je na osnovu naredbe br. 2207/11 sudije za istragu Osnovnog suda u Nikšiću. Pretresu su prisustvovala dva svjedoka. Smisao prisustvovanja svjedoka pretresanju je, s jedne strane, da se osnaži dokazni kredibilitet te radnje i da se omogući jedan vid građanske kontrole sa druge strane. Obzirom da ZKP nema određenija pravila – Organ koji preduzima pretresanje ovlašćen je da izabere svjedoke pretresanja. Međutim treba izbjegavati da svjedoci pretresa budu lica koja su u službenom odnosu sa organom pretresanja (službenici suda, tužilaštva, policajci u penziji i slično) ili tzv. profesionalni svjedoci, jer bi se time stvarala dodatna mogućnost za sumnju u zakonitost, objektivnost i pravilnost obavljenog pretresanja. Svjedoci imaju pravo da prije potpisivanja zapisnika o pretresanju stave sve primjedbe pa i prigovore koje se odnose na nepoštovanje dostojanstva i ličnosti lica čiji stan se pretresa, galamu vikanje ili bilo kakvo agresivno i uznemiravajuće ponašanje od strane lica koja sprovode pretres. U konkretnom Zapisnik o pretresu stana i drugih prostorija, po navodima tadašnjeg direktora policije, g. Veselina Veljovića, potpisan je bez primjedbi a ni g. B.K. u svojoj pritužbi ne ističe da je bilo ko stavio primjedbe na Zapisnik o pretresanju. Savjet je, takođe, ocjenio da gore izloženo nedvosmisleno upućuje na zaključak da su policijski

službenici tražeći od članova porodice B.K. da obezbijede ili pokušaju obezbijediti svjedoke za pretres njihovog stana, postupili zakonito i pravilno, podvrgavajući na taj način službenu radnju konkretnog pretresa kontroli i objektivizaciji. U svojoj pritužbi građanin B.K. je istakao i da mu nije dat primjerak izjave koju je dao u policiji, te je Savjet ocijenio da je pritužba g. B.K. i u tom dijelu lišena osnova, obzirom da je članom 259. stav 5 ZKP propisano: Kopija službene zabilješke ili zapisnika o datom obavještenju izdaće se građaninu, ako to zahtijeva. Obzirom da u svojoj pritužbi g. B.K. nije naveo da je tražio od policije izjavu tj. zapisnik o datom obavještenju, to policija nije bila dužna ni da mu uruči primjerak iste. Savjet je uputio građanina B.K. da navedeno pravo nije ograničeno rokom, i da se može u svakom momentu obratiti PJ Nikšić da mu dostavi primjerak zapisnika o datom obavještenju, od 24.10.2011. godine.

Ocjena je dostavljena podnosiocu pritužbe građaninu B.K. i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom. Savjet je konstatovao da je građaninu B.K., radi uvida u pribavljenu dokumentaciju u postupku ocjene primjene policijskih ovlašćenja, potrebno dostaviti odgovor Uprave policije i Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu MUP.

Slučaj zabrane memorijalnog marša

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, cijenio je preduzimanje službenih radnji prilikom zabrane javnog okupljanja – memorijalnog marša Bijelo Polje - Tomaševo - Šahovići – zakazanog za 10. novembar .2011. godine a kojim je nevladina organizacija „Broj 19“ namjeravala da obilježi 87. godišnjicu stradanja lokalnog bošnjačkog i muslimanskog stanovništva.

Savjet je upoznat da je Upravi policije podnijeta prijava o održavanju ovog javnog okupljanja dana 14.10.2011. godine kao i da su građani mjesnih zajednica Pavino Polje i Tomaševo, tri dana prije zakazanog okupljanja ove nevladine organizacije, tačnije 07.11.2011. godine policiju obavijestili o održavanju javnog skupa, kao reakcije na ranije zakazano okupljanje nevladine organizacije „Broj 19“, istog dana i na gotovo istoj lokaciji.

Savjet je zvanično obaviješten da je istog dana, 07.11.2011. godine, kada je grupa građana iz navedenih mjesnih zajednica podnijela obavještenje o održavanju kontra javnog okupljanja Uprava policije sačinila bezbjednosnu procjenu za oba planirana javna okupljanja i donijela rješenje o zabrani okupljanja zbog postojanja „stvarne opasnosti da bi održavanjem ovog javnog okupljanja bila ugrožena bezbjednost ljudi i imovine i da bi došlo do narušavanja javnog reda i mira u većem obimu“. Rješenje o zabrani okupljanja dostavljeno je istog dana, u kasnim večernjim satima, predstavniku nevladine organizacije „Broj 19“. Rješenje o zabrani javnog okupljanja istog dana dostavljeno je i predstavniku građana mjesnih zajednica Pavino Polje i

Tomaševo koji su planirali održati okupljanje kao znak reakcije na javni skup navedene nevladine organizacije.

Savjet je konstatovao da organizatori planiranih javnih okupljanja nijesu izjavili žalbu protiv policijskih rješenja o zabrani istih.

Savjet je, prilikom zaključivanja ovog predmeta na sjednici održanoj 19. aprila 2012. godine, podsjetio da Ustav Crne Gore, u članu 52, jamči slobodu mirnog okupljanja, bez odobrenja, uz prijetodnu prijavu nadležnom organu kao i da se, istim članom, sloboda okupljanja može samo privremeno ograničiti, iz Ustavom predviđenih razloga, ali nikako zabraniti.

Pri razmatranju ove problematike Savjet je imao u vidu i praksu Evropskog suda za ljudska prava, kroz čiju jurisprudenciju su razvijeni određeni standardi zaštite prava na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja, kao i pitanje pozitivnih obaveza države u pogledu ometanja ovog prava od strane eventualnih protivdemonstranata.

Savjet je uvažio sačinjenu bezbjednosnu procjenu u vezi planiranih javnih okupljanja ali istovremeno ukazao da treba voditi računa da predmetna rješenja o zabrani mirnog okupljanja ne osporavaju Ustavom garantovana prava i slobode.

Sa tim u vezi Uprava policije i Ministarstvo unutrašnjih poslova su pozvani da doprinesu boljoj praksi poštovanja ljudskih prava i sloboda u skladu sa međunarodnim standardima jer bi ustanovljavanje i tolerisanje prakse kontra okupljanja, i zabrane svih okupljanja tim povodom, ozbiljno moglo uskratiti garantovano pravo na slobodu okupljanja i udruživanja.

Slučaj D.A.

Građanin D.A. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na nejednak i diskriminatoran tretman policijskih službenika prema njemu. On je, u dva navrata, pred Savjetom detaljno obrazložio svoje tvrdnje i povodom istih Savjet je uspostavio intenzivnu komunikaciju sa Upravom policije i, preko kabineta direktora Uprave policije, sa policijskim službenicima koji su više puta primjenjivali svoja ovlašćenja u vezi sa okolnostima na koje je ukazivao u svojoj pritužbi građanin D.A..

Na temelju ukupne formirane dokumentacije i pribavljenih izjašnjenja Savjet nije mogao ocijeniti da je posrijedi, u odnosu na građanina D.A., prekoračenje policijskih ovlašćenja.

Savjet je primijetio da između građanina D.A. i ostalih osoba iz njegovog neposrednog komšiluka već duže vrijeme postoji konflikt koji je proizveo značajan broj međusobnih optužbi i prijavljivanja.

Savjet cijeni da u konkretnom i svim drugim slučajevima do izražaja mora doći puna policijska profesionalnost i nepristrasnost kao i preventivna funkcija policije kako bi se izbjegle teže posljedice i dalje nastupanje prekršajnih i krivičnih djela.

Savjet je na sjednici od 19. aprila 2012. godine, zaključujući rad na ovom predmetu, ocjenio da su policijski službenici dužni, u svakoj situaciji i prilici, prema svakom građaninu zakonito i profesionalno primjenivati svoja ovlaštenja, bez diskriminacije i pravljenja negativne razlike na temelju bilo koje lične razlike, izgleda, siromaštva ili nekog drugog svojstva.

Slučaj S.J. iz Podgorice

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građanina S.J. od 4. marta 2012. godine, o čemu je pojedince i subjekte u civilnom društvu informisala nevladina organizacija (NVO) "Mreža za afirmaciju nevladinog sektora" (MANS). Ova NVO je u bitnom istakla da se predmetni incident odigrao dan nakon održavanja studentske žurke koju su sa ciljem prikupljanja sredstava za obezbjeđivanje prijevoza građana na protest organizovali Unija slobodnih sindikata, MANS i Studentska unija, da navedeno postupanje pripadnika policije ima političku pozadinu i predstavlja pokušaj pritiska na organizatore najavljenog socijalnog protesta, o čemu je od strane ove NVO obavješten ministar unutrašnjih poslova. U inicijativi člana Savjeta se dalje navodi da su, prema navodima, pripadnici Posebne jedinice policije (PJP) navedenog dana izvršili raciju u kafe baru "MINT" i fizički maltretirali građanina S.J., menadžera objekta.

Saglasno redovnoj procedure Savjet je predmetni slučaj uzeo u razmatranje i u postupku pribavljanja dokumentacione građe obratio se Upravi policije koja je informisala da je analizirajući stanje javnog reda i mira u Podgorici i shodno prikupljenim operativnim saznanjima, konstatovao da je pojačana prisutnost, naročito u danima vikenda, bezbjednosno interesantnih lica i lica koja su registrovana kao višestruki povratnici u vršenju krivičnih djela i prekršaja, koji su posjetioci noćnih klubova na području užeg gradskog jezgra do ranih jutarnjih časova te da jedan broj njih kod sebe posjeduje vatreno oružje. U odgovoru se, dalje, navodi da je shodno izvršenoj detaljnoj analizi, operativnim saznanjima i bezbjednosnoj procjeni sačinjen Plan vršenja akcije "Racija" za 4. mart 2012. godine u više ugostiteljskih objekata, između ostalih i u noćnom klubu "Mint". Kritičnom prilikom, ulaskom u objekat rukovodilac racije je više puta jasno najavio njenu realizaciju i upoznao sva zatečena lica da napušte lokal radi pregleda. U jednom momentu dok je većina gostiju napuštala objekat, rukovodilac racije je uočio NN lice, za koje se kasnije utvrdilo da je građanin S.J., kako stoji u blizini šanka i razgovara mobilnim telefonom. Građanin S.J. i pored činjenice da je od strane policijskog službenika bio upozoren da napušti objekat, ovo naređenje nije ispoštovao i nastavio je da razgovara mobilnim telefonom, navodi se u dogovoru Uprave policije. Nakon što je okončao razgovor, saopšteno mu je da će zbog nepostupanja po naređenju policijskog

službenika biti odveden u službene prostorije Područne jedinice (PJ) Podgorica, a potom je građanin S.J., bez sredstva prinude, izveden iz noćnog kluba i doveden do vozila za privođenje lica. Nakon privođenja, navodi se u odgovoru Uprave policije, protiv imenovanog građanina, u redovnom postupku podnijet je Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka Područnom organu za prekršaje u Podgorici zbog počinjenog prekršaja iz člana 11. Zakona o javnom redu i miru, a prilikom lišavanja slobode i dovođenja u službene prostorije PJ Podgorica građanina S.J., nije bilo upotrebe sredstava prinude, niti je upotrebljen koji vid fizičke sile, odnosno represije. Takođe se navodi da je kritičnom prilikom odnos policijskih službenika prema građaninu S.J. bio korektan i profesionalan na šta ukazuje činjenica da je nakon preduzimanja službenih mjera i radnji, na molbu građanina, službenim vozilom prevezen ispred ugostiteljskog objekta "Mint", đe mu se, prema navodima koje je iznio, nalazilo vozilo.

Uprava policije, na traženje Savjeta, dostavila je raspoloživu dokumentaciju koja prati slučaj: Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, Prijavu za prekršaj, Službenu zabilješku policijskog službenika koji je kritičnom prilikom postupao, te Službenu zabilješku o lišenju slobode.

U postupku daljeg rada na predmetu, obrađivač je pribavio izjašnjenje pravnog zastupnika građanina S.J., advokata V.D.R., koji je u bitnom istakao da je nesporno da je građanin S.J., kritičnom prilikom, lišen slobode, ali da policija ne može objasniti zašto građaninu S.J. nijesu omogućena prava utvrđena zakonom za lica lišena slobode, kao i da zabrinjava činjenica da policija izmišlja nove "razloge" vršenja racije, pa navodi da je konstatovana pojačana prisutnost bezbjednosno interesantnih lica u noćnim klubovima i da jedan broj njih posjeduje vatreno oružje. Na ovaj način direktor policije demantovao je navode iz policijskog saopštenja izdatog poslije događaja u kome se navodi da je racija sprovedena na osnovu "saznanja da se tamo nalazi višestruki povratnik u vršenju krivičnih djela koji kod sebe ima revolver". Advokat V.D.R. je, dalje, istakao da navodi policije pokazuju neposjedovanje elementarnih kriminalističkih znanja neophodnih za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, te da se konstatno javno pokazivanje da policija ne zna pod kojim uslovima i na koji način se vrši racija ukazuje na ozbiljnu opasnost od proizvoljnog kršenja osnovnih ljudskih prava i u budućnosti. Dalje se, navodi da je obavještenje da je S.J. ikada saopšten razlog lišenja slobode neistinit, kao i da je to tačno imenovani građanin bi bio lišen slobode suprotno članu 166. Zakona o prekršajima koji propisuje uslove pod kojima lice može biti lišeno slobode zbog izvršenja prekršaja. Istom odredbom propisana je i obaveza policije da o lišenju slobode sačini službenu zabilješku, da lice odmah privede u sud, odnosno zadrže najduže osam časova i obavijeste o razlozima lišenja slobode. Nijednu od navedenih odredbi policija, kako se navodi, nije ispoštovala.

U nastavku obrade predmeta, Savjet je od strane Odjeljenja za unutrašnju kontrolu Ministarstva unutaršnjih poslova informisan o izvršenim

provjerama pritužbe koju je ovom Odjeljenju uputio građanin S.J. U izvještaju, u kojem je, na bazi relevantne dokumentacione osnove i sveobuhvatne analize slučaja, zaključeno da su policijski službenici Ekspoziture za javni red i mir PJ Podgorica, u predmetnom slučaju, u vršenju službenih radnji na napotpun i nepravilan način primjenivali odgovarajuće odredbe ZKP i Zakona o prekršajima. U tom smislu se neki navodi podnosioca pritužbe mogu cijeniti osnovanim, i to prije svega oni koji se odnose na razloge i procedure za lišenje slobode osobe koja je počinila prekršaj. Za dio pritužbe koji se odnosi na prekoračenje u primjeni sredstva prinude (fizičke snage) prema građaninu S.J. u sprovedenom postuku kontrole nijesu se mogli obezbjediti dokazi koji bi navedenu tvrdnju učinili nespornom, navodi se u Izvještaju. Međutim, kod predlaganja mjera prema odgovornim policijskim službenicima Unutrašnja kontrola je uzela dvije okolnosti. Prva da je podnosilac pritužbe izričito zahtijevao da se prema službenicima koji su kritičnom prilikom primjenjivali policijska ovlaštenja ne preduzimaju bilo kakve disciplinske ili druge kaznene mjere, koja činjenica ih ipak ne oslobađa krivice. Drugu okonost činio je utisak da je konkretno postupanje policije bilo ograničeno neadekvatnim tumačenjem odredbi zakona koje su primjenjivane, odnosno prilagođavanjem istih faktičkoj situaciji koja je od njih zahtijevala da radnju pretresa označe kao pregled, da lice lišeno slobode pušte na slobodu poslije odgovarajućeg odgovora sudije za prekršaje i da pri tom nijesu imali namjeru da drugome povrijede ili uskrate osnovna ljudska prava i slobode. Polazeći od navedenog, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije je predložilo da se policijski službenici odgovorni za sprovođenje akcije "Racija", opomenu i upozore da u budućem radu postupaju na način kako je opisano u Izvještaju, jer bi se po njihovom mišljenju, s obzirom na vrstu i težinu djela, i posebno njegove posljedice, može postići svrha izricanja mjere.

Na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave o slučaju, Savjet je zaključio da je od strane Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP dat temeljan i precizan opis stanja i, u predmetnom slučaju, konstatovana nepravilnost postupanja policijskih službenika. Savjet je u potpunosti podržao nalaz Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP, posebno u dijelu utvrđivanja prekoračenja ovlaštenja u postupanju policijskih službenika tokom kritičnog događaja, i isti u prilogu ovog zaključka prosljedio pravnom zastupniku građanina S.J., advokatu g. V.D.R., i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj novinarkе O.L.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, razmatrao je primjenu policijskih ovlaštenja u slučaju rasvjetljavanja napada na građanku O.L., novinarku dnevnika „Vijesti“ od dana 07. marta 2012. godine.

Osim dobijene detaljne pisane informacije o preduzetim radnjama predsjednik i članovi Savjeta o konkretnom slučaju neposredno su razgovarali i sa tadašnjim v.d. direktora Uprave policije g. Božidarom Vuksanovićem.

Savjet se kod oštećene građanke O.L. interesovao za eventualane primjedbe na odnos i postupanje policijskih službenika tokom rasvjetljavanja napada. Savjet se posebno interesovao da li postoje primjedbi, bilo koje vrste, u vezi sa procesnim radnjama prepoznavanja izvršioca ovog krivičnog djela te da li su iste sprovedene u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku, uz prisustvo i rukovođenje mjerodavnog državnog tužioca.

Građanka O.L. informisala je Savjet da nema bilo kakvih primjedbi povodom primjene policijskih ovlaštenja i da je ovog puta, misleći na konkretni incident, u potpunosti zadovoljna ukupnim odnosom i tretmanom policije.

Savjet je konačno zaključio da su sve službene mjere i radnje, preduzete od strane policije u konkretnom slučaju, bile blagovremene i efikasne, i u skladu sa Zakonom.

Savjet je zaključio ovaj predmet, imajući u vodu ranije raniji neprimjeren odnos policije prema gospođi O.L., što je podržao i pohvalio profesionalan i efikasan pristup policije i ocjenio da brzo rasvjetljavanje nasilja svake vrste, posebno nad novinarima, snaže vladavinu prava, ukupan osjećaj bezbjednosti u zemlji i štite ugled i povjerenje policijske organizacije.

Slučaj Bezbjednost u zajednici

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu člana Savjeta, kojem se obratilo nekoliko građana, kod Uprave policije interesovao se za informaciju o prirodi i karakteru objekata koji se nalaze neposredno uz novoizgrađeni pješački most koji spaja naselja "Zagorič" i "Malo Brdo" u Podgorici. Ovim povodom Savjet je informisan da je riječ o objektima starije gradnje, u Piperskoj ulici, u kojima službenici Uprave policije vrše cjelodnevno obezbjeđivanje objekta, te je od direktora Uprave policije zatražio informaciju o razlozima takvih mjera, prirodi i karakteru objekta, da li se u njima nalazi određeni sadržaj/materijal koji je opasan po zdravlje i sigurnost ljudi i okoline i da li se, i kada, planira njegovo izmiještanje.

Uprava policije obavijestila je Savjet da se u predmetnim objektima nalazi naoružanje, municija i eksplozivna sredstva skladištena na temelju prikupljenih viškova, kao i oduzetog i zaplijenjenog naoružanja. Direktor Uprave policije informisao je Savjet da je namjera da se ovo naoružanje uništi kada se za to steknu uslovi i obavijestio da su slične aktivnosti započete u prijetnom periodu u saradnji sa Ambasdom Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici i Vojskom Crne Gore.

U namjeri da blagovremeno doprinese umanjenu rizika od potencijalno opasnih skladišta i uvažavajući propise o bezbjednosti građana

i imovine, Savjet je zaključio da se ovaj prostor mora učiniti bezbjednim za življenje i sa stanovišta javnog interesa odlučio da je potrebno građane informisati o slučaju. Ovom prilikom, Savjet ocjenio da je do potpunog uništenja dislokaciju skladišta neophodno izvršiti što prije, radi zaštite građana, njihove i javne imovine.

Sa sadržinom Zaključka Savjeta je upoznao javnost, Vladu Crne Gore – predsjednika Vlade te ministre unutrašnjih poslova i odbrane i direktora Uprave policije.

Slučaj političke pristrasnosti pripadnika policije

Savjet za građansku kontrolu rada policije, postupajući po inicijativi svog člana od 07.04.2012.godine, razmotrio je slučaj politične pristrasnosti pripadnika policije. Ovo pitanje je i ranije, od osnivanja, često bilo predmet pažnje i rada Savjeta.

Naime, u inicijativi člana Savjeta, se navodi da je tokom promotivnih aktivnosti učesnika lokalnih izbora u opštinama Tivat i Herceg Novi, ponovo aktuelizovano pitanje političke pristrasnosti pripadnika policije i ukazano na konkretne službenike koji, prema navodima, nijesu vodili računa o kredibilitetu policije. U inicijativi se, takođe, navodi da ne treba odbaciti pojašnjenje Uprave policije da je policijski starješina Ž.S. bio na konvenciji Demokratske partije socijalista Crne Gore (DPS) zbog preduzimanja službenih radnji, međutim ukoliko je on, izvan toga, na bilo koji način vidljivo pokazivao svoje individualno političko opredjeljenje i pristrasnost, ova činjenica bi mogla biti ozbiljna indicija da je posrijedi neprofesionalno postupanje. Takođe, inicijativom je predloženo da se ispita primjena policijskih ovlašćenja i u slučaju policijske službenice gospođe O.S., podsjeti na ranije tekovine Savjeta i ukaže na značaj čuvanja kredibiliteta policijske organizacije, posebno u našem društvu, koje je tranziciono i politički duboko podjeljeno.

Istim povodom, Savjetu su se obratili građanin S.L., novinar iz Tivta pritužbom od 09.04.2012. godine, i nevladina organizacija (NVO) “Centar za građansko obrazovanje” (CGO), sa sjedištem u Podgorici, zahtjevom za ocjenjivanje profesionalnog postupanja policijskih službenika, od 10.04.2012. godine.

U prilogu Inicijative Savjetu je dostavljen novinski članak – “Šef kriminalistike odbornik DPS-a”, objavljen u dnevnom listu Vijesti, od 12.04.2012. godine, a dokumentacionu osnovu činio je i odgovor Uprave policije br. 051/12-15584/2 od 03.05.2012.godine.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, Savjet je Ocijenio da su, učestvujući na političkom skupu – završnoj konvenciji DPS, pred lokalne izbore u Tivtu, dana 04. aprila 2012. godine, policijski službenici g.

Ž.S. i gđa. O.S., prekršili član 13. Kodeksa policijske etike, član 81. Tačka 4 Zakona o policiji i član 50a Zakona o izboru odbornika i poslanika.

Učestvujući na sjednici Skupštine Glavnog grada, dana 10.04.2012. godine, i to u svojstvu odbornika, pomoćnik direktora Uprave policije g. V.M., pored kršenja člana 13. Kodeksa policijske etike, člana 81. Tačka 4 Zakona o policiji i člana 50a. Zakona o izboru odbornika i poslanika, prekršio je i član 54. Ustava Crne Gore.

Time su gore imenovani, kao profesionalni pripadnici policije, po ocjeni Savjeta, prekoračili svoja službena ovlašćenja. Imajući u vidu značaj i posljedice kršenja navedenih propisa kao i pozicioniranost imenovanih pripadnika policije u hijerarhiji policijske organizacije, a polazeći od stanovišta da pripadnici policije trebaju zavrijeđivati ugled i poštovanje svih građana_ki Crne Gore, kao i njihovu nepodijeljenu i bezrezervnu podršku, Savjet je Upravi policije izdao Preporuku da policijski službenici g. Ž.S., gđa. O.S. i g. V.M. budu adekvatno sankcionisani, zbog prekoračenja ovlašćenja i kršenja gore naznačenih propisa. Takođe tadašnjem direktoru Uprave policije g. Božidaru Vuksanoviću preporučeno je da javno stavi na znanje svim pripadnicima policije, naročito onima na hijerarhijski višim pozicijama, da se suzdrže prisustva na političkim skupovima i učešća u političkim izbornim kampanjama, bez obzira da li su uniformisani ili u civilu i da li su u dužnosti ili ne, a u skladu sa gore citiranim pozitivnim propisima. Ocjena sa Preporukom dostavljena je podnosiocima pritužbe građaninu S.L., NVO CGO i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Implementacija preporuka Savjeta u vezi sa dostojnošću za obavljanje policijskog posla

Savjet za građansku kontrolu rada policije na sastanku sa direktorom Uprave policije, održanom 19. marta 2012. godine, inicirao je pitanje primjene mjere privremenog udaljenja policijskih službenika sa radnog mjesta za vrijeme trajanja krivičnih postupaka, i s tim u vezi dobio odgovor u pisanoj formi. Kako je u predmetnom odgovoru Savjet informisan o ishodu krivičnih postupaka vođenih protiv policijskih službenika, ali ne i obavješten da li su imenovani policijski službenici privremeno udaljavani iz Službe tokom trajanja krivičnih postupaka, Savjet je od Uprave policije zatražio ovu informaciju u ponovnom obraćanju.

Uvažavajući sadržinu predmeta koji su u ovim slučajevima bili predmet obrade, Savjet je donio odluku na predmetu priključi i slučaj ocjene primjene policijskih ovlašćenja povodom slučaja navodnog napada na građanina N.P. iz Berana od strane policijskog službenika V.B..

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o slučaju Savjet je konstatovao da je iskazao interesovanje u vezi sa dostojnošću za obavljanje policijskog

posla/poziva u više navrata i kroz više preporuka, kao i na sastanku sa direktorom Uprave policije od 19.03.2012. godine, posebno u pogledu preduzimanja mjere privremenog udaljavanja iz policijske organizacije onih policijskih službenika protiv kojih je pokrenut krivični postupak. Na sjednici od 21.06.2012. godine Savjet je razmatrao ovo pitanje i upoznao se od strane obrađivača ovog predmeta sa preduzetim aktivnostima i dostavljenim informacijam. Savjet se upoznao s dopisom br. 081/12-12062 od 28. marta 2012 godine, koji je savjetnik direktora Uprave policije, g. S.F., dostavio po ovom pitanju. Konstatovano je da su u ovom dopisu saopštene samo informacije o ishodu krivičnih postupaka protiv imenovanih policijskih službenika, ali bez navođenja da li je prema njima za vrijeme trajanja krivičnog postupka eventualno preduzimana mjera privremenog udaljavanja iz policijske organizacije, što je bila sadržina i suština obraćana i interesovanja Savjeta po ovom pitanju.

Savjet je takođe upoznat da je dopisom br.12/8-12 od 23. aprila 2012. godine ponovo zahtijevano od Uprave policije da se dostavi tražena informacija, uz proširenje zahtjeva i na policijske službenike iz Berana koji se imenuju u "slučaju V.B.". U međuvremenu se dogodio incident sa građaninom S.P. u kojem je učestvovao policajac B.J., protiv kojeg su vođena i pravosnažno okončana, osuđujućom presudom, tri krivična sudska postupka, što je dodatno aktuelizovalo interesovanje Savjeta po ovom pitanju. Na osnovu informacija iz dopisa br.27/3-12 od 26. juna 2012. godine Unutrašnje kontrole koje se odnose na policijskog službenika B.J., može se konstatovati da su izrečene tri pravosnažne osuđujuće krivične presude, a da nijesu preduzimate privremene mjere prema ovom policijskom službeniku.

Savjet je zaključio da se iz dostavljenih informacija u dopisu savjetnika direktora Uprave policije, može konstatovati da je u svim ovim slučajevima prvostepena presuda prema imenovanim policijskim službenicima bila osuđujuća i da su izostale bilo kakve mjere prema ovim pripadnicima policijske organizacije.

Savjet je ocijenio da su ove činjenice zabrinjavajuće i da Uprava policije očigledno ne pokazuje potreban senzibilitet po ovom pitanju. Savjet je iskazao mišljenje da nepreduzimanje mjere privremenog udaljavanja u slučaju pokrenutih krivičnih postupaka protiv policijskih službenika koji su prekoračili ovlašćenja narušava dostojanstvo obavljanja policijskog posla, što ima za posljedicu da se narušava kredibilitet policijske organizacije u cjelini i povjerenje građana u policiju. Savjet je zaključio da nivo informisanja Savjeta od strane Uprave policije po ovom pitanju nije bio zadovoljavajući, kao i da se već duže vrijeme od strane Uprave policije ne pokazuje potrebna osjetljivost za ova pitanja, što opredjeljuje Savjet da se i dalje u kontinuitetu bavi pitanjem dostojnosti za obavljanje policijskog posla. Zaključak je dostavljen Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj M. i S. D.

Građanin M.D. i građanka S.D. obratili su se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na događaj od 10. januara 2011. godine, čije posljedice nedekvatne primjene policijskih ovlašćenja, kako je navedeno, i dalje traju.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i u cilju pribavljanja relevantnih informacija obratio se Upravi policije, koja je informisala da se građanin M.D. istim povodom ovoj Upravi obratio februara 2012. godine, te je Savjetu u prilogu dostavljena kopija odgovora upućena građaninu M.D.. U predmetnom odgovoru se konstatuje da je nadležna služba Uprave policije nakon izvršenih provjera utvrdila da je po dostavljanju prijave građana M. i S. D., protiv dugogodišnjih stanara, policijski službenik R.M. izašao na lice mjesta i da je uviđajem konstatovano da na kući nema nikakvih oštećenja koja bi ukazivala na nasilničko djelovanje i provalu. Takođe, prijavljeni stanari su negirali da imaju bilo kakve veze sa optužbama iznijetim u prijavi, a Osnovni državni tužilac u Baru je donio rješenje kojim se odbacuje predmetna krivična prijava, uslijed nepostojanja osnovane sumnje da su osumnjičeni izvršili krivično djelo teška krađa ili neko drugo krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti. Ovom prilikom, Savjet je informisan da je povodom predmetnog slučaja Viši sud u Podgorici donio rješenje kojim se tužba odbija kao neosnovana. Potom, Savjet je sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju od Uprave policije zatražio kopiju spisa predmeta i obavještenje o mjerama radnjama preduzetim u konkretnom slučaju.

Nakon sprovedene rasprave o predmetu, Savjet nije utvrdio osnovanost ove pritužbe koja se odnosi na nepostupanje policijskog službenika g. R.M. po krivičnoj prijavi M.D. podnešenoj Upravi policije PJ Bar 10.01.2011. godine. Po mišljenju Savjeta ovlašćeni policijski službenik R.M., komesar za suzbijanje imovinskog kriminaliteta u PJ Bar, u konkretnom slučaju preduzeo je neophodne službene mjere i radnje. Naime, uvidom u gore nabrojane spise predmeta Savjet je utvrdio da je 10. januara 2011. godine od g. M.D. na zapisnik uzeta krivična prijava. Na okolnosti te krivične prijave u svojstvu građana, dana 21. januara 2011. godine saslušani su građani M. i D. M., i to upravo od starane policijskog službenika R.M.. Ovaj policijski službenik izašao je na lice mjesta izvršenja predmetnog krivičnog djela sa g. M.D. i obavio uviđaj. Potom je aktom, Pu. 31/11, rukovodioca Ekspoziture kriminalističke Policije, krivična prijava sa spisima dostavljena ODT u Baru, na ocjenu i dalju nadležnost. To što podnosilac pritužbe nije uspio svoja naknadna saznanja da neposredno saopšti policijskom službeniku R.M. ne upućuje Savjet na zaključak da je taj policijski službenik napravio propuste u vršenju službenih ovlašćenja. Iz spisa predmeta proizilazi da je policijski službenik R.M. bio na godišnjem odmoru navedenom prilikom, a da je u

njegovom odsustvu g. M.D. bio primljen od strane rukovoditeljke Filijale za suzbijanje opšteg kriminaliteta – gospođe T.S., a naknadno i od rukovodioca PJ Bar g. M.R.. Nadalje, iz predmetne pritužbe ne može se zaključiti da li je njen podnosilac zatražio od PJ Bar kopiju krivične prijave i zapisnika sa uviđaja jer se navedena dokumentacija dostavlja na zahtjev tražioca a ne po službenoj dužnosti, te policijski službenici nijesu ni imali obavezu da je dostave podnosiocu pritužbe ukoliko ona nije zatražena, a Savjet u svim pobrojanim dopisima podnosioca pritužbe nije našao dokaz da je navedena dokumentacija tražena, pa ni u tom dijelu nema propusta ovlašćenih policijskih službenika. Ovom prilikom, Savjet je konstatovao da nema mogućnosti da ispita da li je neko lice „ostvarilo intervenciju“ u korist građana M. i D. M.. Obzirom da u svojim dopisima policijskim rukovodiocima g. M.D. ističe da bi se moglo raditi o krivičnim djelima primanja i davanja mita, upućujemo podnosiocu pritužbe da se sa što konkretnijim saznanjima obrate nadležnom ODT u Baru, kako bi ispitalo istinitost tih navoda i pokrenulo krivični postupak, ukoliko nađe da ima dovoljno elemenata za pokretanje istog. Ocjena Savjeta je dostavljena podnosiocima pritužbe, građanima M. i S. D., i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj S.H. iz Bara

Građanin mr S.H. iz Bara obratio se dana 10. aprila 2012. godine Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom na postupanje policijskog službenika M.V.. Nakon kraće rasprave sa službenicom sudske pisarnice Osnovnog suda u Baru, dana 10. februara 2012. godine, građanin S.H. tvrdi da je doživio „demonstraciju nepristojnosti, nasilja i omalovažavanja“ od strane imenovanog policijskog službenika.

Savjet je predmet uzeo u rad i zatražio relevantne informacije od Uprave policije i rukovodioca Područne jedinice Bar. U vezi sa okolnostima ovog događaja Savjet se interesovao i kod predsjednika Osnovnog suda u Baru, Osnovnog državnog tužioca u Baru i kod rukovodioca Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije. Dodatna pojašnjenja su zatražena, i dobijena, i od strane samog podnosioca pritužbe.

Savjet je ocijenio da se u konkretnom slučaju provjera primjene policijskih ovlašćenja objektivno može sprovesti uz pomoć video snimka. Savjet je od mjerodavnih organa zatražio kopiju istog. Iz Osnovnog suda u Baru i Vrhovnog suda Crne Gore podnosilac pritužbe i Savjet informisani su da incident od kritičnog dana nije snimljen zbog kvara na hard disku i potrebe ugradnje dodatne opreme. Provjerom instalirane opreme u Sudskom savjetu, pojašnjeno je dalje, ustanovljeno je da je oprema ispravna. Dodatnom provjerom, na lice mjesta, službenici Sudskog savjeta konstatovali su ispravnost sistema za video nadzor ali i registrovali činjenicu da je vrijeme

čuvanja snimljenih podataka bilo smanjeno u odnosu na početno postavljena podešavanja.

Savjet je, između ostalog informisan, da pozivanju policije, zbog incidentne situacije između službenika ce pisarnice i stranke, prijetih, shodno utvrđenoj hijarhiji, obavještanje upravnika ce pisarnice što se u konkretnom slučaju nije desilo i zbog kojeg je službenica Suda, prema datom obavještenju, opomenuta.

Uprava policije informisala je Savjet da je protiv građanina S.H. zbog počinjenog prekršaja remećenja javnog reda i mira podnijeta prijava mjerodavnom organu za prekršaje.

Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP još ranije je obavijestilo podnosioca pritužbe da u postupku provjere nije utvrđena bilo kakva neprofesionalnost i nezakonitost prilikom primjene policijskih ovlašćenja.

Savjet je od strane Unutrašnje kontrole policije, kao i ODT u Baru, informisan da ni oni nijesu mogli stupiti u posjed video snimaka sa prizemlja zgrade suda u kojem je kritičnog dana došlo do incidentne situacije.

Savjet za građansku kontrolu rada policije u predmetnom slučaju, upravo zbog nedostatka ključnog materijala – video snimka, nije mogao izdati konačnu ocjenu o primjeni policijskih ovlašćenja pa u tom kontekstu potvrditi ili odbaciti navode kako podnosioca pritužbe tako ni Uprave policije.

Savjet je, na sjednici od 21. juna 2012. godine, usvojio zamolnicu prema Sudskom savjetu Crne Gore kojom se isti poziva da učini sve u svojoj moći kako bi sistem video nadzora u svim za to predviđenih prostorijama koje koristi sudska vlast efikasno funkcionisao, bez opstrukcija bilo koje vrste i bez manipulacija bilo kojeg eventualno zainteresovanog lica.

Slučaj S.V. iz Pljevalja

Građanka N.T. iz Pljevalja obavijestila je, početkom maja 2011. godine, Savjet za građansku kontrolu rada policije da je njen bliski prijatelj S.V., takođe iz Pljevalja, navodno pretrpio policijsku torturu. Takođe i nevladina organizacija (NVO) „Inicijativa mladih za ljudska prava“ (YIHR) obratila se Savjetu ukazujući da je u „posjedu navoda“ da građanin S.V. iz Pljevalja „trpi pritiske od policijskih službenika u Pljevljima zbog toga što je podnio krivičnu prijavu zbog zlostavljanja“.

Podnosioci pritužbi ukazali su Savjetu da je ovaj građanin dana 4. maja 2011. godine fizički napadnut od strane istih policijskih službenika koji su ga, prema navodima, zlostavljali i 18. marta iste godine.

Savjetu je dostavljena medicinska dokumentacija, u kojoj su konstatovani hematomi na obje usne te podlivi na lumbalnom dijelu leđa,

kao i krivična prijava podnijeta, krajem aprila 2011., Osnovnom državnom tužiocu (ODT) u Pljevljima protiv policijskih službenika H.C., M.K. i I.C.

Savjet se od početka do okončanja rada na ovom predmetu interesovao kod ODT u Pljevljima o ishodu podnijete krivične prijave protiv imenovanih policijskih službenika ali nije dobio traženu povratnu informaciju.

Savjet je, preko svog člana zaduženog predmetom, odmah stupio u neposredni kontakt sa S.V. i njegovom majkom gospođom S.V. Savjet je informisan da su posrijedi dva incidenta – prvi koji se dogodio 18. marta 2011. kada je, prema navodima, Stefan prebijen od strane policije prilikom privođenja u službene prostorije kako bi u svojstvu građanina bio saslušan i drugi, od 4. maja 2011., kada je, pošto je pozvan, kao oštećena osoba, pristupio u službene prostorije policije i ponovo bio prebijen i maltretiran od strane istih policijskih službenika. Takođe gospođa S.V. je obavijestila Savjet da je imala ljubazan prijem kod rukovodioca PJ Pljevlja ali je stekla utisak da isti želi da „zataška stvar“. Prema njenim navodima saopšteno joj je da „njenog sina više niko neće nikada dirati“, „da sve treba zaboraviti“ i „da nije trebalo podnositi krivičnu prijavu već se sve moglo završiti na drugačiji način“. Interesujući se za motiv i razloge incidenta između policijskih službenika i njenog sina gospođa S.V. je informisala Savjet o navodnom postojanju namjere policijskih službenika da njenog sina „učine saradnikom“ dodajući da su mu dali rok „od 20-tak dana da im namjesti nekog ko se bavi prodajom narkotika“ te „da o svemu ne smije nikome da priča ili se žali“.

Kroz neposredni razgovor građanin S.V. detaljnije je informisao Savjet o minulim incidentima dodajući kao motive konflikta s policijom njegovu nacionalnost i vjeroispovijest (Upitan kako su policiji poznati ti detalji njegovog privatnog života građanin S.V. je saopštio da vidljivo nosi obilježja, poput velikog krsta na lancu oko vrata te da policajci „mrze zato što je Srbin“). On je informisao Savjet da mu je policijski službenik M.K. navodno nudio da saraduje za policiju povodom prodaje narkotika u gradu te da će mu saopštiti i neke detalje vezane za njegov lični život i za osobe iz njegovog okruženja.

Savjet je pismenim putem informisao građanina S.V. o preduzetim radnjama te od njega zatražio dostavu dodatne medicinske dokumentacije. Ista je Savjetu dostavljena sredinom juna 2011. godine uključujući i otpusnu listu iz zdravstvene ustanove.

Savjet je 11. maja 2011. godine informisao direktora Uprave policije (UP) o pokrenutom postuku provjere primjene policijskih ovlašćenja prema građaninu S.V. i dostavio listu od ukupno 12 pitanja relevantnih za objektivno sagledavanje predmeta. Savjet je istim povodom početkom juna 2011. uputio urgenciju direktoru UP povodom dobijanja traženih odgovora. Sredinom istog mjeseca direktor UP kratko obavještava Savjet da „MUP – Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije preduzima mjere na okolnosti događaja od 18.03.2011. godine i postupanje policijskih službenika PJ Pljevlja“. Umjesto

odgovora na konkretna pitanja direktor UP dalje informiše Savjet da će „utvrđene činjenice, od strane MUP, usmjeriti dalje aktivnosti i eventualno preduzimanje mjera odgovornosti prema policijskim službenicima koji su bili angažovani u konkretnom događaju“.

Savjet je takođe 11. maja 2011. godine inicirao postupak provjere prekoračenja policijskih ovlašćenja pred Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu policije Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP). Rukovodilac Odjeljenja dostavio je izvještaj o izvršenim provjerama pritužbi koje su Odjeljenju uputili S.V. i njegova majka S.V. te informisao Savjet da je ovo Odjeljenje 8. juna 2011. godine, uputilo ODT u Pljevljima na ocjenu i dalji postupak spise sačinjene u postupku kontrole.

Savjet je takođe 11. maja 2011. godine pred Etičkim odborom UP inicirao ocjenu povrede Kodeksa policijske etike od strane imenovanih policijskih službenika. Dana 16. juna 2011. godine Savjet se kod predsjednika Etičkog odbora UP interesovao za ishod ranije iniciranog postupka. Predsjednik tog tijela, krajem juna 2011. godine, obavijestio je Savjet da „Etički odbor nije dobio predstavku građanke N.B. u vezi sa slučajem građanina S.V. iz Pljevalja“ te da je direktor Uprave policije uputio odgovor u vezi određenih, ranijih, interesovanja Savjeta što svakako nije bio predmet komunikacije na relaciji Savjet – Etički odbor. Savjet je prema Etičkom odboru UP uputio dvije urgencije, u septembru i oktobru 2011. godine, ponovo se interesujući za ishod iniciranog postupka povrede policijskog Kodeksa.

Početak novembra 2011. predsjednik Etičkog odbora UP obavijestio je Savjet, citirajući četiri poslate urgencije, da „Etički odbor Uprave policije nije dobijao navedeni predmet na razmatranje“. Savjet je Etičkom odboru UP, 10. novembra 2011. godine, dostavio kopiju iz dostavne knjige iz koje se nedvosmisleno zaključuje da je Etički odbor uredno primio inicijativu za ocjenu povrede Kodeksa policijske etike dana 11. maja 2011. godine.

Etički odbor UP informisao je Savjet, 7. novembra 2011., da je predmet u nadležnosti Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP koja je navodno utvrdila da ovlašćeni policijski službenik M.K. uradio određene profesionalne propuste te da je u skladu sa tim izdata adekvatna instrukcija starješinskom kadru.

Kako se potvrda ove informacije nije mogla naći u izvještaju Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP već 10. novembra 2011. godine Savjet se interesovao za tačan identitet imenovanog policijskog službenika jer je u do tada sprovedenoj međusobnoj komunikaciji isključivo korišćeno ime M.K. Savjet se tim povodom interesovao koji su profesionalni propusti utvrđeni u slučaju policijskog službenika te koje su konkretne instrukcije date starješinskom kadru tim povodom. Ni nakon više urgencija do okončanja rada na predmetu Savjet nije dobio tražene podatke.

Tokom rada na predmetu u 2011. godini i pored insistiranja na dobijanju te informacije Savjet od Etičkog odbora UP nije informisan da li

je uopšte pokrenut postupak te da li su policijski službenici H.C., M.K. i I.C. povrijedili Kodeks policijske etike.

Rad Savjeta na ovom predmetu bio je otežan i limitiran komunikacijom vođenom sa Upravom policije i njenim Etičkim odborom. Zbog svega toga rad na ovom predmetu je nastavljen i u 2012. godini. Savjet je konačno, na svojim sjednicama od 16. maja i potom 21. juna 2012. godine, konstatao da mu i pored višemjesečnih napora nijesu postale dostupne brojne informacije relevantne za izdavanje konačne ocjene. Savjet se nije mogao izjasniti ni o vremenu i prirodi nastanka nastalih povreda koje su precizno konstotovane u medicinskoj dokumentaciji. Zbog nedostatka brojnih traženih informacija Savjet konačno nije mogao dati ocjenu o primjeni i prekoračenju policijskih ovlašćenja u konkretnom slučaju. O tome su infoirmisani podnosioci predstavke i ministar unutrašnjih poslova.

Kapaciteti Specijalne antiterorističke jedinice

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, razmatrao je kapacitete i primjenu policijskih ovlašćenja od strane Specijalne antiterorističke jedinice (SAJ).

Od Uprave policije zatražene su detaljne informacije o kapacitetima SAJ-a i svim sprovedenim radnjama u vezi sa događajem na području opštine Pljevlja kada se građanin D.S., osumnjičen za ubistvo u pokušaju, nakon uspješnih pregovora predao službenicima SAJ-a.

Savjet je u konkretnom slučaju registrovao organizacioni napredak i jačanje kapaciteta SAJ-a kao organizacione jedinice Uprave policije MUP. Savjet je, na sjednici od 21. juna 2013. godine, ocjenio da je u konkretnom slučaju, praćenim osjetljivom i visoko rizičnom situacijom, došlo i do poboljšane primjene policijskih ovlašćenja.

Iz tih razloga Savjet je izdao prema ovoj organizacionoj jedinici pohvalnu ocjenu i obavezao rukovodioca SAJ-a da svim policijskim službenicima, koji su učestvovali u konkretnoj policijskoj akciji, prenese pohvalu ovog Savjeta.

Slučajevi opstrukcije sudskih postupaka od strane policijskih službenika

Član Savjeta za građansku kontrolu rada policije podnio je inicijativu za izdavanje odgovarajuće preporuke prema Upravi policije povodom sve učestalije pojave opstrukcije sudskih postupaka od strane policijskih starješina i službenika kojima se na teret stavlja nesavjestan rad u službi te nečovječno i nehumano postupanje prema građanima. Podnosilac inicijative

je istakao da se Savjet ovim pitanjem, kroz slučaj građanina pok. A.S.P., bavio u svom prvom sazivu te da je izvršen pritisak, sa strane Savjeta, doprinio obustavljanju prakse nepojavljivanja policijskih službenika na zakazana ročišta. U nastavku obrazloženja, član Savjeta je naveo da se slična situacija ponavlja i u sudskom postupku protiv dvojice policijskih starješina R.R. i D.R. za nesavjestan rad u službi, a povodom prebijanja pokojnog A.S.P.

S tim u vezi, nakon sprovedene rasprave Savjet za građansku kontrolu rada policije usvojio je zaključak kojim je podsjetio da od svog osnivanja kontinuirano prati krivične postupke koji se vode protiv policijskih službenika zbog neprofesionalne primjene policijskih ovlašćenja i nesavjesnog rada u službi kao i da je informisan o postojanju određenih opstrukcija pokrenutih sudskih postupaka. To se najčešće manifestuje, ocijenio je Savjet, kroz odlaganje i izbjegavanje pojavljivanja okrivljenih policijskih službenika i starješina na zakazana sudska ročišta. U nekim ranijim primjerima, koji su poznati Savjetu, zbog slične koordinacije i pristupa pojedinih policijskih službenika i starješina došlo je do zastare krivičnog gonjenja. Savjet je iskazao zabrinutost zbog odnosa policijskih starješina i službenika prema krivičnom postupku koji se protiv njih vodi pred Osnovnim sudom u Podgorici zbog nesavjesnog rada u službi odnosno zlostavljanja i mučenja građanina pokojnog A.S.P. Ovom prilikom, Savjet je podsjetio da jedan od policijskih ciljeva jeste poštovanje, primjena i očuvanje vladavine prava, da vladavina prava zahtijeva da oni koji primjenjuju zakon moraju i sami biti predmet tog istog zakona i da prema Evropskom kodeksu policijske etike uloga policije u sprovođenju i očuvanju vladavine prava je toliko važna da stanje demokratije često može biti utvrđeno i samim ispitivanjem ponašanja policije. Savjet je istakao da sudski postupci imaju noseći značaj za objektivno i nepristrasno utvrđivanje činjenica uz ocjenu da je odgovoran i blagovremen odnos policijske organizacije u cjelini od ključne važnosti za kredibilitet i efikasnost policije. Zaključak je dostavljen Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj suočavanja policije sa sopstvenom prošlošću

Nevladina organizacija (NVO) "Centar za građansko obrazovanje" (CGO), sa sjedištem u Podgorici, uputila je zahtjev Savjetu za građansku kontrolu rada policije radi informisanja u vezi sa radnjama koje je ovo tijelo preduzelo od 17. juna 2011. godine, u pravcu suočavanja sa prošlošću i uticaja, u okviru svojih nadležnosti, na takve procese u policijskoj organizaciji, kao i o planiranim radnjama u vezi sa ovim pitanjem. Naime, NVO CGO na Prvoj konsultativnoj konferenciji Savjeta sa organizacijama civilnog društva, održanoj u Skupštini Crne Gore juna 2011. godine, interesovala se za odnos Savjeta za građansku kontrolu rada policije prema tranzicionoj pravdi i

procesu suočavanja s prošlošću. Dodatno ista NVO, povodom obilježavanja 20 godina od deportacije izbjeglica iz Bosne i Hercegovine (BiH), maja 2012., od Savjeta je zatražila iniciranje postupka izvinjenja menadžmenta policije zbog primjene policijskih ovlaštenja tokom deportacije BiH izbjeglica iz Crne Gore 1992. godine.

Nakon diskusija sprovedenih na nekoliko sjednica Savjet je odlučio da prihvati predmetnu inicijativu i direktoru Uprave policije uputi preporuku da na odgovarajući način građanima i javnosti uputi izvinjenje zbog učešća policijskih službenika u kršenju ljudskih prava u prošlosti kao i zbog nezakonitog hapšenja i deportacije izbjeglica iz Crne Gore.

Ovom prilikom, Savjet je podržao sve komemorabilne postupke i aktivnosti koji doprinose odavanju počasti i sjećanja na sve žrtve. Isti svoje utemeljenje imaju kako u crnogorskom pozitivnom pravu, tako i u načelima ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava a posebno u Rezoluciji Generalne skupštine UN 60/147 "Osnovna načela o pravu na pravni lijek i reparacije za žrtve teških kršenja međunarodnog prava i ozbiljnih povreda međunarodnog humanitarnog prava". S tim u vezi, Savjet je zaključio da bi simbolički čin izvinjenja policijske organizacije dodatno osnažio kredibilitet policije, unaprijedio povjerenje javnosti i građana u rad policije, bio podstrek daljim reformama policije i jačanju njenog profesionalnog i demokratskog djelovanja. Zaključak je dostavljen podnosiocu inicijative, NVO CGO i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj S.D. iz Podgorice

Građanin S.D. iz Podgorice, posredstvom člana Savjeta, obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije zbog zaštite svojih prava. U svojoj pisanoj pritužbi, građanin je ukazao je na neprofesionalno policijsko postupanje i opisao događaj od 29. januara 2012. godine:

"Tog dana, oko 16.30 časova, moj ujak I.N. i ja stigli smo ispred prodavnice „Lido“, u Dalmatinskoj ulici, u Podgorici, zbog nabavke namirnica. U trenutku kada sam otvarao vrata od kola, iznenada se pojavila nepoznata osoba, koju sam umalo udario vratima, i počela da me psuje. Ujak je izašao iz kola i pitao je nepoznatog mladića o čemu se radi i zašto psuje. Mladić je tada pobjegao prema "Bloku VI". Trčali smo za njim ali smo ubrzo odustali. Primijetili smo da je mladić pozvao nekoga telefonom. Nakon obavljene kupovine uputili smo se kući. Poslije nekih 50 metara vožnje, policijsko vozilo se zaustavilo ispred naših kola i onemogućilo dalje kretanje. Iz policijskog vozila je izašao uniformisani službenik. Izašao sam i ja da bih saznao razlog zaustavljanja. Međutim, ništa nijesam uspio izgovoriti. Uniformisani službenik policije je izvadio pištolj iz futrole i počeo me udarati pištoljem u predjelu glave, od kojeg sam zadobio teške tjelesne povrede. To potvrđuje nalaz ljekara i foto dokumentacija, u prilogu. Dok se to događalo,

mladić kojeg smo ranije jurili, i još jedna osoba s njim, su prišli i udarali mi nogama i rukama po glavi i tijelu. Ubrzo, stiglo je još jedno vozilo policije. Dvojica službenika policije su me uveli u to vozilo, kao i mog ujaka, kojeg su vezali s lisicama. Dok smo bili u vozilu, ujak je pitao policajca zašto su me tukli, zbog čega ga je policajac udario u predjelu glave. Privedeni smo u Područnu jedinicu policije Podgorica, a nakon toga i u "Klinički centar Crne Gore" radi ukazivanja pomoći".

Savjet je povodom ovog slučaja ostvario komunikaciju sa Upravom policije i dobio odgovarajuće izjašnjenje.

Istim povodom Savjet je pozvao policijskog službenika g. M.K. da pruži pojašnjenje u vezi sa primjenom policijskih ovlaštenja prema građaninu S.D. kritičnom prilikom i izjasni se na okolnosti pritužbe i ocjene Uprave policije. Savjet je u dva navrata kontaktirao policijskog službenika g. M.K. da dostavi svoje izjašnjenje, ali do okončanja rada na predmetu on to, i pored obećanja i najave, nije učinio.

Uzimajući u obzir relevantnu dokumentaciju te mjere i radnje preduzete od strane Uprave policije Savjet je zaključio, n sjednici od 16. maja 2012. godine, da je policijski službenik M.K. izvršio prekoračenje svojih ovlaštenja prema građaninu S.D., u konkretnom slučaju, i time napravio ozbiljan profesionalni propust i prekršio propise kojima je regulisana primjena policijskih ovlaštenja.

Slučaj S.P. sa Cetinja

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građanina S.P., bivšeg lidera Liberalnog saveza Crne Gore, koji se 06. juna 2012. godine desio u Herceg Novom.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj procedure isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP informisalo je Savjet da je na osnovu činjenica i okolnosti utvrđenih u postupku kontrole zakonitosti postupanja i primjene policijskih ovlaštenja u predmetnom događaju, imajući u vidu činjenicu da je kod građanina S.P. kao posljedica upotrebe fizičke snage od strane policijskog službenika B.J., nastalo više tjelesnih povreda od kojih se neke kvalifikuju kao teške tjelesne povrede, ocijenjeno je da postoji osnovana sumnja da je imenovani policijski službenik, u datim okolnostima, upotrijebio sredstva prinude u suprotnosti sa načelom postupanja policijskih službenika utvrđenih članom 9. Kodeksa policijske etike. Stoga je ministru unutrašnjih poslova predloženo da Izvještaj Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, sa spisima predmeta, uputi Etičkom odboru Uprave policije, radi ispitivanja etičnosti postupanja imenovanog policijskog službenika, uz obavezu da se,

u slučaju da Etički odbor utvrdi da se radi o postojanju povrede Kodeksa policijske etike, predmetni spisi dostave rukovodiocu PJ Herceg Novi radi preduzimanja zakonom utvrđenih mjera u cilju pokretanja postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti zbog težeg disciplinskog prekršaja iz člana 81. stav 1 tačka 4 Zakona o policiji – Ponašanje u službi ili van službe suprotno Kodeksu policijske etike.

U odgovoru Odjeljenja za unutrašnju kontrolu se, takođe, navodi da je postupak obuhvatio i provjeru navoda da su protiv policijskog službenika B.J. pravosnažno okončani krivični postupci pokrenuti u ranijem periodu. S tim u vezi, utvrđeno je da su pravosnažno okončana tri krivična postupka zbog krivičnih djela zlostavljanja u vršenju službe, teške tjelesne povrede i zlostavljanje (u sticaju sa krivičnim djelom laka tjelesna povreda), te da je u sva tri slučaja utvrđena krivična odgovornost imenovanog policijskog službenika i izrečene uslovne osude. Na osnovu izloženog, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije je zaključilo da su se stekli uslovi da policijskom službeniku B.J. prestane radni odnos u Upravi policije po sili zakona, shodno odredbi člana 85 st.1 t.2 Zakona o policiji, te je shodno tome ministru unutrašnjih poslova predloženo da se primjerci pravosnažnih sudskih presuda dostave v.d direktoru Upave policije na dalje postupanje.

Povodom predmetnog slučaja Uprava policije Savjetu je dostavila Informaciju o toku predmetnog događaja, i obavijestila da su o istom odmah obaviješteni Osnovni državni tužilac (ODT) u Herceg Novom i predsjednik Područnog organa za prekršaje, a svi spisi predmeta vezano za tok događaja su po nalogu tužioca proslijeđeni ODT u Herceg Novom, na ocjenu i mišljenje kako bi se utvrdila eventualna krivična odgovornost učesnika događaja. Rukovodilac Područne jedinice Herceg Novi, takođe, je informisao da je protiv g. S.P. i g. V.M. podnijeta prekršajna prijava zbog narušavanja javnog reda i mira iz člana 7. stav 2 Zakona o javnom redu i miru na štetu D.V. i D.K., kao i da ovim povodom Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP-a sprovodi mjere i radnje u okviru svojih nadležnosti. Savjet je takođe obavješten da je, do izjašnjenja tužioca o navedenom događaju, službenik B.J. udaljen sa posla.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave članova Savjeta o slučaju, Savjeta je ocjenio da je policijski službenik B.J. primjenjujući prekomjerno i nesrazmjerno fizičku snagu, dana 06.06.2012 u Herceg Novom, prema građaninu S.P. prekršio član 15. Zakona o policiji, članove 266. i 268. Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova, te član 9. Kodeksa policijske etike. Na taj način imenovani policijski službenik prekoračio je svoja službena ovlašćenja.

U svojoj Ocjeni Savjet je istakao da je imajući u vidu gore citirane propise, te da je konkretnom prilikom građanin S.P. zadobio više tjelesnih povreda, od kojih su neke kvalifikovane kao teške tjelesne povrede, te da navodi iz dopisa rukovodioca PJ Herceg Novi, od 19.06.2012.godine, u dijelu

da je g. S.P. navodno zadao udarac lijevom otvorenom šakom, u predjelu vrata policijskom službeniku B.J., nijesu potkrijepljeni bilo kojim materijalnim dokazima (medicinskom dokumentacijom, izjavama svjedoka i dr...) niti su po mišljenju Savjeta logični i vjerovatni, Savjet je odlučio kao u izreci ove ocjene.

Konačno, za Savjet su bili neuvjerljivi navodi rukovodioca PJ Herceg Novi iz kojih proizilazi da je jednim guranjem od sebe imenovani policijski službenik g. S.P. nanio više tjelesnih povreda od kojih su neke kvalifikovane kao teške. Prilikom odlučivanja, Savjet je posebno cijenio i činjenicu (dopis MUP-a – Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije br. 086/12-10357 od 25.06.2012.) da je policijskom službeniku B.J. prije predmetnog događaja tri puta pravosnažno izricana uslovna osuda i to zbog zlostavljanja u vršenju službe, teške tjelesne povrede i zlostavljanja u sticaju sa lakom tjelesnom povredom, te da se očigledno radi o licu koje se sklono vršenju krivičnih djela, te da je povratnik u pogledu krivičnih djela protiv života i tijela i krivičnih djela protiv sloboda i prava čovjeka i građanina. Savjet je do sada više puta ukazivao Upravi policije da jednom broju policijskih službenika nije prestao radni odnos iako je u krivičnim postupcima pravosnažno utvrđena njihova krivična odgovornost. U tom smislu Savjet je podržao odluku Odjeljenja za unutrašnju kontrolu policije MUP da dostavi primjerke pravosnažnih presuda, protiv policijskog službenika B.J., nadležnoj organizacionoj jedinici Uprave policije, kako bi ista sprovela dalji postupak, shodno članu 85. stav 1 tačka 2 Zakona o policiji.

Član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković, koji je i inicirao postupak, inače u potpusti saglasan sa usvojenim tekstom ocjene, koristeći poslovničku mogućnost, izdvojio je svoje mišljenje na način što je dodao svoj stav da je mišljenja da je neophodno u konkretnom slučaju tolerisanja radnog angažovanja policijskog službenika B.J. neophodno ukazati i na profesionalnu odgovornost pretpostavljenih starješina, posebno ranijeg rukovodioca PJ Herceg Novi.

Ocjena Savjeta je dostavljena Upravi policije na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj S.D. iz Podgorice

Građanin S.D. iz Podgorice obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na, kako je naveo, neadekvatnu primjenu policijskih ovlašćenja povodom gotovo svakodnevnih sukoba sa porodicom Sa.A. koja živi u njegovom komšiluku.

Građanin S.D. u pritužbi navodi da je konflikt nastupio zbog divlje gradnje i nasrtaja na njegovu imovinu, da su tenzije tokom vremena narasle i prijete dramatičnim događajem, kao i da je zbog sukoba druga strana tri puta

prekršajno osuđivana. Nakon događaja od 21. maja 2012. godine i obraćanja medijima ukazujući da sud i policija štite nasilje porodice Sa.A. nad njim, kako je naveo ozbiljnije je shvaćen a uslijedila je osuđujuća presuda lišenja slobode za drugu stranu, od trajanju od 10 dana. Građanin S.D. u pritužbi je ustvrdio da policija ne primjenjuje svoja ovlašćenja i da nije objektivna i ravnopravna prema svim stranama u sukobu. Podnosilac je uputio molbu Savjetu da pribavi objektivne informacije o slučaju, utvrdi razlog zašto policija ne podnosi i krivične prijave zbog čestih nasrtaja, kao i da uz ocjenu primjene ovlašćenja pomogne u sprječavanju tragedije.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije. U svom odgovoru Uprava policije je prosljedila dopis koji je građaninu S.D., istim povodom, upućen 12. aprila 2012. godine kojim je konstatovano da je 3. aprila 2012. godine preko Arhive Područne jedinice (PJ) Podgorica podnio krivičnu prijavu protiv Sa.A., u kojoj je naveo da mu je ugrožena lična kao i sigurnost porodice, od Sa.A. i njegovih sinova. Ovom prilikom, sa učesnicima sukoba u službenim prostorijama Filijale Konik obavljen je razgovor u prisustvu rukovodioca Filijale na okolnosti prijave, kojom prilikom su upoznati i upozoreni na dalje ponašanje, obzirom da u konkretnom slučaju nije bilo elemenata za procesuiranje prema sudu. Takođe, 14. februara 2012. godine, PJ Podgorica S. D. je podnio prijavu protiv Sa.A. i njegovih sinova A.A. i S.A., zbog fizičkog napada. Postupajući po ovoj prijavi, policijski službenici su sa događajem upoznali zamjenika Osnovnog državnog tužioca koji se izjasnio da u konkretnom slučaju nema elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, pa je protiv S. i A. A., podnijeta prekršajna prijava zbog narušavanja javnog reda i mira Područnom organu za prekršaje u Podgorici. Ovom prilikom, Uprava policije je dostavila i Informaciju PJ Podgorica - Ekspoziture za javni red i mir od 08. juna 2012. godine u kojoj su hronološki opisani događaji evidentirani: 31. maja 2011. godine, 14. feruara 2012. godine, 11. marta 2012. godine, 3. aprila 2012. godine, 20. maja 2012. godine i 21. maja 2012. godine, koji su rezultirali podnošenjem tri prekršajne prijave protiv S. i A. A., jedne krivične i jedne prekršajne prijave protiv građanina S.D. te više razgovora sa upozorenjima za dalje postupanje.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o slučaju Savjet je zaključio da u predmetnom slučaju nije došlo do prekoračenja ili povrede nadležnosti u postupanju pripadnika policije, koja je shodno svojim ovlašćenjima postupila u skladu sa propisima i pravilima službe. Savjet je konstatovao da je Uprava policije svojim dopisom od 12.04.2012. godine o svim detaljima predmetnog slučaja informisala podnosioca g. S.D., posebno sa činjenicom da su S.i A.A. na čije postupanje g. S.D. ima prigovor, uz prekršajnu prijavu privedeni sudu za prekršaje po čl. 8 Zakona o JRM-u, prilikom čega je istim izrečena kazna zatvora u trajanju od 10 dana i ova lica su sprovedena u ZIKS radi izdržavanja

kazne. Savjet je cijeneći sve okolnosti, posebno genezu i moguće posljedice ovog spora, bio mišljenja da bi policija u okviru svojih redovnih nadležnosti, trebala da u narednom periodu izvrši više preventivnih obilazaka pomenutih porodica i na taj način preduprijediti moguće ponavljanje konfliktnih situacija iz prethodnog perioda. Zaključak je dostavljen podnosiocu pritužbe građaninu S.D., i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj M.M.

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građanina M.M. koji se 25. februara 2012. godine desio u Herceg Novom tokom košarkaše utakmice između KK "Teod" i KK "Sutjeska" o kojem su izvijestili mediji.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj proceduri isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio Upravi policije koja je dostavila Informaciju rukovodioca Ispostave Tivat o postupanju službenika Ekspoziture Tivat prilikom obezbjeđenja navedene košarkaške utakmice, kao i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu rada policije MUP, koje je u svom Izvještaju konstatovalo da se na osnovu uvida u predmetne spise može zaključiti da su policijski službenici Ispostave Tivat preduzimali, na osnovu plana obezbjeđenja i odgovarajuće bezbjednosne procjene, sve mjere i radnje neophodne za obezbjeđenje javnog skupa - košarkaške utakmice između KK "Teodo" i KK "Sutjeska", kao i da o dešavanjima u odnosu na g. M.M. nema nikakvih dokaza koji bi doveli u sumnju prekoračenje ovlašćenja i primjenu sredstava prinude od strane policijskih službenika. Takođe, Savjet se sa ciljem pribavljanja izjašnjenja o navodima i medicinske dokumentacije obratio građaninu M.M., ali do dana zaključenja rada na predmetu isto nije dostavljeno na adresu Savjeta, kao i Osnovnom državnom tužiocu u Kotoru koji je informisao da će odluka o eventualnom pokretanju krivičnog postupka, uvažavajući okolnost da je građanin M.M. prethodno obavjestio da uslied zadobijenih povreda nije u mogućnosti doći u prostorije Tužilaštva, biti donijeta po pribavljanju iskaza od oštećenog.

Nakon sprovedene rasprave Savjet je zaključio da se, zbog odsustva saradnje građanina M.M., posebno zbog nedostupnosti medicinske dokumentacije o njegovim povredama, nije mogao izjasniti o mogućim prekoračenjima policijskih ovlašćenja službenika Ekspoziture Tivat. Savjet je iz pribavljene relevantne dokumentacije, konstatovao ocjenu Odjeljenja za unutrašnju kontrolu Ministarstva unutrašnjih poslova, Br.13/7-12 od 07. maja 2012. godine, u kojem stoji "da se na osnovu uvida u predmetne spise može zaključiti da su policijski službenici Ispostave Tivat preduzimali, na

osnovu plana obezbjeđenja i odgovarajuće bezbjednosne procjene, sve mjere i radnje neophodne za obezbjeđenje javnog skupa-košarkaške utakmice između KK "Teodo" i KK "Sutjeska", kao i da o dešavanjima u odnosu na g. M.M. nema nikakvih dokaza koji bi doveli u sumnju prekoračenje ovlašćenja i primjenu sredstava prinude od strane policijskih službenika". Obzirom da je ODT Kotor pokrenuo postupak po službenoj dužnosti, pod optužbom za učinjeno teško krivično djelo na štetu M.M. od strane neidentifikovanih lica, ukoliko se stvore uslovi da se isti nastavi, Savjet će zatražiti konačnu presudu nadležnih pravosudnih organa i traženu dokumentaciju od strane građanina M.M. i donijeti zaključke vezano za prekoračenje policijskih ovlašćenja u predmetnom slučaju. Zaključak je dostavljen Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj novinara M.M.

Građanin M.M. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na, kako je naveo, neadekvatnu primjenu policijskih ovlašćenja kao i fizičkog napada pripadnika tj. inspektora u civilu Uprave policije.

Naime, predmetni događaj se desio 5. maja 2012. godine tokom kretanja građanina M.M. u protestnoj povorci u pravcu ulice Slobode, kada ga je sa leđa fizički napalo muško lice, za koje je osnovano posumnjao da je pripadnik policije u civilnoj odjeći. Kritičnom prilikom građanin M.M. je po lijevoj ruci od strane lica, koje je bilo u društvu inspektora Mi.M., a koji se na insistiranje predstavio, primio snažan udarac i pri tom razbio nekoliko jaja koje je držao. Dalje se navodi da se u neposrednoj blizini policijske patrole nalazilo nekoliko policajaca javnog reda pored kojih je napadač prošao, te da je i njih i inspektora Mi.M. upozoravao da mu je potrebna zaštita ali da je reakcija izostala.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj proceduri isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio Upravi policije koja je dostavila Informaciju u kojoj, između ostalog, stoji da je nakon prijave građanina Mi.M., RBS D.B. sa iznijetim navodima upoznao zamjenika ODT, koji se tom prilikom izjasnio da nema elemenata krivičnog dela koje se goni po službenoj dužnosti kao i da su službenici Ekspoziture za bezbjednost saobraćaja Ž.B. i M.B., za koje je M.M. naveo da su videli lice koje ga je fizički napalo, u svojoj službenoj zabilješci naveli da nijesu primjetili ni jedno lice koje je tom prilikom izvršilo napad. Rukovodilac Ekspoziture za javni red i mir, takođe, je naveo da je građanin M.M. istog dana dostavio video zapis koji je u službenim prostorijama odgledan i na kojem se vidi razgovor M.M. sa M.M. i službenicima saobraćajne patrole Ž.B. i M.B., ali se odgledavanjem istog ne može doći do identifikacije lica koje ga je fizički

napalo. U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju, Savjet se obratio građaninu M.M. sa ciljem pribavljanja video snimka toka događaja i eventualno novih saznanja o slučaju, ali zaključno sa danom zaključenja rada na ovom predmetu isti Savjetu nije dostavljen.

Etički odbor Uprave policije, na traženje Savjeta dostavio je kopiju izvještaja povodom predmetnog događaja, a Odjeljenje za unurašnju kontrolu rada policije MUP je, između ostalog, informisalo da je na osnovu činjenica i okolnosti utvrđenih u postupku unutrašnje kontrole, ocijenjeno da postoji osnovana sumnja da su policijski službenici Ekspoziture policije za bezbjednost saobraćaja Područne jedinice Podgorica M.B. i Ž.B. i policijski službenik Ekspoziture za suzbijanje imovinskog kriminaliteta Područne jedinice Podgorica M.M., u predmetnom slučaju, počinili teži disciplinski prekršaj iz člana 81. st 1 t 12 Zakona o policiji, zbog neosporno utvrđene činjenice o propuštanju preduzimanja službenih mjera i radnji u cilju identifikacije lica za koje je M.M. tvrdio da ga je udarilo, a koje je bilo u njegovo neposrednoj blizini. S toga ministru unutrašnjih poslova predloženo je da se Izvještaj unutrašnje kontrole, sa spisima predmeta, dostavi na dalji postupak direktoru Uprave policije, kako bi rukovodilac PJ Podgorica preduzeo mjere iz svoje nadležnosti u cilju pokretanja disciplinskog postupka protiv imenovanih službenika i utvrđivanja njihove disciplinske odgovornosti.

Na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave članovi Savjeta suzaključili da su policijski službenici Područne jedinice Podgorica M.M., M.B. i Ž.B. propuštali preduzeti zakonom propisane mjere i radnje u cilju identifikacije lica koje je fizički napalo građanina M.M., čime su počinili teži disciplinski prekršaj propisan članom 81. stav 1 tačka 12 Zakona o policiji. Savjet je takođe zaključio da je policijski službenik E.T., identifikovan je kao osoba koja je fizički napala građanina M.M., prekršio Kodeks policijske etike. Savjet konstatuje da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije profesionalno odradilo provjeru podataka na okolnosti predmetnog slučaja i identifikovalo sve aktere ovog incidenta i spise predmeta dostavilo odgovarajućem organu na dalji postupak. Savjet je iskazao očekivanje da će nadležni disciplinski organ nakon sprovedenog postupka izreći odgovarajuće sankcije navedenim službenicima policije Poručne jedinice Podgorica i o tome obavjestiti Savjet za građansku kontrolu rada policije. Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavke, građaninu M.M., i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj M.V. iz Podgorice

Građanka M.V. iz Podgorice obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na prijetnje i napade kojima je njena porodica izložena duži vremenski period od strane grupe mladića iz naselja Zagorič, uslijed sukoba sa njenim sinom M.V..

Naime, građanka M.V. je navela da je na njenog sina od septembra 2010. godine krenula neviđena hajka od "zagoričke bande", sa kojima do tada nije imao nikakvih neriješenih poslova. Nakon toga njihovo maltretiranje, njega i čitave porodice, ne prestaje jer nije htio da povuče prijavu podnijetu uslijed prestrijetanja od strane tri pripadnika navedene grupe i udaranja pištoljima po glavi. U pritužbi se, između ostalog, navodi da je 2. januara 2011. godine auto marke BMW, koji je bio parkiran ispred kuće, zapaljen u četiti sata ujutro, što je prijavljeno policiji ali počinitelj ovog događaja nije otkriven. Građanka M.V. dalje navodi da inspektori, koji su kritičnom prilikom vršili uviđaj, nijesu uzeli snimke od komšije, koji je kamerama pokrio čitav teren oko svoje i njihove kuće. Policiji su prijavljene svakodnevne prijetnje i zaustavljanja pištoljima. M.V. je, takođe, informisala da je obraćanje ovim povodom prethodno upućeno svim relevantnim institucijama Crne Gore.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj procedure isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio Upravi policije koja je u Informaciji navela da je tokom 2010. i 2011. godine postupala u više navrata povodom prijave M.V. i ukazivanja članova njegove porodice na počinitelje napada na ovo lice. U navedenom periodu, od strane službenika PJ Podgorica preduzimane su, po njihovoj procjeni, neophodne mjere i radnje, a u pojedinim slučajevima uslijedilo je i krivično procesuiranje podnošenjem krivične prijave. Savjet je takođe informisan da su službenici PJ Podgorica Ispostave kriminalističke policije avgusta mjeseca 2011. godine sačinili i Plan sprovođenja mjera i aktivnosti povodom sukoba između M.V. sa drugim bezbjedonosno interesantnim licima iz naselja Zagorič, čija je realizacija u toku, sa ciljem preventivnog djelovanja u odnosu na "sukobe" – događaje između ovih lica, što Savjet dodatno učvršćuje u zaključku da su ovlašćeni službenici PJ Podgorica u konkretnom slučaju profesionalno preduzeli i preduzimaju zakonom utvrđene mjere i radnje. Na temelju pribavljene dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave, na osnovu dostupnih i obrađenih informacija, Savjet nije mogao konstatovati prekoračenje ovlašćenja policijskih službenika, niti propuste u njihovom postupanju odnosno nepostupanju. Zaključak je dostavljen podnosiocu predstavlja, građanki M.V., i Upravi policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj S.Š.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, uzeo je u razmatranje primjenu službenih ovlašćenja i preduzimanje službenih radnji sa aspekta njihove blagovremenosti i efikasnosti a povodom prijetnji upućenih, od nepoznatog lica, građanki g-đi S.Š..

Povodom ovog predmeta Savjet se dopisom, broj 33/1-12 od 09. jula 2012. godine, obratio Upravi policije kako bi Savjet izvijestili o eventualnim

mjerama preduzetim u predmetnom slučaju. Uprava policije nije odgovorila na ovaj dopis, pa se Savjet obratio novim dopisom broj 33/2-12 od 21. septembra 2012. godine. Uprava policije ni na ovaj dopis nije reagovala blagovremeno, mada je u štampi (dnevne novine "Dan" od 24.09.2012.) saopšteno od strane građanke S.Š. da je telefonski obavijestio policijski inspektor o rezultatima sprovedene istrage po njenoj prijavi i da policija nije mogla otkriti ko je uznemirava. Iz teksta se dalje može konstatovati da je Uprava policije dostavila tužilaštvu kompletan predmet i rezultate istrage koju je sprovedla, te da je tužilac ocijenio da za sada u tim radnjama nema krivičnog djela.

Odgovor Uprave policije u pogledu traženih informacija, već znatno ranije iznijetih u štampi, stigao je Savjetu tek 09. 10. 2012. godine (mada datum uz zavodni broj na propratnom aktu UP je 02.10.2012. godine), u kojem se konstatuje da se Savjetu dostavlja dopis koji je datiran na 30.07.2012. godine, a koji nije primljen od administracije Savjeta.

U neposrednom razgovoru sa članom Savjeta (18. 10. 2012.g.) gđa S.Š. je informisala o korektnoj komunikaciji sa ovlašćenim službenikom policije, od kojeg je obaviještena o sprovedenim istražnim radnjama koje nijesu dale rezultata zbog tehničkih nemogućnosti (o neuspjelim pretragama listinga u mreži o68, mada ne i kod drugih mobilnih operatera, kao i nemogućnosti da se identifikuju oglašivači na odnosnom sajtu za prodaju automobila).

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o predmetnom slučaju, u kojoj je razmatrao primjenu policijskih ovlašćenja sa aspekta njihove blagovremenosti i efikasnosti, Savjet je konstatovao da Uprava policije nije odgovorila u primjerenom roku na dopis Savjeta, broj 33/1-12 od 09. jula 2012. godine, kojim je tražio informacije o radnjama i mjerama preduzetim u ovom slučaju i stoga ne može da iznese ocjenu o njihovoj blagovremenosti i efikasnosti. Cijenici ovakav postupak Uprave policije prema Savjetu, i uzimajući u obzir da je epilog sprovedene istrage po prijavi S.Š. uslijedio tek nakon tri mjeseca, Savjet konstatuje da u ovom slučaju od strane Uprave policije nije pokazan očekivani profesionalizam i senzibilitet povodom predmetnog slučaja, što se negativno odražava na kredibilitet policije. Savjet je našao za shodno da uputi preporuku Upravi policije da se sa dužnom pažnjom odnosi prema pritiscima kojima eventualno bude izložena građanka S.Š., i članovi njene porodice, tim prije, što konačno razjašnjenje ubistva policijskog inspektora Sl.Š. može imati teške reperkusije po kredibilitet najznačajnijih institucija društva. Zaključak je dostavljen ministru unutrašnjih poslova i građanki S.Š., na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj D.M.

Advokat V D. R, punomoćnik NVO "MANS" iz Podgorice, obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na, kako je naveo,

kršenje odredbi ZKP-a i povredu osnovnih ljudskih prava u postupku primjene policijskih ovlaštenja prema građaninu D.M., aktivisti ove organizacije, dana 12.07.2012. godine i dana 16.07.2012. godine u Podgorici. U prilogu pritužbe podnosilac je Savjetu dostavio sljedeću dokumentaciju: kopiju Zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina od 16.07.2012.godine i Poziva za stranku od 12.07.2012.odine.

Savjet je, shodno redovnoj proceduri, predmet dodijelio članu na obradu i sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju obratio se Upravi policije.

Uprava policije je dostavila odgovor sa Informacijom PJ Podgorica od 13.08.2012. godine Rukovodioca Ekspoziture za JRM g. R.R., u kojoj se navodi da je predmetno pozivanje i dostavljanje poziva građanin D.M. izvršeno u formi obrasca na osnovu ZUP-a, obzirom da se radilo o utvrđivanju prekršajne odgovornosti, u vezi prekršaja iz člana 19. Zakona o javnom redu i miru. U Informaciji se, dalje, navodi da D.M. kritičnom prilikom nije pozivan radi utvrđivanja njegove krivične odgovornosti, jer se ZODT A.B. prethodno izjasnila da u radnjama D.M. nema elemenata krivičnog djela, te da je Uprava policije uzimajući u obzir činjenicu da se D.M. teretio za navedeni prekršaj iz člana 19. Zakona o javnom redu o miru, a ne za krivično djelo, pozivanje izvršila na opisani način. Rukovodilac Ekspoziture za javni red i mir je naveo da je za vrijeme uručivanja poziva od strane patrole policije javnog reda i mira D.M., isti usmeno obavješten zbog čega se poziva u službene prostorije, jer je izjavio da se neće javiti u slučaju ako mu se ne pojasni zbog čega se konkretno poziva na informativni razgovor u svojstvu građanina. Nakon obavljelog razgovora u vezi utvrđivanja prekršajne odgovornosti, D.M. je u prisustvu zastupnika advokata V.D.R., saopšteno da će protiv D.M. biti podnijeta prijava za prekršaj iz člana 19. Zakona o javnom redu i miru. Rukovodilac Ekspoziture za javni red i mir je u Informaciji napomenuo da suština postupanja ovlašćenih službenika u ovom slučaju nije utvrđivanje postojanja krivične odgovornosti za delikt koji tužilac nije kvalifikovao kao krivično djelo, već za delikt koji je policija, kao organ uprave, kvalifikovala kao prekršaj, što je u njenom nadležnosti i shodno čemu su preduzete mjere i radnje iz nadležnosti policije, a sve u cilju utvrđivanja njegove prekršajne odgovornosti kod Područnog organa za prekršaj, saglasno odredbama Zakona o prekršaju.

Na bazi pribavljene dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, Savjet je ocijenio da je dostavljanjem Poziva za stranku, od 12.07.2012.odine, koji su potpisala službena lica M.V. i M.Š. u kojem nije naznačeno na okolnosti kog krivičnog djela ili prekršaja se građanin D.M. poziva, Uprava Policije prekoračila ovlaštenja koja su joj zakonom data, jer je prekršila odredbe člana 256. stav 1 Zakonika o krivičnom postupku kojim je propisano: *Policija može pozivati građane radi prikupljanja obavještenja o krivičnom djelu i učiniocu. U pozivu se mora naznačiti razlog pozivanja.*

Prinudno se može dovesti lice koje se nije odazvalo pozivu samo ako je u pozivu bilo na to upozoreno.

Savjet je pored pritužbe podnosioca brižljivo cijenio navode Rukovodioca Ekspoziture za JRM g. R.R., sadržane u Informaciji Uprave policije PJ Podgorica od 13.08.2012 godine, iz koje proizilazi da je građaninu D.M. navodno 12.07. 2012 godine prilikom uručivanja predmetnog poziva usmeno predočeno zbog čega se poziva u službene prostorije, te da je navodno dana 16.07.2012 godine nakon obavljenog razgovora “u vezi utvrđivanja prekršajne odgovornosti” D.M. u prisustvu njegovog advokata usmeno predočeno da će protiv njega biti podnijeta prekršajna prijava za prekršaj iz člana 19. Zakona o javnom redu i miru. Ovom prilikom, Savjet je ocijenio da su gore citirani navodi Rukovodioca Ekspoziture za JRM g. R.R. nelogični, neutemeljeni i nepotkrijepljeni materijanim dokazima. Nasupot gornjim navodima Rukovodioca Ekspoziture za JRM g. R.R., uvidom u pismene dokaze iz ovog predmeta: Poziv za stranku od 12.07.2012.godine i Zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina od 16.07.2012.godine, Savjet je našao da je poziv za stranku, koji je uručen građaninu D.M., dana 12.07.2012. godine, nejasan, zbunjujući i neadekvatan za svrhu radi koje je on pozivan u prostorije Uprave Policije. Naime, iz predmetnog poziva proizilazi da stranka tj. pozivani može da dođe lično ili da uputi svog predstavnika ili punomoćnika. Jasno je da, bilo da se u konkretnom radi o krivičnom ili prekršajnom postupku, bilo da se lice poziva u svojstvu građanina ili okrivljenog, to lice je dužno da se pojavi lično, sa ili bez advokata - branioca, ali pozvano lice ne može zamijeniti predstavnik, zakonski zastupnik ili punomoćnik, kako bi to proizilazilo iz predmetnog poziva za stranku. Predmetni poziv je nejasan i neprecizan i iz razloga što u napomeni, na kraju istog stoji “Ako se pozvani ne odazove ovom pozivu ili ne izvršiti organ da je spriječen da dođe snosiće zakonske posljedice”. Ovakva napomena licu kome se dostavlja poziv ne može biti jasna, niti može znati šta da očekuje ukoliko se ne odazove na poziv. Po mišljenju ovog Savjeta lice koje se ne odazove na ovakav poziv ne bi moglo biti naknadno prinudno dovedeno, u skladu sa zakonom, jer ono na to nije jasno upozoreno u predmetnom pozivu. Osim navedenog predmetni poziv u kome nije naznačeno na okolnosti kog događaja ili djela se lice poziva ostavlja mogućnost zloupotrebe ponovnog pozivanja istog lica, neodređen broj puta. Nadalje, uvidom u kopiju Zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina od 16.07.2012.godine Savjet je utvrdio da je predmetni zapisnik sačinjen na osnovu člana 257. stav 2 Zakonika o krivičnom postupku, (prvi pasus, peti red zapisnika) te da je predmetni zapisnik pročitao građaninu u smislu člana 259. stav 5 Zakonika o krivičnom postupku (poslednji pasus, prvi red zapisnika).

Shodno navedenom, sa gore citiranim su kontradiktorni navodi Rukovodioca Ekspoziture za JRM g. R.R. da g. D.M. nije pozivan radi njegove krivične odgovornosti jer se nadležni ZODT A.B. prethodno izjasnila da

nema krivičnog djela u radnjama g. D.M.. Osim toga shodno članu 160. Zakona o prekršajima, na pozivanje lica u prekršajnom postupku shodno se primjenjuju odredbe Zakonika o krivičnom postupku, ukoliko Zakonom o prekršajima nije drugačije određeno.

Prilikom ocjene predmetnog slučaja, Savjet je napomenuo da je, ne tako davno, tačnije 08.12. 2011 godine svojim aktom, br. 58/6, ocjenjujući primjenu policijskih ovlaštenja prema građanki V.Č., našao da je Uprava policije prekršila član 231. tada važećeg Zakonika o krivičnom postupku, na način što joj nije predočeno na okolnosti kog krivičnog djela se saslušava u svojstvu građanke. Shodno iznijetom, Savjet je Upravi policije uputio Preporuku sljedeće sadržine: Da ubuduće prilikom primjene policijskih ovlaštenja dosljedno primjenjuje odredbe Zakonika o krivičnom postupku kako postupanje policijskih službenika ne bi dovodilo do povrede zakonom utvrđenih prava građana.

Ocjena sa preporukom je dostavljena podnosiocu pritužbe advokatu V.D.R., punomoćniku NVO "MANS iz Podgorice", i ministru unutrašnjih poslova, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj košarkaške utakmice "Budućnost" – "Partizan"

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj primjene policijskih ovlaštenja dana 21. oktobra 2012. godine, u Podgorici, tokom košarkaške utakmice "Budućnost" – "Partizan".

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj procedure isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjetu je dostavljena sljedeća dokumentacija: Informacija Uprave policije br. 086/12-43877 od 13. novembra 2012. godine; dopis Košarkaškog kluba Budućnost Voli br. 397/12 od 26. oktobra 2012; dopis NVO "Akcija za ljudska prava" sa rješenjem MUP-a br. 051/12-23578/1 od 22. novembra 2012. godine, kojim se odbija zahtjev za pristup informacijama ove NVO; dvije fotografije koje je dostavio član Savjeta, podnosilac inicijative, a izvršen je i uvid u snimak kritičnog događaja, koji je postavljen na sajtu www.vijesti.me/vijesti/varvari/-nasrnuli-fotoreportere-vijesti-dnevnih-novina-clanak-97946.

Uprava policije u dostavljenom odgovoru je konstatovala da su službenici Područne jedinice (PJ) Podgorica vršili spljašne obezbjeđenje košarkaške utakmice "Budućnost" – "Partizan", od 21. oktobra 2012. godine, te da su planiranim mjerama i aktivnostima preduzeli neophodne mjere i radnje u cilju bezbjednog prihvata navijača KK "Partizan", obezbjeđenja trase kretanja navijača do Sportskog centra "Morača" i razdvajanja navijačkih grupa, a da su pripadnici Posebne jedinice policije (PJP) vršili neposredno

obezbjeđenje Sportskog centra "Morača". U odgovoru se, takođe, navodi da su neposredno prije početka utakmice, pripadnici PJP ispraznili tribune da su se nalazile navijačke grupe i da su shodno nastaloj situaciji oko Sportskog centra, službenici PJ Podgorica blagovremeno preduzeli sve neophodne mjere i radnje na razdvajanju navijačkih grupa, spriječili njihov fizički kontakt kojom prilikom je došlo do oštećenja pet motornih vozila od strane navijačke grupe "Varvari". Nakon događaja, u službene prostorije PJ Podgorica pristupilo je lice koje je podnijelo prijavu protiv pripadnika Agencije za zaštitu imovine i lica "Guard Popović Security", sa dostavljenim video zapisom ovog događaja. S tim u vezi, službenici PJ Podgorica preduzeli su mjere i radnje shodno prijavi i identifikovali službenike Agencije B.V. i O.G., od kojih je uzeta izjava u formi Zapisnika o obavještenju prikupljenom od građanina. Uprava policije dopisom je informisala Savjet da je tužilac, na osnovu spisa predmeta dostavljenim od strane policije, naložio da se protiv B. V. i O. G. podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka, zbog prekršaja iz člana 10. Zakona o javnom redu i miru na štetu lica koje je prijavu podnijelo, kako su i postupili službenici PJ Podgorica.

U dopisu Košarkaškog kluba "Budućnost Voli" se navodi da je imajući u vidu dugogodišnje rivalstvo i činjenicu da je za predmetnu utakmicu vladalo ogromno interesovanje ljubitelja košarke i velikog broja navijača gostujuće ekipe, ovaj meč tretiran kao meč visokog rizika, te da su, shodno tome, preduzete vanredne mjere neophodne za organizaciju ovakve vrste utakmice. Klub je u cilju sprovođenja bezbjednosnih mjera zahtijevao i povećao broj pripadnika službi koje vrše obezbjeđenje reda na utakmici, u dogovoru sa službama koje vrše obezbjeđenje i koje imaju iskustva u organizaciji, odnosno održavanju reda na ovakvim sportskim manifestacijama. Rukovodstvo Kluba je vodeći računa o kapacitetu dvorane u prodaju pustilo znatno manji broj ulaznica od ukupnog kapaciteta dvorane, tako da posjetioci utakmice sa kupljenom ulaznicom ne bi bili u situaciji da ostanu bez mjesta za sjedenje. Na inicijativu i prijedlog Kluba, navodi se u dopisu, sa ciljem smanjenja rizika od eventualnih posljedica u slučaju nepredviđenih dešavanja sa sektora predviđenih za gostujuće i domaće navijače su uklonjenje stolice a brzom intervencijom pripadnika Posebne jedinice policije i Redarske službe navijači nedoličnog ponašanja su udaljeni sa parketa, a zatim su svi gostujući i domaći navijači udaljeni iz dvorane, radi stvaranja uslova za normalno odigravanje utakmice i bezbjednosti gledališta unutar dvorane. Klub je izrazio žaljenje povodom nastalih događaja posebno prema licima koja su zadobila povrede, uz konstataciju da su ovakvim dešavanjima narušeni ugled i renome Kluba od strane neodgovornih pojedinaca.

Nakon brižljivog razmatranja dostavljene dokumentacije, te nakon uvida u snimak dešavanja na sajtu www.vijesti.me/vijesti/varvari/-nasrnuli-fotoreportere-vijesti-dnevnih-novina-clanak-97946 i sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, Savjet je ocjenio da su policijski službenici,

primjenjujući prekomjerno i nesrazmjerno sredstva prinude - palicu i fizičku snagu - dana 21. oktobra 2012. godine u Podgorici, tokom košarkaške utakmice "Budućnost" - "Partizan" postupali suprotno članovima 11, 13, 14, 26 i 57 Zakona o unutrašnjim poslovima, kao i članovima 266, 268 i naročito članu 269 Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova, te članu 9 Kodeksa policijske etike. Na taj način neimenovani policijski službenici prekoračili su svoja službena ovlašćenja.

Prilikom davanja svoje ocjene Savjet je cijenio i ambijent u kome su službenici policije primjenjivali ovlašćenja, cijenio je očigledno narušavanje javnog reda i mira i divljanje značajnog dijela gostujućih i domaćih navijača. Po ocjeni Savjeta nije sporno da se radilo se huliganizmu koji je nedopustiv i koji se mora strogo sankcionisati, ali koji se prije svega mora prevenirati. Savjet je našao da je kritičnom prilikom reakcija pripadnika policije bila neblagovremena, jer je dopuštala da se značajan broj navijača i pirotehničke nađe na terenu, da bi potom pojedini pripadnici policije i angažovanog privatnog obezbjeđenja nad dijelom navijača i gledalaca demonstrirali odmazdu koristeći palice i fizičku snagu (udarce pesnicama i čizmama) neproporcionalno i nepotrebno. Naime, na snimku koji je postavljen na citiranom sajtu jasno se vidi se da pojedini pripadnici policije nanose udarce službenom palicom, te udarce pesnicama i čizmama licima koja ne pružaju niti aktivan niti pasivan otpor.

Na taj način ti pripadnici policije, stoji u ocjeni Savjeta, prekoračili su svoja službena ovlašćenja kršeći prije svega član 269 Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova, ali i ostale gorecitirane propise. Savjet je povodom predmetnog slučaja dao punu podršku Upravi policije u odlučnoj i dosljednoj borbi, svim zakonom propisanim sredstvima, protiv divljanja i huliganizma na svim spotskim priredbama. Ocjena Savjeta je dostavljena: ministru unutrašnjih poslova, KK "Budućnost Voli" i NVO "Akcija za ljudska prava", na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj lišavanja slobode građana opštine Beranselo

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj primjene policijskih ovlašćenja u slučaju lišavanja slobode građana opštine Beranselo dana 30. i 31. jula 2012. godine. U predmetnoj inicijativi se navodi da su tokom ovog događaja građani ove opštine pasivnim otporom, sjedenjem na prilazu improvizovanog smetlišta pokušali spriječiti dovoz sanitarnog i drugog otpada na ovu lokaciju, kada im je saopšteno da policijski službenici ovom prilikom pružaju asistenciju opštini Berane. Pri tome, prema tvrdnjama prisutnih građana i prema pisanju

štampe, policijski službenici tokom predmetnog postupanja nijesu kod sebe imali ili pokazali bilo kakvu odluku u vezi sa izvršenjem. Ovom prilikom, u prostorije Područne jedinice (PJ) Berane službenim vozilima - maricama provedeno je više od 150 građana i od istih su uzete izjave, a sličan događaj se ponovio dan kasnije oko 5 časova ujutro, sa razlikom što je broj privedenih lica bio manji, i što su policijski službenici predstavnicima Mjesne zajednice (MZ) Beranselo uručili dopis Ministarstva održivog razvoja i turizma Vlade Crne Gore, upućen Sekretarijatu za uređenje prostora opštine Berane od 25. jula 2012. godine zaveden kod Ministarstva pod brojem 11-46/33. U inicijativi se, takođe, navodi da su mediji, povodom predmetnog događaja, prenijeli da je kritičnom prilikom prilikom preduzimanja službenih radnji navodno došlo i do povreda prava malodobnih osoba.

Savjet je shodno redovnoj procedure donio odluku da predmet uzme u razmatranje i isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjetu je dostavljena sljedeća dokumentacija: dopis Uprave policije, Br. 086/12-36908 od 21. septembra 2012. godine, i dopis Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije, 086/12-25029/1 od 29. novembra 2012. godine.

U odgovoru Uprave policije – Informaciji rukovodioca Područne jedinice Berane se navodi da je dana 30. jula 2012. godine u period 20-23 časa pružena asistencija Opštini Berane, JU Komunalnom preduzeću br.2086 od 20. jula 2012. godine i Komunalnoj policiji na osnovu Zahtjeva br. 09-364-472 od 30. jula 2012. godine, na otklanjanju blokade puta u mjestu Beranselo radi odlaganja otpada na privremenom skladištu – deponiji "Vasove vode" koja je bila u blokadi od strane mještana Mjesne zajednice "Beranselo", radi obezbjeđenja izvršenja izvršnog Rješenja Komunalne policije Opštine Berane saglasno odredbama Pravilnika o uslovima i načinu pružanja pomoći državnim organima, organima lokalne uprave i pravnim licima u postupku izvršenja njihovih odluka, ne upuštajući se pri tom u zakonitost i cjelishodnost odluke o izvršenju.

U Informaciji se dalje navodi da je prije pružanja asistencije sačinjen Plan postupanja službenika PJ Berane, i da je asistencija započeta u 20 časova kada su policijski službenici došli na raskršnicu u mjestu Beranselo koja vodi prema deponiji "Vasove vode", đe je više građana MZ Beranselo pružilo pasivan otpor na način što su sjedeli na kolovozu i onemogućavali prilazak kamiona JU Komunalno preduzeće i skladištenje otpada na deponiji. Ovom prilikom građanima je saopšteno da se moraju ukloniti i omogućiti odlaganje otpada na deponiji, što su oni odbili govoreći da se mogu otkloniti samo ako budu privedeni. Potom im je naredeno da uđu u službeno vozilo kojom prilikom je, bez upotrebe sredstava prinude, 38 punoljetnih lica ušlo u službeno vozilo kojima su dovedeni u stanicu policije, đe im je uručen poziv da se dana 31. jula 2012. godine jave radi davanja izjava. Nakon uručjenja poziva građani su pušteni bez zadržavanja, dok su ostali mještani

koji su samoinicijativno došli ispred zgrade PJ Berane evidentirani kao lica koja su samoinicijativno pristupila. Nakon ovog događaja, svi mještani MZ Berane su napuštali prostor ispred zgrade PJ Berane i uputili se na opštinski plato radi protestovanja zbog odlaganja otpada na deponiju "Vasove vode". Rukovodilac PJ Berane u dopisu je naveo da su mještani koji u dali izjavu na zapisnik o prikupljanju obavještenja na navedene okolnosti potvrdili da u postupanju policije kritičnom prilikom nije bilo prinude, da je ovom prilikom upotrebljen najblaži način koji je bio nužan da se ukloni blokada i izvrši izvršno Rješenje Komunalne policije, kao i da je asistencija pružena u skladu sa Zakonom bez štetnih posljedica za punoljetna lica, dok privođenja maloljetnih lica nije bilo, već su ona samoinicijativno pristupila sa ostalim mještanima mjesne zajednice.

U dopisu Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije MUP se navodi da je na osnovu sprovedenog postupka kontrole zakonitosti vršenja policijskih poslova i primjene ovlašćenja u predmetnom slučaju konstatovano da činjenice i okolnosti utvrđene u postupku unutrašnje kontrole nesporno upućuju na zaključak da su policijski službenici PJ Berane preduzimali službene mjere i radnje u okviru zakonom utvrđenih policijskih poslova, kao i da utvrđene činjenice i okolnosti ne ukazuju na postojanje osnovane sumnje da je tom prilikom došlo do nezakonite primjene policijskih ovlašćenja. Shodno naznačenom, ovo Odjeljenje je uputilo na mogućnost da, ukoliko neko od građana prema kojima su primjenjivana policijska ovlašćenja smatra da su mu postupanjem policijskih službenika u naznačenom slučaju povrijeđena prava ili nanijeta šteta, zaštitu ostvari u postupku kod nadležnog pravosudnog organa.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o slučaju Savjet je zaključio da povodom lišavanja slobode građana opštine Beranselo dana 30. i 31. jula 2012. godine, na bazi raspoložive dokumentacije, nije mogao utvrditi prekoračenje policijskih ovlašćenja kao i da, u konkretnom slučaju, nije bilo privođenja maloljetnih lica. Zaključak Savjeta je dostavljen ministru unutrašnjih poslova, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj policijskog službenika S.P.

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj postupanja policijskog službenika S.P. dana 17. avgusta 2012. godine o kojem su izvijestile "Dnevne novine" dana 21. avgusta 2012. godine.

Predmetnom inicijativom se u kontekstu navoda iz medija od Savjeta traži da ispita slučaj potencijalne korupcije, i prenosi izjava da je policijski službenik S.P. naznačenog datuma od danskih državljana M. i M. V. tražio novac, kako bi ih oslobodio od odgovornosti zbog uočenog saobraćajnog prekršaja.

Savjet je shodno redovnoj proceduri odlučio da predmet uzme u razmatranje i isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju, Uprava policije je dostavila Informaciju rukovodioca Sektora policije opšte nadležnosti, odnosno Grupe republičke policije za bezbjednost saobraćaja, sa propratnom dokumentacijom u sastavu: Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv M.V. Br. 811/2012 od 17. avgusta 2012g; Rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole Br.31-02-232/12/3866 od 17. avgusta 2012g; Zapisnik - prijava o izvršenoj kontroli učesnika u saobraćaju i vozila; Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta Br. 3866 od 17. avgusta 2012g; Patrolni list Br.1018/12 od 17. avgusta 2012g; Službena zabilješka OPS Grupe Rep.pol.za BS; Izjava OPS Grupe Rep.pol.za BS; Rješenje Područnog organa za prekršaje u Kotoru PP br.2199/12 od 17. avgusta 2012g; tri zapisnika o ispitivanju svjedoka PP br.2199/12 od 17. avgusta 2012g; Zapisnik o ispitivanju okrivljenog PP br.2199/12 od 17. avgusta 2012g i Zapisnik o saopštavanju odluke.

Ovom prilikom Savjet je posebno cijenio Rješenje Područnog organa za prekršaje u Kotoru kojim je M.V. oglasen krivim jer se kritičnom prilikom kretao brzinom od 135 km/h na dijelu puta đe je brzina vozila ograničena saobraćajnim znakom na 60 km/h te navode iznijete u dokumentaciju.

Na bazi cjelovite rasprave o slučaju uvažavajući sadržaj pribavljene dokumentacije Savjet nije našao osnov da je policijski službenik S.P. izvršio djelo koje mu je povodom predmetnog događaja u izjavi lica M.V. stavljeno na teret. Zaključak Savjeta je dostavljen ministru unutrašnjih poslova.

Slučaj oštećenja vozila Udruženja mladih sa hendikepom

Izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore (UMHCG) gospođa Marina Vujačić, nakon obavljene konsultacije s članom Savjeta, obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na, kako je navela, slučaj nerasvjetljavanja incidenta u kojem je oštećeno jedino vozilo ovog Udruženja, adaptirano za prijevoz osoba sa invaliditetom. U pritužbi podnijetoj dva dana nakon kritičnog događaja se navodi da je 10. oktobra 2012. godine, u periodu između 17 i 19 sati, u ulici Bratsva i jedinstva u Podgorici, od strane tada nepoznatih lica, obijen kombi UMHCG kojom prilikom su razbijena dva bočna prednja stakla i štop svijetlo, a iz auta odnijete dvije kožne jakne, dok su, što je podnositeljka ocijenila začuđujućim, muzički i uređaj GPS navigacija ostali netaknuti. U opisu događaja se navodi da je na mjestu incidenta policija izvršila uviđaj, ali da sa predmeta izuzetih u postupku nijesu pronađeni otisci potencijalnih počinilaca. Podnositeljka pritužbe navodi ocjenu da je uviđaj mogao biti odrađen detaljnije i preciznije tj. da je bilo potrebna provjera da li postoje

tragovi otisaka i na drugim predmetima, i to iz razloga što su počinioci otvarajući auto napravili nered, na način što su razbacali skoro sve predmete i materijale koji su se nalazili u prednjem dijelu kombija: CD-ove, rezervne sijalice, papire, dok su sa zadnjeg sjedišta uzete gorepomenute kožne jakne koje se zbog zatamljenih stakala nisu mogle vidjeti. Međutim ovom prilikom je, kako se navodi, policija izuzela samo dvije fascikle. Podnositeljka iznosi sumnju da ovaj incident nije slučaj, da je bio planiran te da je u njemu učestvovalo više lica, i ozbiljnu rezervisanost u pogledu primjene policijskih ovlaštenja, efikasnosti i posvećenosti policije. U prilogu pritužbe Savjetu su dostavljene fotografije načinjene dan nakon incidenta 11. oktobra 2012. godine.

Savjet je donio odluku da ovaj predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj proceduri isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio Upravi policije koja je informisala da je, postupajući u predmetnom slučaju, dana 10. oktobra 2012. godine putničko motorno vozilo vlasništvo UMHCG bilo predmet krivičnog djela krađe, kojom prilikom je bilo parkirano na neobezbjedenom i neoznačenom parking prostoru u ulici Bratstva i jedinstva u blizini Pošte, đe je NN počinitelj, ili više njih, podesnim predmetom polomio stakla na prednjim lijevim i desnim vratima, ušao u vozilo i iz njega otuđio dvije kožne jakne. Službenici PJ Podgorica izašli su na lice mjesta i izvršili uviđaj o čemu je sačinjen zapisnik a kriminalistički tehničar je izvršio pregled vozila, kojom prilikom nije našao tragove podobne za identifikaciju počinioca.

O ovom događaju policija je obavijestila ODT u Podgorici.

Službenici Ispostave kriminalističke policije su preduzimajući operativne mjere i radnje došli do saznanja da je počinitelj ovog djela maloljetni D.M, i u konsultaciji sa zamjenikom ODT za maloljetnije protiv ovog lica je 13. novembra 2012. godine podnijet Poseban izvještaj, zbog postojanja sumnje za izvršeno krivično djelo teška krađa na štetu UMHCG.

U postupku obrade predmeta Savjet za građansku kontrolu rada policije se, po prijemu predmetnog odgovora, obratio podnositeljki pritužbe sa ciljem izjašnjenja da li ostaje pri navodima pritužbe uvažavajući okolnost da je Uprava policije u međuvremenu procesuirala lice osumnjičeno za predmetno krivično djelo.

Zaključno sa danom zaključenja ovog predmeta UMHCG Savjetu nije dostavilo traženi odgovor.

Nakon cjelovite rasprave o slučaju, sa posebnim osvrtom na odgovor koji je Uprava policije dostavila u vezi sa preduzetim aktivnostima u cilju rasvjetljavanja slučaja Savjet je zaključio da je policija, u konkretnom slučaju, postupala u skladu sa zakonom utvrđenim ovlaštenjima i nadležnim institucijama procesuirala slučaj. Zaključak Savjeta je dostavljen podnositeljki pritužbe, izvršnoj direktorici UMHCG, i ministru unutrašnjih poslova, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj R.P. sa Njeguša

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj postupanja policijskih službenika dana 30. avgusta 2012. godine prema građaninu R.P. sa Njeguša, opština Cetinje, koji je putem medija iznio primjedbe na postupanje i odnos policijskih službenika tokom policijske operacije hapšenja osobe koja se sumnjiči za krivično djelo ubistvo. U prilogu inicijative Savjetu je dostavljen članak, praćen fotografijom, objavljen dnevniku "Vijesti" u kojem je prenijeta izjava g. R.P. u vezi sa predmetnim događajem i Izvještaj ljekara jedinice za hitnu medicinsku pomoć za gospođu S.P., od 13. avgusta 2012. godine.

Savjet je shodno redovnoj proceduri odlučio da predmet uzme u razmatranje i isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju, Uprava policije je dostavila Informaciju rukovodioca Ispostave Cetinje u vezi postupanja policijski službenika povodom pronalaska M.G., osumnjičenog za krivično djelo ubistvo na štetu O.H.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, Savjet nije utvrdio da je prilikom primjene službenih ovlaštenja pripadnika policije na području kuće i imanja g. R.P., u selu Njeguši, dana 30.08.2012. došlo do upotrebe sile i njegovog povređivanja od strane pripadnika Uprave policije. Uvidom u priloženu kopiju medicinske dokumentacije utvrđuje se da je ista izdata od strane ljekara JZU Zavod za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore Podgorica, dana 13.08.2012. na ime S.P., pa ista dokumentacija ne može na bilo koji način upućivati da je 30.08.2012. povrijeđen g. P.R..

Međutim, cijeneći navode Informacije Uprave policije br. 01-051/2012-410 od 26.09.2012 godine, koju potpisuje tadašnji rukovodilac Ispostave Cetinje, gospodin J.R., da je konkretnom prilikom "jedan pripadnik policije izvršio i vizuelni pregled unutrašnjosti R.P." te da je isti pregled obavljen bez naredbe suda, što nije sporno, Savjet cijeni da su po obavljenom pregledu unutrašnjosti objekta pripadnici policije bili dužni da g. R.P. uruče potvrdu o ulasku u stan, upoznaju ga sa njegovim pravima i njegove eventualne primjedbe unesu u potvrdu o ulasku u stan, shodno članu 83. stav 2 i 3 Zakonika o krivičnom postupku.

Na osnovu izloženog Savjet cijeni da ovlašćeni policijski službenici, konkretnom prilikom, ne uručivanjem potvrde o ulasku u stan i ne upoznavanjem g. R.P. sa njegovim pravima i mogućnostima da svoje eventualne primjedbe istakne, nijesu postupali u skladu sa gore navedenim odredbama Zakonika o krivičnom postupku i na taj način povrijedili su Zakonom propisana prava g. R.P..

Shodno svemu navedenom Savjet je uputio Preporuku Upravi policije, da ubuduće, prilikom primjene policijskih ovlaštenja, njeni pripadnici dosljedno primjenjuju odredbe Zakonika o krivičnom postupku, kako

njihovo postupanje ne bi dovelo do povrede zakonom propisanih prava građana.

Slučaj provjere zakonitog postupanja policije

Savjet za građansku kontrolu policije razmatrao je pritužbu nevladine organizacije (NVO) "Centar za građansko obrazovanje" (CGO) iz Podgorice koja je tražila provjeru zakonitosti primijenjenih službenih mjera i radnji.

Naime, NVO CGO je ukazala da mjera prepoznavanja u slučaju rasvjetljavanja prebijanja reditelja D.M., novinara M.B. i studenta T.V., incident od 10.09.2012. godine, nije sprovedena na zakonit način. Ova NVO je istakla da su oštećeni, kroz dovođenje u neposredni kontakt sa mogućim izvršiocima, dovedeni u neprijatnu situaciju koja ih je dodatno uznemirila.

Savjet je od rukovodioca Ekspoziture za javni red i mir Područne jedinice policije u Podgorici dobio informaciju o radnjama koje su preduzete tim povodom. U predmetnoj informaciji je naglašeno da su sve istražne radnje u vezi sa prepoznavanjem izvršene u skladu sa zakonom i da su istima rukovodili zamjenici ODT u Podgorici.

U informaciji policije je navedeno da je došlo, usljed nedovoljnih tehničkih kapaciteta policije (posjedovanje dvije kancelarije koje se koriste za informativne razgovore po liniji rada svih događaja) do kontakta između oštećenog M.B. i građanina A.P. koji je bio doveden, prema informaciji policije, po osnovu drugog događaja. Policija je navela da je M.B. upoznat da se ne radi o licu koje je predmet prepoznavanja.

Sa odgovorom iz Uprave policije upoznata je NVO "CGO" koja se dodatno, nakon toga, obratila Savjetu konkretno ukazujući na sporne elemente iz policijskog izvještaja. Iz ove NVO je ocijenjeno da su radnje prepoznavanja zakonito sprovedene tek od trenutka njihovog obraćanja Savjetu za građansku kontrolu rada policije i direktoru Uprave policije, 11.09.2012. godine a da su sve ranije radnje učinjenje na neprofesionalan način.

Savjet je stupio i u neposredni kontakt sa građaninom M.B. koji je potvrdio iznijetu konstataciju policije ali i dodao da ta službena informacija ne uključuje opis svih preduzetih radnji i mjera povodom rasvjetljavanja ovog napada. On je pred Savjetom potvrdio da je imao neposredni kontakt, u službenim prostorijama, sa više lica koje su bila predmet prepoznavanja. Između ostalog, u neposrednom kontaktu, lice u lice, u službenoj kancelariji, od njega je zatraženo da se izjasni da li je jedan od napadača bio i F.R. koji se kasnije pojavljuje kao svjedok, na strani optuženih, u krivičnom postupku.

Savjet je konačno zaključio i da dio mjera prepoznavanja, koje su sproveli policijski službenici u konkretnom slučaju, nijesu sprovedene u skladu sa zakonom jer lice koje je predmet prepoznavanja ne može da vidi svjedoka niti da sa njim ima neposredni kontakt.

Pritužba Crnogorske pravoslavne crkve

Odbor za pravna pitanja Crnogorske pravoslavne crkve (CPC) obratio se Savjetu za građansku kontrolu policije juna 2007. godine ukazujući da je primjenom policijskih ovlašćenja došlo do bitne povrede prava na slobodu okupljanja, kretanja i slobodnog ispovijedanja vjere. Pritužba CPC odnosila se na događaj od 18. aprila 2007. godine kada je policija spriječila svještenstvo, vjernike i poštovaoce CPC da obave službu u vjerskim objektima. Savjet je intenzivno radio na predmetu ali i pored više obraćanja Upravi policije nije dobio informacije neophodne za odlučivanje povodom predstavke jer se traženi podaci, i okolnosti za koje se interesovao Savjet, tretiraju strogo povjerljivim.

Savjet je, aprila 2008. godine, aktivirao rad na predmetu, nakon usvajanja Zakona o tajnosti podataka, ali je nakon više urgencija, decembra te godine Uprava policije odgovorila da predmetni slučaj još uvijek nosi oznaku povjerljivosti.

Krajem marta 2012. godine Odbor za pravna pitanja CPC obratio se Savjetu tražeći nastavak rada na predmetu iz 2007. godine.

Savjet je, već sredinom aprila 2012. godine, ponovo otvorio slučaj primjene policijskih ovlašćenja prema vjernicima, svještenstvu i poštovaocima CPC, i tim povodom zatražio informacije od direktora Uprave policije, interesujući se, tim povodom, šta je, u međuvremenu, preduzeto po pitanju naoružanih bezbjednosno interesantnih lica iz kriminogenih struktura koja su, prema navodima, boravila u Cetinjskom manastiru.

Kako nakon više urgencija od Uprave policije nije dobijen nijedan traženi podatak Savjet je odlučio, na sjednici od 21. marta 2013. godine, da zaključi rad na predmetu usvajanjem odgovarajuće ocjene.

Savjet je ocijenio da je Uprava policije u konkretnom slučaju, zabranom okupljanja, eliminisala situacije koje su mogle dovesti do ozbiljnijih incidenata ali da do danas, prema informacija koje su dostupne Savjetu, nijesu primijenjena sva raspoloživa policijska ovlašćenja protiv osoba, iz krimonogenih struktura, koja su, prema zvaničnim policijskim informacijama, navodno naoružana boravila u Cetinjskom manastiru.

Savjet u konačnom cijeni neprihvatljivim da i pored protoka perioda od šest godina javnost u Crnoj Gori nije upoznata sa identitetom lica za koje je policija tvrdila da imaju kriminogenu prošlost i preduzetim službenim radnjama procesne prirode u vezi slučajem te Savjet konačno smatra neprihvatljivim da bilo ko u Crnoj Gori ne podliježe primjeni Zakona zbog "osjetljivosti političkog trenutka ili pitanja".

Slučaj maloljetnog L.D.

Građanin D.D. iz Podgorice obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na postupanje pripadnika policije dana 21. oktobra

2012. godine ispred pošte broj 7. u Bulevaru Svetog Petra Cetinjskog, u Podgorici, kojom prilikom je, kako se navodi, njegov maloljetni sin L.D. (1996) pendrekom isprebijan od strane neidentifikovanog policijskog službenika. Kritičnom prilikom maloljetni L.D. je pošao u Sportski centar "Morača" na košarkašku utakmicu između Partizana i Budućnosti, za koju je kupio ulaznicu na kojoj nije bilo numerisanih mjesta te je pošao na dio tribina na kojoj se nalaze najvatreniji navijači Budućnosti. Podnosilac pritužbe posebno ističe da L.D. ne pripada ni jednoj navijačkoj grupi, i da utakmice Budućnosti i reprezentacije Crne Gore prati jer voli sport i navija iz patriotskih razloga. Kako je pred početak utakmice grupa navijača izazvala incident uslijedila je reakcija policije koja je dio tribina ispraznila uslijed čega se i maloljetni L.D. našao izvan Sportskog centra i krenuo kući ka bloku 5. Na ovom putu, zajedno sa još jednim dječakom, u blizini Osnovne škole "Maksim Gorki" susreo se sa policijskim službenikom, koji je dječaku koji je ponavljao da nije ništa uradio, uz prijetnje i psovke pendrekom zadao nekoliko udaraca po rukama, rebrima i zadnjici, dok je dječak koji je bio sa njm u društvu uspio pobjeći. Policijski službenik je potom maloljetnog L.D. uhvatio za kosu i dlanom udario po licu i nosu, nakon čega mu je prišao drugi policijski službenik koji ga nije udarao već pendrekom dodirnuo po patici, rekao mu da ustane da trči prema kući i da se slučajno ne okreće. Maloljetni L.D. mu se zahvalio i krenuo kući u pravcu bloka 5, gdje se susreo sa trećim policijskim službenikom koji je također nosio pendrek u ruci i kome je od strane kolege dat znak da pusti dječaka. Podnosilac pritužbe navodi da je maloljetnog L.D. pošto je stigao u blok 5 odmah poveo u Urgentni centar gdje su ljekari konstatovali podlive na rukama, rebrima i zadnjici kao i otečeno koljeno, o čemu je sačinio fotografski zapis. Dana 22. oktobra 2012. godine maloljetnog L.D. roditelji su povelili kod izabranog ljekara pošto se žalio na glavobolju gdje je konstatovano da mu je nos natečen, te je dobio uput za otolaringologa, a zbog košmara koje je imao po noći i straha koji je zadobio i uput za psihologa. Podnosilac pritužbe u svom obraćanju Savjetu navodi da je njegov sin učenik trećeg razreda Umjetničke škole za muziku i balet "Vasa Pavić", instrumentalni odsjek, instrument trombon, da nije učesnik bilo kakvog incidenta niti je imao kontakt sa policijom. U prilogu pritužbe podnosilac pritužbe Savjetu je dostavio kopiju sljedeće medicinske dokumentacije: dva Izvještaja ljekara specijaliste od 21. oktobra 2012. godine, Uput za radiološku službu od 21. oktobra 2012. godine i RTG nalaz Centra za radiološku dijagnostiku.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj procedure isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio Upravi policije koja je informisala da su policijski službenici Operativno komunikacionog centra kritičnom prilikom primili prijavu građanina D.D. u ime maloljetnog sina, povodom prekoračenja ovlašćenja

nakon pražnjenja tribine gdje su se nalazili navijači Budućnosti prilikom odigravanja međunarodne utakmice između KK "Budućnost" i "Partizan". S tim u vezi, policijski službenici su kako se navodi prikupili dodatna obavještenja od maloljetnog L.D. a preduzete su i druge mjere i radnje i izvršen uvid u CD snimak sa kamera Pošte u ulici Bulevar Svetog Petra Cetinjskog, sa kojeg se nijesu mogla valjano identifikovati lica, usljed zaprljanosti kamera, pa se na snimku vide samo siluete farova vozila koja su kritičnom prilikom prolazila Bulevarom. Uvid u snimak sa kamera objekta "Kuće hemije", koja se nalazi u blizini Pošte, policijski službenici pokušali su izvršiti 29. oktobra 2012. godine ali je konstatovano da uređaj pamti samo zadnjih pet dana te da snimak ne može biti izuzet. U odgovoru Uprave policije, također, se navodi da u spisi predmeta dostavljeni tužiocu na ocjenu, kao i da službenici unutrašnje kontrole i službenici Ekspoziture za javni red i mir Područne jedinice Podgorica zajedno sa tužilaštvom rade na rasvjetljavanju ovog slučaja. Obradivač predmeta, u nastavku rada na predmetnom slučaju, od Uprave policije je zatražio da informiše da li je predmetni slučaj procesuiran pred nadležnim tužilaštvom, kao i da li je identifikovano lice koje je kritičnom prilikom nanijelo tjelesne povrede maloljetnom L.D., ali zaključno sa danom zaključenja predmeta Savjetu nije dostavljen odgovor.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o slučaju Savjet i na osnovu raspoložive dokumentacije i pribavljenih dokaza Savjet je zaključio da je u predmetnom slučaju došlo do prekoračenja ovlašćenja od strane službenika policije usljed upotrebe sile na štetu L.D. koji svojim ponašanjem nije uzrokovao potrebu za intervencijom.

Savjet je ocijenio da je u ovom slučaju posebno otežavajuća okolnost što je sila primijenjena prema maloljetnom licu, što prekoračenju ovlašćenja daje posebnu težinu. Savjet je konstatovano da je u predmetnom slučaju došlo do prekoračenja ovlašćenja, na način što je dana 21. oktobra 2012. godine ispred pošte br. 7., u Bulevaru Sv. Petra Cetinjskog, u Podgorici, u vremenskom periodu između 20,30 i 20,45 h policijski službenik, koji od Uprave policije još uvijek nije identifikovan, primjenom sile i uz upotrebu palice i obarajući na zemlju, L.D. (rođ. 1996) nanio povrede u predjelu glave, koljena, leđa i zadnjice i pritom izrekao više psovki. Na ovaj način nepoznati policijski službenik je postupio suprotno članovima 11., 13. i 14. Zakona o unutrašnjim poslovima, članu 269. Pravilnika o načinu obavljanja određenih policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova, te članu 9. Kodeksa policijske etike.

Savjet je utvrdio da maloljetni L.D., vraćajući se sa košarkaške utakmice, niti jednom svojom radnjom nije izazvao ili isprovocirao postupanje službenika policije, što je konstatovano i u neposrednoj komunikaciji sa Upravom policije i službenicima unutrašnje kontrole policije. L.D. koji je bio u društvu još dva maloljetna lica, na poziv službenika policije da se zaustavi to je i uradio nakon čega je uslijedila primjena sile. Savjet je informisan da

je Uprava policije, na osnovu prethodno sprovedenog postupka, ovaj slučaj predala na dalje postupanje državnom tužilaštvu. Ovom prilikom Savjet je posebno ukazao da, usljed činjenice da ni nakon proteka više od dva mjeseca od nanošenja povreda nije došlo do utvrđivanja identiteta počinioca – službenika policije, neotkrivanje identiteta počinioca ovog djela, ozbiljno narušava autoritet Uprave policije i onemogućava da se u zakonitom postupku utvrdi lična odgovornost počinioca.

Ocjena Savjeta je dostavljena: podnosiocu predstavke građaninu D.D., ministru unutrašnjih poslova, v.d. direktora Uprave policije i Odjeljenju za unutrašnju kontrolu rada policije MUP.

Slučaj P.U. iz Morinja

Građanin P.U. iz Morinja obratio se pritužbom Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na pitanja blagovremenosti i efikasnosti u primjeni policijskih ovlašćenja a u vezi sa njegovim prijavama povodom nekoliko incidenata sa komšijom.

Građanin P.U. u svojoj pritužbi je konkretizovao sve incidentne situacije.

Savjet se obratio direktoru Uprave policije koji je pritužbu uputio na izjašnjenje Ispostavi policije u Kotoru.

Tokom rada na predmetu Savjet je, preko člana zaduženog istim, održavao stalnu komunikaciju sa podnosiocem pritužbe. Odmah po obraćanju Savjetu građanin P.U. je istakao da se odnos policije bitno popravio te da je izuzetno zadovoljan radnjama preduzetim od strane Savjeta i pristupom rukovodioca Ispostave policije u Kotoru.

Savjet je, zaključujući rad na predmetu, krajem marta 2013. godine, ocijenio da u konkretnom slučaju primjena policijskih ovlašćenja nije bila blagovremena i efikasna uz konstataciju da je tokom rada na predmetu došlo do bitnog unaprijeđenja kako u primjeni službenih ovlašćenja tako i u komunikaciji i razumijevanju između policije i podnosioca pritužbe.

Savjet je posebno cijenio ispoljeni pristup rukovodioca Ispostave policije u Kotoru povodom konkretnog slučaja.

Slučaj policijskog službenika V.K.

Policijski službenik Ispostave policije Tivat gospodin V.K. obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na, kako je naveo, narušena osnovna ljudska, građanska i radnička prava i slobode.

U pritužbi je naveo da su njegovi problem nastali 2005. godine kada je kao odgovoran policajac reagovao na nelegalne radnje, zloupotrebe

službenog položaja od strane pretpostavljenog i vršenje teških krivičnih djela na aerodromu Tivat. V. K., dalje, je naveo da na nepravilnosti u radu nije mogao da “žmuri”, te je o uočenom obavještavao vrh Uprave policije i njenog direktora, kao i čelne ljude iz Granične policije.

U opisu slučaja naveo je da godinama piše službene zabilješke ali da iste ostaju zataškane, a dokazi ignorisani, a svoje obraćanje upućivao je i Osnovnom tužilaštvu u Kotoru. Policijski službenik g. V.K. u kontekstu iznijetih navoda da trpi nepravdu, psihičko i fizičko maltretiranje svake vrste, ozbiljne verbalne prijetnje, degradiranje profesionalnog napretka, ponižavanje pred kolektivom i građanstvom što doprinosi narušavanju njegovog zdravstvenog stanja naveo je listu događaja uzročnika (16) poput: rad bez rješenja, zaključavanja u službene prostorije, telefonske prijetnje, onemogućavanje vršenja službene radnje, ograničavanje kretanja na Aerodromu Tivat, nepružanje pomoći prilikom kolabriranja na radom mjestu, lažiranje iskaza i potpirivanje međuljudskih i međuvjerskih odnosa, napada i ozbiljnih prijetnji, pobijanja mišljenja ljekara da treba da se vrati da radi u mjestu prebivališta i dr.

Policijski službenik V.K., takođe, je naveo da je njegov slučaj “školski primjer mobinga”, usljed čega je na radnom mjestu obolio tokom niza godina maltretiranja, kao i da su u periodu 2005-2012. godina pojedinci iz Uprave policije sistematski narušavali njegov ugled, na način što su iscenirali nekoliko slučajeva narušavanja međuljudskih odnosa, sa ciljem stvaranja loše slike o njemu u očima drugih.

Savjet je donio odluku da ovaj predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj procedure isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio Upravi policije koja je informisala da policijski službenik V.K. već duži vremenski period obavještava Predsjednika Crne Gore, predsjednika Vlade Crne Gore, ministra unutrašnjih poslova, Tužilaštvo, direktora Uprave policije, rukovodioca Sektora Granične policije, rukovodioca Unutrašnje kontrole MUP-a i medije o navodnim zloupotrebama službenog položaja rukovodioca Ekspoziture Granične policije Tivat Z.S..

Na osnovu navoda službenika V.K., Sektor Granične policije, navodi se u odgovoru, preduzimajući mjere iz svoje nadležnosti, kroz redovne i vanredne obilaskе, vršio je nadzor rada Ekspoziture Granične policije Tivat i njenog rukovodioca Z.S., i tom prilikom nijesu uočene nepravilnosti u radu.

U informaciji se dalje navodi da su svi dopisi policijskog službenika V.K., koji su dostavljani Sektoru Granične policije a koji ukazuju na navodne kriminalne aktivnosti na Aerodromu Tivat kao i na postupanja rukovodioca Z.S. dostavljani kriminalističkoj policiji radi preduzimanja mjera iz svoje nadležnosti, obzirom da Sektor Granične policije nema mogućnost vršenja istražnih radnji, kao i Unutrašnjoj kontroli.

Osnovno tužilaštvo u Kotoru je, takođe, na osnovu obavještenja V.K. preko kriminalističke policije Ispotave Tivat, preduzimalo određene mjere i radnje u cilju provjere navoda iz obavještenja.

U odgovor Savjetu stoji da se iz navedenog može zaključiti da su Sektor Granične policije i Sektor kriminalističke policije (preko PJ Herceg Novi i Ispostave Tivat), kao i Unutrašnja kontrola MUP-a preduzimali mjere iz svoje nadležnosti, a na osnovu informacija koje je dostavljao službenik V.K. S tim u vezi Sektor Granične policije od strane navedenih državnih organa nije dobio obavještenje da su nakon izvršenih provjera došli do saznanja o navodnim zloupotrebama službenog položaja Z.S..

U nastaku Informacije predstavljena je hronologija događaja počev od septembra 2004. godine kada je V.K. označen kao policijski službenik koji zloupotrebljava mjesto policajca na način što pojedinim punicima dozvoljava povlašćen prolaz, sa ili bez plaćenih aerodromskih usluga čak i kada se ne nalazi u smjeni, i to u period kada na mjestu komandira nije bio Z.S.. U ovom kontekstu, između ostalih, navode se i slučajevi: omalovažavanja policijskog službenika albanske nacionalnosti; prijava službenice Granične policije o uznemiravanju telefonskim putem, praćenju i prijetnjama od strane V.K.; kao i slučajevi u kojima je imenovani V.K. disciplinski odgovarao. U Informaciji se navodi i to da policijski službenik V.K. u Upravi policije ostvaruje sva prava iz rada i po osnovu rada. U prilogu ovog akta Savjetu je dostavljena sljedeća dokumentacija: dopis JP Aerodromi Tivat od 17.09.2004; Službena zabilješka MUP CG-SP za PP H.Novi od 11.06.2005; Službena zabilješka MUP CG-Sektor za PP i strance od 04.08.2005; Izjava od 21.07.2005; Službena zabilješka MUP CG-SP za PP H.Novi od 03.08.2005; Dopis OP za PP H.Novi od 24.04.2005; Prijava od 11.12.2005; Dopis načelnika OB Budva Osnovnom tužiocu od 16.12.2005; Dopis MUP-a CG-Sektor za PP i strance od 08.09.2005; Rješenje MUP-a CG Broj 151-118/99-1 od 14.02.2000; Zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka Br.02-224/12-2208 od 06.08.2012.g.

U postupku dalje obrade predmeta Savjet je sa ciljem pribavljanja relevantnih informacija o slučaju kopiju predmetnog odgovora Uprave policije sa priložima dostavio na izjašnjenje policijskom službeniku V.K., koji je u odgovoru naveo da ono što pojedinci serviraju nije tako kako izgleda, da je namješteno i jednostrano, i to u smislu prikazivanja stvari onako kako nekome odgovara i predstavljanja njega kao krivca koji nikada nije kažnjen.

Potom, policijski službenik V.K. po stavkama navoda iz odgovora Uprave policije dao je pojašnjenja i u prilogu dostavio sljedeću dokumentaciju: Žalba od 10.03.2009; Rješenje Komisije za žalbe od 01.06.2009; Nalaz i mišljenje ljekarske komisije od 19.01.2010; Rješenje Uprave policije Br.051-42662/3 od 20.01.2010; Dopis Br.051/05-51282; Otpusna listu od 19.04.2011; Izvještaj ljekara specijaliste od 09.05.2011; Izvještaj ljekara specijaliste od 16.11.2011; Izvještaj ljekara specijaliste od 27.03.2012; Izvještaj ljekara specijaliste od 09.05.2012; Dopis Upravi policije Br.086/5143 od 19.02.2013.

Savjet je sa punom posvećenošću izvršio uvid u dostavljenu dokumentaciju, i nakon sprovedene cjelovite rasprave o slučaju konstatovao visok stepen složenosti predmeta.

Potom, s ciljem razrješenja nastale situacije Savjet je donio odluku da uputi molbu Ministarstvu unutrašnjih poslova da u skladu sa svojim nadležnostima razmotri predmetni slučaj i o navedenom informiše podnosioca pritužbe, policijskog službenika V.K.. Sa sadržajem predmetnog stava Savjet je upoznao podnosioca pritužbe.

Potom je ministar unutrašnjih poslova informisao Savjet da, sagledavajući sadržinu predmete pritužbe i prateću dokumentaciju koja je uz nju dostavljena, cijeni da u pogledu svih aspekata problema na koje ukazuje V.K., trenutno postoji prostor za preispitivanje samo dijela koji se odnosi na njegov radno pravni status u Upravi policije kojim je on u potpunosti nezadovoljan. Ministar takođe navodi da su preostali navodi imenovanog policijskog službenika o zloupotrebama i nezakonitostima u radu starješina Ispostave granične policije Herceg Novi, u više navrata, bili predmet provjera od strane Odjeljenja za unutrašnju kontrolu čiji je svaki nalaz, zbog nedostatka validnih dokaza, upućivao na činjeničnu neutemeljenost a samim tim i nepostojanje osnova za pokretanje postupka za utvrđivanje disciplinske ili druge odgovornosti bilo kojeg policijskog službenika. Saglasno iznijetom, ministar je obavjestio Savjet da je direktoru Uprave policije uputio zahtjev da, u ukviru svoje nadležnosti, iznađe najadekvatnije rješenje radno pravnog statusa policijskog službenika V.K. a koje će biti prava mjera interesa imenovanog policijskog službenika, sa jedne strane, i Uprave policije, sa druge strane.

Odgovor ministra unutrašnjih poslova je prosljeđen podnosiocu inicijative, policijskom službeniku V.K.

Slučaj policijskog službenika R.L.

Policijski službenik Područne jedinice (PJ) Budva R.L., posredstvom člana Savjeta, obratio se Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazujući na, kako je naveo, kršenje ljudskih prava i sloboda njegove porodice i njega lično.

Podnosilac pritužbe, u obraćanju Savjetu, opisao je događaj od 23. juna 2012. godine kada je primio poziv od izvjesnog Đ.NJ., državljanina Bosne i Hercegovine, prema kojem su, u prekršajnom postupku, izrečene zaštitne mjere udaljenja iz stana i zabrana prilaženja žrtvi zbog porodičnog nasilja koje je ispoljio prema nevjenčanoj supruzi L.J.. Ovom prilikom R.L. je iznio primjedbu zbog nemiješanja u njegov postupak obzirom da u policiji vodi referat porodično nasilje kao i niz prijetnji prema njemu i prema nevjenčanoj supruzi L.J.. Podnosilac pritužbe navodi da je sa prijetnjama

upoznao starješine PJ Budva g. S.S. i g. Đ.G., da je u predmetu postupao dežurni inspektor g. M.Đ.. On je iznio niz primjedbi na postupanje policije u konkretnom slučaju s posebnim osvrtom na fizički obračun koji je imao sa pretpostavljenima.

U dopuni pritužbe policijski službenik R.L. obavijestio je da je protiv direktora Uprave policije g. Božidara Vuksanovića podnio krivičnu prijavu Osnovnom državnim tužiocu u Kotoru koji je od prvog trenutka saznanja za incident, umjesto preduzimanja službenih radnji i mjera, na, kako se navodi, krajnje nekorektan, maliciozan i nepotistički način vršio opstrukciju u cilju zataškivanja čitavog događaja, nije pokrenuo postupak pred Odjeljenjem za unutrašnju kontrolu rada policije MUP niti disciplinski postupak protiv trojice starješina otvoreno se stavljajući na njihovu stranu.

Savjet je donio odluku da ovaj predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj procedure isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio Upravi policije koja je informisala da su, na osnovu provjera i relevantnih činjenica, pojedini navodi R.L. netačni poput tvrdnje da mu direktor policije nije izašao u susret radi razgovora kao i da nadležne službe PJ Budva nijesu preduzimale operativno - preventivne i druge mjere i radnje na zaštiti njega i porodicu.

Direktor Uprave policije, ovom prilikom, informisao je Savjet da će Unutrašnja kontrola shodno svojim nadležnostima izvršiti provjere, Etički odbor kao i Osnovni državni tužilac u Kotoru kome je R.L. podnio krivičnu prijavu.

Savjet se u postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju, u više navrata, obraćao Odjeljenju za unutrašnju kontrolu rada policije MUP s ciljem pribavljanja kopije Izvještaja sačinjenog povodom predmetnog slučaja, ali ovo Odjeljenje se izjasnilo da je u okviru dopisa u kojem je opisan slučaj dostavljenja potpuna informacija o preduzetim mjerama ovog kontrolnog mehanizma nad radom policije kao i Etičkom odboru.

Savjet je nakon sprovedene cjelovite rasprave i na osnovu prikupljenih informacija od podnosioca pritužbe, Uprave policije, Odjeljenja MUP-a za unutrašnju kontrolu policije i Etičkog odbora Uprave policije zaključio da u ovom predmetu Savjet nije bio u mogućnosti da donese meritornu ocjenu da li je prema podnosiocu pritužbe došlo do prekoračenja ovlašćenja od strane njegovih neposredno nadređenih rukovodilaca: S.R., S.S. i Đ.G.

Savjet je konstatao da i pored ponovnog traženja, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP nije dostavilo Savjetu svoj Izvještaj o ovom predmetu, već dopis od 28.09.2012. godine, kojim se pojašnjava koje mjere i radnje je preduzelo Odjeljenje za unutrašnju kontrolu, u predmetu po pritužbi pol. službenika R.L..

Etički odbor Uprave policije u svom obraćanju Savjetu naveo je da nije mogao donijeti odluku po pritužbi R.L., obzirom da je u vezi istog događaja R.L. ODT u Kotoru podnio krivičnu prijavu, protiv S.R., S.S. i Đ.G.

Na dan donošenja ovog zaključka Savjet nije imao dovoljno elementa za donošenje ocjene ili preporuke u ovom predmetu. Savjet će se o toku postupka po podnesenoj krivičnoj prijavi u narednom periodu interesovati kod podnosioca pritužbe, ODT u Kotoru, Uprave policije, Odjeljenja MUP-a za unutrašnju kontrolu policije i Etičkog odbora Uprave policije. Na temelju eventualnih novih saznanja i odluka nadležnih organa Savjet će u ovom predmetu donijeti konačnu odluku. Zaključak Savjeta je dostavljen podnosiocu pritužbe, policijskom službeniku R.L. i ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj M.K.

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj postupanja policijskih službenika dana 14. oktobra 2012. godine prema građaninu M.K. iz Nikšća, o kojem su pisali mediji.

U tekstu pod naslovom „ M.K. završio u policiji“ objavljen, u dnevnom listu „Vijesti“, 15. oktobra 2012. godine, navodi se da je građanin M.K., kandidat na odborničkoj listi Demokratskog fronta, prethodnog dana umjesto da koordinira rad te partije dva sata proveo na informativnom razgovoru u policiji. Prenijeta je i izjava imenovanog građanina da je, prema anonimnoj dojavi građana, od strane specijalaca nakon presretanja odvežen u stanicu policije, da mu je rečeno da mu advokat nije potreban, da je u pitanju informativni razgovor i da je neko dostavio anonimnu prijavu da je ometao rad na izbornim mjestima u Kličevu, koje je navedenom prilikom obilazio sa ciljem dostavljanja hrane članovima Demokratskog fronta na izbornim mjestima. Takođe se navodi da je prema riječima građanina M.K. pušten nakon dva sata, bez zapisnika, i da su ga, po njegovom mišljenju, htjeli skloniti jer su osjetili da gube.

Savjet je odlučio da predmetni slučaj uzme u razmatranje i isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju, Uprava policije je, nakon dvije urgencije, informisala da su ovlašćeni policijski službenici, dana 14. oktobra 2012. godine kada su teritoriji opštine Nikšić održani parlamentarni i lokalni izbori, pored redovnih poslova i zadataka iz domena javne bezbjednosti preduzimali sve neophodne mjere i aktivnosti kojima bi se obezbjedilo održavanje stabilnog javnog reda i mira te bezbjednog i nesmetanog odvijanja saobraćaja na području opštine Nikšić, za vrijeme i nakon izbora. Tokom navedenog dana, Dežurna služba Područne jedinice (PJ)

Nikšić primila je više anonimnih prijava građana, telefonskim putem, da NN lice u blizini biračkih mjesta u prigradskim naseljima Kličevo i Straševina, iz putničkog motornog vozila marke "mercedes" registarskih oznaka NKAC919, izbacuje letke – propagandni materijal koalicije Demokratski front, čime je izazvao uznemirenje i negodovanje građana.

U dopisu Uprave policiji se dalje navodi da su, postupajući po prijavama, policijski službenici na terenu u 16,55 časova, u naselju Kličevo, zaustavili i kontrolisali gore označeno vozilo kojim je upravljao g. M.K., kojom prilikom je legitimisan a vozilo pregledano. Pregledom prtljažnika vozila, policijski službenici su pronašli dvadesetak plakata propagandnog materijala koalicije Demokratski front, a po okončanju službenih radnji građanin M.K. je doveden u PJ Nikšić, radi obavljanja informativnog razgovora na okolnosti prijave. U obavljenom razgovoru M.K. je upoznat sa navodima prijave, kao i sa zakonskim odredbama izbornog zakona koji zabranjuje ovaj vid aktivnosti u blizini biračkih mjesta. Sa događajem je upoznat Zamjenik Osnovnog državnog tužioca, koji se izjasnio da u radnjama M.K. nije bilo elemenata krivičnog djela koje se goni po službenoj dužnosti, obzirom da nije bilo moguće sa sigurnošću utvrditi udaljenost mjesta đe je kritičnom prilikom izbacio propagandni materijal od biračkog mjesta. Zamjenik ODT je naložio da se M.K. upozori na ovakvo ponašanje, i da mu vozilo i propagandni materijal budu vraćeni. Sa tokom događaja upoznati su samostalni policijski komesari za prekršajnu preventivu PJ Nikšić, D.B. i M.D., koji su se izjasnili da u radnjama navedenog lica nema elemenata prekršaja. Shodno navedenom, zaključuje se u odgovoru Uprave policije, građanin M.K. je upozoren, nakon čega su mu vozilo i propagandni materijal vraćeni.

U postupku obrade predmeta, Savjet se obratio ministru unutrašnjih poslova sa ciljem pribavljanja zapisnika sa salušanja građanina M.K. ali zaključno sa danom održavanja sjednice na kojoj je Savjet zaključio predmetni slučaj isti nije dostavljen.

Nakon sprovedene rasprave o predmetnom slučaju, u kojoj je razmatrao primjenu policijskih ovlašćenja sa aspekta njihove zakonitosti, Savjet je konstatovao da Uprava policije nije odgovorila u primjerenom roku na dopis Savjeta broj: 46/1-12 od 15. 10. 2012. godine kojim je tražio informacije o predmetnom slučaju privođenja na informativni razgovor građanina g. M.K. iz Nikšića.

Savjet je ocijenio da imajući u vidu okolnosti slučaja i čl. 69., st. 6 Zakona o izboru odbornika i poslanika, koji propisuje da: "Na biračkom mjestu i na 50 metara od biračkog mjesta zabranjeno je isticanje simbola političkih stranaka i drugog propagandnog materijala, kojima se može uticati na opredjeljenje birača", da su službenici policije imali osnova za legitimisanje i pregled vozila i privođenje na informativni razgovor građanina g. M.K..

Cijenici dalji tok postupanja policije u ovom slučaju, u kojem je konstatovano od strane policije i Zamjenika ODT-a da se nije moglo sa

sigurnošću utvrditi udaljenost mjesta đe je on izbacivao propagandni materijal od biračkog mjesta, i da je nakon toga upozoren i vraćeno mu je vozilo i propagandni materijal, Savjet nije mogao konstatovati prekoračenje ovlašćenja u postupanju službenika policije.

Iz dopisa dostavljenog od strane Uprave policije i izjave g. M.K., date medijima, može se konstatovati da od strane službenika policije nije sačinjen zapisnik povodom ovog privođenja, koji nije dostavljen ni nakon ponovljenog zahtjeva Upravi policije od strane Savjeta, niti je saopšteno koliko je trajalo zadržavanje građanina M.K. u PJ Nikšić.

Savjet je ocijenio da je u ovom dijelu postupanja napravljen profesionalni propust, na koji ukazuje Upravi Policije, obzirom da on dovodi u pitanje njenu profesionalnost i nepristranost u izbornom procesu, što ima posebnu težinu.

Zaključak je dostavljen ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj primjene mjera tajnog nadzora nad novinarima

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj primjene mjera tajnog nadzora nad novinarima, o kojem je prenio dnevni list „Dan“ u tekstu pod nazivom „Prisluškivali izvore i političke kontakte“ od 24. februara 2013. godine.

U navedenom tekstu se navodi da je zamjenik glavnog i odgovornog urednika lista „Dan“ N.M. tri puta bio pod mjerama tajnog nadzora zbog afera „Listing“, „Telekom“ i „Šarić“, urednik Hronike i Društva u istom listu, M.R., zbog „Listinga“ kao i novinar D.Ž., kako bi bili otkriveni izvori ovog lista iz policije i tužilaštva. U tekstu se, između ostalog, navodi da su primjenom mjera tajnog nadzora bilježeni kontakti N.M. sa liderima opozicije, predstavnicima NVO sektora i nezavisnih medija, da izvori nisu mogli precizirati o kakvim se dokumentima radi, pogotovu jer je dobar dio transkripta kako su objavile „Dnevne novine“ nedavno uništen, i da je sigurno da ne postoje zakonski okviri da se tužilaštvo bavi političkim i društvenim kontaktima ovakve vrste.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju, Uprava policije je informisala da su, u kontekstu pisanja koja su prenijeli mediji o navodnoj zloupotrebi primjene mjera tajnog nadzora u Odsjeku za posebne provjere, sve navede mjere u ovom Odsjeku realizovane u skladu sa zakonom i internom procedurom, a na osnovu dobijenih naredbi sudija ili državnih tužilaca.

V.d. direktora, takođe, je informisao Savjet da je uvidom u evidenciju o licima prema kojima su preduzete mjere tajnog nadzora utvrđeno da prema novinarima dnevnog lista „Dan“ ili političarima, čija se imena pominju u

medijima u navedenom kontekstu, nijesu sprovedene mjere tajnog nadzora, kao i da je posebna organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova zadužena za unutrašnju kontrolu policije, između ostalog, i u tom dijelu vršila kontrolu nad organizacionom jedinicom Uprave policije koja je zadužena za sprovedene mjera tajnog nadzora.

Nakon sprovedene rasprave o predmetu, Savjet je uvažavajući sadržaj odgovora Uprave policije, Br.050/13-78-24 od 12. marta 2013. godine, zaključio da nije u mogućnosti formirati preporuku ili ocjenu u konkretnom slučaju, usljed nemogućnosti pribavljanja relevantnih informacija za meritorno odlučivanje u ovom predmetu. Zaključak je dostavljen ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj prisustva policije tokom zasijedanja Skupštine opštine Nikšić

Potpredsjednica političke partije "Pozitivna Crne Gore", gospođa Azra Jasavić, poslanica u Skupštini Crne Gore, obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije pritužbom radi sprovođenja postupka kontrole zakonitosti policijskih ovlašćenja službenih lica zapošljenih u Upravi policije, kao i drugih javnosti nepoznatih lica, prisutnih tokom radnog dijela sjednice u momentu glasanja za predsjednika Skupštine opštine Nikšić, dana 29. novembra 2012.godine.

Savjet je odlučio da predmetni slučaj uzme u razmatranje i isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet je pribavio sljedeću dokumentaciju: Informaciju Uprave policije br. 01-051/12-4235/1 od 17.12.2012. sa Informacijom Uprave policije PJ Nikšić br. 05/12-4235 od 12.12.2012.;, Dopis predsjednika SO Nikšić, gđe Sonje Nikčević br. 01-030-260 od 27.12.2012.;, sa Poslovníkom o radu SO Nikšić, Izjašnjenje dr. Gojka - Manja Tomića - predsjedavajućeg konstitutivnom sjednicom SO Nikšić dana 29.11.2012. dostavljeno Savjetu, putem e-mejla, dana 26.02.2013. godine i DVD snimak naslovljen - Sjednica SO Nikšić, u tajanju od 35 minuta i 54 sekunde.

Iz sadržaja pribavljene dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave o predmetu Savjet je nije utvrdio da su pripadnici policije g. B.Z. i g. R.M., dana 29.11.2012. godine ušli u skupštinsku salu zgrade SO Nikšić, đe se obavljalo glasanje za predsjednika SO Nikšić. Dakle, Savjet nije utvrdio da su imenovani službenici policije na bilo koji način prekoracili svoja službena ovlašćenja.

Naime, navodi podnositeljke predstavke, da su se policijski službenici B.Z. i R.M. dana 29.11.2012. godine, upravo u momentu glasanja za predsjednika SO Nikšić, našli u skupštinskoj sali, ostali su nepotkrijepljeni bilo kojim

drugim dokazom provedenim u ovom postupku. Nije sporno, a što proizilazi i iz Informacije Uprave policije PJ Nikšić br. 05/12-4235 od 12.12.2012 godine, navedeno je u ocjeni Savjeta, da su se imenovani službenici policije, dana 29.11.2012. godine, nalazila u zgradi SO Nikšić (radi navodnog obezbjeđivanja protesnog okupljanja radnika CTG - Energetika iz Željezare koji su se okupljali ispred zgrade SO Nikšić 27, 28 i 29 11.2012. godine). Međutim u Informaciji Uprave policije PJ Nikšić navodi se da su B.Z. R.M., nakon što su čuli verbalnu raspravu, došli do širom otvorenih vrata skupštinske sale, te nakon što su uočili da u sali nema fizičkog obračuna, udaljili se od vrata i vratili se redovnoj obavezi – obezbjeđivanju protesnog okupljanja.

U svom izjašnjenju dostavljenom ovom Savjetu mejlom, dr. Gojko Manjo Tomić - predsjedavajući konstitutivnom sjednicom SO Nikšić dana 29.11.2012. godine ističe da tog dana nije tražio prisustvo policije na konstitutivnoj sjednici, da nije poznao policijske službenike B.Z. i R.M., te da ne zna da li su bili u sali u grupi novinara ili skupštinskih službi.

Savjet je dalje konstatovao da dostavljeni DVD snimak ne svjedoči o prisustvu policijskih službenika u skupštinskoj sali. Naime, tokom čitavog trajanja predmetnog snimka ne uočava se niti jedan pripadnik policije u skupštinskoj sali.

Opreza radi, Savjet se dodatno obratio podnositeljki predstavke dana 04.03.2013. godine, sa zahtjevom da naznači na dostavljenom DVD snimku lica za koja tvrdi da su pripadnici policije koji se nalaze u skupštinskoj sali.

Podnositeljka nije postupila po zahtjevu Savjeta. Savjet je obnovio svoj zahtjev podnositeljki predstavke dana 22.03.2013. godine, ali u ostavljenom roku, a ni do dana održavanja ove sjednice Savjeta izostao je bilo kakav odgovor podnositeljke.

Shodno svemu navedenom Savjet je našao da imenovani pripadnici policije nijesu prekoracili svoja ovlašćenja.

Osvrćući se na drugi dio predstavke podnositeljke, u kome ona ističe da je u skupštinskoj sali u toku radnog dijela konstitutivne sjednice SO Nikšić "bilo i drugih javnosti nepoznatih lica" i traži od Savjeta da utvrdi identitet tih lica, te ukoliko se eventualno radi o službenicima Uprave policije, Savjet postupi shodno svojim ovlašćenjima iz člana 112. i 113. Zakona o unutrašnjim poslovima, Savjet je istakao da nema mogućnost da utvrdi identitet "drugih javnosti nepoznatih lica" koja su tog dana bila u skupštinskoj sali.

Ocjena Savjeta je dostavljena podnositeljki pritužbe potpredsjednici Pozitivne Crne Gore, gđi Jasavić i ministru unutrašnjih poslova, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj B.Z.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, razmotrio je slučaj primjene policijskih ovlašćenja službenika Područne

jedinice (PJ) Podgorica, samostalnog policijskog komesara S.K. i rukovodioca Ekspoziture za suzbijanje krvnih i seksualnih delikata M.Ž., dana 12.02.2013. godine u prostorijama Uprave policije PJ Podgorica.

U postupku razmatranja predmeta Savjet je pribavio sljedeću dokumentaciju: novinski tekst objavljen u u dnevnom listu "Dan" 25.02.2013. godine pod nazivom "Po nalogu inspektora lažno sam optužio sina Andrije Mandića"; Informaciju Uprave policije br. 051/13-7122 od 06. marta 2013. godine i Informaciju br. 051/13-10271 od 01. aprila 2013. godine, sa Zapisnikom o obavještenju prikupljenim od građanina g. B.Z. od 12. februara 2013. godine i dopis Ministarstva unutrašnjih poslova – Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije br. 086/13-22120/2 od 29. aprila 2013. godine.

Uprava policije, između ostalog, informisala je Savjet da je dana 11. februara 2013. godine u 19,45 časova Ekspozitura za dežurstvo PJ Podgorica obaviještena da je došlo do tuče između više lica u dvorištu Gimnazije „Slobodan Škerović“, nakon čega su službenici PJ Podgorica, Ekspoziture za suzbijanje krvnih delikata i Filijale za suzbijanje maloljetničke delinkvencije preduzeli niz operativno - taktičkih mjera i radnji, u cilju identifikacije učesnika tuče, kao i izvršioca koji je prilikom ovog događaja zadao više ubodnih rana, oštrim predmetom, maloljetnom D.R. koji je zadobio teške tjelesne povrede, u vidu pneumotoraksa - ubodna rana u predjelu grudnog koša po desnoj strani, kao i tri lake tjelesne povrede u vidu ubodnih rana u predjelu leđa, takođe po desnoj strani, zbog čega je zadržan na Odjeljenu grudne hirurgije u Kliničkom centru Crne Gore. Povodom navedenog krivičnog djela preduzete su sljedeće mjere i radnje: Obavještena je nadležna zamjenica Višeg državnog tužioca (VDT) za maloljetnike koja je rukovodila svim preduzetim izviđajnim mjerama i radnjama; u službenim prostorijama PJ Podgorica prikupljeno je ukupno 40 obavještenja od maloljetnih lica, u prisustvu njihovih zakonskih zastupnika, koji se dovode u vezu sa grupnom tučom u dvorištu Gimnazije; obavljen je razgovor sa 14 punoljetnih lica u svojstvu građanina, o čemu su sačinjeni zapisnici; nakon saslušanja građanina g. B.Z. obaviješten je zamjenik VDT a policijski službenici su navedenu naredbu izvršili dana 14. februara 2013. godine u saradnji sa stručnim licem iz Forenzičkog centra, i u skladu sa zakonskom procedurom, izuzeli tražene podatke shodno naredbi; policijski službenici su dana 19. februara 2013. godine u 17,10 časova postupili po rješenju o određivanju pritvora za malodobnog I.M.

U odgovoru Uprave policije se dalje navodi da je kriminalističkom obradom na osnovu svih prikupljenih obavještenja utvrđeno da je motiv sukoba između grupe maloljetnika koji žive u naseljima "Stara Varoš" i "Zabjelo", sa jedne strane, i druge grupe maloljetnika koji žive u naselju "Zagorič", raniji sukob, te da je dogovor o organizovanoj tuči, koja se desila u dvorištu Gimnazije ostvaren putem društvene mreže „Facebook“.

U odnosu na ostale aktere fizičkog sukoba u dvorištu Gimnazije „Slobodan Škerović“, a po nalogu zamjenika VDT predmet je sa spisima dostavljen Osnovnom državnom tužilaštvu – tužiocu za maloljetnike radi izjašnjavanja o krivičnoj i prekršajnoj odgovornosti ostalih lica.

U odgovoru Savjetu Uprava policije, takođe, je informisala da je nadležna služba izvršila provjere te da je konstatovano da su policijski službenici postupali profesionalno i u skladu sa odredbama Zakonika o krivičnom postupku, te da u konkretnom slučaju nije bilo pritisaka na g. B.Z. i u potpunosti se demantuju navodi o iznuđivanju iskaza od navedenog lica. Ovom prilikom takođe je konstatovano da su prije preduzimanja službenih mjera i radnji, g. B.Z. predočena njegova prava, što je jasno i potvrdio, a nakon prikupljanja obavještenja imenovani nije imao primjedbi na Zapisnik. Takođe, u Informaciji se navodi da je Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina sačinjen u skladu sa zakonom, uz poštovanje ljudskih prava, policijske etike, profesionalnog odnosa i u odsustvu bilo kakve prijetnje, iznude, prevare, obmane. Nakon prikupljenih obavještenja u svojstvu građanina od B.Z., sa navodima istih odmah je upoznata zamjenica VDT, koja je izdala nalog da se B.Z. u predviđenom zakonskom roku, tj.odmah, dovede u prostorije VDT, radi saslušanja u svojstvu svjedoka. Ni navedenom prilikom, navodi se u odgovoru Uprave policije, građanin B.Z. nije iznio primjedbe na postupanje policijskih službenika u prostorijama PJ Podgorica, već je odlučio da to uradi putem medija nakon proteka dužeg vremenskog perioda. Ovim povodom policijski službenik S.K. u prostorijama VDT a u prisustvu branioca osumnjičenog I.M. dao je izjavu u svojstvu svjedoka u postupku, i zatražio suočenje između njega i g. B.Z., što je konstatovano zapisnički. Prilikom suočavanja, građanin B.Z. nije mogao da objasni kako mu je data, kako je naveo, pripremljena izjava na potpis, obzirom da u predmetnoj izjavi postoji veći broj činjenica koje ukazuju da ih policijski službenici unaprijed nijesu mogli znati, poput informacije o povredi na šaci ruke maloljetnog I.M, nakon čega B.Z. mijenja svoj iskaz u dijelu da je on davao izjavu i navodi da je policijski službenik S.K. diktirao na zapisnik činjenice koje on nije rekao. Dalje je konstatovano da je policijski službenik S.K., na navedene okolnosti i u svojoj prethodnoj izjavi kod zamjenice VDT predložio saslušanje daktilografkinje prisutne tokom uzimanja izjave, u svojstvu svjedoka, građanin B.Z. prilikom suočavanja nije mogao da navede i objasni ko su ostala tri inspektora, kako je naveo, koja su na njega vršila pritisak, kako je prenijeto u dnevnom listu "Dan". Po zahtjevu zamjenice VDT, u vezi istog predmeta, kao svjedoci u postupku, u prostorijama VDT, izjave su dali rukovodilac Ekspoziture za suzbijanje krvnih i seksualnih delikata i službenica Filijale za suzbijanje maloljetničke delinkvencije. U prilogu odgovora Uprava policije je dostavila Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina B.Z. sačinjen dana 12. februara 2013. godine.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o predmetu Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije informisalo je Savjet da nije vršilo provjere povodom predmetnog slučaja, imajući u vidu da se građanin B.Z. ovom Odjeljenju nije obratio pritužbom ili drugim aktom, kao i da je prema pisanju medija i na osnovu informacija kojima su raspolagali provjeru navoda vršilo nadležno državno tužilaštvo. S tim u vezi, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije je ocijenilo da bi vršenje unutrašnje kontrole u okolnostima kada neposrednu provjeru navoda građanina sprovodi državno tužilaštvo bilo necjelishodno.

Na bazi pribavljene dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, Savjet je nije utvrdio da su pripadnici policije PJ Podgorica, samostalni policijski komesar g. S.K. i rukovodilac Ekspoziture za suzbijanje krvnih i seksualnih delikata g. M.Ž., dana 12.02.2013. godine u prostorijama Uprave policije PJ Podgorica primorali građanina g. B.Z. da potpiše unaprijed pripremljenu izjavu. Dakle, Savjet nije utvrdio su imenovani policijski službenici nad građaninom B.Z. primjenjivali psihičku torturu, niti je Savjet našao da su konkretnom prilikom imenovani policijski službenici na bilo koji način prekoračili svoja službena ovlaštenja.

Naime, navodi građanina B.Z., objavljeni u naznačenom novinskom članku, u listu "Dan" od 25.02.2013. godine, da je dana 12.02.2012. godine u prostorijama Uprave policije PJ Podgorica, od strane četiri neimenovana policijska inspektora primoran da potpiše unaprijed, od njih, pripremljenu izjavu, da je nad njim vršena psihička tortura, te da su mu policijski inspektori prijetili, nijesu potkrijepljeni bilo kojim drugim dokazima koji su u ovom predmetu bili dostupni Savjetu. Sa druge strane, izjašnjenje Uprave policije u vidu Informacije dostavljene Savjetu, od 01.04.2013. godine je po ocjeni ovog Savjeta ubjedljivo i logično.

Savjet je cijenio izjašnjenje Uprave policije logičnim i ubjedljivim, posebno imajući u vidu i cijeneći činjenicu, koja nije sporna i koju saglasno potvrđuju i građanin B.Z. i Uprava policije – činjenicu da je B.Z. svoje navode o događaju na koje okolnosti je dao obavještenje pripadnicima policije, ponovio i nadležnom tužiocu, kada je nakon toga saslušan kod nadležnog tužioca. Nesporna činjenica, da je građanin B.Z. svoju izjavu datu na Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina dana 12.02.2013. godine ponovio i kod nadležnog državnog tužioca, kada nesporno nije bilo prijetnji i psihičke prinude prema njemu, bila je odlučna da Savjet stane na stanovište da konkretnom prilikom, preduzimajući mjere i radnje iz svoje nadležnosti, ovlašćeni policijski službenici S.K. i M.Ž. nijesu prekoračili svoja službena ovlaštenja.

Kako iz dopisa Odjeljenja za unutrašnju kontrolu rada policije MUP br. 086/13-22120/2 od 29.04.2013. godine i Informacije Uprave policije br.051/13-10271 od 01.04.2013. godine proizilazi da provjeru navoda građanina B.Z. vrši i nadležni državni tužilac, ukoliko s tim u vezi Savjetu budu dostupni

novi dokazi i saznanja, Savjet će ih naknadno cijeliti. Ocjena Savjeta je dostavljena ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj prebijanja braće D. i S. I. iz Herceg Novog

Savjet za građansku kontrolu policije, na inicijativu svog člana, radio je i na slučaju braće D. i S. I., u Herceg Novom, koje su prebili zaštitari diskoteke "Peoples", o čemu je pisala i crnogorska štampa.

Član Savjeta koji je inicirao postupak, stupio je odmah u kontakt sa mladićama koji su ga obavijestili da je na poslovima zaštite ovog ugostiteljskog objekta navodno angažovan i aktivni pripadnik policije. Saopštili su da je riječ o policijskom službeniku M.Č.. Član Savjeta je predložio, da se usljed ovih saznanja provjeri da li je posrijedi povreda Zakona o policiji i Kodeksa policijske etike.

Građanin D.I. pred Savjetom je istakao da je policijski službenik M.Č. navodno predvodio njihovo prebijanje. Dejan je tvrdi da ga je M.Č., iako mu nije pružao bilo kakav otpor, udario više puta zatvorenom pesnicom u predjelu lica kao i, pošto ga je oborio, nekoliko puta nogom u predjelu leđa, stomaka i po nogama. Pošto ga je prethodno dogurao do izlaznih vrata D.I. je uspio nekako da mu se otrgne i pobjegne.

Od strane građanina D.I. Savjetu je dostavljena i dokumentacija koja potvrđuje da je isti Upravu policije i Ministarstvo unutrašnjih poslova, 09.07.2012. godine, informisao o kršenju Zakona o zaštiti imovine i lica.

Savjet je pokrenuo i inicijativu da Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP provjeri da li policijski službenik M.Č., raspoređen na radnom mjestu u Područnoj jedinici Herceg Novi, kontinuiranim angažovanjem na poslovima zaštite u ugostiteljskom objektu „Peoples“ u Herceg Novom krši Zakon o policiji. Savjetu je, iz ranijih predmeta, bilo poznato stajalište Unutrašnje kontrole policije MUP da je „nesporno da obavljanje zaštitarskih poslova od strane policijskih službenika ne spada u kategoriju djelatnosti koje se ne suprostavljaju interesima policijske službe, niti u kategoriju poslova koje policijski službenik može obavljati uz odobrenje nadređenih.“ „Usljed naznačenog, kaže se dalje, nije prihvatljivo da se policijski službenici uopšte bave ovim poslovima jer takvo postupanje predstavlja teži disciplinski prekršaj utvrđen odredbom čl. 81 stav 1. tačka 18 Zakona o policiji - bavljenje poslovima koji su nespojivi sa službenom dužnošću.“ Konačno, Odjeljenje MUP je zaključilo da „eventualno angažovanje policijskog službenika na ovim poslovima pod tuđim imenom nesporno implicira i postojanje osnova za utvrđivanje krivične odgovornosti, kako policijskog službenika, tako i lica koje omogućava i vrši takvo angažovanje“. Po usvojenom zaključku direktor Uprave policije upoznao je sve organizacione jedinice o zabrani angažovanja policijskih službenika na poslovima zaštite.

Nakon višemjesečnog intenzivnog rada na predmetu, ostvarenoj komunikaciji s građaninom D.I., Upravom policije i Ministarstvom unutrašnjih poslova, Savjet za građansku kontrolu rada policije, na sjednici održanoj 21. 03. 2013. godine, je ocijenio da je imenovani policijski službenik M.Ć. prekoračio policijska ovlaštenja i da je postupao protivno odredbama Zakona o policiji i Kodeksa policijske etike.

Savjet je, u svom zaključku, podsjetio, da je isti policijski službenik M.Ć. pravosnažno osuđen, još 23.11.2010. godine, kao saizvršilac krivičnog djela teška tjelesna povreda.

Savjet je konstatovao da Uprava policija nije pokazala potrebnu otvorenost i profesionalni pristup za saradnjom na radu na ovom predmetu. Savjet se, iz tih razloga, više puta interesovao za nekoliko važnih pitanja i uputio više urgencija. Na neke od dopisa Uprava policije, do okončanja rada na predmetu, nije pružila tražene odgovore. Takav pristup policije Savjet ocjenjuje neprihvatljivim.

Takođe, Savjet je u svom zaključku ocijenio potpuno neprihvatljivim, zbog ukupnog kredibiliteta policije, da policijski službenici koji se dovode u vezu sa izvršenjem krivičnih djela i pravosnažno su osuđeni u tom kontekstu i dalje budu dio policijske organizacije.

Savjet je zahtijevao da o preduzetim radnjama Ministar unutrašnjih poslova obavijesti Savjet u skladu sa članom 113. Zakona o policiji. Takvo obavještenje ministar nikada nije pružio a autori ove knjige, februara 2014. godine, neposredno su se interesovali u Kabinetu direktora Uprave policije MUP za radni status g. M.Ć. i saznali da je on i dalje radno angažovan na poziciji policijskog narednika u Centru bezbjednosti Herceg Novi.

M.Ć. je dovođen u vezu i sa pritužbom policijskog službenika N.L. iz Herceg Novog.

Primjena člana 109. Zakona o unutrašnjim poslovima

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, razmatrao je primjenu odredbe člana 109. Zakona o unutrašnjim poslovima, u kontekstu prestanka radnog odnosa policijskih službenika po sili zakona u slučaju pravosnažne osude za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti, osim za krivična djela koja se odnose na bezbjednost javnog saobraćaja, u slučaju policijskih službenika J.R., M.K., V.B., Z.L. i Š.K., uvažavajući okolnost da su imenovani, Presudom K. br. 319/10 Osnovnog suda u Baru, oglaseni krivim zbog zlostavljanja građanina Veliše Nedića, i činjenicu da je pravosnažnost presude nastupila dana 6.04.2012.godine.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije Savjet je pribavio informaciju Uprave policije, akt Br. 051/13-13646 od 26. aprila 2013. godine.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o slučaju, Savjet je iskazao je zabrinutost jer Uprava policije nije blagovremeno informisana o pravosnažnosti presuda donijetih protiv pojedinih policijskih službenika, posebno uvažavajući sadržaj odredbe člana 109. Zakona o unutrašnjim poslovima koja propisuje da policijskim službenicima prestaje radni odnos po sili zakona ako budu pravosnažno osuđeni za krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti, osim za krivična djela koja se odnose na bezbjednost javnog saobraćaja.

Savjet je podsjetio na ranije usvojenu Preporuku „Da uz ostale nacionalne mehanizme kontrole policije, posebnu pažnju poklanja dosljednom udaljavanju, privremenom i trajnom, iz policije onih osoba koji shodno zakonskim rješenjima i međunarodnim standardima nijesu dostojne za obavljanje policijskih poslova“ i Zaključak „Da su u praksi registrovani slučajevi, u kojima je izostao odgovarajući postupak i privremeno udaljavanje iz službe, koji podrivaju kredibilitet policije i podstiču sumnju da iz određenih interesa i razloga postoje policijski službenici na koje se navodno ne primjenjuju pozitivni propisi.

S tim u vezi, Savjet je predložio starješinama sudske vlasti, tužilačke organizacije i državnih organa u oblasti unutrašnjih poslova da razmotre mogućnost uspostavljanja bliže komunikacije, saradnje i razmjene podataka između sudova, državnih tužilaca, Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije kako bi se obezbijedili ažurni podaci o statusu predmeta i postupcima protiv policijskih službenika zbog djela koje se gone po službenoj dužnosti.

Pri kreiranju zaključka i ove preporuke Savjet je imao u vidu sopstvenu praksu, odredbe Zakona o policiji, Zakona o državnim službenicima i namještenicima i Zakona o radu, Kodeks policijske etike, standarde Evropskog komiteta za spriječavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja i preporuke Komiteta protiv torture Ujedinjenih nacija“.

Na svojoj 31. sjednici održanoj dana 30. maja 2013. godine Savjet je, uz ocjenu da Uprava policije u konkretnom slučaju nije postupila saglasno odredbi člana 109. Zakona o unutrašnjim poslovima, konstatovao da iz policijske službe nijesu udaljeni policijski službenici Š.K., Z.L., M.K., J.R. i Đ.P., i iznio očekivanje da će navedena odredba Zakona biti primjenjena u najkraćem roku. Ocjena Savjeta je dostavljena ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj B.J. iz Drušića

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građanina B.J. iz sela Drušići, opština Cetinje, u

vezi sa napadom dva nepoznata mlađa muškarca na njega radi pribavljanja imovinske koristi, o kojem je pisao portal »Vijesti« od 08. maja 2013. godine.

U tekstu pod nazivom »Vezali 86-godišnjaka i mučili ga dok im nije rekao gdje čuva penziju«, između ostalog, se navodi da su dva nepoznata muškarca napala B.J. iz sela Drušići, mučili ga, davili, vezali da bi im otkrio gdje čuva gotovo 7.000 eura boračke penzije, koju je godinama štedio u svojoj kući, te da bi spasao živu glavu, starac je novac morao predati razbojnicima, koji su mu pod grlom držali nož i prijetili da će ga zaklati. Nakon nekog vremena, navodi se u tekstu, starac je popuštio pred razbojnicima i obećao da će im dati novac. Nakon otuđenja novca počinio su pobjegli u nepoznatom pravcu a komišija G.Č. mu je pomogao i odveo ga u cetinjsku policiju da prijavi razbojništvo.

Građanin B.J. je nakon razgovora sa inspektorima, koji su obavili uviđaj, povezen u cetinjsku bolnicu gdje su mu konstatovane lakše tjelesne povrede. Građanin B.J. je nakon događaja istakao da se sigurnije osjećao u vrijeme okupatora, te da nije prvi put na meti razbojnika. Prije osam godina, u blizini kuće, ukraden mu je motor sa čamca ali tu krađu nije prijavio policiji, jer mu, kako je naveo, ista ne bi pomogla. U decembru 2010. godine, kako je dalje naveo, ukradeno mu je 20.000 eura boračke penzije, koju je godinama sakupljao u kući, kojom prilikom su ga takođe napala dva mlađa muškarca, jedan krupniji, drugi mršaviji, od kojih je jedan bio maskiran. Iste godine navodno su još jednom pokušali da ga opljačkaju, ali im nije pošlo za rukom.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Uprava policije Savjeta je dostavila odgovor, Broj 226/13-15206/2 od 17. maja 2013. godine, u kojem se navodi da je Dežurna služba Ispostave Cetinje dana 7. maja 2013. godine, oko 11 časova, primila poziv od g. I.J. koji je obavijestio da je neposredno prije poziva fizički napadnut njegov rođak i komšija B.J.. Postupajući po obavještenju, policijski službenici Ispostave Cetinje izašli su na lice mjesta, preduzeli uviđajne radnje i prikupili obavještenja od oštećenog građanina i više mještana sela Drušići. U razgovoru sa policijskim službenicima B.J. je naveo da je istog dana oko 10 časova u blizini porodične kuće, sa leđa fizički napadnut od strane dva njemu nepoznata muškarca, kojom prilikom su ga oborili na zemlju, rvali se sa njim nekoliko minuta, gurali ga i pritiskali na tlo, stavljajući mu ruke na usta kako ne bi mogao pozvati u pomoć. Građanin B.J. je naveo da je prilikom obaranja na tlo pao na jedan kamen uslijed čega je zadobio tjelesne povrede u predjelu glave i leđa, a kao pretpostavku za razlog napada na njega navodi da je najvjerovatnije u pitanju novac i da je, iako napadači to nijesu zatražili, rekao da ima novca u podrumu kuće.

Nakon ulaska u podrum oštećeni B.J. jednom od napadača je rekao da se novac nalazi u čošku podruma u limenoj konzervi, koju je jedan od napadača pronašao, a u kojoj je bilo između 5-7.000 eura. Oštećeni je naveo da je u jednom trenutku oslobodio ruku od napadača koji ga je držao, da

je dohvatio kuhinjski nož koji je tu našao i napadaču zadao jedan udarac u predjelu stomaka, ali da nije siguran da li ga je povrijedio. Ponovo je fizički napadnut od strane oba napadača, koji su ga kritičnom prilikom oborili na tlo podruma i oduzeli mu nož, vezali najlonskim kanapom u predjelu zglobova ruku i oko gležnjeva nogu i istrčali iz podruma a potom se udaljili u nepoznatom pravcu.

U prostorijama Ambulante Jedinice za Hitnu medicinsku pomoć u Cetinju, izvršen je ljekarski pregled oštećenog B.J. i konstatovane lake tjelesne povrede u vidu manjih oguljotina u predjelu tjemena glave i leđa, kao i manje crvenilo u predjelu zglobova ruku.

U cilju dobijanja novih saznanja, policijski službenici Ispostave Cetinje su 8. maja 2013. godine obavili ponovni informativni razgovor sa B.J. u njegovoj porodičnoj kući, kada je B.J. izrazio otvorenu sumnju da su napad na njega izvršila dva lica iz Nikšića, od kojih je jedno lice poznaje po nadimku. Po navodima B.J., oba lica su tokom 2009/2010. godine boravila na području sela Drušići kao radnici preduzeća koje je izvodilo radove radi postavljanja vodovodnih instalacija.

Imajući u vidu izraženu otvorenu sumnju B.J., policijski službenici Ispostave Cetinje u saradnji sa policijskim službenicima PJ Nikšić pristupili su identifikaciji lica koja je građanin B.J. označio kao napadače na njega, a ove aktivnosti su rezultirale identifikacijom B.Z. i V.B., oba iz Nikšića.

Po prethodnom pozivu 13. maja 2013. godine imenovani građani su pristupili u Ispostavu Cetinje, i od njih su prikupljena detaljna obavještenja na okolnosti njihovog kretanja i zadržavanja kritičnog dana, kao i na okolnosti boravka u selu Drušići u vrijeme izvođenja građevinskih radova. Oba lica su kategorički negirala povezanost sa bilo kojim napadom na B.J., a kroz dalji razgovor sa njima neosporno je utvrđeno da je B.Z. obavljao poslove poslovođe, a V.B. rukovodila radnom mašinom u vrijeme izvođenja građevinskih radova u selu Drušići. U odgovoru Uprave policije se konstatuje da navedena lica svojom starosnom dobi u najvećem dijelu ne odgovaraju opisu napadača koji je dao g. B.J..

U prostorijama PJ Podgorica preduzeto je njihovo poligrafsko ispitivanje, čiji rezultat je pokazao da ne postoje bilo kakve naznake o povezanosti ovih lica sa napadom na B.J.. O svim preduzetim uviđajnim aktivnostima i drugim saznanjima, kao i o sadržaju obavještenja prikupljenih od B.J., detaljno je upoznata zamjenica Višeg državnog tužioca u Podgorici, koja se izjasnila da će konačnu ocjenu o eventualnom postojanju i kvalifikaciji krivičnog djela dati po završetku vještačenja predmeta i tragova izuzetih sa lica mjesta dostavljenih Forenzičkom centru Danilovgrad.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave Savjet je, uvažavajući sadržaj odgovora Uprave policije, akt Br. 226/13-15206/2 od 17. maja 2013. godine, konstatovao je da je Policija u predmetnom slučaju preduzela mjere iz svoje nadležnosti, te da će Savjet i dalje pratiti preduzimanje službenih mjera i

radnji u predmetnom postupku. Ocjena Savjeta je dostavljena ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj maloljetnog S.D

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj koji se desio u dvorištu Osnovne škole "Vladimir Nazor" u Podgorici dana 5. aprila 2013. godine u kojem je, kako je građanin G.D. naveo pretučen njegov maloljetni S.D. (11) u tekstu pod nazivom »Policajac pretukao dječaka?« na portalu "Vijesti" dana 08. aprila 2013. godine.

U označenom tekstu građanin M.D., takođe, navodi da je S.D. u dvorištu škole pretučen od strane muškarca koji ga je povukao za kosu i uši, skinuo s bicikla a zatim udario otvorenom šakom po glavi, uhvatio ga za okovratnik jakne i gušio. Dodao je da je, nakon što je istukao njegovog sina, muškarac sa devojčicom koja je bila u njegovom društvu, otišao u nepoznatom pravcu. Otac je pretučenog dječaka ubrzo poveo u Klinički centar, đe su konstatovane povrede glave u vidu oteklina od udaraca, imao je mučnine i povraćao je, tako da su ponovo morali posjetiti Jedinicu Hitne pomoći a potom i Klinički centar. Ovom prilikom neurohirurg je savjetovao mirovanje u trajanju od nekoliko dana i posjetu dečijem psihologu ili psihijatru. Građanin G.D. je istakao je da je istu noć kada mu je sin pretučen događaj prijavio policiji, a nakon raspitivanja kod dece koja su znala devojčicu koja se prilikom kritičnog događaja našla u društvu nepoznatog lica koje je nanijelo tjelesne povrede maloljetnom S.D. i kod prijatelja, došao je do saznanja da se najvjerovatnije radi o policijskom službeniku V.M., koji živi u podgoričkom naselju Konik.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju, Uprava policije Savjetu je dostavila dopise br.086/13-12236 od 17. aprila 2013. godine i br.086/13-13517/2 od 08. maja 2013. godine, u kojima se navodi da je nadležna služba konstatovala da je građanin G.D. dana 05. aprila 2013. godine PJ Podgorica podnio prijavu protiv nepoznatog izvršioca zbog napada istog dana njegovog maloljetnog sina, u dvorištu Osnovne škole »Vladimir Nazor«.

Polijski službenici Područne jedinice Podgorica postupili su po prijavi i kao izvršioca ovog djela identifikovali g. V.M., policijskog službenika ove PJ. Sa ovim događajem upoznat je Zamjenik ODT u Podgorici, koji se izjasnio da se u radnjama imenovanog policijskog službenika stiče obilježja bića krivičnog djela iz člana 339. Krivičnog zakonika Crne Gore, nasilničko ponašanje.

Potom, Savjet je uputio zahtjev Upravi policije da informiše da li je policijski službenik V.M. privremeno udaljen iz policijske organizacije, uvažavajući naprijed iznijeto izjašnjenje Zamjenika ODT u Podgorici.

S tim u vezi, Uprava policije je dostavila odgovor da je PJ Podgorica inicirala prijedlog za disciplinsku odgovornost imenovanog policijskog službenika, da je članom 108. Zakona o unutrašnjim poslovima definisano da će policijskom službeniku biti privremeno ograničeno vršenje dužnosti ukoliko je protiv njega pokrenut disciplinski postupak zbog teže povrede službene dužnosti, do okončanja disciplinskog postupka te da se isti smatra pokrenutim momentom donošenja Zaključka od strane Disciplinskog tužioca, koji u trenutku upućivanja dopisa Savjetu još uvijek nije bio donijet.

Nakon sprovedene sveobuhvatne rasprave o slučaju, Savjet a imajući u vidu sve okolnosti slučaja a posebno činjenicu da je oštećeno lice maloljetno kao i prirodu i vrstu krivičnog djela koje se izvršiocu stavlja na teret, Savjet za građansku kontrolu rada policije je ocijenio da je policijskog službenika V.M. potrebno privremeno udaljiti iz policijske organizacije do okončanja krivičnog postupka. Ocjena Savjeta je dostavljena ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Razvoj kapaciteta policije za rad sa LGBT zajednicom

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na sjednici održanoj 30. maja 2013. godine, informisan je o toku policijske obuke koju zajednički sprovode Vlada Crne Gore, Ministarstvo unutrašnjih poslova i civilno društvo uz podršku Vlade Kraljevine Holandije posredstvom Ambasade Kraljevine Holandije.

S tim u vezi, Savjet je posebno pozdravio činjenicu da je obukom obuhvaćeno ukupno 54 policijska službenika i da se time intenzivno radi na daljem jačanju kapaciteta policije za rad sa marginalizovanim zajednicama.

Ovim povodom Savjet je ocijenio da je unapređenje primjene policijskih ovlašćenja prema ugroženim društvenim grupama, u koje spadaju i LGBT sobe, predmet pažnje Savjeta od njegovog osnivanja.

S tim u vezi, Savjet je pozdravio uspostavljena partnerstva i pružio punu podršku implementaciji Strategije za unapređenje kvaliteta života LGBT osoba u Crnoj Gori 2013-2018 godine, posebno u domenu bezbjednosti LGBT osoba i bezbjednog održavanja javnih okupljanja LGBT zajednice, posebno Povorki ponosa.

Ocjena Savjeta je dostavljena predsjedniku Vlade Crne Gore, ministru unutrašnjih poslova, direktoru Uprave policije i LGBT Forum Progres, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj suspenzije i prestanka radnog odnosa službenika Uprave policije protiv kojih se vodi krivični postupak u vezi sa radom ili koji su upravosnažno osuđeni

Izvršna direktorica Akcija za ljudska prava gospođa mr Tea Gorjanc Prelević, u vezi sa predmetom „Suspenzija i prestanak radnog odnosa službenika Uprave policije protiv kojih se vodi krivični postupak u vezi sa radom ili koji su pravosnažno osuđeni“, uputila je dopis Savjetu za građansku kontrolu rada policije ukazavši da je Portal Vijesti dana 24. februara 2013. godine objavio informaciju da policijski službenik S.S. nije „suspendovan“ kako je ranije javljeno, kao i da prema navodima Uprave policije „S. S. nije privremeno udaljen sa radnog mjesta, jer protiv njega nadležni tužilac nije pokrenuo krivični postupak podizanjem optužnice, zbog krivičnih djela izvršenih na radu ili u vezi sa radom. S.S. je nakon saslušanja, iskoristio zakonsko pravo na godišnji odmor, nakon čega je pokrenuta procedura utvrđivanja disciplinske odgovornosti“.

Podnositeljka je, u drugom dijelu pritužbe, Savjetu ukazala na nepostupanje Uprave policije na zahtjeve za slobodan pristup informacijama u posjedu organa vlasti, da li su lica: D.L., D.Đ., J.R., M.K., V.B., Z.L., Š.K. i Đ.P. u radnom odnosu u Upravi policije.

Savjet je predmetnu pritužbu uzeo u razmatranje i u postupku pribavljanja relevantne dokumentacije Upravi policije uputio inicijalni dopis sa ciljem informisanja o slučaju.

U kontekstu prvog dijela predmetne pritužbe Uprava policije je, nakon urgencije, Savjetu dostavila odgovor u kojem se navodi da je 20. februara 2013. godine disciplinskom tužiocu podnijet predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv službenika S.S., zbog postojanja osnovne sumnje da je počinio teži disciplinski prekršaj iz čl. 83. st.1 t.4 (zloupotreba položaja ili prekoračenje ovlaštenja u službi) Zakona o državnim službenicima i namještenicima. U nastavku odgovora se navodi da obzirom da je protiv g. S.S. 10. juna 2013. godine Vrhovno državno tužilaštvo – Odjeljenje za suzbijanje organizovanog kriminala korupcije, terorizma i ratnih zločina, podnijelo optužni prijedlog zbog krivičnog djela izvršenog na radu ili u vezi saradom, primjenom odredbe čl.108 st.1 t.4 Zakona o unutrašnjim poslovima, 12. juna 2013. godine policijskom službeniku S.S. rješenjem ministra unutrašnjih poslova, privremeno je ograničeno vršenje dužnosti.

Na bazi pribavljene dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, Savjet je usvojio Zaključak sljedeće sadržine: Savjet je konstatovao da Uprava policije nije odgovorila u primjerenom roku na dopise Savjeta kojima su tražene informacije o predmetnom slučaju koji se tiče ograničenja vršenja dužnosti službenika S.S.. Savjet je ocijenio da iz odgovora Uprave policije nije jasno da li je disciplinski tužilac pokrenuo disciplinski postupak protiv S.S., što bi bio osnov za primjenu čl. 108, st. 1. t. 1, Zakona o unutrašnjim

poslovima, koji propisuje da: „Policijskom službeniku će biti privremeno ograničeno vršenje dužnosti: 1) ako je protiv njega pokrenut disciplinski postupak zbog teže povrede službene dužnosti, do okončanja disciplinskog postupka;“, i da se na osnovu priložene dokumentacije ne može izjasniti o zakonitom postupanju Uprave policije u ovom slučaju.

Savjet je ocijenio da je Uprava policije postupila u skladu sa zakonom i primijenila čl. 108, st. 1, t. 4 Zakona o unutrašnjim poslovima, koji propisuje da: „Policijskom službeniku će biti privremeno ograničeno vršenje dužnosti: 4) ako je protiv njega pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela sa elementima korupcije ili krivičnog djela učinjenog na radu ili u vezi sa radom, do okončanja krivičnog postupka“, i privremeno ograničila vršenje dužnosti S.S., obzirom da je protiv imenovanog službenika podnijet optužni predlog od strane VDT od 10. Juna 2013. godine zbog krivičnog djela izvršenog na radu i u vezi sa radom.

Takođe, Savjet je ocijenio, obzirom da Zakon o unutrašnjim poslovima propisuje u čl. 108, st. 2 da: „Policijskom službeniku može biti privremeno ograničeno vršenje dužnosti i prije nego što je protiv njega pokrenut disciplinski postupak, ukoliko su se stekli uslovi iz stava 1 tačka 4 ovog člana, pri čemu se, u roku od osam dana od dana privremenog udaljenja, mora pokrenuti disciplinski postupak“, da Uprava policije treba da izvijesti Savjet o pokrenutom disciplinskom postupku protiv imenovanog policijskog službenika. Zaključak je dostavljen ministru unutrašnjih poslova i podnositeljki pritužbe izvršnoj direktorici „Akcije za ljudska prava“, na upoznavanje sa sadržinom.

U kontekstu drugog dijela pritužbe, Savjet je nakon pribavljenih potvrda o upućivanju predmetnih zahtjeva 8. tj. 12. februara 2013. godine od podnositeljke pritužbe, uputio Preporuku Upravi policije da bi neodložno trebala dostaviti odgovor na zahtjeve za pristup informacijama NVO „Akcija za ljudska prava“ od 08. februara 2013. godine odnosno od 12. februara 2013. godine.

Ovom prilikom Savjet je posebno istakao da je ažurno odgovaranje na zahtjeve za pristup informacijama u javnom interesu, čime se rad policije čini otvorenijim i transparentnijim i kod građana podiže povjerenje u rad pripadnika policije, i time poboljšava sveukupan imidž policije u društvu.

Preporuka Savjeta je dostavljena: podnositeljki pritužbe, ministru unutrašnjih poslova i v.d. direktoru Uprave policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj „Vasove vode“ 2

Predsjednik nevladine organizacije (NVO) „Građanska Alijansa“ gospodin Boris Raonić u svom obraćanju Savjetu za građansku kontrolu

rada policije ukazao je na postupanje službenika policije prilikom pružanja asistencije Javnom komunalnom preduzeću Berane, dana 11. marta 2013. godine, na deponiji "Vasove vode" u Beranama.

U pritužbi se navodi da su pripadnici policije kritičnom prilikom probili blokadu građana koji su duže vrijeme protestovali nedozvoljavajući da se na navedenoj lokaciji odloži smeće, jer kako su naveli ista ne ispunjava zakonom propisane uslove za privremenu deponiju, što kako je navedeno potvrđuje i najnovi zapisnik ekološkog inspektora. Podnosilac pritužbe, ovom prilikom, poseban osvrt je učinio na navode građane da im policija prilikom intervencije nije pokazala rješenje ili bilo kakav dokument već su se pozvali na usmenu naredbu pretpostavljenih, te da četvorica privedenih mještana nijesu davali nikakve izjave, već su im samo oduzeti mobilni telefoni i zadržani su dok su četiri kamiona ispažnjena na Vasovim vodama.

Savjet je shodno redovnoj proceduri odlučio da predmet uzme u razmatranje i isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju, Uprava policije je nakon dvije urgencije dostavila odgovor u kojem se navodi da je na osnovu provjera nadležne službe konstatovano da su službenici Područne jedinice (PJ) Berane, 11. marta 2013. godine, u intervalu od 05,00 do 07,00 časova, pružili asistenciju Komunalnoj policiji Opštine Berane na lokaciji Vasove vode. Ovom prilikom je konstatovano da je asistencija Uprave policije pružena shodno zakonu, na osnovu blagovremeno podnijetog i cjelovitog zahtjeva, dostavljenog 7. marta 2013. godine u kojem je kao razlog za pružanje asistencije navedena potreba za otklanjanje blokade puta u mjestu Beranselo, sa ciljem odlaganja otpada na privremenu skladištu – deponiji Vasove vode.

U odgovoru se dalje navodi da su policijski službenici dolaskom na lice mjesta na kolovozu zatekli šest građana – mještana Beransela, koji nijesu dozvoljavali Komunalnoj policiji da sprovede Rješenje o odlaganju otpada. Rukovodilac Ekspoziture policije PJ Berane tim licima je saopštio da treba da se sklone i omoguće izvršenje Rješenja i objasnio da policijski službenici pružaju asistenciju Komunalnoj policiji, u skladu sa zahtjevom, te da je to dužnost ukoliko je zahtjev osnovan. Navedenih šest lica je, nakon upozorenja, postupilo po zahtjevu za obavljanje informativnog razgovora u policijskim službenim prostorijama, kojom prilikom je konstatovano da su dobrovoljno ušli u službeno vozilo gdje je sa njima obavljen razgovor. Nakon razgovora, izrečena im je mjera upozorenja i pušteni s bez zadržavanja a prema njima nijesu preduzimane druge policijske mjere i radnje u smislu procesuiranja ka nadležnom organu. Nakon toga, kamioni Javnog preduzeća »Komunalno preduzeće, nesmetano su odložili otpad na deponiji Vasove vode. Rukovodilac Ekspoziture policije PJ Berane na licu mjesta obavio je razgovor sa predsjednikom Mjesne zajednice (MZ) Beranselo, predsjednikom Koordinacijskog odbora MZ Beranselo i nekoliko okupljenih građana, i

ponovio da su policijski službenici u konkretnom slučaju postupili u skladu sa zakonom i ovlaštenjima, shodno Pravilniku o uslovima i načinu pružanja pomoći državnim organima, organima lokalne samouprave i pravnim licima u postupku izvršenja njihovih odluka. Navedena lica su se saglasila sa iznijetim i nijesu imala ni jednu primjedbu na postupanje policijskih službenika, nakon čega su informisali i odluci da odustaju od dalje blokade te da će svoja prava ostvariti sudskim putem. Ovom prilikom je konstatovano da službenici PJ Berane u navedenom postupanju nijesu upotrebljavali sredstva prinude prema bilo kom licu i da nijedan građanin ili pravno lice nijesu imali bilo kakvu primjedbu na postupanje policijskih službenika.

U odgovoru se takođe navodi da u odnosu na zahtjev za asistenciju koju je Komunalna policija podnijela Područnoj jedinici Berane, Uprava policije ne ulazi u zakonitost same sadržine zahtjeva, odnosno da li je navedeno Rješenje zakonito donijeto, već samo cijeni da li je zahtjev za asistenciju podnijet shodno Pravilniku o uslovima i načinu pružanja pomoći državnim organima, organima lokalne samouprave i pravnim licima u postupku izvršenja njihovih odluka.

Na bazi pribavljene dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave o slučaju, članovi Savjeta su zaključili da su, u predmetnom slučaju, službenici Ekspoziture PJ Berane postupili u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o uslovima i načinu pružanja pomoći državnim organima, organima lokalne samouprave i pravnim licima u postupku izvršenja njihovih odluka, te da u konkretnom slučaju nije bilo prekoračenja policijskih ovlaštenja.

Na bazi raspoložive dokumentacije, Savjet nije mogao utvrditi da li je tokom događaja od 11. marta 2013. godine građanima na uvid prezentirano Rješenje o pružanju asistencije, i s tim u vezi Savjet je uputio Preporuku da Uprava policije u svim budućim slučajevima pružanja asistencije zainteresovanim licima prezentira dokumentaciju koja tretira preduzimanje predmetnih aktivnosti, izuzev, ukoliko iz razloga hitnosti, asistenciju pruža na usmeni zahtjev.

Zaključak sa preporukom je dostavljen ministru unutrašnjih poslova i podnosiocu pritužbe predsjedniku NVO "Građanska Alijansa", na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj M.P.

Građanin B.P. pritužbom se obratio Savjetu za građansku kontrolu rada policije u vezi sa ocjenom primjene policijskih ovlaštenja u Područnoj jedinici (PJ) Budva, dana 29. marta 2013. godine i 30. marta 2013. godine, prema njegovom sinu M.P..

Podnosilac pritužbe u svom obraćanju Savjetu navodi da je dana 29. marta 2013. godine u večernjim satima M.P. u društvu sa V.B. i njihovim

djevojkama zaustavljen u redovnoj kontroli od strane Interventne jedinice PJ Budva, kojom prilikom su policijski službenici otuđili određene stvari a lica iz automobila priveli u sjedište PJ Budva radi saslušanja u vezi ovog slučaja. Podnosilac pritužbe navodi da je po ulasku u zgradu njegovog sina nekoliko puta udario, otvorenom i zatvorenom šakom u predjelu glave i tijela pripadnik Interventne jedinice obučen u trenerku sa natpisom »Policija« za koga građanin M.P. vjeruje da je Rukovodilac ove jedinice. Tokom inventarisanja stvari pronađenih u automobilu, kako navodi podnosilac, drugi pripadnik ove jedinice je udario njegovog sina M.P. službenom palicom ("pendrekom") po leđima u predjelu bubrega, a osim navedene dvojice, još neki od članova Interventne jedinice su ga udarali po jednom - dvaput, sve do pritvaranja. U pritužbi se takođe navodi da je većinu vremena, sve do otprilike 05.30-06.00 časova 30. marta ove godine M.P. bio vezan za radijator pored otvorenog prozora na podu prostorije, te da mu je dežurni službenik otpuštajući ga iz pritvora dao formular na kojem je pisalo da se istog dana javi u sjedište PJ Budva u 12.00 časova, uz komentar da mu je bolje da se pojavi, jer će ukoliko se to ne desi proći »gore nego sinoć«. M.P. je, kako mu je rečeno, otišao u 12.00 časova u PJ Budva, da bi mu tek nakon 22 časa od strane Državnog tužioca ili njegovog zamjenika iz Kotora bilo saopšteno da je uhapšen, navodi se u pritužbi.

Dalje, građanin B.P. u svom obraćanju Savjetu ukazuje da je jedan od inspektora, nešto ispred 16 časova M.P. prijetio batinanjem po tabanima, da je drugi inspektor vršeci pritisak "obećao" da će mu pripisati 50 krađa, kao i da je navedenog dana za cijelo vrijeme ispitivanja pa sve do 22 časa, kada je dozvoljeno donošenje hrane, nije ništa jeo već su ga držali gladnog.

Građanin B.P. je takođe naveo da ne želi ni u jednom trenutku da umanjani ono u šta se upleo njegov sin, i dodao da M.P. nije ugrozio ničiji život, niti je fizički nasrnuo na nekoga a ponajmanje se opirao privođenju i fizičkom maltretiranju, jer nije vaspitavan da bude kriminalac, ali je vaspitavan da bude lojalan drug i prijatelj, kao i da razumije da je nepormišljenost dovela njegovog sina u situaciju u koju nije smio nikako da dozvoli ali da ne razumije batinanje.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj procedure isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjetu je pored gore opisane pritužbe dostavljena sljedeća dokumentacija: Informacija Uprave policije br. 01-086/13-13533/2 od 20. maja 2013. godine i Dopuna Pritužbe na rad pripadnika Uprave, prevashodno zapošljenih u PJ Budva od 24. aprila 2013. godine, zavedena 21. juna 2013. godine sa priložima, Rješenje o zadržavanju okrivljenog M.P. Kt.br.185/13 od 30. marta 2013. godine, Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Ku.br.59/13 od 30. marta 2013 godine, Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta-stvari br.

59/13 od 29. marta 2013. godine i dvije Potvrde o privremenom oduzimanju predmeta-stvari br. 59/13 od 30. marta.2013. godine.

U odgovoru koji je Uprava policije dostavila Savjetu se konstatuje da su 29. marta 2013. godine oko 23,30 časova u Mediteranskoj ulici u Budvi, prilikom obavljanja redovne kontrole saobraćaja, policijski službenici PJ Budva izvršili kontrolu vozila kojim je upravljao g. M.P., kojom prilikom su u prtljažniku pronađeni predmeti krivičnih djela počinjenih u seriji krađa na teritoriji Budve. M.P. i ukrajinski državljanin g. B.V., koji se prilikom pomenute kontrole vozila nalazio na mjestu suvozača, saslušani su u službenim prostorijama PJ Budva i pušteni na slobodu bez zadržavanja, uz uručen poziv da 30. marta 2013. godine pristupe u službene prostorije ove PJ, u vezi krivičnih djela koja su izvršena u prethodnom periodu, za period tokom 2012. godine i od januara 2013. godine. Ovom prilikom, navodi se u odgovoru, M.P. je zajedno sa B.V., osim na teritoriji Budve na području Ulcinja izvršio šest krivičnih djela, Tivta dva krivična djela, Kotora četiri i na području Herceg Novog dva krivična djela, što su M.P. i B.V. izjavili i pred zamjenikom ODT u Kotoru, koji je 30. marta 2013. godine donio rješenje o zadržavanju. Predmeti krivičnih djela koji su, uz potvrdu o privremenom oduzimanju, oduzeti od M.P., nakon kriminalističke obrade vraćeni su oštećenim vlasnicima.

Prilikom lišavanja slobode i tokom preduzimanja daljih radnji, policijski službenici nijesu upotrebljavali sredstva prinude, niti je na bilo koji način povrijeđeno građansko pravo, već su isključivo postupali profesionalno i po zakonu, odgovorili su iz policije.

Na bazi pribavljene dokumentacije o predmetu i sprovedene cjelovite rasprave, Savjet za građansku kontrolu rada policije, nije utvrdio da je prilikom primjene službenih ovlašćenja službenika policije na području Budve, prema g. M.P., dana 29. marta 2013 godine i 30. marta 2013. godine, došlo do upotrebe fizičke sile, prijetnji, ponižavanja i povređivanja od strane službenika Uprave policije.

Naime, navodi iz Pritužbe na rad pripadnika Uprave policije, prevashodno zapošljenih u PJ policije Budva, zavedena 24. aprila 2013, i njene Dopune sa priložima zavedene 21. juna 2013. godine nijesu potkrijepljeni bilo kojim drugim dokazima koji su u ovom predmetu bili dostupni Savjetu.

Nasuprot navodima podnosioca pritužbe, Uprava policije negirala je da su prilikom lišavanja slobode i daljih radnji prema g. M.P., od strane službenika policije, upotrebljavana sredstva prinude i da je na bilo koji način povrijeđeno pravo građanina, te da se prema g. M.P. kritičnom prilikom postupalo u svemu profesionalno i po zakonu. Kod činjenice da navodi podnosioca pritužbe o ozbiljnom kršenju prava g. M.P. (upotreba fizičke sile, prijetnji, ponižavanja i povređivanja) nijesu potkrijepljeni bilo kojim drugim dokazima, koji bi predstavljali oslonac i utemeljenje za drugačiju odluku Savjeta, odlučeno je kao u izreci gornje Ocjene.

Osvrćući se posebno na Pritužbu podnosioca u dijelu zadržavanja g. M.P. u prostorijama PJ Budva u vremenu od 12 – 17 časova, dana 30. marta 2013.godine Savjet je konstatovao da je članom 256. stav 2 Zakonika o krivičnom postupku propisano da “Prikupljanje obavještenja od istog lica može trajati onoliko koliko je neophodno da se dobije potrebno obavještenje, a najduže 6 sati.” Imajući u vidu citiranu odredbu jasno je da rok od 6 sati, u konkretnom, nije prekoračen (obzirom da je Rješenjem o zadržavanju određeno da se zadržavanje ima računati od 17 časova – kada je lišen slobode). Dakle do 17 časova g. M.P. imao je status građanina i davao je policiji obavještenja u svojstvu građanina, u kontekstu člana 259 Zakonika o krivičnom postupku. Propisani rok od 6 časova, po ocjeni Savjeta, ne predstavlja rok bilo kakvog mogućeg prinudnog zadržavanja građanina, niti je trajanje nekog oblika lišenja slobode, već se samo radi o maksimalnom roku trajanja samog prikupljanja obavještenja, pa stoga ukoliko građanin odbije da pruža obavještenja policiji on se ne može zadržati. G.M.P. kritičnom prilikom nije odbio da da obavještenja policiji već je dao obavještenje i to na Zapisniku koji sadrži 3 strane i to za Savjet nije sporno. Međutim, uvidom u Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina Ku.br.59/13 od 30. marta 2013 godine, Savjet nije mogao zaključiti u kom vremenskom intervalu, dana 30. marta 2013. godine je g. M.P. davao obavještenja ovlašćenim policijskim službenicima D.Dž. i M.M..

Ne upuštajući se u ocjenu da li se radi o namjeri ili o previdu imenovanih policijskih službenika, Savjet je ocijenio da svaki Zapisnik o obavještenju prikupljenom o građanina mora sadržati vrijeme početka i završetka te procesne radnje. To je između ostalog neophodno i sa aspekta revizije i provjerljivosti zakonitosti rada ovlašćenih policijskih službenika i Uprave policije u cjelini. Praksa nenaznačavanja vremenskog intervala uzimanja na zapisnik obavještenja od građanina, može rezultirati svjesnim zloupotrebama policijskih službenika u kontekstu kršenja osnovnog prava čovjeka – prava na slobodu, i ne samo njegovim kršenjem već otežavanjem dokazivanja tog kršenja.

Kako Zakon o opštem upravnom postupku - član 64, tako i Zakonik o krivičnom postupku – član 208, odredbama kojima se regulišu sadržina zapisnika, propisuju da se u zapisnik unosi dan i čas kada je radnja izvršena, odnosno dan i čas kada je radnja započeta i završena, to je Savjet, na osnovu izloženog, ocijenio da ovlašćeni policijski službenici g. D.Dž. i g. M.M. konkretnom prilikom, neunošenjem u Zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina g. M.P., vremena kada je radnja uzimanja obavještenje započeta i završena, nijesu postupali u skladu sa gore navedenim odredbama zakona, što je moglo dovesti do povrede zagarantovanih prava građanina M.P..

Shodno svemu navedenom Savjet je uputio Preporuku Upravi policije, da ubuduće, prilikom primjene policijskih ovlašćenja, njihni pripadnici

dosljedno primjenjuju odredbe zakona, kako njihovo postupanje ne bi dovodilo do povrede osnovnih prava građana.

Ocjena sa preporukom je dostavljena ministru unutrašnjih poslova, Upravi policije i podnosiocu pritužbe građaninu B.P.

Slučaj Ž.Š.

Savjet za građansku kontrolu rada policije, na inicijativu svog člana, uzeo je u razmatranje slučaj koji je predstavljen u novinskom tekstu dnevnog lista “Dan” pod nazivom “Policija štiti batinaše” od 20. maja 2013. godine, u kojem se između ostalog navodi da je goreimenovani građanin “brutalno pretučen u Bloku pet u blizini benzinske pumpe, da tvdi da su ga napali pripadnik Agencije za nacionalnu bezbjednost (ANB) i vlasnik lokala u tom naselju, te da policija iz tog razloga neće da radi svoj posao”. Ovom prilikom građanin Ž.Š. je istakao da je napadnut bez razloga od strane grupe mladića koji su ga brutalno prebili.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj procedure isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio Upravi policije koja je u odgovoru navela da je službenik ANB g. B.M. telefonskim putem obavijestio CB Podgorica 11. maja 2013. godine da je jedno lice uhvaćeno u provalnoj krađi u vozilu marke »WV Golf« reg.oznake PG EA 522 u ulici Velimira Terzića u Podgorici, nakon čega su policijski službenici postupajući po primljenom obavještenju na licu mjesta zatekli vidno povrijeđenog Ž.Š. i M.M., kao i službenika ANB B.M. s prijateljem F.V.. Ovom prilikom, policijski službenici su preduzeli izviđajne mjere i radnje i utvrdili da je M.M. na obližnjem parkingu benzinske pumpe »Europetrol« podesnim sredstvom polomio staklo na zadnjim desnim vratima pomenutog vozila i otuđio jednu torbu, nakon čega se udaljio u pravcu vozila marke audi »A4« podgoričkih registrarskih oznaka, kojim je upravljao Ž.Š., nakon čega bivaju napadnuti od strane više lica nanoseći im vidne povrede, dok se još jedno lice koje je bilo u društvu sa njima, izvjesni I.R. udaljio prije ovog događaja.

Dežurni zamjenik ODT u Podgorici ovo krivično djelo kvalifikovala je kao krivično djelo u odnosu na M.M. nakon čega je uz krivičnu prijavu je sproveden tužiocu. Potom, policijski službenici su od građanina Ž.Š. prikupili obavještenja na zapisnik, i uputili u Klinički centar Crne Gore radi ukazivanja ljekarske pomoći, đe su konstatovane teške tjelesne povrede. Nakon ukazane ljekarske pomoći, u prostorije CB Podgorica pristupio je Ž.Š., sa kojim je detaljno obavljen razgovor na navedene okolnosti, međutim, Ž.Š. nije mogao da iznese bilo kakvu preciznu i tačnu informaciju, često mijenjajući iskaze i kompletan tok događaja. Sa iznijetim je upoznata zamjenica Osnovnog

državnog tužioca koja je naložila da se Ž.Š. uputi kući i da se narednog dana od njega prikupe obavještenja na okolnosti događaja kao i da se prikupe obavještenja od policijskih službenika koji su prvi put postupali po događaju. U daljem postupanju policije, od policijskih službenika g. S.D. i g. M.R. su prikupljena obavještenja u pravcu da je Ž.Š. na licu mjesta događaja izjavio da je njega i M.M. fizički napalo više lica te da su među napadačima bili B.M. i F.V.. Potom, policijski službenici su istog dana 12. maja 2013. godine prikupili detaljna obavještenja na zapisnik od Ž.Š., kada je naveo da ga je napalo više nepoznatih lica koji su istrčali iz kladionice »Bookmakers«, te da je među napadačima prepoznao vlasnika ugostiteljskog objekta u sklopu pomenute kladionice i službenika ANB koga je patrola zatekla na licu mjesta po obavještenju o događaju, dok treće lica koje ga je napalo ne bi mogao prepoznati i dati njegov bliži opis.

Po zahtjevu zamjenice ODT prikupljena su obavještenja od g. B.P. i službenika ANB koji je prvobitno prijavio događaj.

U prisustvu ovog tužioca organizovano je prepoznavanje lica u prostorijama CB Podgorica, među kojima se nalazio i službenik ANB kojeg je oštećeni Ž.Š. nije prepoznao kao lice koje ga je napalo prilikom kritičnog događaja, dok je protiv B.P. podnijeta krivična prijava. Telefonskim putem Ž.Š. je 24. maja 2013. godine policijskom službeniku Centra bezbjednosti Podgorica saopštio da je došao do podatka da je jedan od napadača izvjesni Ž.L., vlasnik firme »Koti trade« i da je istog dana tu informaciju saopštio i zamjeniku ODT. Istog dana Ž.Š. je ponovo telefonskim putem policijskom službeniku saopštio da želi da povuče prijavu protiv B.P., usljed poznanstva i činjenice da su dobri prijatelji.

O iznijetom je obaviještena tužiteljka koja se izjasnila da Ž.Š. često mjenja iskaze te da će biti pozvan i saslušan u prostorijama tužilaštva, a izjava data u toj fazi postupka biće validna na osnovu čega će biti preduzete dalje mjere i radnje.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, članovi su zaključili da iz spisa i informacija koje su pribavljene u ovom predmetu, Savjet nije mogao naći da je u predmetnom slučaju bilo prekoračenja ovlašćenja od strane policijskih službenika koji su postupali konkretnom prilikom, kao i da nije mogao primjetiti bilo kakve nezakonitosti u postupanju policijskih službenika povodom konkretnog događaja.

Zaključak je dostavljen ministru unutrašnjih poslova na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj ubistva malodobne A.A. iz Podgorice

Savjet za građansku kontrolu rada policije razmatrao je pritužbu nevladine organizacije "Institut socijalne inkluzije" (ISI), sa sjedištem u

Podgorici, čija je direktorka gospođa Biljana Alković istakla da policija nije preventivno niti kasnije profesionalno postupala prilikom rasvjetljavanja ubistva malodobne devojčice A.A. iz Podgorice i pri tome zatražila informaciju o preduzetim radnjama.

Savjet je ostvario komunikaciju s Upravom policije koja je pripremila detaljnu informaciju o svim radnjama koje su preduzete povodom ovog slučaja.

Na sjednici od 21. juna 2013. godine Savjet je konstatovao da je u konkretnom slučaju preduzeo sve mjere iz okvira svoje nadležnosti i podnosiocu pritužbe, NVO "ISI", obezbijedio sve informacije tražene pritužbom - detaljnu informaciju i hronološki prikaz primjene ovlašćenja u slučaju pokojne A.A.

Slučaj ograničenja slobode kretanja na Adi Bojanu

Savjet za građansku kontrolu rada policije, postupajući po inicijativi nevladine organizacije "Građanska Alijansa" uzeo je u razmatranje slučaj navodnog ograničavanja slobode kretanja u Ulcinju na ulazu u Adu Bojanu, kojom prilikom je, kako se navodi, učešće uzeo i veći broj policijskih službenika na osnovu naredbe sa viših instanci iz Uprave policije.

U pritužbi je posebno naglašeno da je građansku kontrolu neophodno sprovesti imajući u vidu da policijski službenici nijesu preduzeli službene radnje kako bi omogućili grupi građana da se kreću javnim putem već su asistenciju pružili službenicima HTP Ulcinjska rivijera, koji su kako je navedeno, pregradili javni put, naplaćuju prolaz i nijesu dozvolili građanima prolazak.

Ova NVO, u prilogu obraćanja Savjetu, dostavila je: Krivničnu prijavu Osnovnom državnim tužilaštvu u Ulcinju zbog krivičnog djela povreda slobode kretanja iz člana 163 i zloupotreba službenog položaja iz člana 416 KZ CG protiv više NN policijskih službenika i više NN službenika HTP Ulcinjska rivijera, jer su u svojstvu službenih lica Uprave policije kroz sinhronizovane aktivnosti sa više NN službenika HTP Ulcinjska rivijera dana 15. juna 2013. godine grupi od 37 građana uskratili i onemogućili prolaz javnim putem (Regionalni put Ulcinj-Ada R 17, označen kao katastarska parcela broj 1405 Javni putevi) sa ovlašćenjem; obraćanje rukovodiocu Ispostave policije u Ulcinju ovim povodom; novinski tekst iz dnevnog lista "Dan" pod nazivom "Policija blokirala ulaz na Adu Bojanu"; novinski tekst iz dnevnog lista "Vijesti" pod nazivom "Zecu krivična prijava" i video snimak spornog događaja.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i u postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Savjet se obratio Upravi policije koja je u odgovoru, između ostalog, navela da su policijski službenici

prilikom pružanja asistencije konkretnom prilikom postupili u skladu sa zakonom i preduzeli mjere iz svoje nadležnosti, poštujući prava na protest organizatora i pravo na obezbjeđenje poštovanja zakonitog režima rada HTP »Ulcinjska rivijera«, podsjećajući da se Uprava policije prilikom pružanja asistencije ne upušta u zakonitost i cjelishodnost odluke već cijeni da li je subjekt ovlašćen za podnošenje zahtjeva za pružanje asistencije.

Takođe je istaknuto da je povodom najavljenog protestnog skupa, u prostorijama Odjeljenja bezbjednosti Ulcinj, održan sastanak sa predstavnicima HTP »Ulcinska rivijera« i NVO »Mogul« koja je prijavila javno okupljanje za održavanje performansa ispred kapije na ulazu u turističko naselje Ada Bojana, sa ciljem uklanjanja kapije i ukidanja naplate za ulaz u ovo turističko naselje, pozivajući se na ustavno - zakonsko pravo slobode kretanja i nesmetan prilaz obali. Na ovom sastanku predstavnici NVO su upoznati sa pravnim statusom i dokumentacijom u vezi naplate ulaza u u turističko naselje Ada Bojana i presudom Osnovnog suda Ulcinj Kv.br.89/11, čija je pravosnažnost nastupila 9. januara 2012. godine, đe je sud utvrdio da je naplata prolaza u skladu sa važećim odlukama nadležnih organa HTP jedino ovlašćenim da reguliše pitanje naplate ulaza u ovo turističko naselje.

U odgovoru Uprave policije dalje se navodi da Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom, shodno odredbi člana 12. Pravilnika o uslovima koje moraju ispunjavati uređena i izgrađena kupališta za hotelska kupališta specijalne namjene (reprezentativna, nudistička, ženska, kupališta sa korišćenjem ljekovitog blata i mineralnih voda i dr), određuje specifične uslove i režim korišćenja u skladu sa namjenom, na šta se i HTP »Ulcinjska rivijera« AD pozvala prilikom donošenja Odluke o utvrđivanju cijene ulaska na Adu Bojanu. U odgovoru Uprave policije takođe stoji da iz akta JP »Morsko dobro« Budva, br.0206-124/28 od 10. septembra 2010. godine, proizilazi da pitanje naplate ulaza u nudistično naselje Ada Bojana, kojim gazduje HTP »Ulcinjska rivijera«, nije u nadležnosti javnog preduzeća, niti postoji unutrašnji akt javnog preduzeća koji ovo pitanje reguliše, već da naseljem gazduje HTP »Ulcinjska rivijera« i to pitanje nije u nadležnosti JP »Morsko dobro«, kako je navedeno u pravosnažnom rješenju suda.

Na pomenutom sastanku, predstavnici NVO su upoznati i sa zapisnicima inspekcijskog nadzora turističke inspekcije iz 2011. i 2012. godine, đe je nadzor za predmetnu kapiju izvršen po prijavi NVO "MANS" 30. jula 2012. godine (broj zapisnika 0205/2-018-04-0382/12-1), kojom prilikom nisu konstatovane nezakonitosti naplate ulaza.

U prilogu navedenog odgovora Uprava policije je dostavila Rješenje Osnovnog suda u Ulcinju, Kv.br.89/11 od 1. decembra 2009. godine, u kojem se navodi da nema mjesta sprovođenju istrage prema okr. R.Z. iz Ulcinja, zbog krivičnog djela Zloupotreba službenog položaja iz člana 416 st.1 KZ CG i krivičnog djela Protivzakonita naplata i isplata iz člana 418 st.1 KZ CG.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o slučaju sa posebnim osvrtom na slučaj građanina S.K. koji je ranije vođen pred ovim tijelom, Savjet je zaključio da se, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije mogao uvjeriti u sve elemente navoda koje je u obraćanju iznio podnosilac pritužbe, uz konstataciju da su pripadnici policije prilikom pružanja asistencije u konkretnom slučaju postupili u skladu sa zakonom i preduzeli mjere iz svoje nadležnosti, poštujući prava na protest organizatora i pravo na obezbjeđenje poštovanja zakonitog režima rada HTP "Ulcinjska rivijera".

Zaključak Savjeta je dostavljen podnosiocu pritužbe koordinatorskom Građanske alijanse, ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj privođenja aktivista MANS-a

Punomoćnik nevladine organizacije (NVO) "Mreža za afirmaciju nevladinog sektora" (MANS) obratio se pritužbom Savjetu za građansku kontrolu rada policije u vezi ocjene primjene policijskih ovlašćenja prilikom lišenja slobode i zadržavanja aktivista ove NVO: V.Ć., V.M., M.B., J.R., B.D. i I.B., ispred zgrade Skupštine Crne Gore dana 21. juna 2013. godine, čime je, kako stoji u pritužbi, izvršeno kršenje odredbi Ustava, Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Zakonika o krivičnom postupku i Zakona o prekršajima. Dalje se navodi da policijski službenici kritičnom prilikom, suprotno relevantnim odredbama navedenih propisa, imenovana lica nisu obavijestili o razlozima lišenja slobode, pravima koja imaju, prirodi i razlozima optužbe niti su privedena lica imala mogućnost podnošenja djelotvornog pravnog lijeka kojim bi se odluka ispitala u najkraćem roku, kako nalažu standardi utvrđeni stavovima Evropskog suda za ljudska prava.

Punomoćnik MANS-a se nakon događaja, kako je naveo, odmah uputio u prostorije CB Podgorica, tražeći da u službenom svojstvu ostvari kontakt sa licima lišenim slobode, koji zahtjev policija nije uvažila jer su tako odlučile starješine.

Tokom čekanja na prijavnici CB Podgorica podnosilac pritužbe je uočio da su u zgradu pristigli komunalni policajci Glavnog grada, za koje je kasnije saznao da su pozvani povodom predmetnog slučaja. Punomoćnik MANS-a na prijavnici je zadržan sat vremena, nakon čega ga je primio komandir za javni red i mir koji, kako je naveo, nije znao razlog lišenja slobode aktivista MANS-a, a saopštio mu je da čeka službenu zabilješku policijskih službenika koji su kritičnom prilikom bili na licu mjesta kao i da postoji potreba da se kontaktira tužilac radi izjašnjenja u pogledu prirode optužbe. Potom je punomoćnik, na zahtjev, odveden do goreoznačenih aktivista MANS-a koje su obezbjeđivali policijski službenici, koji takođe nisu znali razlog ni osnov lišenja slobode, ali su naglasili da uhapšeni ne

smiju napuštati prostorije policije. Potom, više od dva i po sata od lišenja slobode, komunalni policajci uručili su licima lišenim slobode pozive za "stranku" kojim obavijestavaju da se 24. juna 2013. godine jave u prostorije Komunalne policije "radi davanja izjave u vezi počinjenog prekršaja propisanog Zakonom o putevima", uz upooreenje da će se postupak sprovesti u odsustvu ako se pozivu ne odazovu.

Podnosilac pritužbe, ovom prilikom posebno je istakao da je policija nakon toliko vremena proteklog od momenta lišenja slobode dovela komunalne policajce sa pozivom u kome se paušalno navodi da su počinili prekršaj, bez ikakve naznake o kom se prekršaju radi, pa čak ni o odredbi kojom je prekršaj propisan.

U opisu događaja podnosilac pritužbe, takođe, navodi da je po uručenju poziva pitao policijskog službenika da li lica lišena slobode mogu da napuste prostorije CB Podgorica, odgovoreno mu je da ne mogu i da čekaju jer postoji još optužbi na njihov teret. Nakon puna tri sata od lišenja, policijski službenici su saopštili da se tužilac izjasnio da u radnjama aktivista MANS-a kritičnom prilikom nema bića krivičnog djela i da će im biti stavljeno na teret izvršenje prekršaja iz člana 6 i člana 17 Zakona o javnom redu i miru, te da će biti privedeni sudiji za prekršaje u 17 časova toga dana.

U prilog iznijetj tvrdnji, podnosilac pritužbe je citirao stav 41 presude u slučaju Fox, Campbell i Hartley od 30. avgusta 1990. godine na strani 19 koja glasi "Samo saopštenje odredbi zakona čije kršenje se uhapšenima stavlja na teret nije dovoljno u svrhu poštovanja člana 5 stav 2 Evropske konvencije".

U obraćanju Savjetu se dalje navodi, da aktivistima MANS-a ni tada, kao ni svo vrijeme lišenja slobode, nijesu saopšteni osnov i razlozi lišenja, koje u slučaju prekršaja propisuje citirani član 166. Zakona o prekršajima, razlog zašto su imenovana lica zadržana toliko vremena kao ni zašto odmah nisu dovedeni kod tužioca i sudije za prekršaje. Posebno je istaknuta činjenica da tokom boravka aktivista MANS-a niko u policiji nije pokušao obaviti razgovor na okolnosti bilo koje radnje koja bi im mogla biti stavljena na teret, što nespornim pokazuje, kako se u pritužbi navodi, da je lišenje slobode učinjeno proizvoljno i da je samo sebi predstavljalo cilj, i nije imalo za svrhu izvođenje lica pred tužioca ili sudiju, ili pak bilo sprovedeno radi sprječavanja vršenja kažnjivog djela, odnosno u bilo kom cilju i po osnovu koji propisuju relevantne odredbe zakona. Podnosilac pritužbe, punomoćnik nevladine organizacije MANS u svom obraćanju Savjetu zaključuje da je policija, kršeći gore citirane odredbe, navedena lica u trajanju od skoro šest sati lišila slobode i za svo vrijeme nije im saopštila razloge zadržavanja, niti koje djelo ili prekršaj im se stavlja na teret, iz čega prozilazi da postupanje policije kritičnom prilikom nedvosmisleno ukazuje na zloupotrebu službenih ovlašćenja.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i obratio se Upravi policije radi dostavljanja relevantnih informacija o slučaju.

Potom, podnosilac pritužbe Savjetu je dostavio dvije dopune od kojih je prvom članovima Savjeta učinio dostupnim kopije šest službenih zabilješki koje je policija sačinila, kako je naveo, naknadno – poslije više časova trajanja lišenja slobode, a iz kojih se potvrđuje da su aktivisti MANS-a lišeni slobode oko 12,30 časova, da im polcija nije saopštila razlog lišenja, niti taj osnov objašnila u dokumentu te da je o lišenju slobode zbog navodnog prekršaja obavijestila sudiju za prekršaje čak tri sata kasnije, tj. u 15,30 časova. U prilogu ovog dopisa Savjetu su dostavljene kopije službenih zabilješki: Br. 840, Br. 841, Br. 842, Br. 843, Br. 844, Br. 845, sve sačinjene 21. juna 2013. godine. U drugoj dopuni pritužbe punomoćnik MANS-a cijenio je neophodnim ukazivanje na činjenice i okolnosti koje su nastale nakon podnošenja prijave, a koje izvjesno pokazuju, kako je naveo, da je policija postupala nezakonito. Naime, dana 1. jula 2013. godine aktivisti MANS-a preduzeli su na istom mjestu ispred ulaza u Skupštinu Crne Gore performans kao i 21. juna 2013. godine, što je više službenika i starješina policije pasivno posmatralo i nije preduzelo ni jednu radnju, čak ni legitimisanje učesnika performansa, koja činjenica ukazuje da nijesu smatrali da aktivisti MANS-a ovom prilikom čine bilo koju kažnjivu radnju.

Potom, posredstvom člana Savjeta koordinatorka kancelarije nevladine organizacije "Akcija za ljudska prava" dostavila je dopis savjetnice za medije u Kabinetu ministra unutrašnjih poslova u kojem se, između ostalog, navodi da je Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije, povodom događaja od 21. juna 2013. godine, konstatovalo da se, na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja i dokaza prikupljenih u sprovedenom postupku kontrole, nesporno može zaključiti da je policijski službenik M.R - pomoćnik rukovodioca Grupe za obezbjeđenje objekata, u konkretnom slučaju, preduzimajući službene mjere i radnje prema aktivnostima NVO MANS, prekoračio policijska ovlašćenja na način što je, bez postojanja zakonskog osnova lišio slobode lica V.M. i naložio policijskim službenicima N.V, P.V, O.J. i Ž.B da liše slobode lica V.Ć, I.B, M.B, B.D i J.R, usljed čega postoji osnovana sumnja da je počinio težu povredu službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima – zloupotreba položaja ili prekoračenje ovlašćenja u službi.

U dopisu se dalje navodi da je Unutrašnja kontrola, kada su u pitanju drugi policijski službenici koji su faktički izvršili radnju lišenja slobode lica i o tome sačinili službene zabilješke, ocijenila da nema osnova za utvrđivanje njihove odgovornosti jer su policijska ovlašćenja u predmetnom slučaju primjenivana u uslovima utvrđenim u članu 24 stav 4 tačka 2 Zakona o unutrašnjim poslovima, odnosno po naređenju nadređenog službenika. Shodno naznačenom, Unutrašnja kontrola je predložila da se izvještaj o izvršenim provjerama, sa spisima predmeta sačinjenim u postupku unutrašnje kontrole, dostavi na dalji postupak rukovodiocu Grupe za

obezbjedenje objekata radi pokretanja disciplinskog postupka protiv imenovanog policijskog službenika.

U pogledu navoda pravnog zastupnika NVO MANS da mu odmah po dolasku u zgradu CB Podgorica nije bilo omogućeno ostvarivanje kontakta sa licima lišenim slobode i da je tom prilikom čekao na prijavnici oko sat vremena, savjetnica za medije u Kabinetu ministra unutrašnjih poslova je navela da je u postupku unutrašnje kontrole, uvidom u snimke video nadzornih kamera, utvrđeno da je ukupno vrijeme od njegovog dolaska na prijavnicu CB Podgorica do prijema kod R.R - komandira Stanice policije za Javni red i mir proteklo 24 minuta. Takođe se navodi i konstatacija da činjenica koju je u datoj izjavi naveo punomoćnik MANS-a, prema licima lišenim slobode, prije njegovog kontakta sa njima, niko od službenika policije nije preduzimao nikakve službene radnje ukazuje da licima lišenim slobode nijesu bila uskraćena zakonom utvrđena prava. Ovom prilikom, izvršna direktorica NVO "Akcija za ljudska prava" je obaviještena da će Izvještaj o izvršenoj kontroli sa spisima predmeta biti upućen na dalji postupak u cilju pokretanja disciplinskog postupka protiv imenovanog službenika i utvrđivanja njegove disciplinske odgovornosti.

Nakon sprovedene cjelovite rasprave o slučaju, Savjet je uvažavajući svu raspoloživu dokumentaciju ocijenio da je konkretnom prilikom došlo do prekoračenja ovlašćenja policijskog službenika kojim povodom je upućen predlog za pokretanje disciplinskog postupka protiv službenika Uprave policije te da Savjet iskazuje puno interesovanje za njegov ishod.

Ocjena Savjeta je dostavljena podnosiocu pritužbe punomoćniku NVO "Mans", ministru unutrašnjih poslova, direktoru Uprave policije i NVO "Akcija za ljudska prava" koja je iskazala interesovanje za predmetni postupak, na upoznavanje sa sadržinom.

Potom, predsjednica Vijeća Direktorata za bezbjednosno-zaštitne poslove i nadzor Ministarstva unutrašnjih poslova obavijestila je da je, uvažavajući interesovanje za ishod disciplinskog postupka koje je u svojoj Ocjeni povodom predmetnog slučaja iskazao Savjet za građansku kontrolu rada policije, protiv službenika Uprave policije zaključkom 02/2 br.151/13-62361 od 27. septembra 2013. godine, pokrenut disciplinski postupak te da je rasprava pred Vijećem Disciplinske komisije zakazana za 21. oktobar 2013. godine, te da će Savjet biti obaviješten o njegovom ishodu.

Predmetno obavještenje Direktorata za bezbjednosno-zaštitne poslove i nadzor Ministarstva unutrašnjih poslova Savjet je proslijedio podnosiocu pritužbe punomoćniku NVO "Mans", na upoznavanje sa sadržinom.

Savjet je od strane predsjednice Vijeća Direktorata za bezbjednosno-zaštitne poslove i nadzor Ministarstva unutrašnjih poslova naknadno informisan da je nakon održane rasprave, a na osnovu izvedenih dokaza, pred Vijećem Disciplinske komisije dana 21. oktobra 2013. godine utvrđeno da je M.R. odgovoran zato što je dana 21. juna 2013. godine na platou

ispred Skupštine Crne Gore, preduzimajući službene mjere i radnje prema aktivistima NVO "Mans", prekoračio ovlašćenja u Službi, na način što je bez postojanja zakonskog osnova zajedno sa policijskim službenikom O.J., lišio slobode lice V.M. i naložio policijskim službenicima N.V., P.V. i Ž.B. da liše slobode aktiviste MANS-a V.Ć., I.B., M.B., B.D. i J.R., čime je počinio težu povredu službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, te mu je na snovu člana 106 stav 2 alineja 1 Zakona o unutrašnjim poslovima izrečena disciplinska mjera novčana kazna u visini od 30% mjesečne zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena povreda službene dužnosti, u trajanju od jednog mjeseca.

U dopisu se takođe navodi da je punomoćnik nevladine organizacije MANS 11. novembra 2013. godine zvanično primio podnesak - Rješenje 02/2 broj 151-37/2013 od 8.novembra 2013. godine.

Slučaj N.B.

Građanin N.B., ugledni novinar, pritužbom se obratio Savjetu za građansku kontrolu rada policije u vezi sa ocjenom primjene policijskih ovlašćenja u postupku saobraćajne kontrole u Podgorici dana 17. jula 2013. godine.

Podnosilac pritužbe u svom obraćanju Savjetu navodi da je kritičnom prilikom policijski službenik koji se predstavio kao M.B., maltretirao i vrijeđao njega i njegovu porodicu, kada je oko 16,20 časova navedenog dana zaustavio automobil u kojem su se pored podnosioca pritužbe nalazili i njegova supruga A.R.B. i njihov petogodišnji sin, u ulici Bracana Bracanovića ispod mosta kojim prolazi željeznička pruga. Kritičnom prilikom imenovani policijski službenik zaustavio je nekoliko vozila ispred njihovog i iste pustio nakon rutinske provjere, da bi vršeći saobraćajnu kontrolu vozila porodice N.B. nakon uvida u dokumenta podnosioca pritužbe pitao kada je vezao pojas, na šta mu je ovaj odgovorio da je to učinio prilikom sjedanja u automobil da vozi. U pritužbi se dalje navodi da je policijski službenik građanina N.B. prestao da persira te da je ustvrdio da je vidio da je pojas vezan neposredno po zaustavljanju, ili dok je vozilo zaustavljao, tj. da je vidio neki njegov pokret i isti protumačio kao vezivanje pojasa.

Građanin N.B., u svom obraćanju Savjetu, navedenu konstataciju policijskog službenika ocijenio je apsolutno netačnom te je ponovio da je pojas vezao ranije i da ga uvijek vezuje čim sjedne u auto, uz konstataciju da je ton kojim se predstavnik policije obraćao bio potcjenjivački, ispitivački i nepristojan i uz korišćenje neprijateljske gestikulacije kao da razgovara sa potčinjenim. Potom je policijski službenik M.B., mašući dokumentima, građaninu N.B. rekao da mu iste ovoga puta vraća, i ozbiljnim tonom dodao da će mu ih drugi put uzeti, te su njegove riječi shvaćene kao direktna prijetnja

što je i građanina i njegovu suprugu veoma pogodilo, nakon čega se i ona uključila u razgovor govoreći da iznijeta tvrdnja o vezivanju pojasa prilikom zaustavljanja vozila nije istinita, da se ona i njen suprug uvijek vezuju, te da je potrebno obatiti pažnju da su sva lica u vozilu vezana, uključujući i njihovog petogodišnjeg sina koji sa vezanim pojaseom sjedi na mjestu određenom za djecu u skladu sa propisima.

Takođe, policijskog službenika M.B. pitala je da li može da dokaže da njen suprug prilikom zaustavljanja vozila nije bio vezan, na šta je ovaj ponovo ustvrdio da je vidio da građanin N.B. naknadno vezuje pojas, poručujući da će ga ovoga puta "puštiti", ali da sljedećeg neće. Takođe je dodao, kako se navodi, da ih neće kazniti zbog deteta, što je po ocjeni podnosioca pritužbe predstavljalo vrhunac neprofesionalne komunikacije.

U pritužbi se dalje ističe da je navedena rasprava trajala nekoliko minuta, da se uglavnom svodila na protivrečenje dvije strane te da je N.B. i A.R.B. dodatno vrijeđala činjenica da iznijete argumente predstavnik državnog organa koji treba da sprovodi pravdu nije prihvatao kao istinite, već je maltretirao nedužne. Građanin N.B. ovom prilikom se zapitao zašto mu policijski službenik kritičnom prilikom nije napisao kaznu, ukoliko je već bio siguran u svoje tvrdnje, nego je njega i njegovu porodicu maltretirao i pokušavao ubjediti da lažu, nemajući pri tom obzira ni prema djetetu koje je slušalo razgovor.

U zaključnom dijelu obraćanja Savjetu, građanin N.B. je istakao da će u skladu sa koracima koje će protiv pomenutog policijskog službenika preduzeti Uprava policije odlučiti o daljim potezima, odnosno o tome da li će pred sudom pokrenuti krivični postupak protiv imenovanog službenika i Uprave policije zbog prijetnji, uvrede časti i prekoračenja dužnosti ili će se zadovoljiti sankcijom koju bude dobio od svog nadređenog. Takođe je naveo da će razmotriti i mogućnost obraćanja i medijima, kako bi široj javnosti ukazao da je u ovoj zemlji moguće da obični, mirni građani koji pošteno žive i rade, plaćaju državi porez i sve dažbine, na putu od posla do kuće, nakon napornog radnog dana, budu izmaltretirani od strane policijskog službenika, bez ikakvog razloga.

Građanin N.B. je dodao da je navedenog dana u dva navrata, i to u 16:36 tj. 16:54, putem mobilnog telefona pokušao kontaktirati operatera na broj 19821, ali da odgovor sa druge strane nije dobio, te da će u postupku povodom navedenog događaja biti maksimalno istrajan, jer nikada do sada ga nijedan policajac, niti neki drugi državni službenik, nije tako ponizio, i to pred porodicom. Naveo je da se provjerom može lako utrditi da mu je krajem prošle godine vozačka dozvola bila oduzeta zbog prekoračenja brzine, kojom prilikom nije imao pritužbi na rad policije, jer je postupanje policije bilo profesionalno.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i u postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Uprava policije je

informisala Savjet da je nadležni rukovodilac obavio razgovor sa ovlašćenim policijskim službenikom CB Podgorica M.B. na okolnosti navedene u obraćanju građanina N.B., kojoj prilikom je imenovani policijski službenik saopštio da je vršeci poslove redovne kontrole saobraćaja zaustavio putničko vozilo kojim je upravljao g. N.B., kao i da je neposrednim opažanjem utvrdio da imenovani u trenutku nije koristio sigurnosni pojas već je isti vezao po zaustavljanju, ali da je na pitanje kada je vezao pojas dobio odgovor da je ova radnja učinjena u momentu ulaska u vozilo i njegovog pokretanja. U daljem toku razgovora policijski službenik je saopštio da se njegovo zapažanje ne podudara sa iskazom g. N.B., kao i da će ovom prilikom biti opomenut za počinjeni prekršaj uzimajući u obzir i prisustvo djeteta u putničkom vozilu. Policijski službenik M.B. je, takođe, saopštio da se prema članovima porodice N.B. kritičnom prilikom ophodio krajnje profesionalno, kao i da njegovi postupci nisu imali ponižavajuću i potcenjivačku notu.

U kontekstu dijela pritužbe koja se odnosila na pozivanje telefonskog broja 19821 na koji građani mogu izjaviti žalbu na rad i postupanje službenika policije, Uprava policije je informisala je isti u sklopu Operativno-komunikacionog centra u kontinuitetu u funkciji.

U kontekstu predmetnog događaja direktor Uprave policije je iznio mogućnost organizovanja sastanka sa ciljem razriješenja predmetnog nesporazuma, ukoliko građanin N.B. ne bude zadovoljan odgovorom.

Na bazi pribavljene dokumentacije i sprovedene rasprave o slučaju Savjet je ocijenio da je službenik policije konkretnom prilikom ostvario neprofesionalan pristup i komunikaciju sa građaninom g. N.B., i korisnim ocijenio predlog direktora Uprave policije u vezi sa organizovanjem sastanka sa ciljem razriješenja situacije koja je po građanina N.B. bila neprijatna.

Ocjena sa preporukom je dostavljena ministru unutrašnjih poslova, Upravi policije i podnosiocu pritužbe građaninu N.B.

Potom Uprava policije je, uvažavajući predmetnu Ocjenu Savjeta, u prostorijama Centra bezbjednosti Podgorica organizovala sastanak kojem je pored građanina N.B. prisustvovao neposredni starješina Stanice policije za bezbjednost saobraćaja, kojom prilikom je konstatovano da je policijski službenik M.B. u postupku vršenja saobraćajne kontrole u Podgorici dana 17. jula 2013. godine ostvario neprofesionalan odnos, te je predstavnik policije uz izvinjenje zbog neprijatnosti koje je građanin N.B. doživio navedenom prilikom obavjestio da će policijski službenik M.B. biti opomenut zbog neprofesionalnog ponašanja u cilju spriječavanja propusta ovakve vrste ubuduće, sa čime se saglasio i podnosilac predstavke.

Po prijemu predmetnog obavještenja Uprave policije, Savjet za građansku kontrolu rada policije kopiju istog dostavio je podnosiocu pritužbe građaninu N.B. na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj obilježavanja 64. godišnjice od osnivanja NATO saveza

Nevladina organizacija (NVO) "Građanska Alijansa" obratila se Savjetu za građansku kontrolu rada policije u vezi sa događajem koji su 4. aprila 2013. godine koji su organizovali NVO "Atlantski savez Crne Gore" i Ministarstvo odbrane, povodom obilježavanja 64. godišnjice od osnivanja NATO saveza, sa ciljem provjere navoda sa video linka: http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=REbbjUmLEdw i potencijalnog prekoračenja ovlašćenja, jer, kako se u pritužbi navodi, lica za koja se tvrdi da su policijski službenici kritičnom prilikom prijete, postupaju bez legitimisanja i primjenjuju fizičku silu.

Ovom prilikom, uz dostavljanje kontakt podataka i pojašnjenja, ova NVO je uputila Savjet da se za pribavljanje više detalja koji prate predmetni događaj može obratiti gospodinu G.R., uredniku I4s-a medija i organizacije koja je organizovala performans.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i u postupku pribavljanja relevantnih informacija o slučaju Uprava policije je informisala da je nakon izvršenih provjera nadležna služba utvrdila da su 4. aprila 2013. godine policijski službenici Područne jedinice Podgorica, shodno zakonom utvrđenim ovlašćenjima, preduzeli planske mjere i aktivnosti na obezbjeđenju javnog okupljanja u tržnom centru "Delta", povodom obilježavanja dana osnivanja NATO saveza, kao i da na okolnosti navoda iz pritužbe Odjeljenje za unutrašnju kontrolu rada policije Ministarstva unutrašnjih poslova već preduzima mjere i radnje na utvrđivanju eventualnog prekoračenja ovlašćenja policijskih službenika, o čemu će Savjet biti naknadno obavješten.

U postupku daljeg informisanja a u kontekstu novih elemenata predmetnog postupka, između ostalog, se navodi da su službenici Uprave policije izvršili uvid u materijal koji je postavljen na "Youtube" kanalu u prisustvu gospodina G.R., te da su nakon preduzetih mjera i radnji došli do saznanja o identitetu lica radno angažovanih u firmi za obavljanje poslova zaštite i obezbjeđenja "Guard Popović", kao i da je u okviru daljeg postupanja rukovodilac obezbjeđenja pomenutog preduzeća, na poziv, 26. juna 2013. godine dao izjavu na zapisnik o obavještenju prikupljenom od građanina na okolnosti predmetnog događaja u tržnom centru "Delta". Ovom prilikom, Uprava policije takođe je uputila Savjet da se shodno interesovanju dodatno može obratiti Odjeljenju za unutrašnju kontrolu MUP.

Na bazi pribavljene dokumentacije o slučaju i sprovedene rasprave, članovi Savjeta su uvažavajući sadržinu odgovora Uprave policije te preduzete mjere i radnje kojima je utvrđen identitet lica radno angažovanih u firmi za obavljanje poslova zaštite i obezbjeđenja "Guard Popović" ne i policijskih službenika, konstatovali da, u postupku ocjene primjene policijskih ovlašćenja sa ciljem zaštite ljudskih prava i sloboda povodom događaja od 4. aprila 2013. godine, nema prekoračenja policijskih ovlašćenja, dok u odnosu

na postupanje lica radno angažovanih u "Guard Popović" ovaj Savjet nema ovlašćenja da isto ocjenjuje.

Ovom prilikom, Savjet je takođe konstatovao konstruktivno djelovanje Uprave policije sa ciljem otkrivanja identiteta lica koja su učestvovala u predmetnom događaju i podnosioca pritužbe uputio da gospodin G.R. zaštitu svojih prava može zatražiti u postupku pred nadležnim sudom.

Ocjena Savjeta je dostavljena NVO "Građanska Alijansa", ministru unutrašnjih poslova i direktoru Uprave policije, na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj R. B. iz Nikšića

Na inicijativu svog člana, Savjet za građansku kontrolu rada policije uzeo je u razmatranje slučaj građanina R.B. iz Nikšića od 15. maja 2013. godine, o kojem je prenio dnevni list "Vijesti" u tekstu pod nazivom "Čitava interventna me tukla šakama i nogama", u kojem je imenovani građanin, između ostalog, ustvrdio je navedenog dana u centru Nikšića prebijen od strane četvorice policijskih službenika u civilu, da su mu nanijete povrede po tijelu i glavi i u prilog iznijetom dostavio fotografiju. U nastavku novinskog teksta navodi se sadržina dopisa Uprave policije ovim povodom dostavljenog televiziji "Vijesti", da je kritičnom prilikom građanin R.B. prvi vrijeđao policajce u toku radnog vremena, a potom jednog od njih i udario nogom u predijelu potkoljenice, nakon čega su ga pripadnici policije pokušali savladati kada je istog policijskog službenika udario šakom i u predjelu glave.

Usljed iznijetih okolnosti protiv građanina R.B. podnijeta je krivična prijava za napad na policijskog službenika, koji se, takođe, obratio Osnovnom državnim tužiocu (ODT) u Nikšiću krivičnom prijavom protiv četvorice policijskih službenika, a kopiju iste dostavio Savjetu sa sljedećom dokumentacijom: Uputom izabranog doktora Doma zdravlja Nikšić lječaru specijalisti - neurologu od 15. maja 2013g i Uputom za radiološku dijagnostiku od 16. maja 2013.g; Izvještajem lječara specijaliste JZU Opšte bolnice Nikšić - Specijalne ambulante ORL od 16. maja 2013g sa nalozima za davanje injekcija; Izvještajem lječara specijaliste JZU Opšte bolnice Nikšić - Radiološka dijagnostika, RTG, Mamograf, CT, od 17. maja 2013g; Izvještajem lječara specijaliste JZU Opšte bolnice Nikšić - Interna medicina Specijalistička ambulanta neurologa od 16. maja 2013g; Izvještajem lječara specijaliste JZU Opšte bolnice Nikšić - Urgentna medicinska pomoć Prijemna ambulanta hirurškog odjeljenja od 15. maja 2013. godine.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i shodno redovnoj procedure isti dodijelio članu na obradu.

U postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju, Uprava policije Savjetu je dostavila odgovor kojim obavještava da je policijskim službenicima Centra bezbjednosti (CB) Nikšić N.J. i M.V. prilikom obavljanja

redovnih poslova i zadataka, 15. maja 2013. godine oko 22 časa ispred ugostiteljskog objekta u Njegoševoj ulici u Nikšiću, R.B. uputio uvrijedljive riječi, da je nakon što su mu se policijski službenici prišli, on je navodno policijskog službenika N.J. udario nogom u predjelu cjevanice, te da je prilikom pokušaja savladavanja službenika Jovovića stisnutom pesnicom u predjelu desne sljepočnice uspio udariti još jednom. Potom, policijski službenici su upotrebom sredstva prinude – fizičke snage savladali otpor imenovanog građanina zahvatom poluge na lijevoj i desnoj ruci, nakon čega je smješten u službeno vozilo i priveden u prostorije CB Nikšić. U dopisu se, takođe, navodi da je građanin R.B. prilikom upotrebe sredstava prinude radi spriječavanja njegovog daljeg napada na policijskog službenika i savladavanja otpora koji je pružao, zadobio laku tjelesnu povredu, te da je o događaju obavješten ODT u Nikšiću, koji se izjasnio da se u radnjama R.B. stiču bitni elementi krivičnog djela napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti. Policijski službenik N.J., ovom prilikom, zadobio je lakše tjelesne povrede i pomoć mu je ukazana u medicinskom centru u Nikšiću. Savjet je, takođe, informisan da su policijski službenici CB Nikšić, povodom kritičnog događaja, ODT u Nikšiću podnijeli krivičnu prijavu protiv građanina R.B. zbog osnovane sumnje da je počinio navedeno krivično djelo iz člana 376 Krivičnog zakonika Crne Gore – Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti. Na kolegijumu načelnika CB Nikšić, povodom predmetnog događaja, ocijenjeno je da su sredstva prinude – fizička snaga, koja su policijski službenici primijenili prema građaninu R.B. kritičnom prilikom upotrijebljena opravdano i u skladu sa Zakonom. U postupku pribavljana relevantne dokumentacije koja prati predmetni slučaj, Savjet je pribavio i izjašnjenje građanina R.B. na okolnosti slučaja u kojem se, između ostalog, navodi da su “ovlašćena lica PJ Nikšić konkretnom prilikom bila u civilu, te da se prilikom maltretiranja i zlostavljanja nijesu po pravilima službe ni predstavili, ni legitimisali, niti su na sebi imali službene uniforme”.

Ovim povodom, Savjet je od Uprave policije zatražio da, ukoliko ostane pri ranije iznijetim navodima da su policijski službenici konkretnom prilikom bili u redovnom obavljanju zadataka, da iznijeto dokumentuje te je u ovom kontekstu Uprava policije Savjetu dostavila odgovor sa kopijom dokumentacije o angažovanju službenika Ekspoziture policije Nikšić 15/16. maja 2013. godine tj. kopijama Patrolnog lista i Rasporeda službe.

Na temelju dostavljene medicinske i druge raspoložive dokumentacije i sprovedene cjelovite rasprave o predmetu, Savjet je ocijenio da su službenici policije prilikom privođenja građanina R.B. povrijedili odredbe člana 26. Zakona o unutrašnjim poslovima (“Sl. list Crne Gore”, br. 44/12; 36/13) na način što je konkretnom prilikom tokom privođenja građanina R.B. došlo do nesrazmjerne primjene sredstava prinude od strane policijskih službenika.

Savjet je, takođe, ocijenio da je konkretnom prilikom došlo i do povrede odredbe člana 268. Pravilnika o načinu obavljanja određenih

policijskih poslova i primjeni ovlašćenja u obavljanju tih poslova (“Sl. list Crne Gore”, br. 05/07; 25/12; 51/12) i člana 9. Kodeksa policijske etike (“Sl. list Crne Gore”, br. 46/13 od 02.10.2013).

Saglasno datoj ocjeni o predmetnom slučaju, Savjet je u skladu sa odredbom člana 113. stav 1 Zakona o unutrašnjim poslovima (“Sl. list Crne Gore”, br. 44/12; 36/13) o svojoj ocjeni izvjestio ministra unutrašnjih poslova i uputio Preporuku da Odjeljenje za unutrašnju kontrolu MUP, u skladu sa svojim nadležnostima, temeljno ispita predmetni događaj i potom da ocjenu o zakonitosti primjene ovlašćenja službenika policije prema građaninu R.B. kao i da Etički odbor, u skladu sa svojim nadležnostima, provede postupak i ocijeni da li su kritičnom prilikom, primjenjujući ovlašćenja prema građaninu R.B., službenici policije povrijedili Kodeks policijske etike.

Ocjena Savjeta je dostavljena ministru unutrašnjih poslova i građaninu R.B. na upoznavanje sa sadržinom.

Slučaj N.M.

Građanin N.M. pritužbom se obratio Savjetu za građansku kontrolu rada policije koji je ukazao na problem buke i narušavanja javnog reda i mira u naselju “Stari aerodrom” u Podgorici, kojim povodom su se stanari okolnih zgrada policiji obraćali u više navrata. Ovom prilikom, građanin N.B. se posebno osvrnuo na slučaj kada policijski službenik iz patrole koju je pozvao zbog buke, uz arogantan nastup, nije želio da mu se predstavi bez navođenja bližih detalja događaja, i istakao da nije zadovoljan jer se problem buke i narušavanja javnog reda i mira uprkos izlascima policije na lice mjesta ponavlja.

Savjet je donio odluku da predmet uzme u razmatranje i u postupku pribavljanja relevantne dokumentacije o slučaju Uprava policije je informisala Savjet da su službenici Jedinice policije Konik, postupajući po prijavama imenovanog građanina, izlazili na lice mjesta i u svim slučajevima legitimisali lica i obavili razgovor sa osobama koje su zatečene u blizini stambenih objekata, koje su tom prilikom upozorene na ponašanje i obavezu poštovanja kućnog reda, kao i na posljedice koje takvo ponašanje može izazvati u odnosu na odredbe Zakona o javnom redu i miru.

U odgovoru se, dalje, navodi da su službenici policije dana 29. oktobra 2013. godine obavili razgovor sa građaninom N.B. u kontekstu podnijete pritužbe, i informisali da slični problemi postoje na cjelokupnom području grada te da su posebno izraženi u vrijeme kada se деца vraćaju kućama. S tim u vezi, u odgovoru je posebno naglašeno da su u svim slučajevima izlaska policijskih službenika na lice mjesta registrovana maloljetna lica prema kojima se postupa na senzibilan način i u skladu sa zakonima i Konvencijom o pravima djeteta, kao i da je ovim povodom sa zapošljenima u ovoj Jedinici

policije održan radni sastanak na kojem su policijski službenici posebno upozoreni na obavezu profesionalnog odnosa u komunikaciji sa građanima.

Na bazi pribavljene dokumentacije i rasprave koja je uslijedila, Savjet je konstatovao da je, u konkretnom slučaju, Uprava policije – Jedinica policije Konik postupala saglasno utvrđenim nadležnostima i preduzela aktivnosti sa ciljem prevencije od buke u naselju “Stari aerodrom” i da je na relaciji građanin – Policija uspostavljena odgovarajuća komunikacija. U kontekstu iznjetog, članovi Savjeta su donijeli odluku da se navedena konstatacija sa kopijom odgovora Uprave policije proslijedi građaninu N.B., na upoznavanje sa sadržinom.

MONITORING PRITVORSKIH JEDINICA SA IZDATIM OCJENAMA I POREPORUKAMA

MONITORING PRITVORSKIH JEDINICA

U periodu decembar 2009. - jun 2010. godine Savjet za građansku kontrolu rada policije, posredstvom svog člana mr Aleksandra Saše Zekovića, realizovao je više, veoma detaljnih, nenajavljenih, posjeta pritvorskim prostorijama koja su bile u nadležnosti Uprave policije.

Monitoring policijskog pritvora vršen je i 2008. godine, zajednički s menadžmentom policije i Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore. U tim aktivnostima, ispred Savjeta, učestvovali su, pored Zekovića, i tadašnji članovi Savjeta advokat g. Nikola Martinović i g. Siniša Bjeković.

Savjet za građansku kontrolu rada policije od svog konstituisanja, zaključno sa 2010. godinom, realizovao je ukupno 12 monitoring posjeta pritvorskim prostorijama područnih jedinica/centara bezbjednosti i ispostava Uprave policije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore.

Savjet je, u svim prilikama, naišao na kvalitetnu saradnju, brzu reakciju i profesionalan prijem policijskih službenika raspoređenih na poslovima u pritvoru kao i neposrednih starješina.

Menadžment Uprave policije, na čelu s tadašnjim direktorom Veselinom Veljovićem, prema izdatim preporukama Savjeta odnio se, takođe, krajnje profesionalno. Savjet je konstatovao da su u veoma kratkom roku, i uz značajna finansijska ulaganja, izdate preporuke značajno uvažene i značajno je unapređeno stanje, bezbjednost i kvalitet boravka u pritvoru.

Nakon obavljenih posjeta i na osnovu usvojenih izvještaja Savjet se, u cilju unapređenja poštovanja ljudskih prava i sloboda, obratio i Advokatskoj komori Crne Gore i Kliničkom centru Crne Gore.

U nastavku, predstavljamo neke od izvještaja sa monitoring posjeta pritvorskim prostorijama.

MONITORING PRITVORSKIH PROSTORIJA PODRUČNE JEDINICE (PJ) PODGORICA

Posjeta pritvorskim prostorijama Područne jedinice policije Podgorica zatražena je u petak, 18. decembra 2009. godine, u popodnevnim satima. Iz Kabineta direktora Uprave policije odgovoreno je, istog dana, da će zatražena posjeta biti organizovana i omogućena, kako je i traženo, u nedjelju, 20. decembra 2009. godine u 11h.

Iznenadnost zahtjeva i blizina zatraženog termina nijesu ostavljali puno prostora za značajnije pripreme pa uvažavanje istog, po pitanju sadržaja i datuma, ide u prilog profesionalnosti i transparentnosti policijske organizacije.

Posjeta je realizovana dana 20. decembra 2009. godine. Člana Savjeta, mr Aleksandra Sašu Zekovića, koji je obavio nadzor, dočekao je starješina g. D.R.

Posjeta je realizovana tačno godinu dana nakon posljednje aktivnosti Savjeta pa možemo zaključiti da je riječ o redovnom periodičnom događaju koji je sastavni dio redovnog programa rada Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Činjenično stanje koje je predstavljeno u nastavku izvještaja značajno je uslovljeno starošću i karakteristikama objekta u kojem je smještena PJ policije Podgorica i prostorije pritvora. Preporuke koje su date u nastavku čine se mogućim rješenjima, na kratki rok, do konačnog preseljenja PJ policije u adekvatniji prostor čija je izgradnja u toku.

Razgovor s pritvorenim licima

Prilikom posjete, u pritvoru su se nalazila dva pritvorenika muškog pola i sa njima je omogućen razgovor, u ćeliji, bez prisustva OSP.

Kosovski građanin M.S. kod sebe je imao informativni list za zadržano lice na albanskom jeziku. Istakao je da mu je uredno obezbijeđen prevodilac i advokat. Uredno je dobio i obrok. Nije imao nijednu primjedbu na tretman u pritvoru i na odnos ovlašćenih policijskih službenika (OSP).

Podgoričanin I.M. istakao je da se OSP prema njemu profesionalno ophode. U primjereno vrijeme mu je ponuđen obrok koji je odbio iz zdravstvenih razloga i dijete. Ističe da mu je osvijetljenje u ćeliji, tokom noći, smetalo da zaspi. Tražio je zdravstvenu uslugu u pritvoru i ističe da mu je ista odmah omogućena. Kada je žedan zalupa na vrata i kaže da ne čeka duže od deset minuta. Ovaj pritvorenik mi je saopštio da je nekoliko puta boravio u istom pritvoru tokom 90-tih prošlog stoljeća. Kaže da su u odnosu na one tada ovo uslovi „ravni hotelu“. Dodao je da su ranije fiziološke potrebe vršili u samoj ćeliji.

Član Savjeta je ostvario uvid u pritvorsku evidenciju. Bilježenje odgovarajućih činjenica koje se odnose na zadržavanje u policijskom pritvoru vrši se na profesionalan način. Postojanje Zapisnika o zadržavanju lica lišenog slobode, ukoliko nije predmet bilo koje zloupotrebe, u slučaju Crne Gore, predstavlja dodatno snaženje temeljnih garancija datih licima u policijskom pritvoru zato što on svojom jedinstvenošću i sveobuhvatnošću za svaku zadržanu osobu evidentira sve aspekte pritvora i sve preduzete službene radnje preduzete u vezi zadržanih lica.

Razgovor sa ovlašćenim policijskim službenicima (OSP):

Razgovor je obavljen i sa OSP raspoređenim na poslovima u pritvorskoj jedinici PJ policije Podgorica. Tokom posjete pritvoru u smjeni su bili OSP g. Kljajević i g. Leković.

Član Savjeta se interesovao za sve službene radnje koje se preduzimaju prema zadržanim/pritvorenim licima. Dobio je, od strane svih sagovornika, detaljan i zadovoljavajući odgovor. Izuzetno profesionalno i detaljno su odgovorili i na pitanja u vezi zaštite specijalnih interesa pritvorenih žena i malodobnika. Upoznali su predstavnika Savjeta sa sadržajem službenih radnji koji se prema tim kategorijama preduzimaju u prostoru pritvora.

Član Savjeta se interesovao i za njihovo poznavanje standarda za spriječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja. U tom pogledu su primijećeni izvjesni nedostaci. Interesovao se i za obuke i kurseve u vezi ljudskih prava koje su eventualno u ranijem periodu pohađali. Saopšteno je da niko od prisutnih nije imao priliku da pohađa iste. Vođa smjene g. D.R. je istakao da od juna 2008. radi na ovom poslu i da je to skroman, kratak, period u kojem nije mogao, uglavnom zbog familijarnih razloga, prihvatiti učešće na konkretnim obukama.

Tražena je interna dokumentaciju i pravilnici kojima je bliže uređen rad OSP raspoređenim na poslovima pritvora. Odgovoreno je da isti postoje ali da nijesu dostupni na lice mjesta. Ipak uočena su sljedeća dokumenta: Na tabli elektro - instalacija postavljena je naredba koju potpisuje rukovodilac Ekspoziture za dežurstvo od 24.10.2007. godine o spriječavanju samopovrijeđivanja zadržanih lica. Ista nalaže pošet u zadržanim licima 4 puta u toku smjene i uvjeravanje u njihovo zdravstveno stanje, vizuelno, u cjelosti. Takođe na tabli, na suprotnoj strani prostorije, takođe je postavljena naredba iz Ekspoziture za dežurstva od 04.12.2009. godine u kojoj se navodi da je "zbog uočenih nepravilnosti u radu u dijelu implementacije sistema video nadzora, zabranjeno napuštanje prostorije za zadržavanje raspoređenih službenika osim po odobrenju neposrednog starješine". Takođe u istoj naredbi se nalaže "da se poslije svakog nestanka električne energije ponovo uključuje opcija snimanja". Nije pružen odgovor o kakvim je nepravilnostima u radu sistema video nadzora riječ. Takođe svi OSP su tvrdili da je ova

naredba pogrešno datirana i da umjesto 2009. treba da stoji 2008. godina. Član Savjeta je stekao dojam da je konkretna naredba odnosno primjerak iste, bez obzira na istinski datum na njoj, relativno skoro postavljena na tom mjestu ("Ovo uvjerenje gradim na temelju upoređenja boje papira i stanja selotejp trake kojim je zakačena o zid" kazao je Zeković u svom izvještaju Savjetu). Naredbom od 30.11.2009. godine koju potpisuje vođa smjene g. D.R. zabranjuje se upotreba, u prostoru pritvora, niza elektronskih uređaja.

Takođe u jednoj fascikli, što je značajno sa aspekta obrazovanja i podsjećanja pritvorskih službenika, nalazili su se sljedeći dokumenti: Telegram pomoćnika ministra od 06.10.2004. godine o potrebnim mjerama i radnjama koje je potrebno preduzeti povodom uočenih nepravilnosti CTP-a, „Pitanja i odgovori prilikom posete KAT“, „Evropska konvencija o spriječavanju mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja“ i „Standardi CPT-a“.

U prostoru se nalazi ispravan protivpožarni aparat.

Izvršen je i detaljni pregled kompletnog prostora pritvora što podrazumijeva i pregled ormana, stolova i metalnih kasa i odgovorno ističem da u istom nije registrovan neki nedozvoljeni ili sumnjivi predmet.

Fotografisanje pritvorskih prostorija

Nakon konsultovanja sa pretpostavljenima vođa smjene je dozvolio fotografisanje. Urađeno je ukupno 21 fotografija pritvorskih ćelija (ulaznih vrata i unutrašnjosti), sanitarnih prostorija koji koriste ovlašćeni službenici policije i pritvorena lica te službenih prostorija u kojima rade i borave ovlašćeni službenici policije.

ČINJENIČNO STANJE:

Pravo na usluge advokata:

- Sva lica zatečena u pritvorskim prostorijama imala su obezbijedeno pravo na advokata i po tom pitanju nijesu imala primjedbi.
- Vođa smjene je upoznao sa problemima koje ima Dežurna služba prilikom kontaktiranja i angažovanja advokata ističući da njemu i kolegama, neprofesionalan odnos advokata, predstavlja dodatan izazov u radu koji oduzima i jako puno vremena.
- Istaknuto je da se bez davanja bilo kakvog prvenstva advokati kontaktiraju sa raspoloživog spiska i da se tačno evidentira tok i zaključak razgovora sa svakim od njih.

Pravo na zdrastveni pregled:

- Određene činjenice po ovom pitanju već su konstatovane prilikom opisa

razgovora sa jednim od pritvorenih lica koje sam zatekao u pritvoru. O preduzetim radnjama član Savjeta se informisao neposredno od pritvorenog lica I.M. (1975) iz Podgorice i iz Zapisnika o zadržavanju lica lišenog slobode koji je bio profesionalno popunjen.

- OSP nije bilo poznato da su dužni, pored pregleda izvršenog od strane ljekara po pozivu policije, ukoliko takav zahtjev pritvorenog lica postoji, obezbijediti i pravo na medicinski pregled od strane ljekara po vlastitom izboru. Istakli su da nijesu imali takvog iskustva u svojoj praksi niti da su o tome primili odgovarajući instrukcioni telegram.

Informisanje o pravima:

- Uprava policije je, što je pohvalno, za pritvorske prostorije svih područnih jedinica pripremila Informativni list za zadržane osobe u kojem su navedena sva prava lica lišena slobode. Radi se o veoma korisnom i pažljivo sastavljenom dokumentu koji zadržano lice informiše o svim njegovim pravima, što je u potpunosti u skladu sa međunarodnim standardima. Osim na službenom crnogorskom jeziku ovaj materijal je dostupan, kroz odgovarajući prijevod, i na albanski jezik kao i na gotovo sve poznatije svjetske jezike. U službenim prostorijama zatekao sam dovoljnu količinu ovog materijala na svim jezicima.

Stanje i opis pritvorskih ćelija:

- Prostor pritvora PJ policije Podgorica čine sljedeće prostorije: pritvorske ćelije 1, 2, 3, 4, 5. i 6, dvije sanitarne prostorije (sa ukupno tri toaleta) koje koriste OSP i pritvorena lica, dva hodnika i službena prostorija u kojoj borave OSP i u kojoj je smješten video nadzor, evidencija o pritvorenim licima i tabla elektro - instalacija za cjelokupni prostor pritvora.
- U pritvorskim ćelijama broj 2,3,4,5,6 može boraviti po jedno zadržano lice i prosječne su veličine do 5 m/2 što je uglavnom približno međunarodnim preporukama.
- Pritvorska ćelija broj 1. (U javnosti poznata pod nazivom "Betonjerka") je najveće površine (između 20-30m/2) i nalazila se odmah s lijeve strane pošto se uđe u prostor pritvora. Pored nje su bile sanitarne prostorije za pritvorena lica i ovlašćene službenike policije. U njoj se nalazila isključivo jedna fiksirana klupa za sjedenje, nijedan krevet. Pojašnjeno je da se ova prostorija koristi isključivo onda kada u pritvoru boravi veći broj lica. Prostorija je bez grijanja i sa slabim osvjetljenjem. Potvrđeno je od strane ovlašćenih službenika policije (OSP) da se dešava da i u ovoj prostoriji pritvorena lica borave tokom noći. Primijećeno je da je, uz sve navedene okolnosti, spavanje nemoguće a boravak u istoj, jako otežan.

Odgovoraajući odmor, posebno za lica koja se pojavljuju pred sudom, nije moguć u ovom prostoru pod navedenim okolnostima.

Pristojnost i urednost pritvorskih ćelija:

- Sve pregledane ćelije sem jedne su bile čiste i uredne, bez neprijatnih mirisa.
- U ćeliji broj 4. snažno se osjeća miris urina i u njoj je gotovo nemoguće boraviti.
- U svim navedenim pregledanim ćelijama madraci i posteljina su bili čisti i prijatnog mirisa. Od OPS sam upoznat da se posteljina redovno šalje na pranje u čistionu. Pošto se jedan dio posteljine vrati sa čišćenja tom prilikom se na isto šalje i preostala posteljina kako bi pritvor, navodno, uvijek raspolagao odgovarajućim brojem.

Osvjetljenje u pritvorskim ćelijama i pritvoru u cjelini:

- Pritvorske ćelije ne posjeduju odgovarajuće osvjetljenje. Nijedna ćelija nema prirodno svjetlo. Dnevno osvjetljenje u pritvorskim ćelijama, kako to zahtijevaju standardi, nije adekvatno za većinu prostorija, posebno nije dovoljno za čitanje. Osvjetljenje je isto tokom dana i noći. Osvjetljenje dovoljno za čitanje nije uopšte obezbijeđeno, posebno nije u pritvorskim ćelijama broj 5. i 6.
- Prostor pritvora je, u slučaju nestanka električne energije, osiguran agregatom koji obezbjeđuje alternativno napajanje strujom.
- U službenoj prostoriji u kojoj borave i rade raspoređeni OSP nalazi se tabla sa prekidačima. Član Savjeta je lično testirao funkcije istih: Prekidač sa natpisom „Ventilator“ isključuje rad ventilatora u sanitarnoj prostoriji; Prilikom okretanja prekidača sa natpisom „Rasvjeta ćelija“ (ukupno dva) nije bilo vidljivih promjena; Prilikom okretanja glavnog prekidača na lijevoj strani table bez struje je ostao sistem video nadzora; Prilikom okretanja glavnog prekidača na desnoj strani table nestala je struja u potpunom pritvoru u svim pritvorskim prostorijama o čemu se Zeković lično uvjerio. Jedino je ostao da radi sistem video nadzora. Tom prilikom takođe nijesu se uključila tzv. nužna svjetla ili podigao rad agregata.

Grijanje u pritvorskim ćelijama:

- U potpunom prostoru pritvora grijanje nije odgovarajuće. Zapravo, ono u periodu inspekcije Savjeta tamo uopšte nije funkcionisalo. Na plafonu svih pritvorskih ćelija postoje izvodi za grijanje koje nije bilo u funkciji. OPS je saopštio da ne zna „đe se isto pali ili gasi“.

- Grijanje u prostoriji u kojoj borave i rade službena lica nije adekvatno. Radi se o velikoj prostoriji koju je, u periodu posjete Savjeta, zagrijavao jedan uljni električni radijator što je nedovoljno. Rad i boravak službenika policije u takvim uslovima je otežan i isti se neminovno odražavaju i na zdravlje zapošljenih. Jedan OSP, koji gotovo devet godina radi u pritvoru, ističe da mu je, između ostalog, oboljela prostata.
- Vazduh u potpunom pritvoru, uključuju i službenu prostoriju u kojoj borave službenici policije je ustajao. Provjetravanje pritvorskih jedinica nije moguće vršiti prirodnim putem već samo zahvaljujući ventilatoru koji se nalazi u sanitarnim prostorijama. Efekti njegovog rada, iako neprestano radi, osjetni su značajnije samo u ulaznom hodniku, sanitarnim prostorijama i pritvorskoj ćeliji broj 1. (Navedene prostorije nalazile su se u početnom dijelu pritvora).

Pristup sanitarnom čvoru, sredstvima za pranje i pijaćoj vodi:

- Za sva lica koja borave u pritvoru obezbijeđen je pristup sanitarnom čvoru te pristup odgovarajućim sredstvima za pranje.
- I pored toga što česme nijesu bile izvedene u pritvorskim ćelijama može se zaključiti da je obezbijeđen pristup pitkoj vodi. Pored sanitarnog čvora koji je u neposrednoj blizini ćelije broj 1. u hodniku na koji izlaze pritvorske ćelije 2, 3, 4, 5 i 6 bio je takođe obezbijeđen pristup pijaćoj vodi. Pritvorena lica u slučaju potrebe za vodom moraju se obratiti OSP i stečen je dojam da se kontakt pritvorenih lica sa pritvorskim osobljem uspostavlja veoma brzo.
- U sanitarnim prostorijama (ukupno dvije) koje koriste službenici policije i pritvorena lica nema električnog osvjetljenja. Članu Savjeta je objašnjeno „da postoji tzv. kvarna struja i da zamijenjene sijalice zato ne traju dugo“.
- Sanitarne prostorije, obije, su nepristojnog stanja.
- Pristup toaletima je otežan zbog velike količine vode koja se nalazi na podnim pločicama.
- U jednom toaletu, prvom s lijeva, neispravan je vodokotlić. Zato je sprovedeno crijevo sa česme sa neprekidnim dotokom vode. Ne samo što takvo rješenje dobar dio toaleta čini poplavljenim već se radi i potpuno neracionalnoj potrošnji vode.

Sistem nadzora u pritvoru:

- Postojeći video nadzor za pritvorske jedinice odlično funkcionise i njegovo uvođenje, prije gotovo godinu dana, značajno je doprinijelo bezbjednosti i osiguranju fizičkog integriteta pritvorenih lica. Ulaz u snimljenu memoriju nije omogućen ovlašćenim službenicima policije

na licu mjesta već samo mjerodavima u Centralnom informacionom sistemu. Neprekidno se snimaju i prate sve pritvorske ćelije bez obzira da li u svakoj od njih neko boravi. Nije primijećeno, neposrednim uvidom u sistem video nadzora, da je istim pokriven ulazni i hodnik na koji izlazi većina pritvorskih ćelija. Kada video nadzor besprekorno funkcioniše postoji rizik da eventualno ostane neregistrovano nasilje u tom prostoru.

Hrana u pritvoru:

- Kao što je već navedeno lica koja su zatečena u pritvoru uredno su i u razumno vrijeme ponuđeni obrokom. Iz razgovora sa OSP zaključeno je da se o radi o dobro razvijenoj i postavljenoj proceduri i da sva lica u pritvoru blagovremeno dobijaju obrok. Veoma je važno istaći da OSP vode računa o zdravstvenoj stanju pritvorenika i što smiju/mogu jesti u tom pogledu te o njihovoj vjeroispovijesti.
- Obrok se u radnim danima obezbjeđuje iz internog policijskog restorana a kada on ne radi isti se obezbjeđuje iz određene pekare ili ugostiteljskog objekta. Savjet je tada obaviješten da trenutno PJ policije Podgorica ima zaključen ugovor sa pekarom „Jastreb“ u Podgorici. Službeno lice koje zadužuje vozilo „Marica“ odlazi po hranu u tim slučajevima. Prilikom preuzimanja obroka/hrane uzima se račun koji se dostavlja Dežurnoj službi i koji potpisuje komandir. Svi računi se čuvaju u finansijskoj službi i mogu zaključiti da tako predstavljaju pisani dokaz o obezbjeđenju obroka za svako pritvoreno lice.
- Zadržanim licima najčešće se obezbjeđuje sendvič sačinjen od sira i šunke (iz navedenog internog restorana) a u slučaju nabavke obroka van zgrade to je obično burek sa sirom ili mesom.

PREPORUKE:

- Informativni list za zadržano lice obezbijediti i na ćirilicom pismu te i na romskom jeziku.
- Inicirati razgovor između Uprave policije i Advokatske komore Crne Gore kako bi se našlo djelotvornije rješenje za brže angožavnje branilaca po službenoj dužnosti te sa spiska uklonili oni advokati koji nemaju interesovanja za tu vrstu posla.
- Licima zadržanim duže od 24h treba obezbijediti jedan puniji obrok tj. nešto krepkije od sendviča.
- Pritvorsku ćeliju broj 4. detaljno očistiti i provjetriti uz odgovarajući osvježivač vazduha/prostora.
- Odmah staviti u funkciju sistem grijanja i posebno poboljšati grijanje u prostoriji u kojoj rade i borave OSP.

- Pod u službenoj prostoriji u prostoriji u kojoj rade i borave OSP i podove u svim pritvorskim ćelijama pokriti odgovarajućom toplom podnom zastirkom. To će rad i boravak u istima učiniti značajno podnošljivijim zato što je riječ o betonskom, hladnom, podu.
- U pritvorsku ćeliju broj 1. postaviti, po mogućnosti, dva do tri fiksirana kreveta.
- Popraviti osvjetljenje u sanitarnim prostorijama pritvora kako onoj koju koriste pritvorena lica tako i onoj za ovlašćene službenike policije.
- Poboljšati urednost i čistoću sanitarnih prostorija.
- Obezbjediti funkcionalan dotok vode za čistoću toaleta i otkloniti uzroke poplavljenosti istih te neracionalne potrošnju vode.
- Poboljšati osvjetljenje, dovoljno za čitanje, u svim pritvorskim ćelijama posebno u pritvorskim ćelijama broj 5. i 6.
- Video nadzorom, uz odgovarajuće snimanje, pokriti kompletan prostor pritvora izuzev sanitarnih prostorija odnosno toaleta u njima.
- Iako su pritvorske ćelije u neposrednoj blizini službene policijske prostorije nije na odmet u ćelijama obezbijediti sistem pozivanja koji bi omogućio brzu i efikasnu pažnju policijskih službenika posebno u incidentnim situacijama.
- Tablu sa elekto-instalacijama na kojoj se spolja nalaze prekidači za napajanje pojedinih djelova ili pritvora u cjelini električnom energijom potrebno je dodatno obezbijediti. Neophodno je, zbog različitih mogućih zloupotreba, ograničiti pristup tim prekidačima i jasno pozicionirati odgovornost za isto na odgovarajući starješinski nivo (npr. vođe smjena).
- Za sve OSP raspoređene na poslove u pritvorskim jedinicama Uprave policije organizovati posebnu obuku o domaćim i međunarodnim standardima i mehanizmima za spriječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.

MONITORING PRITVORSKIH PROSTORIJA PODRUČNE JEDINICE (PJ) NIKŠIĆ

Posjeta pritvorskim prostorijama područne jedinice (PJ) Nikšić realizovana je u ponedjeljak, 05. aprila 2010. godine, za vrijeme Uskršnjih praznika koji su u Crnoj Gori, shodno Zakonu, obilježeni i kao neradni dani.

Posjeta prijetno nije najavljena policijskim vlastima.

Član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković pristupio je u Dežurnu služnu PJ Nikšić, legitimisao se i zatražio posetu pritvorskim prostorijama uz pratnju odgovarajućeg dežurnog starješine. Oko dvadeset minuta su trajale konsultacije s nadređenima i tim povodom obavljeno više telefonskih razgovora.

Iznenadnost, na licu mjesta, postavljenog zahtjeva za monitoring apsolutno nijesu ostavljali prostora i vremena za pripreme i prilagođavanja bilo koje vrste. Uvažavanje istog u tom kontekstu išlo je u prilog profesionalizmu i transparentnosti policijske organizacije ali i uvažavanju odgovorajućih međunarodnih standarda u vezi sa prevencijom torture.

Obilazak pritvorskih prostorija Zeković je obavio u pratnji dežurnog starješine g. Branka Zmajevića te policijskih službenika g. Dragoslava Stanišića, šefa Operativnog dežurstva i g. Radovana Krivokapića, policijskog službenika raspoređenog na poslovima u pritvoru. Kasnije se pridružio i komandir u PJ Nikšić gospodin Branislav Cmiljanić. Svi policijski službenici su imali jako korektan i profesionalan odnos i pokazali maksimalnu predusrijetljivost povodom svih iznijetih zahtjeva i pitanja. Po obavljenoj posjeti obavljen je i veoma korektan telefonski razgovor sa g. Draganom Blagojevićem, rukovodiocem PJ Nikšić.

Posjeta je realizovana tačno 15 mjeseci nakon posljednje aktivnosti Savjeta u predmetnoj PJ i možemo zaključiti da je riječ o redovnom periodičnom zadatku koji je sastavni dio programa rada Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Činjenično stanje, predstavljeno kako slijedi, uvažava sve objektivne okolnosti uslovljene kapacitetima i karakteristikama objekta u kojem je smještena PJ policije Nikšić ali i činjenicu da se radi o poslovnoj zgradi koji je relativno skoro adaptirana i prilagođena potrebama policije. Izvještaj koji je sačinio Zeković, nakon posjete, razmatran je i usvojen na sjednici Savjeta za građansku kontrolu rada policije a potom i upućen na odgovarajuće izjašnjenje direktoru Uprave policije.

Razgovor sa pritvorenim licima

Prilikom posjete u pritvoru nije bilo zadržanih lica.

Razgovor sa ovlašćenim policijskim službenicima (OSP):

Član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković razgovor je obavio i sa OSP raspoređenim na poslovima u pritvorskoj jedinici PJ policije Nikšić. Smjenu je dužio OSP Radovan Krivokapić koji na tim poslovima radio oko tri godine. Interesovao se za iskustva u radu sa privedenim i zadržanim licima te postupanju prema specifičnim i osjetljivim grupama. U dosadašnjem radu u pritvoru nije imao iskustva u radu sa malodobnicima. Stiče se utisak da se posjeduje zadovoljavajuća znanja iako nije pohađao određene konkretne obuke i seminare iz oblasti ljudskih prava. Istakao da je u PJ organizovana određena vrsta prezentacije poslova u pritvoru i da je tom prilikom naučio sve što je potrebno za kvalitetno obavljanje povjerenih poslova.

Izuzetno profesionalno i detaljno su odgovorili i na moja pitanja u vezi zaštite specijalnih interesa pritvorenih žena i malodobnika. OSP g. Dragoslav Stanišić istakao je da je pohađao značajan broj obrazovnih programa i obuka. Smatra da je osposobljen za kvalitetno obavljanje policijskih poslova.

U službenoj prostoriji koju koriste OSP raspoređeni na poslovima u policijskom pritvoru nije bila dostupna određena interna dokumentacija i pravilnici kojima je bliže uređen rad OSP raspoređenim na poslovima pritvora. Istaknuto je takođe da se sve eventualne profesionalne dileme i nejasnoće razriješavaju kroz komunikaciju sa starješinama koje su uvijek dostupne. U kancelariji do ove, tzv. učionici, na zidu je vidno postavljen Kodeks policijske etike. U jednoj od kancelarija Dežurne službe PJ Nikšić takođe veoma vidno nalaze, postavljeni, uokvireni, opisi konkretnih policijskih poslova, postupanja prema građanima uključujući i privedena i zadržana lica, dužnosti dežurnog starješine i vođe dežurne smjene. Takođe, vidno je postavljeno Uputstvo za postupanje službenika prilikom rasvjetljavanja najtežih krivičnih djela i Informacija o upotrebi prinudnih sredstava u kojoj je posebno istaknuto "da će se preduzimati mjere disciplinske i druge odgovornosti prema službenicima policije i operativcima koji zlouporijećavaju ovlašćenja tako i mjere objektivne odgovornosti prema starješinama koji su dužni da spriječe svaku zloupotrebu u primjeni ovlašćenja". Na zidu je postavljeno i Uputstvo o postupanju prilikom otpremanja smjene, Informacija o zadržavanju lica, privremenom oduzimanju predmeta i zaprimanju prijave od strane građana. Ovo je, primjetio je Savjet, veoma pohvalno rješenje i efikasan podsjetnik provjere postupanja službenika policije u različitim situacijama. Pohvalno je i što se u prostorijama pritvora nalazi plakat o proceduralnim garancijama lica lišenih slobode koji je svojevremeno izdala Vlada Crne Gore u saradnji sa organizacijama civilnog društva - CEDEM. Nije na odmet, iako postoji informativni list, proceduralne garancije uokviriti i postaviti u službenoj prostoriji u kojoj se vrši prijem i otpust zadržanih lica.

Fotografisanje pritvorskih prostorija

Omogućeno je nesmetano fotografisanje. Urađeno je ukupno 32 fotografije pritvorskih ćelija (ulaznih vrata i unutrašnjosti), sanitarnih prostorija koji koriste pritvorena lica, službenih prostorija u kojima rade i borave OSP kao i prostorija u kojima se vrši policijsko saslušavanje.

ČINJENIČNO STANJE:

Pravo na usluge advokata:

- OSP i starješine su istakli da se svim zadržanim licima obezbjeđuje branilac po službenoj dužnosti ili poziva advokat za kojeg se sami odluče.
- I u ovoj PJ istaknut je problem koji Dežurna služba ima prilikom kontaktiranja i angažovanja advokata. Navodno se njih polovina, s liste advokata, pozitivno i korektno odnose prema pozivima i zahtjevima iz policije. Neki od advokata često traže da im se detaljno objasni konkretni slučaj. Ukoliko im je, po njima jasnim pokazateljima, isti interesantan prihvataju dolazak u PJ i predmetno angažovanje.
- Istaknuto je da se, bez davanja prvenstva, advokati kontaktiraju sa raspoloživog spiska, shodno njihovom redosljedu.

Obavještavanje trećih lica o pritvoru:

- Pravo zadržane osobe da o pritvaranju obavijesti treće lica po sopstvenom izboru – člana porodice, partnera, prijatelja ili konzularno predstavništvo – primjenjuje se u praksi. U rješenju o zadržavanju, što je veoma pohvalno, postoji rubrika „Na zahtjev lica lišenog slobode o lišenju slobode su obaviješteni njegovi najbliži (navode se imena odnosno relacija) uz preciziranje datuma i vremena kada je to učinjeno“.

Pravo na zdravstveni pregled:

- Istaknuta je dobra saradnja sa zdravstvenim ustanovama i da se sva zadržana lica, kada to zatraže, nesmetano vode kod ljekara na pregled. U težim i urgentnim slučajevima upućuje se poziv Hitnoj službi da interveniše u prostorijama pritvora.
- Vodi se računa da službena dokumentacija bude blagovremeno i tačno popunjena podacima koji se odnose na zdravstveno stanje svakog lica koje se zadržava ili otpušta iz pritvora.
- OSP nije bilo poznato da su dužni, pored pregleda izvršenog od strane ljekara po pozivu policije, ukoliko takav zahtjev pritvorenog lica postoji, obezbijediti i pravo na medicinski pregled od strane ljekara po vlastitom izboru. Istakli su da nijesu imali takvih zahtjeva u dosadašnjoj praksi.

Informisanje o pravima:

- Uprava policije je, što je pohvalno, za pritvorske prostorije svih PJ policije pripremila Informativni list za zadržana lica u kojem su navedena sva prava lica lišena slobode. Radi se o veoma korisnom i pažljivo sastavljenom dokumentu koji zadržano lice informiše o svim njegovim pravima, što je u potpunosti u skladu sa međunarodnim standardima.
- Osim na službenom crnogorskom jeziku ovaj materijal je u konkretnoj PJ bio dostupan i na engleskom jeziku. U službenim prostorijama zatečena je dovoljna količina ovog materijala na navedena dva jezika.
- Nedostajali su materijali na albanskom i romskoj jeziku kao i na ćirilicom pismu.

Stanje i opis pritvorskih ćelija:

- Prostor pritvora PJ policije Nikšić nije dovoljno kompaktan i zaokružen što stvara određene, veoma značajne, bezbjednosne i profesionalne rizike.
- U istom se nalazi i velika prostorija u kojoj se vrši otpremanje smjena a koja se koristi i kao učionica. Ta činjenica omogućava da u prostor pritvora navraća veći broj lica koja nijesu, konkretnim poslom, vezana za policijski pritvor.
- Službena kancelarija u kojoj borave OSP nalazi se na kraju hodnika. Dovoljnu preglednost i nadzor nad kompletnim prostorom moguće je obezbijediti samo pod uslovom ako su vrata od te kancelarije stalno otvorena. Jedan dio spornog prostora nije pod video nadzorom koji je dostupan OSP angažovanim na poslovima u pritvoru. Takođe, spolja, moguće je isključiti osvjetljenje u hodniku na koji izlazi službena kancelarija pritvora i sami pritvor, što je dodatan mogući izazov.
- U PJ Nikšić ukupno postoje četiri (4) pritvorske ćelije za koje možemo, u cjelini reći, da su približno razumnih dimenzija.
- Ćelija broj 1 ukupne je površine 12 m², ćelija broj 2 je površine 5,3 m², ćelija broj 3 ukupne površine 5,4 m² dok je ćelija broj 4 površine od 8,3 m².
- Uglavnom se radi o rješenjima koja su, prema projektovanim kapacitetima, približna poželjnim standardima.
- Sve ćelije su odgovarajuće visine od poda do plafona dok se u slučaju tri ćelije (brojevi 2, 3 i 4) bilježi neznatno manji raspon između zidova od poželjnog (oko 1.9 m).
- U svim pritvorskim ćelijama je predviđeno da boravi po jedno zadržano lice. Imajući u vidu prostor koji pokriva ova PJ i broj stanovnika grada

Nikšića radi se o nedovoljnim kapacitetima. Iz tih razloga u praksi se povremeno dešava da u ćelijama borave, kako je istaknuto, obično po dvije osobe.

- U svim ćelijama nalazi se po jedan drveni fiksirani krevet i po jedna fiksirana stolica za šezanje.
- Kreveti u ćelijama su bez madraca i bez čaršava.
- Čebad su bila u pristojnom stanju i čista. Čebad se, navodno, redovno jednom mjesečno šalju na pranje. Član Savjeta Zeković nije bio upoznat sa brojem rezervnih čebadi koja se u tim prilikama koriste. OSP nijesu znali da se vrši pranje i čišćenje posteljine iz pritvora.

Pristojnost i urednost pritvorskih ćelija:

- Sve pregledane ćelije su bile čiste i uredne, bez neprijatnih mirisa i provjetrene.
- U ćeliji broj 1. bilo je potrebno oprati lavabo koji je ostao neuredan nakon boravka posljednjeg zadržanog lica.

Osvjetljenje u pritvorskim ćelijama i pritvoru u cjelini:

- Pritvorske ćelije posjeduju sasvim odgovarajuće osvjetljenje.
- Sve ćelije imaju prirodno svjetlo, dovoljno za čitanje.
- U ćeliji broj 1 nije radila sijalica.
- Kompletna zgrada PJ pa i prostor pritvora je, u slučaju nestanka električne energije, osiguran agregatom koji obezbjeđuje alternativno napajanje strujom.
- U prilaznom holu nalaze se dvije table sa prekidačima. Jedna sa metalnim poklopcem je zaključana. Druga, sa plastičnim, providnim, poklopcem, je bila otvorena. U holu, prije ulaza u službenu kancelariju radnika na pritvoru, sa lijeve strane, nalazi se druga potpuno ista, tabla sa prekidačima, takođe otvorena. Na lice mjesta član Savjeta je testirao funkcije istih. Osvjetljenje u samim ćelijama nije moguće isključiti preko osigurača sa ove dvije table. Ipak, svjetlo se isključuje u svim prilaznim hodnicima što je dodatan izazov ako se ima u vidu, već istaknuta, nekompaktnost kompletnog pritvora.

Grijanje u pritvorskim ćelijama:

- Kompletan prostor pritvora i sve ćelije imaju grijanje koje dobro funkcioniše kao i sistem za provjetravanje.

Pristup sanitarnom čvoru, sredstvima za pranje i pijaćoj vodi:

- U svim ćelijama, što je veoma pohvalno, omogućen je pristup pijaćoj vodi. Sve ćelije imaju metalni lavabo i česmu koja se uključuje po pozivu. Sistem za pozivanje je elektronski i funkcioniše bez problema.
- Za sva lica koja borave u pritvoru obezbijeđen je pristup sanitarnom čvoru. Toalet se nalazi preko puta pritvorskih ćelija i u pristojnom je stanju. Na licu mjesta nije bilo sredstava za pranje ruku i posušivanje kao ni toalet papira. U sanitarnoj prostoriji koju koriste zadržana lica nije bilo ni osvjetljenja.

Sistem nadzora u pritvoru:

- Postojeći video nadzor za pritvorske ćelije odlično funkcioniše i čini se da su ćelije u potpunosti pokriveno.
- Video nadzorom nije pokriven manji hodnik na koji izlaze sve pritvorske ćelije i postoji rizik da eventualno ostane neregistrovano nasilje u tom prostoru.
- Video nadzorom nije pokrivena kancelarija u kojoj borave OSP niti neposredni pristup istoj.
- Prilaz pritvoru i stepenište pokriveno je video nadzorom različitim od onog u pritvoru. Monitori, i hard disk, od istog se nalaze u kabinetu rukovodioca PJ.

Nedozvoljeni predmeti:

- Izvršio sam detaljni pregled kompletnog prostora pritvora uključujući ormane i radne stolove. Nije registrovan bilo koji nedozvoljeni ili sumnjivi predmet.

Hrana u pritvoru:

- Hrana u pritvoru se obezbjeđuje samo stranim državljanima i to u radnim danima iz policijske kantine a neradnim danima iz obližnjeg dragstora. Obrok se svodi na sendvič. Vodi se računa o zdravstvenim razlozima i vjerskim uvjerenjima zadržanog lica i OSP imaju visok senzibilitet za ta pitanja.
- U drugim slučajevima obavještavaju se porodice zadržanih lica koje im donose hranu.

Pristup svježem vazduhu:

- OSP nijesu upoznati da osobama koje su u policijskom pritvoru 24 časa ili duže potrebno, u mjeri u kojoj je to moguće, omogućiti kratku šetnju na svježem vazduhu.

- OSP omogućavaju svim osobama koje zatraže da izađu iz ćelije i u službenoj prostoriji zapale cigaretu.

Sistem pozivanja:

- Pritvorske ćelije u konkretnoj PJ nalaze se udaljene od kancelarije u kojoj borave i rade OSP. Sve ćelije i radni prostor OSP povezani su sistemom za pozivanje koji je besprekorno funkcionisao što smanjuje rizik od različitih mogućih incidentnih situacija.

Prostorije za ispitivanje osumnjičenih i vođenje policijskih razgovora:

- Nije razvijen, prema dostupnim informacijama, sistem elektronskog, audio i/ili video, snimanja policijskih razgovora. Prihvatanje istog predstavlja rješenje u interesu lica koja tvrde da su zlostavljana ali i OSP koji su suočeni sa navodima da su pribjegavala fizičkom nasilju ili psihološkom pritisku tokom ispitivanja.
- Članu Savjeta je omogućen i pristup većem broju kancelarija u kojima se obavljaju saslušanja i razgovori. Sve prostorije u PJ Nikšić su prikladnog izgleda i da po bilo čemu ne ističu moguću dominaciju policije tokom razgovora. Zidovi su obojeni neutralnim bojama, uglavnom bijelom, odgovarajućeg osvjetljenja, sa adekvatnim brojem stolica, iste udobnosti.

PREPORUKE:

- Informativni list za zadržano lice obezbijediti na albanskom i romskom jeziku kao i na ćirilicom pismu.
- U komunikaciji sa Advokatskom komorom Crne Gore a povodom angažovanja branilaca po službenoj dužnosti sa spiska ukloniti one advokate koji nemaju interesovanja za tu vrstu posla.
- Što prije je to moguće prostor pritvora PJ policije Nikšić učinjeti jedinstvenijim i kompaktnijim kako bi se smanjili mogući rizici. Neophodno je učionicu odnosno prostoriju za otpremanje smjena premjestiti iz prostora pritvora. Ukoliko je to izvodljivo, u nju treba smjestiti pritvorske ćelije što će doprinijeti i značajnom povećanju kapaciteta što je takođe ključna preporuka ovog nalaza.
- Radna mjesta i službenu kancelariju OSP postaviti bliže ulaznim vratima i samim pritvorskim ćelijama.
- Video nadzorom, uz odgovarajuće snimanje, pokriti kompletan prostor pritvora izuzev sanitarnih prostorija, odnosno toaleta u njima, posebno hodnik na koji izlaze sve četiri ćelije, hodnik koji vodi ka službenoj kancelariji i samu službenu kancelariju u koju borave i rade OSP.

- Svim licima zadržanim duže od 24h treba obezbijediti jedan puniji obrok tj. nešto krepkije od sendviča.
- Hranu svim zadržanim licima bez obzira da li su strani državljani ili domaća lica obezbijediti iz policijskih resursa.
- Odmah staviti u funkciju osvjetljenje u sanitarnoj prostoriji te zamijeniti potrebne sijalice u pritvorskoj ćeliji na koju je ukazano. U sanitarnoj prostoriji obezbijediti odmah sredstva za pranje i sušenje ruku i lica kao i toaletni papir.
- Popraviti osvjetljenje ili izvršiti zamjenu potrebnih sijalica i u sanitarnoj prostoriji koju koriste službena lica a nalazi se preko puta pritvora. Prilikom posjete registrovano je da OSP koriste uglavnom toalet koji se nalazi na spratu iznad. Stavljanje u funkciju istog smanjiće vrijeme napuštanja radnih prostorija.
- U pritvorsku ćeliju broj 1. postaviti, po mogućnosti, po još jedan fiksirani krevet i klupu.
- Na krevetima u svim ćelijama postaviti madrace.
- Obezbijediti dovoljan broj rezervnih ćebadi.
- Obezbijediti adekvatnu posteljinu – čaršave – u svim ćelijama.
- Tablu sa elekto-instalacijama odnosno osiguračima potrebno je dodatno obezbijediti. Neophodno je, zbog različitih mogućih zloupotreba, ograničiti pristup tim prekidačima/osiguračima i jasno pozicionirati odgovornost za isto na odgovarajući starješinski nivo (npr. vođe smjena).
- Za sve OSP raspoređene na poslove u pritvorskim jedinicama Uprave policije organizovati posebnu obuku o domaćim i međunarodnim standardima i mehanizmima za spriječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja. Uprava policije po ovom pitanju može računati na kvalitetnu saradnju Savjeta za građansku kontrolu rada policije i nevladinih organizacija za ljudska prava.

MONITORING PRITVORSKIH PROSTORIJA PODRUČNE JEDINICE (PJ) BAR

Posjeta pritvorskim prostorijama područne jedinice (PJ) Bar realizovana je u utorak, 06. aprila 2010. godine, bez prijetodne najave policijskim autoritetima.

Nakon pristupa u Dežurnu služnu PJ Bar, obavljenog legitimisanja člana Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković zatražio je, u pratnju dežurnog starješine, obilazak pritvorskih prostorijama. Međusobne konsultacije policijskih službenika i starješina vrlo kratko su trajale.

Iznenadna posjeta, ovog puta u večernjim satima, i prijem koji je uslijedio, ocjeni Savjeta, doprinose spriječavanju zlostavljanja osoba lišenih slobode i unaprijeđenju pritvorskih uslova kao i policijskom profesionalizmu, transparentnosti i kredibilitetu policije u društvu.

Zeković je obilazak pritvorskih prostorija obavio u pratnji dežurnog starješine g. Vitomira Petkovića, vođe dežurne smjene g. Obrena Dondića i pomoćnika vođe smjene g. Amera Skenderovića. Svi skupa su imali profesionalan odnos tokom obavljene inspekcije. Posebno je, u pozitivnom kontekstu, prepoznata uloga i odnos g. Petkovića.

I ova posjeta je realizovana tačno 15 mjeseci nakon posljednje aktivnosti Savjeta u predmetnoj PJ. Obavljenom nezavisnom inspekcijom realizovan je zadatak iz redovnih programskih aktivnosti Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Činjenično stanje koje je predstavljeno kako slijedi uvažava sve objektivne okolnosti uslovljene kapacitetima i karakteristikama objekta u kojem je smještena PJ Bar.

Razgovor sa pritvorenim licima

Prilikom posete u pritvoru su se nalazila dva zadržana lica sa kojima je član Savjeta nasamo razgovarao.

Građanin B.K. (1966), čobanin iz Bara, zadovoljan je uslovima u ćeliji. Nije imao bilo kakvih promjedbi na pritvorske službenike. Žalio se na postupanje policijskog službenika koji ga je priveo po prijavi za familijarno nasilje. Nije znao kako da koristi česmu u ćeliji. Prilikom privođenja nije uzeo sa sobom terapiju koju, kako je istakao, koristi duže vrijeme. Požalio se na to i policijski službenici su ga uredno odveli na medicinski pregled. Ljekar specijalista hirurrg, koji ga je primio, uputio ga je kod ljekara specijaliste urologa i nije mu mogao izdati bilo kakvu terapiju. OSP u pritvoru su obećali, članu Savjeta, da će kontaktirati njegovu familiju kako bi se obezbijedio

potreban lijek. Žalio se na hladnoću posebno zbog zdrastvenog stanja. Grijanje je odmah, po intervenciji člana Savejta, uključeno i pojačan broj ćebadi.

Građanin N.J. (1972), strani državljanin, kuvar po zanimanju, lišen je slobode na temelju počernice Interpola. Zadovoljan je uslovima u ćeliji i na žali se postupanjem pritvorskih službenika. Kaže da mu je boravak u pritvoru došao i kao vrsta odmora. Dodaje da se napokon naspavao jer od početka prošle ljetnje sezone radi, bez prekida, kao kuvar u jednom lokalnom restoranu. Nije imao zdrastvenih problema i familija u Srbiji je obaviještena da je zadržan u pritvoru PJ Bar.

Razgovor sa ovlašćenim policijskim službenicima (OSP):

Razgovor je obavljen i sa OSP raspoređenim na poslovima u pritvorskoj jedinici PJ policije Bar. Član Savjeta Zeković se interesovao za iskustva u radu sa privedenim i zadržanim licima te postupanju prema specifičnim i osjetljivim grupama. Saopštili su neka iskustva oko postupanja prema ženama dok su u slučaju malodobnih lica kazali da se sve čini da se ista što manje zadržavaju sem u slučaju težih krivičnih djela i da oni lično nemaju iskustva u postupanju prema njima. Preporučili su da za ovo pitanje obratimo mjerodavnim inspektorima.

Pomoćnik vođe smjene g. Skenderović završio je Srednju školu unutrašnjih poslova (2005) i zadovoljan je poznavanjem ljudskih prava. Imali su saznanja da se takođe još jedan broj kolega priprema, ovih dana, za pohađanje određenog kursa u vezi ljudskih prava i osnovnih sloboda.

U Dežurnoj službi PJ Bar nalaze se, postavljene na zidu, uokvireni, opisi konkretnih policijskih poslova, postupanja prema građanima uključujući i privedena i zadržana lica, dužnosti dežurnog starješine i vođe dežurne smjene, Uputstvo za postupanje službenika prilikom rasvjetljavanja najtežih krivičnih djela i Informacija o upotrebi prinudnih sredstava i drugi važni podaci. Jedan dio predstavljenog sadržaja je zaklonjen određenim brojem naredbi pa je iz tog razloga nedovoljno vidljiv i primjenjiv.

U Dežurnoj službi ove PJ takođe se nalazi plakat, uokviren i postavljen na vidnom mjestu, o proceduralnim garancijama lica lišenih slobode koji je svojevremeno izdala Vlada Crne Gore u saradnji sa organizacijama civilnog društva.

Fotografisanje pritvorskih prostorija

Omogućeno je nesmetano fotografisanje. Urađeno je ukupno 32 fotografije pritvorskih ćelija, sanitarnih prostorija koji koriste pritvorena lica, službene prostorije u kojima rade i borave ovlašćeni službenici policije (OSP) kao i jedne kancelarije u kojoj se vrši policijsko saslušavanje.

ČINJENIČNO STANJE:

Pravo na usluge advokata:

- OSP i starješine su istakli da se svim zadržanim licima obezbjeđuje branilac po službenoj dužnosti ili poziva advokat za kojeg se sami odluče.
- I u ovoj PJ istaknut je problem koji Dežurna služba ima prilikom kontaktiranja i angažovanja advokata. U ovoj područnoj jedinici on je i veoma izražen. Njih navodno svega 15%, sa liste advokata, pozitivno i korektno se odnose prema pozivima i zahtjevima iz policije. Od ukupno 33 advokata koja se nalaze na listi, istaknuto je, svega njih 5 prihvata angažovanje. Istaknuto je da se advokati kontaktiraju sa raspoloživog spiska, shodno njihovom redosljedu.

Obavještavanje trećih lica o pritvoru:

- Pravo zadržane osobe da o pritvaranju obavijesti treće lica po sopstvenom izboru – člana porodice, partnera, prijatelja ili konzularno predstavništvo – primjenjuje se u praksi. U rješenju o zadržavanju, što je veoma pohvalno, postoji rubrika “Na zahtjev lica lišenog slobode o lišenju slobode su obaviješteni njegovi najbliži (navode se imena odnosno relacija) uz preciziranje datuma i vremena kada je to učinjeno”.
- U komunikaciji sa zadržanim licima potvrđeno je da su dali ove podatke i da su najbliži obaviješteni o zadržavanju.

Pravo na zdravstveni pregled:

- Pohvaljuju saradnju sa zdravstvenim ustanovama. Ističe se da sva zadržana lica, kada to zatraže, nesmetano vode kod ljekara na pregled. U posebnim slučajevima Hitna služba interveniše u pritvoru.
- U potpunosti se poštuju stavovi ljekara po pitanju mogućnosti daljeg boravka konkretnih lica u pritvoru.
- Vodi se računa da službena dokumentacija bude blagovremeno i tačno popunjena podacima koji se odnose na zdravstveno stanje svakog lica koje se zadržava ili otpušta iz pritvora. U slučaju građanina B.K. iz Bara sam provjerio istu i utvrdio da ista odgovara činjeničnom stanju. U spisu se nalazi i svojeručno pisana službena zabilješka OSP koji je priveo konkretnog građanina o ukazivanju na zdravstvene tegobe i odvođenju u zdravstvenu ustanovu.
- Istaknuto je da u praksi postoji problem, ne toliko vezan za poslove oko pritvora koliko oko obrade krivičnih djela, u vezi dobijanja izvještaja ljekara specijaliste o obavljenom pregledu. Saopšteno je da se isti šalju

naknadno, službenim putem i da se na njih čeka po par dana što odlaže procesuiranje predmeta prema tužiocu.

Informisanje o pravima:

- U ranijim izvještajima je istaknuto da je Uprava policije kreirala, što je veoma pohvalno, jedinstven i sveobuhvatan zapisnik za svaku osobu lišenu slobode u kojem se evidentiraju svi aspekti pritvora i sve radnje preduzete u vezi zadržanih lica.
- Osim na službenom crnogorskom jeziku ovaj materijal je u konkretnoj PJ bio dostupan i na albanskom jeziku, kao i na stranim jezicima: ruski, francuski i njemački. U službenim prostorijama zatekao sam dovoljnu količinu ovog materijala na svim navedenim jezicima.
- Nedostajali su materijali na romskoj jeziku kao i na ćiriličnom pismu.

Stanje i opis pritvorskih ćelija:

- U PJ Bar ukupno postoje dvije (2) pritvorske ćelije za koje možemo, u cjelini reći, da su približno razumnih dimenzija.
- Ćelija broj 1 ukupne je površine oko 8 m² i predviđena je za boravak jednog zadržanog lica. Ćelija broj 2 je ukupne površine oko 18 m² i predviđena je za 3 zadržana lica.
- Sve ćelije su odgovarajuće visine od poda do plafona dok se u slučaju ćelije broj 1. bilježi neznatno manji raspon između zidova od poželjnog.
- Obzirom na stanje opšteg kriminaliteta i činjenice da je riječ o lučkom, tranzitnom i turističkom gradu kapaciteti policijskog pritvora sa ukupno 2 ćelije za svega 4 zadržana lica su nedovoljni. Stanje je posebno kritično tokom vikenda kada je pojačan intenzitet primjene mjera prema licima u alkoholisanom stanju.
- OSP ističu da kada su kapaciteti pritvora popunjeni koriste određene kancelarije u samoj zgradi u kojima sa zadržanim licima stalno boravi i jedan OSP. Prilikom prve inspekcije Savjetu je ranije pojašnjeno da se prilikom većeg broja zadržanih lica koriste kapaciteti pritvora u Ulcinju koji je takođe sastavni dio PJ Bar; Izvještaj o pregledu prostorija pritvora PJ Bar od 24. 12. 2008. godine od strane člana Savjeta Siniše Bjekovića; Dokumentacija Savjeta. Ističu da je ta situacija posebno prisutna tokom ljetne sezone i da se ovo rješenje uglavnom primjenjuje prema ženama.
- Član Savjeta se iskazao uvjerenje da se u praksi često dešava da u ćelijama boravi više od predviđenog broja lica.

- U ćeliji broj 1. nalazi se drveni fiksirani krevet i fiksirana stolica za šedenje.
- U ćeliji broj 2. nalaze se ukupno tri fiksirana kreveta i dvije stolice.
- Svi kreveti u ćelijama imaju madrac i odgovarajuću posteljenu.
- Ćebad/pokrivači su u pristojnom stanju i uglavnom čista. OSP nijesu imali informaciju o postupku, proceduri i periodičnosti slanja ćebadi i posteljine na pranje. Nemam ni informaciju o postojanju rezervne posteljine i ćebadi. Informisani su da se deratizacija vrši redovno.

Pristojnost i urednost pritvorskih ćelija:

- Sve pregledane ćelije su bile čiste. Ipak u ćeliji broj 1. se osjećao neprijatan miris i ustajali zrak.

Osvjetljenje u pritvorskim ćelijama i pritvoru u cjelini:

- Pritvorske ćelije posjeduju sasvim odgovarajuće osvjetljenje.
- Sve ćelije imaju prirodno svjetlo, uglavnom dovoljno za čitanje.
- U ćeliji broj 1. nije radila sijalica.
- Prostor dežurne službe PJ Bar i pritvora, u slučaju nestanka električne energije, pokriveni su agregatom koji obezbjeđuje alternativno napajanje strujom.
- Table sa elekto - instalacijama odnosno osiguračima su dobro obezbijeđene i njima nemaju pristupa pritvorski službenici.

Grijanje u pritvorskim ćelijama:

- Kompletan prostor pritvora i sve ćelije imaju grijanje koje odlično funkcioniše kao i sistem za provjetravanje.
- Sistem za grijanje je uključen pošto je, tokom boravka člana Savjeta, to zatražilo zadržano lice.

Pristup sanitarnom čvoru, sredstvima za pranje i pijaćoj vodi:

- U obije ćelije, sa koliko raspolaže barski policijski pritvor, što je veoma pohvalno, omogućen je pristup pijaćoj vodi. Sve ćelije imaju metalni lavabo i česmu koja se uključuje po pozivu. Sistem za pozivanje je elektronski i funkcioniše bez problema.
- Za sva lica koja borave u pritvoru obezbijeđen je pristup sanitarnom čvoru sa dva toaleta, koji se nalaze tačno između pritvorskih ćelija.

- Toalet, lijevi, je nedovoljno provjetren, djelimično teškog mirisa. Isti nije osvijetljen.
- Drugi toalet (desni) je zaključan i saopšteno je da se koristi isključivo kada u pritvoru ima zadržanih žena.
- Na licu mjesta sam zatekao dovoljno sredstava za pranje ruku.
- Takođe instaliran je i aparat za posušivanje ruku, što je pohvalno.
- U toaletu nije bilo toalet papira.
- Pohvalno je što je u sanitarnoj prostoriji obezbijeđena i topla voda.

Sistem nadzora i bezbjednosti u pritvoru:

- Postojeći video nadzor za pritvorske ćelije odlično funkcioniše i čini se da su ćelije u potpunosti pokrivena kao i prilaz ulaznim vratima u pritvor.
- Video nadzorom nije pokriven manji hodnik na koji izlaze postojeće pritvorske ćelije i postoji rizik da eventualno ostane neregistrovano nasilje u tom prostoru.
- Video nadzorom nije pokrivena kancelarija u kojoj borave OSP ali jeste neposredni pristup istoj.
- Ulazna vrata u pritvor, koja se nalaze preko puta kancelarije Interventnog voda, čine se nedovoljno bezbjednim. Radi se o klasičnim sobnim vratima sa nedovoljno sigurnim ključem.

Nedozvoljeni predmeti:

- Detaljni pregled kompletnog prostora pritvora nije pokazao da se u istom nalaze neki nedozvoljeni ili sumnjivi predmeti. Oni koji se oduzimaju od počinitelaca krivičnih i drugih djela skladište se u posebnom magacinu kojem pristup ima samo policijski službenik ovlašćen za te poslove. Član Savjeta Zeković obišao je i jednu kancelariju u kojoj se obrađuju određena krivična i druga djela u kojoj takođe nije primijetio bilo što neprihvatljivo za policijsku službu i prostor.

Hrana u pritvoru:

- Hrana u pritvoru se obezbjeđuje isključivo iz policijske kantine. Riječ je o sendviču koji se uglavnom pravi od pileće salame. Posebna pažnja se posvećuje zdravstvenim problemima i vjerskom oprijedjeljenju zadržanih lica.

- Kantina radi u periodu od 7 do 15h. Nakon toga perioda radnik kantine dolazi po pozivu. Prijem hrane od porodice zadržanog lica dozvoljava se isključivo ukoliko je to lice primljeno u kasnim večernjim satima kada nije moguće nikako obezbijediti hranu iz kantine.
- Prilikom razgovora o mogućnosti obezbjeđenja nekog krepkijeg obroka od sendviča, OSP su istakli da se to postiže kroz “pojačavanje sendviča” ili kroz “obezbjeđenje dodatnog sendviča”.
- Saopšteno je da se hrana zadržanim licima dostavlja dva do tri puta dnevno. Tokom inspekcije, na samom početku mog legitimisanja, radnik kantine, izvan svog radnog vremena, donio je u pritvor duple sendviče za oba zadržana lica. Član Savjeta, mr Aleksandar Saša Zeković, u svom pisanom izvještaju, iskazao je mišljenja da dostava hrane, njen kvantitet i kvalitet, nemaju veze sa njegovim obilaskom pritvora i bio je uvjeren da je riječ o ustaljenom postupku i proceduri.

Pristup svježem vazduhu:

- OSP su upoznati da osobama koje su u policijskom pritvoru 24 časa ili duže potrebno, u mjeri u kojoj je to moguće, omogućiti kratku šetnju na svježem vazduhu ali da to nije moguće činiti iz tehničkih razloga i oskudnog prostora. OSP omogućavaju svim osobama koje zatraže da izađu iz ćelije i u holu zapale cigaretu.

Sistem pozivanja:

- Pritvorske ćelije u konkretnoj PJ nalaze se udaljene od kancelarije u kojoj borave i rade OSP. Sve ćelije i radni prostor OSP povezani su sistemom za pozivanje koji besprekorno funkcioniše što smanjuje rizik od različitih mogućih incidentnih situacija. Zadržanim licima treba pojasniti način komunikacije sa OSP i upotrebu interfona.

Prostorije za ispitivanje osumnjičenih i vođenje policijskih razgovora:

- Nije razvijen, prema dostupnim informacijama, sistem elektronskog, audio i/ili video, snimanja policijskih razgovora.
- Omogućen je i pristup jednoj od kancelarija u kojoj se obavljaju saslušanja i razgovori. Kancelarija je bila prikladnog izgleda, zidovi u njoj su bijele boje, odgovarajućeg osvjetljenja, sa adekvatnim brojem stolica, iste udobnosti.
- Tokom razgovora član Savjeta je zaključio da se u jednom broju kancelarija, koje njemu nijesu bile dostupne, pored plafonskog osvjetljenja, koriste i određene lampe i/ili reflektore. Eventualno postojanje takvih svjetiljki

ukazuje i na mogućnost usmjeravanja osvjetljenja prema licu koje je podvrgnuto ispitivanju.

PREPORUKE:

- Informativni list za zadržano lice obezbijediti na romskom jeziku kao i na ćirilicom pismu.
- U komunikaciji sa Advokatskom komorom Crne Gore a povodom angažovanja branilaca po službenoj dužnosti sa spiska ukloniti one advokate koji nemaju interesovanja za tu vrstu posla. U Baru je neprihvatljivo nizak odziv branilaca po službenoj dužnosti.
- Izvršiti inspekciju svih kancelarija u PJ Bar koje se koriste za procesuiranje raznih krivičnih i drugih djela i iz istih, ukloniti, ukoliko postoje, svjetiljke kojima nije mjesto u policijskoj službi.
- Video nadzorom, uz odgovarajuće snimanje, pokriti kompletan prostor pritvora. Iako se radi o uskom prostoru nadzorom pokriti hodnik na koji izlaze obje pritvorske ćelije izuzev toaleta kao i samu službenu kancelariju u koju borave i rade OSP.
- Zamijeniti ulazna vrata u prostor pritvora. Postojeća, obična sobna vrata, su nedovoljno bezbjedna i zaključavaju se sasvim nesigurnim ključem.
- Svim licima zadržanim u pritvoru, bez obzira na obrazovno i socijalno porijeklo, pojasniti način komunikacije sa OSP posebno upotrebu sistema za pozivanje, česme i grijanja.
- Odmah staviti u funkciju osvjetljenje u toaletu te zamijeniti potrebne sijalice u pritvorskoj ćeliji na koju je ukazano.
- Postoljenu i pokrivače u ćeliji broj1. zamijeniti čistim.
- U sanitarnoj prostoriji obezbijediti dovoljne količine toaletnog papira.
- Toalet dodatno provjetriti i postaviti odgovarajuće osvježivače zraka.
- U pritvorskoj ćeliji broj 2. postaviti, po mogućnosti, još jednu fiksiranu klupu/stolicu.
- Obezbijediti dovoljan broj rezervnih ćebadi.
- Obezbijediti adekvatnu posteljinu – čaršave – u svim ćelijama.
- Uokvireni opis poslova i postupanja u konkretnim situacijama, postavljen u Dežurnoj službi, osloboditi drugih sadržaja nalijepljenih preko stakla te za te namjene nabaviti dodatnu zidnu tablu.

- Za sve OSP raspoređene na poslove u pritvorskim jedinicama Uprave policije organizovati jedinstvenu posebnu obuku o domaćim i međunarodnim standardima i mehanizmima za spriječavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.

MONITORING PRITVORSKIH PROSTORIJA ISPOSTAVE POLICIJE (IP) CETINJE

Posjeta pritvorskim prostorijama Ispostave policije na Cetinju, koja je u sklopu područne jedinice (PJ) Podgorica, realizovana je u četvrtak, 08. aprila 2010. godine, bez prijedlogne najave policijskim autoritetima.

Inspekciju je obavio član Savjeta mr Aleksandar Saša Zeković

Nakon pristupa u Dežurnu službu, legitimisanja član Savjeta je zatražio posjetu pritvorskim prostorijama uz pratnju odgovarajućeg dežurnog starješine. Pristup mu je omogućen odmah, bez bilo kakvog odlaganja ili dodatnog konsultovanja.

Član Savjeta je obilazak pritvorskih prostorija obavio u pratnji dežurnog starješine gospodina g. Bobana Petrovića i vođe dežurne smjene gospodina g. Đura Adžića. Svi skupa su imali maksimalno profesionalan odnos tokom obavljene inspekcije.

Obavljenom nezavisnom inspekcijom realizovan je zadatak iz redovnih programskih aktivnosti Savjeta za građansku kontrolu rada policije.

Razgovor sa pritvorenim licima

Prilikom posjete u pritvoru nije bilo zadržanih lica.

Razgovor sa ovlašćenim policijskim službenicima (OSP):

Razgovor je obavljeno sa OSP koji je zadužen raspoređen i na poslove vezane za pritvor. Zeković je iskazao zadovoljstvo Adžićevim, kao i starješine Petrovića, pristupom u radu sa osjetljivim i specifičnim grupama. Istaknuto je da sa ženama rade isključivo policijske službenice koje su uvijek pripravne i da je nemoguće u praksi desiti se da prijem ili otpust zadržanog lica ženskog pola provede bez prisustva i saradnje odgovarajuće policijske službenice. Nemaju puno iskustva sa zadržavanjem malodobnih lica i politika je Uprave policije je da se oni što kraće je to moguće zadržavaju u policijskom prostoru.

Saopšteno je da lica koja rade u dežurnoj službi, po pravilu službe, su veoma odgovorni i kvalitetni službenici, "rekli bi se najbolji u službi". To govori da je i servis prema građanima, pa i zadržanim licima, kvalitetno postavljen. Takođe Savjet je upoznat da su službenici policije, raspoređeni i na poslove vezane za pritvor, prošli kroz dvije obuke. Jedna se odnosila na upotrebu i rukovanje tehničkim sredstvima postavljenim u pritvoru (misli se na sistem video nadzora i pozivanja) dok je druga, što je takođe veoma pohvalno, bila posvećena komunikaciji sa zadržanim licima.

Fotografisanje pritvorskih prostorija

Omogućeno je nesmetano fotografisanje. Urađeno je ukupno 18 fotografija pritvorskih ćelija, sanitarnih prostorija koje koriste pritvorena lica, službenih prostorija u kojima rade i borave ovlašćeni službenici policije (OSP).

ČINJENIČNO STANJE:

Pravo na usluge advokata:

- OSP i starješine su istakli da se svim zadržanim licima obezbjeđuje branilac po službenoj dužnosti ili poziva advokat za kojeg se sami odluče.
- I u ovoj Ispostavi istaknut je problem koji Dežurna služba ima prilikom kontaktiranja i angažovanja advokata. Član Savjeta je imao uvid u odgovarajuću dokumentaciju. Veoma je pohvalno što je kreirano uputstvo o postupanju prilikom angažovanja advokata po službenoj dužnosti kao i obrazac, poseban, na kojem se evidentiraju svi relevantni podaci za tu radnju: Ime i prezime kontaktiranog advokata, datum i vrijeme kontaktiranja, ime OPS koji je preduzeo tu radnju i konačna rubrika je "Ishod" u kojoj se evidentira da li se konkretni advokat odazvao ili nije pozivu policije, odnosno da li se javlja na telefon, da li nedostupan ili je pak broj netačan.
- Ostvaren je detaljan uvid u pomenutu evidenciju kontaktiranja advokata po službenoj dužnosti. Od juna 2009. zaključno sa 08.04.2010. godine evidentirano je ukupno 120 kontaktiranja. Od tog broja svega njih 44 ili 36% su imali pozitivan ishod odnosno odazvali su se pozivu policije. U ostalim slučajevima su odbili da to učine, nijesu se javljali na telefon, telefon je bio isključen ili broj netačan.
- Na listi advokata nalazi se ukupno 11 lica i saopšteno mi je da se od njih četiri do pet redovno odazivaju pozivima policije što usmjerava na zaključak da to ne radi više od 55% advokata sa liste dostupne u Ispostavi policije Cetinje.

Obavještavanje trećih lica o pritvoru:

- Pravo zadržane osobe da o pritvaranju obavijesti treće lica po sopstvenom izboru – člana porodice, partnera, prijatelja ili konzularno predstavništvo – primjenjuje se u praksi.

Pravo na zdravstveni pregled:

- Ističe se da se sva zadržana lica, kada to zatraže, nesmetano vode kod ljekara na pregled. U posebnim slučajevima Hitna služba interveniše u pritvoru.

- U potpunosti se poštuju stavovi ljekara po pitanju mogućnosti daljeg boravka konkretnih lica u pritvoru.
- Vodi se računa da službena dokumentacija bude blagovremeno i tačno popunjena podacima koji se odnose na zdravstveno stanje svakog lica koje se zadržava ili otpušta iz pritvora. U 2009. godini, kako je saopšteno, ukupno je 11 zadržanih lica zatražilo ljekarsku pomoć.

Informisanje o pravima:

- U Dežurnoj službi Ispostave policije Cetinje zatečen je dovoljan broj primjeraka Informativnog lista o pravima i to na crnogorskom i albanskom jeziku, kao i na sljedećim stranim jezicima: engleski, njemački, ruski i italijanski.
- Nedostajali su materijali na romskoj jeziku kao i na ćirilicom pismu, a poznato je da su isti kreirani upravo nakon prezentovanja izvještaja ovog Savjeta o inspekciji pritvorskih prostorija PJ Podgorica. Pojedina zadržana lica, rezignirana tom činjenicom, saopšteno je od strane OSP, odbijaju primiti Informativni list ili potpisati odgovarajuću dokumentaciju. Ističe se da ih nekada naknadno traže.

Stanje i opis pritvorskih ćelija:

- U Ispostavi policije Cetinje ukupno postoje tri (3) pritvorske ćelije od kojih nijesu sve približno razumnih dimenzija.
- Ćelija broj 1 ukupne je površine oko 7 m² i predviđena je za boravak jednog zadržanog lica.
- Ćelija broj 3 je ukupne površine oko 4 m² i predviđena je za boravak takođe 1 zadržanog lica.
- Sve ćelije su odgovarajuće visine od poda do plafona i bilježi se neznatno manji raspon između zidova od poželjnog.
- OSP ističu da kada su kapaciteti pritvora popunjeni, što je, kazali su, vrlo rijetko, u ćelijama u tim situacijama borave najviše po 2 zadržana lica. U slučaju zadržavanja ženske osobe istoj se daje prvijenstvo i smiješta sama u ćeliji.
- U ćeliji broj 1. i ćeliji broj 3. nalazi se drveni fiksirani krevet i fiksirana stolica za sedenje.
- Svi kreveti u ćelijama imaju madrac koji su bili sasvim urednog i pristojnog stanja.

- Posteljina i ćebad/pokrivače član Savjeta nije zatekao na lice mjesta i nije se mogao izjasniti o stanju i čistoći istih, postojanju rezervnog broja i sl. Objašnjeno je da se posteljina i ćebad izdaju po prijemu zadržanog lica i skladište se u magacinu.

Pristojnost i urednost pritvorskih ćelija:

- Sve pregledane ćelije su bile čiste i provjetrene.

Osvjetljenje u pritvorskim ćelijama i pritvoru u cjelini:

- Pritvorske ćelije posjeduju sasvim nedovoljno odgovarajuće osvjetljenje. Iako ćelije broj 1. i 3. imaju prirodnu svjetlost, ista nije dovoljno učinkovita, zbog arhitektonskog rješenja prozora. Ćelja broj 1. je djelimično bolje, prirodno osvijetljena, u jutarnjim časovima, dok ćelija broj 3. nešto kvalitetnije u odnosu na prijetodnu, u popodnevnim časovima. Sve u svemu možemo zaključiti da ćelije imaju prirodno svijetlo ali uglavnom nedovoljno za čitanje što treba nadomjestiti pojačanim sijalicama od postojećih.
- Ćelija broj 2. član Savjeta nije imao pristup jer je u istoj, kako je saopšteno, smješten magacin kojim je zadužen odgovarajući policijski službenik. Saopšteno je Savjetu da se u istom skladišti policijska oprema i rezervni dijelovi.

Grijanje u pritvorskim ćelijama:

- Kompletan prostor pritvora i sve ćelije imaju grijanje koje odlično funkcioniše kao i sistem za provjetranje.

Pristup sanitarnom čvoru, sredstvima za pranje i pijaćoj vodi:

- U obije ćelije, koje je Savjet posjetio, što je veoma pohvalno, omogućen je pristup pijaćoj vodi. Sve ćelije imaju metalni lavabo i česmu koja se uključuje po pozivu. Sistem za pozivanje je elektronski i funkcioniše bez problema.
- Za sva lica koja borave u pritvoru obezbijeđen je pristup sanitarnom čvoru sa dva toaleta, koji se nalaze izvan pritvora, nekih desetak metara udaljenosti.
- Toalet, kako mi je saopšteno, koriste OPS i zadržana lica dok drugi toalet, koji se nalazi na istoj etaži, nije u funkciji.
- Toalet je poplavljen. Iz česme neprestano teče voda koja se preliva i preko lavaboa.

- Na licu mjesta zatečeno je dovoljno sredstava za pranje ruku ali nedovoljno sredstava za sušenje ruku te manjak toalet papira.

Sistem nadzora i bezbjednosti u pritvoru:

- Postojeći video nadzor za pritvorske ćelije dobro funkcioniše i čini se da su ćelije u potpunosti pokrivena kao i prilaz samom pritvoru.
- Video nadzorom nije pokriven manji hodnik na koji izlaze postojeće pritvorske ćelije.
- Video nadzorom pokrivena je i ćelija broj 3. koja je ustvari sada svojevrsni magacin.
- Video nadzorom nije pokrivena kancelarija u kojoj borave OSP.

Nedozvoljeni predmeti:

- Detaljni pregled kompletnog prostora pritvora nije pokazao da se u istom nalaze neki nedozvoljeni ili sumnjivi predmeti. Oni koji se oduzimaju od počinilaca krivičnih i drugih djela skladište se, djelimično, u metalnoj kasi koja se takođe nalazi u Dežurnoj službi, druga prostorija, i ključ od iste je u Dežurnoj službi. U toj kasi nalazi se i policijsko naoružanje.

Hrana u pritvoru:

- Hrana u pritvoru se obezbjeđuje isključivo iz policijskog restorana.
- Prilikom izdavanja hrane vodi se računa o zdravstvenim problemima i vjerskom opredjeljenju zadržanih lica. Ne dozvoljava se prijem hrane od porodice zadržanog lica.
- Ne postoji ustaljeni vremenski raspored/režim izdavanja hrane nego se to radi onda kada hranu zatraže zadržana lica.

Pristup svježem vazduhu:

- OSP omogućavaju svim osobama koje zatraže da izađu iz ćelije i u holu zapale cigaretu. Hrana se takođe idaje izvan prostora ćelije što zadržanim licima mnogo više znači nego da jedu u istoj.

Sistem pozivanja:

- Pritvorske ćelije u konkretnoj ispostavi nalaze se udaljene od kancelarije u kojoj borave i rade OSP. Sve ćelije i radni prostor OSP povezani su sistemom za pozivanje koji besprekorno funkcioniše što smanjuje rizik od različitih mogućih incidentnih situacija.

Prostorije za ispitivanje osumnjičenih i vođenje policijskih razgovora:

- Član Savjeta Zeković nije bio u prilici vidjeti neku od kancelarija. Saopšteno mu je "da su sve kancelarije neutralnih boja i bez bilo kakvih predmeta koji bi se mogli zloupotrijebiti tokom razgovora sa isključivo plafonskim osvjetljenjem".

-

PREPORUKE:

- Informativni list za zadržano lice obezbijediti na romskom jeziku kao i na ćirilicom pismu.
- U komunikaciji sa Advokatskom komorom Crne Gore a povodom angažovanja branilaca po službenoj dužnosti sa spiska ukloniti one advokate koji nemaju interesovanja za tu vrstu posla a za određeni broj postojeće ispraviti tačnim kontakt podacima.
- Video nadzorom, uz odgovarajuće snimanje, pokriti i hodnik na koji izlaze sve pritvorske ćelije kao i samu službenu kancelariju u koju borave i rade OSP.
- Odmah sanirati poplavu u sanitarnoj prostoriji.
- U sanitarnoj prostoriji obezbijediti dovoljne količine toaletnog papira kao i sredstvo za posušivanje ruku i lica.
- Odmah staviti u funkciju ćeliju broj 2. i iz nje izmijestiti privremeni magacin.

INICIJATIVA ADVOKATSKOJ KOMORI CRNE GORE

Savjet za građansku kontrolu rada policije informisao je Advokatsku komoru Crne Gore (AKCG) o svojim aktivnostima, i nalazima, u vezi sa tretmanom građana prilikom zadržavanja u policijskom pritvoru.

Savjet je ocijenio, shodno međunarodnoj praksi, da su prava na advokata, zdravstveni pregled i obavještanje trećih lica o pritvoru ključni za prevenciju svih oblika nehumanog, nečovječnog i ponižavajućeg postupanja.

Realizacijom posjeta pritvorskim jedinicama Savjet je došao do određenih saznanja o kojima je informisao AKCG.

Ovlašćeni službenici policije (OSP), u praksi, susrijeću se sa ozbiljnim problemima prilikom kontaktiranja branilaca po službenoj dužnosti što se neminovno odražava i na realizaciju prava na advokata koje je ključno sa aspekta prevencije torture.

Savjet je predložio da AKCG, shodno sopstveno postavljenoj organizaciji i kanalima komunikacije, provjeri nalaze do kojih je došao ovaj Savjet u vezi angažovanja i odziva advokata po službenoj dužnosti.

Savjet je, kod ACCG, iskazao interesovanje da budu kreirani, u svakoj opštini, ažurirani spiskovi sa apsolutno tačnim podacima i sa advokatima, na njima, koji su istinski zainteresovani i mogu biti posvećeni ovoj vrsti veoma važnog angažovanja.

U Informaciji, posebno kreiranoj od strane Savjeta za potrebe AKCG, posebno je tretiran pristup pravu na advokata u kontrolisanim centrima bezbjednosti (ranije područnim jedinicama policije). AKCG takođe je upoznata sa kreiranim preporukama prema Upravi policije i njenim odgovorom, tim povodom.

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-9591-0-4
COBISS.CG-ID 25254160

www.kontrolapolicije.me

https://www.facebook.com/pages/Council-for-Civil-Control-of-Police-Montenegro/206605442724359?ref=br_rs

ISBN 978-9940-9591-0-4

9 789940 959104 >